

**PROGRAM REWITALIZACJI
GMINY CZARNOCIN NA LATA
2015 - 2022**

Spis treści

1	WYKAZ POJEĆ UŻYTYCH W OPRACOWANIU	4
2	WPROWADZENIE	5
2.1	Struktura opracowania Gminnego Programu rewitalizacji	6
3	DIAGNOZA OBECNEJ SYTUACJI W GMINIE CZARNOCIN	8
3.1	Ogólne uwarunkowania	8
3.1.1	Położenie i podział administracyjny	8
3.2	Sfera środowiskowa	12
3.2.1	Zasoby środowiska naturalnego	13
3.3	Sfera społeczna	15
3.3.1	Struktura demograficzna	15
3.3.2	Poziom i struktura bezrobocia rejestrowego	20
3.3.3	Pomoc społeczna	22
3.3.4	Oświata i wychowanie	28
3.3.5	Kultura, turystyka, rekreacja	31
3.3.6	Bezpieczeństwo publiczne	35
3.3.7	Ochrona zdrowia	39
3.4	Sfera gospodarcza	40
3.4.1	Liczba i struktura podmiotów gospodarczych	40
3.4.2	Przemysł wydobywczo – przetwórczy	42
3.4.3	Obszary aktywności gospodarczej	43
3.5	Sfera przestrzenno – funkcjonalna	44
3.5.1	Sieć wodno – kanalizacyjna	44
3.5.2	Gospodarka odpadami	46
3.5.3	System ogrzewania	46
3.5.4	Energia elektryczna	46
3.5.5	Sieć gazowa	47
3.5.6	Infrastruktura drogowa	47
3.6	Sfera techniczna	50
3.6.1	Zasoby mieszkaniowe.	50

4	WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH.....	52
4.1	Ankieta oceny potrzeby realizacji określonych rodzajów zadań związanych z rewitalizacją	53
4.2	Ankieta w odniesieniu do badań społecznych uczniów szkół gimnazjalnych	62
5	WSKAŹNIKI NEGATYWNYCH ZJAWISK.....	70
5.1	Wskaźniki zjawisk społecznych	70
5.2	Wskaźniki zjawisk gospodarczych	80
5.3	Wskaźniki dodatkowe.....	83
6	DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO.....	87
7	WYZNACZANIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI ..	101
7.1	Analiza SWOT dla obszaru rewitalizacji	101
8	ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN.....	112
8.1	Wizja rewitalizacji gminy Czarnocin	112
8.2	Misja rewitalizacji gminy Czarnocin.....	112
8.3	Cele rewitalizacji i ich realizacja.....	113
8.4	Zadania inwestycyjne i społeczne na obszarze rewitalizacji.....	116
8.4.1	Zadania inwestycyjne podstawowe i uzupełniające.....	119
8.4.2	Zadania społeczne	132
8.5	Matryca powiązania zadań inwestycyjnych i społecznych PR	155
8.6	Oczekiwane wskaźniki osiągnięć	158
9	FINANSOWANIE PROGRAMU REWITALIZACJI	161
9.1	Ramy finansowe programu rewitalizacji.....	166
9.2	Źródła finansowania PR Gminy Czarnocin.....	174
10	METODYKA BUDOWANIA GPR.....	176
10.1	Partycypacja społeczna : Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji.....	176
10.2	Podsumowanie konsultacji społecznych.....	178
10.3	Powiązanie z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy	183
10.4	Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego.....	185
10.4.1	Specjalna Strefa Rewitalizacji.....	185
10.4.2	Zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.....	186
10.4.3	Zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego	186

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

10.4.4	Zmiany w uchwałach o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego	186
10.4.5	Powołanie Komitetu Rewitalizacji	186
11	<i>SYSTEM WDRAŻANIA PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN .....</i>	<i>186</i>
12	<i>ZARZĄDZANIE, REALIZACJA, MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN .....</i>	<i>188</i>
	BIBLIOGRAFIA	194

1 WYKAZ POJEĆ UŻYTYCH W OPRACOWANIU

Pojęcia przedstawione poniżej, pochodzą z "Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020", Ministerstwa Rozwoju z 2 sierpnia 2016 r.:

REWITALIZACJA – kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnętrznie (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

STAN KRYZYSOWY – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- przestrzenno-funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej),
- technicznej (w szczególności w zakresie degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej Gminy.

OBSZAR ZDEGRADOWANY – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

OBSZAR REWITALIZACJI – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w pkt. 2, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni Gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców Gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym popartowe i powydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

PROGRAM REWITALIZACJI – inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę Gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

2 WPROWADZENIE

Podpisana w dniu 27 października 2015 r. przez Prezydent RP, Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, daje samorządom podstawę prawną do podjęcia kompleksowych działań służących rewitalizacji obszarów zdegradowanych.

Dla obszaru rewitalizacji opracowuje się program rewitalizacji (PR), który przyjmuje rada gminy w formie uchwały, jako dokument o charakterze aktu kierownictwa wewnętrznego, wiążący organy gminy w podejmowanych działaniach. PR zawiera szczegółową analizę obszaru rewitalizacji, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań, listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz ramy finansowe programu wraz ze wskazaniem źródeł finansowania.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmacnianie jego lokalnych potencjałów w tym także kulturowych.

Przygotowanie i wdrażanie procesu rewitalizacji opiera się na zasadach partycypacji i partnerstwa. Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji, na każdym z czterech etapów: diagnozy, programowania, wdrażania i monitorowania.

Gmina przygotowuje, koordynuje i tworzy warunki do prowadzenia rewitalizacji, ale szczególny nacisk kładzie na włączenie wszystkich interesariuszy w proces rewitalizacji.

Program rewitalizacji jest wieloletnim programem działań w takich sferach jak społeczna, ekonomiczna, przestrzenna, środowiskowa, infrastrukturalna, kulturowa. Celem niniejszego programu jest wyprowadzenie obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysu oraz stworzenie

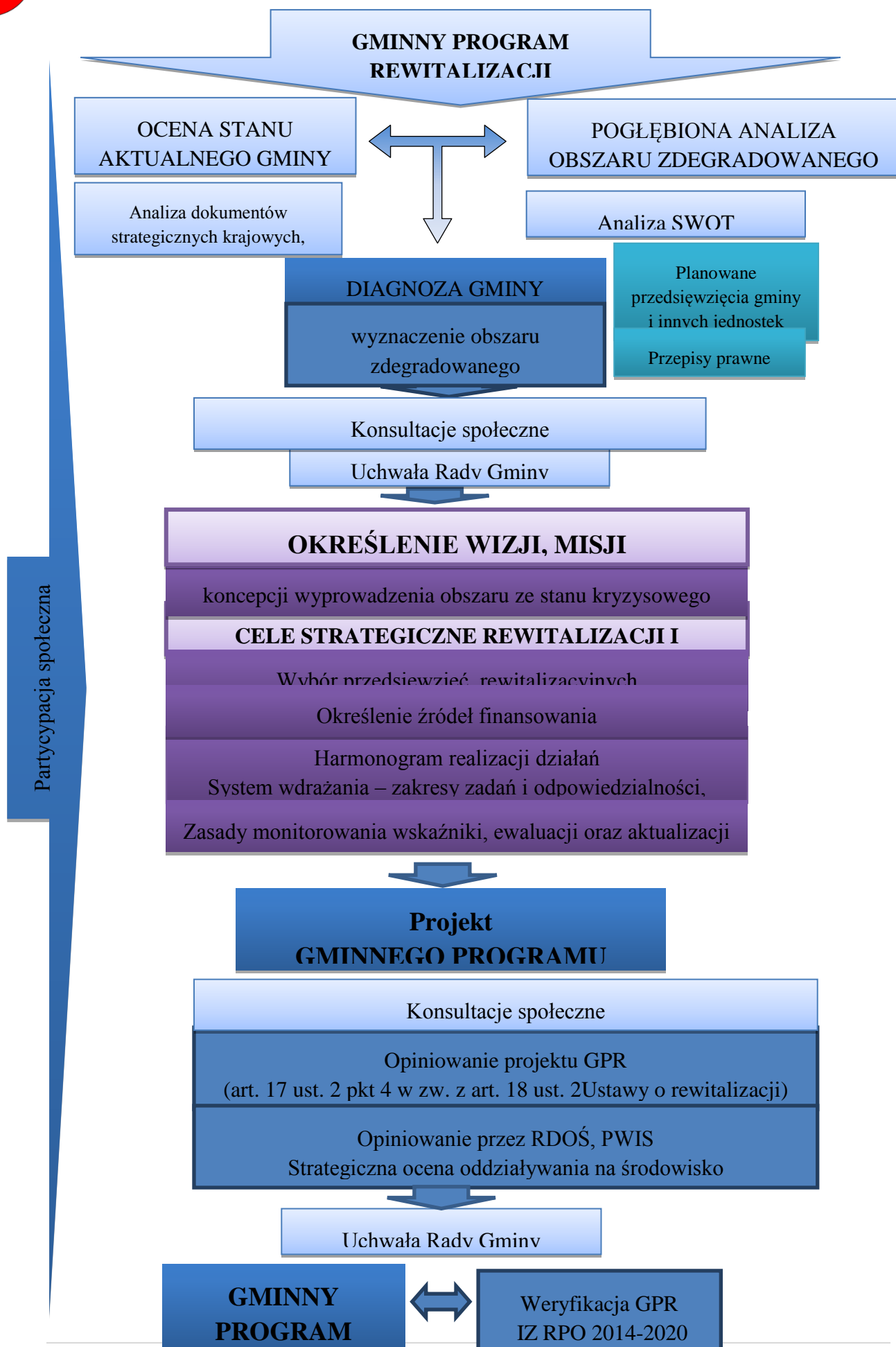
warunków do ich zrównoważonego rozwoju. Stanowi on narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

Projekt rewitalizacyjny to zaplanowany oraz ukierunkowany plan na osiągnięcie celów programu rewitalizacji.

2.1 Struktura opracowania Gminnego Programu rewitalizacji

Etapy Opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022 przedstawiono na rysunku poniżej.

Źródło: Opracowanie własne

3 DIAGNOZA OBECNEJ SYTUACJI W GMINIE CZARNOCIN

3.1 Ogólne uwarunkowania

3.1.1 Położenie i podział administracyjny

Gmina Czarnocin to gmina wiejska leżąca w południowo – wschodniej części województwa świętokrzyskiego, w powiecie kazimierskim. Zajmująca obszar 6957 ha, gmina leży na pograniczu Garbu Wodzisławskiego i Płaskowyżu Proszowickiego i stanowi morfologiczne zaokrąglone garby w wysokości do 250 m n.p.m.

Siedziba gminy wraz z administracją znajduje się w Czarnocinie.

W skład gminy wchodzi 24 sołectw: Będziaki, Bieglów, Cieszkowy, Ciuślice, Czarnocin, Charzowice, Dębiany, Kolosy, Koryto, Krzyż, Małżyce, Mękarzowice, Michałowice, Mikołajów, Miławczyce, Opatkowiczki, Soboszów, Sokolina, Stradów, Stropieszyn, Swoszowice, Turnawiec, Zagajów, Zagaje Stradowskie.

Mapa 1 :Gmina Czarnocin z wyszczególnionymi sołectwami

Źródło : Urząd Gminy Czarnocin

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

Mapa 2: Rozmieszczenia gminy Czarnocin w woj. Świętokrzyskim i powiatu kazimierskiego

Źródło: <https://www.osp.org.pl>

Tabela 1: Powierzchnia gminy Czarnocin według jednostek terytorialnych

Lp.	Wyszczególnienie	Powierzchnia ewidencyjna w ha	Udział procentowy (%) w obszarze gminy
1	Będziaki	170,17	2,45
2	Bieglów	139,59	2,00
3	Charzowice	198,85	2,86
4	Cieszkowy	484,49	6,96
5	Ciuślice	207,99	2,99
6	Czarnocin	590,16	8,48

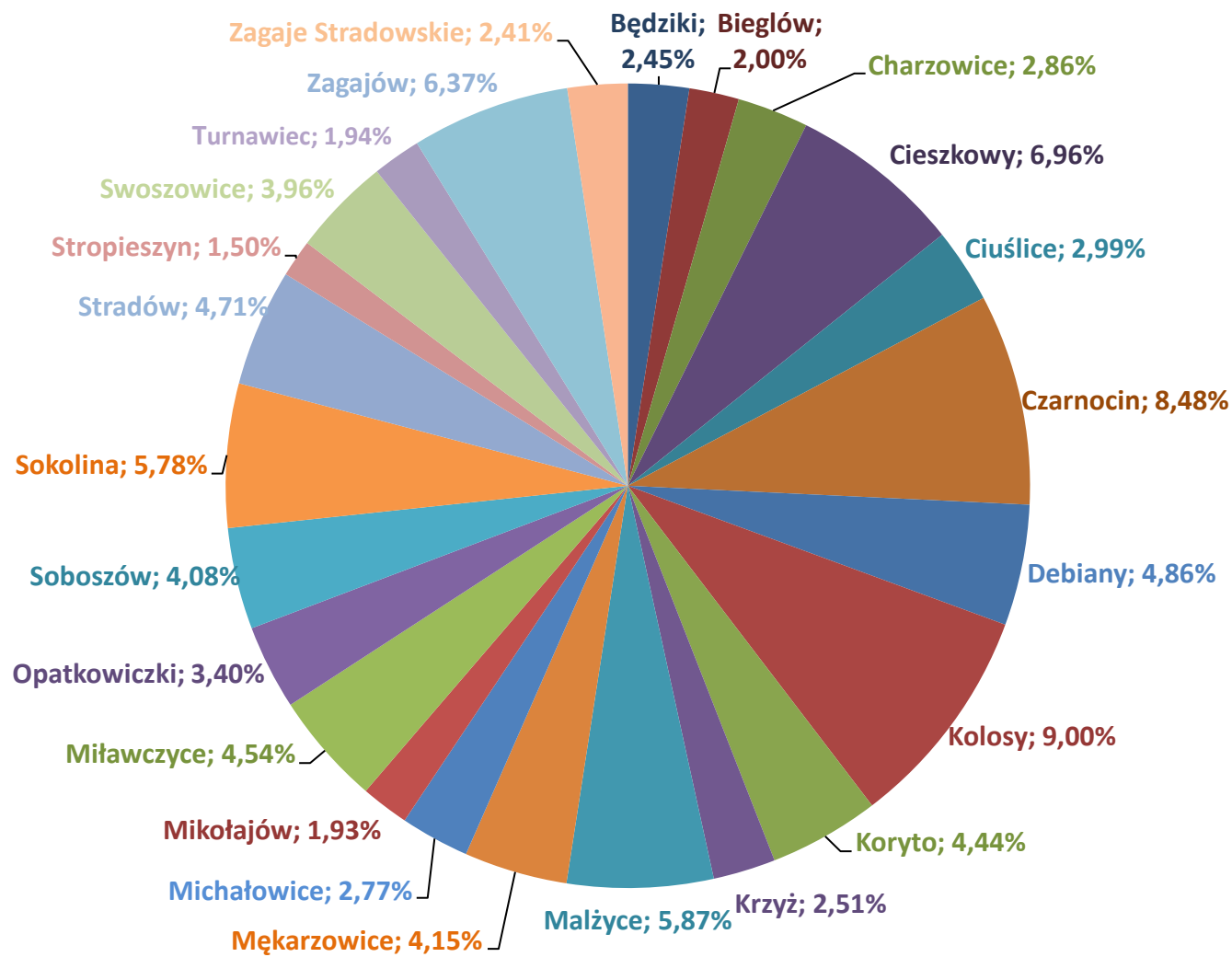
7	Dębiany	337,86	4,86
8	Kolosy	626,16	9,00
9	Koryto	309,27	4,44
10	Krzyż	174,65	2,51
11	Małżyce	408,67	5,87
12	Mękarzowice	288,56	4,15
13	Michałowice	192,61	2,77
14	Mikołajów	134,53	1,93
15	Miławczyce	315,84	4,54
16	Opatkowiczki	236,73	3,40
17	Soboszków	284,02	4,08
18	Sokolina	402,52	5,78
19	Stardów	327,89	4,71
20	Stropieszyn	104,51	1,50
21	Swoszowice	275,68	3,96
22	Turnawiec	134,91	1,94
23	Zagajów	443,30	6,37
24	Zagaje Stradowskie	168,06	2,41
Gmina Czarnocin - ogółem		6 957	100%

Źródło: Urząd Gminy Czarnocin

Największymi terytorialnie miejscowościami Gminy Czarnocin są Kolosy i Czarnocin, natomiast najmniejszą Stropieszyn.

UDZIAŁ PROCENTOWY W POWIERZCHNI GMINY CZARNOCIN

Źródło: Opracowanie własne

3.2 Sfera środowiskowa

Gmina Czarnocin jest gminą typowo rolniczą. Większość przychodów pochodzi z upraw i hodowli. Przedsiębiorstwa działające na tym terenie, również opierają się o produkcję rolną.

Użytki rolne w całej gminie obejmują 80% powierzchni gminy i przeważają gleby dobre i bardzo dobre.

Tabela 2: Struktura bonitacyjna użytków rolnych gminy Czarnocin

KLASA GLEBY	WIELKOŚĆ w ha
Klasa I	1 109
Klasa II	2 216
Klasa III	2 588
Klasa IV	558
Klasa V	100
Klasa VI	30
Klasa VI z	33
Pozostałe	320

Źródło: „Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Czarnocin”, data publikacji 2009-04-16, s. 8.

Gleba klasy I jest bardzo urodzajna, warstwa gleby jest gruba, dobrze nawodniona i zasobna w elementy odżywcze dla roślin. Zazwyczaj leży na terenach płaskich i nie podlega erozji. Na tej glebie uprawia się głównie buraki cukrowe, pszenice, warzywa, lucernę i rzepak, ale udają się wszystkie uprawy.

Klasa II to tak naprawdę gleby z klasy I tylko przez specyfikę ułożenia terenu nie są zaliczane do klasy I. Uprawiane są na niej te same rośliny, co na glebach klasy pierwszej. W Czarnocinie to ponad 30% wszystkich gleb.

Klasa III jest glebą o niższych parametrach jak dwie pierwsze, wynika to z położenia. Gleby klasy III zazwyczaj leżą na wzgórzach, co wpływa na ich mniejsze nawodnienie. Nawet tu można uzyskać wysokie plony, ale potrzebne jest większe nawodnienie gleby. Na glebach klasy III można uprawiać: ziemniaki, zboże, warzywa.

W gminie Czarnocin występują wszystkie klasy gleb bonitacyjne, jednak najgorsze pojawiają się sporadycznie. Nieużytki również pojawiają się rzadko.

Gleby znajdujące się na terenie gminy Czarnocin są glebami jednymi z najżyźniejszych gleb województwa świętokrzyskiego. W gminie zalesienie nie występuje intensywnie, ponieważ prowadzi się je na glebach najgorszych klas bonitacyjnych lub w trudnych warunkach, gdzie chronią żyzne gleby przed erozją. Gleby na tym terenie nie są zanieczyszczone chemicznie i idealnie nadają się do produkcji ekologicznej.

3.2.1 Zasoby środowiska naturalnego

Na terenie gminy Czarnocin znajduje się kilka obiektów parkowych, gdzie znajduje się wiele drzew i krzewów, które pod względem gatunkowym nawiązują do naturalnej szaty roślinnej odpowiednich krain przyrodniczych.

Na terenie Gminy bardzo mały obszar stanowią lasy. Roślinność wysoka występuje najczęściej w formie zadzewień towarzyszącym ciekom i drogom, a głównie zadrzewień śród - polnym.¹

Na rok 2015 powierzchnia lasów ogółem wynosiła 113,45 ha, z czego lasy publiczne stanowiły 68,45 ha. Lasy zajmują 1,6% powierzchni gminy.

Gmina posiada obszarowe formy ochrony przyrody:

- Kozubowski Obszar Chronionego Krajobrazu, (dla KOCHK obręby: Malżyce, Mękarzowice, Stradów i Zagaje Stradowskie)
- Natura 2000 – Ostoja Kozubowska
- Pomnik przyrody – dąb bezszypułkowy – o śr. pnia na wysokości 1,30 od ziemi 1,20m. Drzewo rośnie w oddz. 121a Leśnictwa Zawarża ok 200 m na północny zachód od drogi Mękarzowice na trasie Czarnocin – Chałupki.

Północne obrzeże gminy przylega do Kozubowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (1192 ha). Obszar ten został utworzony 17.10.2001r. Położony w części gmin Czarnocin, Działoszta, Michałów, Pińczów, Złota – na terenie otuliny Kozubowskiego Parku Krajobrazowego, w południowej części województwa. Tereny te obejmuje się ochroną ze względu na bogactwo ekosystemów i zróżnicowaną rzeźbę terenu, krajobraz oraz funkcję korytarzykologicznych. Rozporządzenie Nr 335/2001 Wojewody Świętokrzyskiego (Dz. Urz. Woj. Św. Nr 108 poz. 1271). Ponadto w północnej części gminy znajduje się fragment Ostoi Kozubowskiej (85,49 ha), ujętej ochroną w ramach ogólnopolskiej sieci „Natura 2000”. Uzyskał on akceptację Komisji Europejskiej i obecnie ma status „obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty”. Kozubowski Park Krajobrazowy chroni krajobraz wzgórz lessowych z interesującymi formami erozyjnymi oraz powierzchniami lasów gradowych z gatunkami roślin ciepłolubnych. Otulina Kozubowskiego Parku Krajobrazowego obejmuje Zagaje Stradowskie, Stradów, Malżyce, Mękarzowice i Turnawiec.

---

¹ Strategia Rozwoju Gminy Czarnocina na lata 2015-2024

Północno - zachodnia granica pokrywa się z granicą Miechowsko – Działoszyckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, który chroni kompleksy leśne w formie zbiorowisk gradowych i świetlistej dąbrowy a także pagórki kredowe i wąwozy lessowe, na których rozwinęły się murawy kserotermiczne z rzadkimi roślinami. Południowo – wschodnia granica pokrywa się z granicą Koszycko – Opatowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, który chroni bory z bogato rozwiniętym runem wraz z walorami przyrodniczymi dolin rzecznych, pełniących funkcję korytarzy i ciągów ekologicznych.

KLIMAT

Gmina leży w klimacie ciepłym umiarkowanym. Negatywną cechą jest duża częstotliwość występowania opadów ulewnych i położenie gminy na szlaku burz gradowych, które jednak nie występują często. W oparciu o długoletnie obserwacje klimatyczne instytutów meteorologicznych można określić, iż średnia roczna temperatura na tym terenie oscyluje w granicach 6° - 8°C. Długość zalegania pokrywy śnieżnej średnio wynosi 80 dni, a długość okresu wegetacyjnego 210 – 220 dni. Kierunki wiatrów nawiązują do ogólnej cyrkulacji atmosferycznej (W, SW, E, NE), a średnia prędkość wynosi 2,3 – 3,1 m/s., warunki występujące sprzyjają produkcji rolnej.

Obszar znajduje się w wyżynnym regionie klimatycznym śląsko – małopolskim o stosunkowo wysokich opadach. Średnie opady wynoszą 539 mm z najwyższymi opadami w lipcu (87 mm) i najniższymi w lutym (22 mm).

Region charakteryzuje się wyraźnie większymi wpływami klimatu kontynentalnego, gdzie średnia temperatura najchłodniejszego miesiąca wynosi -7°C (styczeń), a najcieplejszego +17,7°C (lipiec).²

WARUNKI WODNE

Największym ciekim wodnym na terenie gminy jest Stradomka. Strumyk bierze swój początek u podnóża grodziska i jest zasilany licznymi dopływami, pod wpływem, których przekształca się w strumień. Stradomka płynie przez Stradów, później dolina omija Michałowice, wpływa do Ciuślic, dalej płynie przez Opatkowiczki opuszczając gminę Czarnocin. Drugi potok ma swój początek w Krzyżu i biegnie w stronę Kolos. Źródła w gminie występują często, jednak niektóre z nich nie mają charakteru ciekłego. Nie jest to jednak jednoznaczne z tym, że są to źródła aktywne przez cały czas, ale tylko po ulewach, zanikające w czasie powtarzającej się kilka lat z rzędu suszy.

Często zdarza się, że źródła wybijają w nietypowych miejscach, np. w środku polnej drogi, początkowo, jako drobne wycieki. Taki charakter ma biegnący od lasu w Małżycach duży ciek wodny. Mimo zasilania przez wielką rzekę podziemną, źródło w kilka lat przestało

---

² Prognoza Oddziaływania na Środowisko Strategia Rozwoju Gminy Czarnocina na lata 2015-2024

wybijać wody gruntowe. Zbiorniki wodne istniały lub istnieją praktycznie w każdej wiosce. Jednak, że nie spełniają obecnie swojej pierwotnej roli uległy degradacji i zarastaniu. Niewielkie stawy istnieją jeszcze w Budziszowicach, Stradowie, Czarnocinie, Dębinach, Charzowicach i Zagajowie.³

3.3 Sfera społeczna

3.3.1 Struktura demograficzna

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Urząd Gminy Czarnocin liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31.12.2015 r. wynosiła 4 052

Tabela 3: Liczba mieszkańców gminy Czarnocin w podziale administracyjnym

Lp.	SOŁECTWO	Liczba mieszkańców	%
1	Będziaki	204	5,10%
2	Bieglów	189	4,70%
3	Charzowice	92	2,30%
4	Cieszkowy	250	6,20%
5	Ciuślice	119	3,00%
6	Czarnocin	368	9,10%
7	Dębiany	248	6,20%
8	Kolosy	388	9,60%
9	Koryto	154	3,80%
10	Krzyż	175	4,40%
11	Małżyce	166	4,10%
12	Mękarzowice	93	2,30%
13	Michałowice	134	3,30%
14	Mikołajów	107	2,70%
15	Miławczyce	143	3,60%
16	Opatkowiczki	161	4,00%
17	Soboszów	62	1,60%
18	Sokolina	258	6,40%
19	Stradów	147	3,70%
20	Stropieszyn	65	1,60%

³ Strategia Rozwoju Gminy Czarnocin na lata 2015-2024

21	Swoszowice	134	3,30%
22	Turnawiec	68	1,70%
23	Zagajów	262	6,50%
24	Zagaje Stradowskie	68	1,70%
Liczba mieszkańców ogółem		4 052	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminy Czarnocin

Najliczniej zamieszkałe sołectwa w gminie to Kolosy i Czarnocin, natomiast najmniej zamieszkałe to Soboszów, Stropieszyn, Zagaje Stradowskie i Turnawiec.

Tabela 4: Ludność gminy Czarnocin według jednostek terytorialnych i struktury płci

Lp.	Wyszczególnienie	Ludność ogółem	Mężczyźni	Kobiety
1	Będziaki	204	107	97
2	Bieglów	189	94	92
3	Charzowice	92	57	35
4	Cieszkowy	250	123	127
5	Ciuślice	119	48	71
6	Czarnocin	368	180	188
7	Dębiany	248	123	125
8	Kolosy	388	197	191
9	Koryto	154	81	73
10	Krzyż	175	88	87
11	Małżyce	166	86	80
12	Mękarzowice	93	49	44
13	Michałowice	134	73	61
14	Mikołajów	107	54	53
15	Miławczyce	143	66	77
16	Opatkowiczki	161	75	86
17	Soboszów	62	28	34
18	Sokolina	258	124	134
19	Stradów	147	68	79
20	Stropieszyn	65	28	37
21	Swoszowice	134	65	69
22	Turnawiec	68	34	34

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

23	Zagajów	262	129	133
24	Zagaje Stradowskie	68	32	36
Gmina Czarnocin - ogółem		4 052	2009	2043
Źródło: UG Czarnocin				

Analiza danych statystycznych pokazuje, że od roku 2012 liczba mieszkańców gminy Czarnocin spada. Rok 2015, w stosunku do roku 2012 oznacza spadek liczby mieszkańców o 56 osób.

Tabela 5: Struktura ludności w gminie Czarnocin według ekonomicznych grup wiekowych

Lp	Jednostka terytorialna	Liczba ludności	Ludność w wieku produkcyjnym	Ludność w wieku przedprodukcyjnym	Ludność w wieku poprodukcyjnym
1	Będziaki	204	132	31	41
2	Bieglów	189	124	34	28
3	Charzowice	92	61	14	17
4	Cieszkowy	250	163	41	46
5	Ciuślice	119	66	17	36
6	Czarnocin	368	239	46	83
7	Dębiany	248	150	35	63
8	Kolosy	388	254	47	87
9	Koryto	154	98	17	39
10	Krzyż	175	115	34	26
11	Małżyce	166	108	27	31
12	Mękarzowice	93	58	13	22
13	Michałowice	134	94	13	27
14	Mikołajów	107	80	10	17
15	Miławczyce	143	85	25	33
16	Opatkowiczki	161	92	39	30
17	Soboszów	62	33	6	23
18	Sokolina	258	159	42	57
19	Stradów	147	91	24	32
20	Stropieszyn	65	42	10	13
21	Swoszowice	134	76	26	32
22	Turnawiec	68	39	16	13

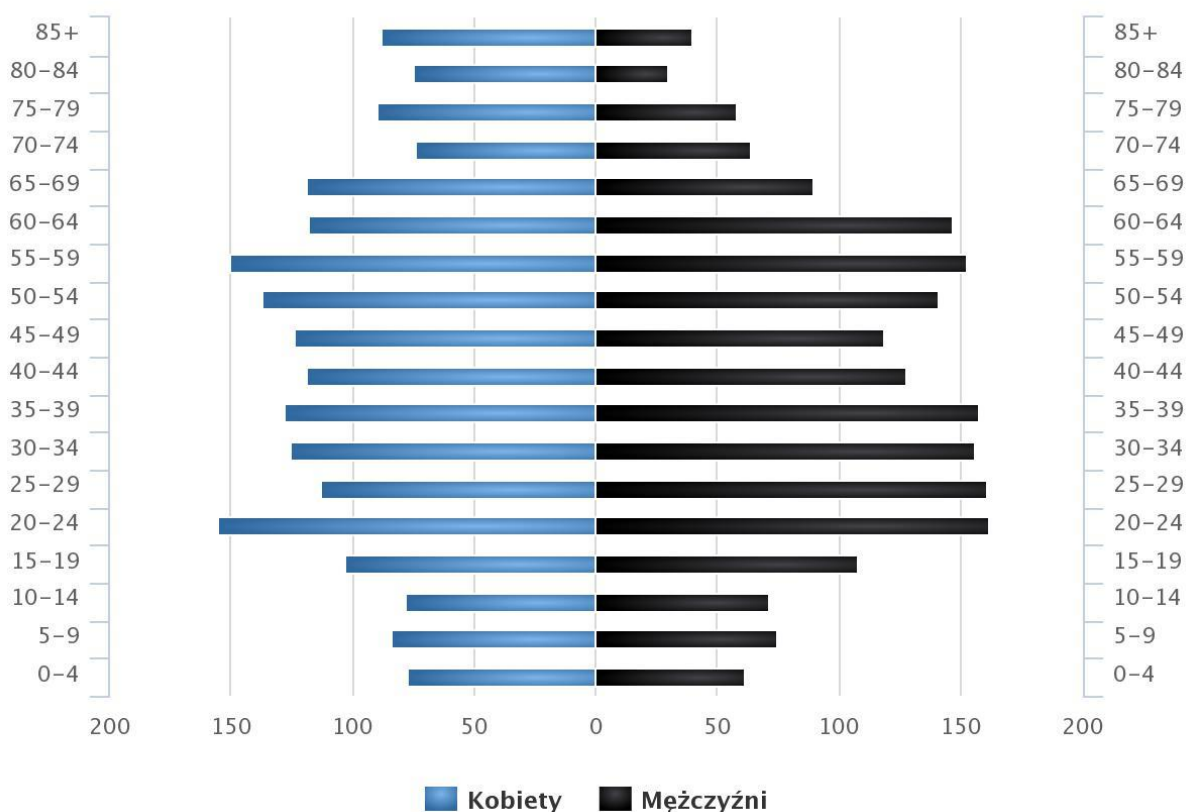

23	Zagajów	262	163	40	59
24	Zagaje	68	46	6	16
Gmina Czarnocin - ogółem		4052	2568	613	871
Źródło: UG Czarnocin					

Wykres 1: Piramida wieku mieszkańców gminy Czarnocin w 2015 r.

Piramida wieku mieszkańców gminy Czarnocin, 2015

(Źródło: GUS)

Źródło: polskawliczbach.pl

Gmina Czarnocin ma 4 052 mieszkańców, z czego 50,4% stanowią kobiety, a 49,6% mężczyźni. W latach 2002-2015 liczba mieszkańców zmalała o 10,6%. Średni wiek mieszkańców wynosi 42,8 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa świętokrzyskiego oraz nieznacznie większy od średniego wieku mieszkańców Polski.

Mieszkańcy gminy Czarnocin zawarli w 2015 roku 20 małżeństw, co odpowiada 5,1 małżeństwom na 1000 mieszkańców. Jest to więcej od wartości dla województwa

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

świętokrzyskiego oraz nieznacznie więcej od wartości dla Polski. W tym samym okresie odnotowano 1,1 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców. 28,3% mieszkańców gminy Czarnocin jest stanu wolnego, 55,8% żyje w małżeństwie, 2,4% mieszkańców jest po rozwodzie, a 12,0% to wdowy/wdowcy.

Gmina Czarnocin ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -29. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu -7,5 na 1000 mieszkańców gminy Czarnocin. W 2015 roku urodziło się 27 dzieci, w tym 55,6% dziewczynek i 44,4% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 402 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,49 i jest znacznie mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Na 1000 ludności gminy Czarnocin przypada 14.41 zgonów. Jest to znacznie więcej od wartości średniej dla województwa świętokrzyskiego oraz znacznie więcej od wartości średniej dla kraju.

W 2015 roku zarejestrowano 32 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 19 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla gminy Czarnocin 13. W tym samym roku 0 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 0 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 0.

63,7% mieszkańców gminy Czarnocin jest w wieku produkcyjnym, 14,5% w wieku przedprodukcyjnym, a 21,8% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.⁴

Tabela 6: Saldo migracji na pobyt stały w latach 2010-2014

Gmina Czarnocin						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zameldowania na pobyt stały z poza Gminy Czarnocin	28	35	26	25	25	32
Wymeldowania z pobytu stałego z Gminy Czarnocin	17	45	29	42	39	19
Zameldowania na pobyt stały z zagranicy	1	1	2	0	1	0
Wymeldowania z pobytu stałego z Gminy Czarnocin za granicę	0	0	0	0	0	0
Saldo migracji wewnętrznych	11	-10	-3	-17	-14	13

Źródło: polskawliczbach.pl

⁴ www.polskawliczbach.pl

Na terenie gminy w ostatnich latach systematycznie ubywało mieszkańców, a analiza pogarszających się zmian procesów demograficznych, tj. malejący udział dzieci i młodzieży, w ogóle ludności mieszkańców gminy, ujemne wartości przyrostu naturalnego oraz ujemne saldo migracji daje podstawę do zaliczenia jej do obszarów problemowych województwa świętokrzyskiego – stanowi ona m.in. obszar:

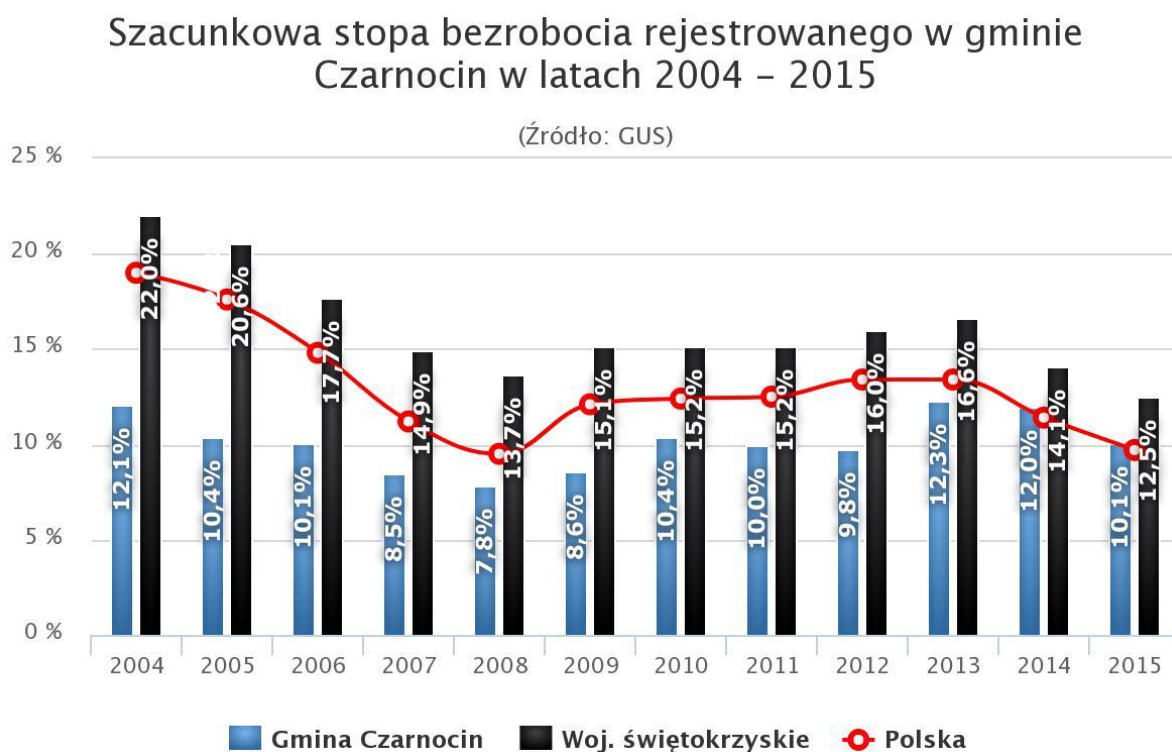
- dotknięty depopulacją, czyli największym ubytkiem ludności, największym ujemnym przyrostem rzeczywistym ludności, małą gęstością zaludnienia – zagrożony marginalizacją i wyludnieniem;
- zachwianej struktury wiekowej (postępującego procesu starzenia się społeczeństwa – charakteryzującego się malejącym udziałem dzieci i młodzieży w ogóle mieszkańców oraz rosnącym udziałem osób w wieku produkcyjnym i znacznym udziałem osób w wieku poprodukcyjnym);
- nadmiernego i długofalowego odpływu ludności z gminy.

3.3.2 Poziom i struktura bezrobocia rejestrowego

W gminie Czarnocin na 1000 mieszkańców pracuje 50 osób . 52,0% wszystkich pracujących ogółem stanowią kobiety, a 48,0% mężczyźni.

Bezrobocie rejestrowane w gminie Czarnocin wynosiło w 2015 roku 10,1% (11,5% wśród kobiet i 8,9% wśród mężczyzn).

Wykres2: Szacunkowa stopa bezrobocia rejestrowego gminie Czarnocin w latach 2004-2015

Źródło: polskawliczbach.pl

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Czarnocin wynosi 3 142,99 PLN, co odpowiada 75.70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce.

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Czarnocin 105 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 32 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy - tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -73.

78,3% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Czarnocin pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 4,0% w przemyśle i budownictwie, a 15,0% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 15,0% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).⁵

Tabela 7: Wybrane dane o rynku pracy w 2014 roku.

STAN BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH NA DZIEŃ 31.XII 2014R.	POWIAT	GMINA
Pracujący	1811	160
Bezrobotni zarejestrowani	2100	230
Kobiety bezrobotne zarejestrowane w %	46,4	47,8
Udział ilościowy bezrobotnych zarejestrowanych w wieku produkcyjnym w %	9,7	9,3
Udział ilościowy bezrobotnych zarejestrowanych kobiet w wieku produkcyjnym w %	9,9	10,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Tabela 8: Wybrane kryteria o rynku pracy w 2015 r.

STAN BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH NA DZIEŃ 31.XII 2015R.	POWIAT	GMINA
Pracujący	3103	192
Bezrobotni zarejestrowani	1746	192
Kobiety bezrobotne zarejestrowane w %	48,2	50,5
Udział ilościowy bezrobotnych zarejestrowanych w wieku produkcyjnym w %	8,1	7,8
Udział ilościowy bezrobotnych zarejestrowanych kobiet w wieku produkcyjnym w %	8,6	8,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Porównując dane z 2014 i 2015 roku liczba osób bezrobotnych z terenu gminy Czarnocin spada.

⁵ Źródło: http://www.polskawliczbach.pl/gmina_Czarnocin_swietokrzyskie

Tabela 9: Struktura i bilans bezrobotnych w 2015 r.

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W GMINIE CZARNOCIN		
Ogółem		192
z tego osoby	poprzednio pracujące	89
	w tym zwolnione z przyczyn dot. zakładu pracy	8
	Dotychczas niepracujące	103
Wybrane kategorie bezrobotnych (z ogółem)		
Zamieszkali na wsi		192
w tym posiadające gospodarstwo rolne		7
Osoby w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki		17
Cudzoziemcy		0
Bez kwalifikacji zawodowych		66
Bez doświadczenia zawodowego		117
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka		X
Osoby będące w szczególniejszej sytuacji na rynku		177

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kazimierzy Wielkiej

3.3.3 Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy są realizowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Pomoc społeczna na terenie gminy ściśle związana jest z sytuacją na rynku pracy oraz różnego rodzaju deficytami i indywidualnymi problemami. Biorąc pod uwagę sam rok 2015 to ilość podopiecznych stanowi 6.3% całego społeczeństwa w gminie.

Tabela 10: Korzystający z pomocy społecznej w 2015r.

Korzystający z pomocy społecznej w 2015 r.				
	Liczba mieszkańców	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba osób korzystających z pomocy, łącznie z członkami rodzin	Udział % liczby osób korzystających z pomocy (łącznie z członkami rodzin) w ludności ogółem w danym sołectwie
Będziaki	204	8	20	9.8%
Bieglów	189	5	23	12.2%
Charzowice	92	3	10	10.9%
Cieszkowy	250	2	7	2.8%
Ciuślice	119	1	5	4.2%
Czarnocin	368	4	11	3.00%
Dębiany	248	4	13	5.30%
Kolosy	388	12	12	3.10%
Koryto	154	5	17	11.1%
Krzyż	175	3	8	4.60%
Małżyce	166	6	18	10.9%
Mękarzowice	93	2	3	3.30%
Michałowice	134	2	8	6.00%
Mikołajów	107	4	9	8.50%
Miławczyce	143	5	14	9.80%
Opatkowiczki	161	2	12	7.50%
Soboszów	62	0	0	-
Sokolina	258	5	14	5.50%
Stradów	147	2	6	4.10%
Stropieszyn	65	0	0	-

Swoszowice	134	5	14	10.50%
Turnawiec	68	4	10	14.7%
Zagajów	262	2	13	5.00%
Zagaje Stradowskie	68	2	7	10.30%
Razem	4052	88	254	-
Źródło: UG Czarnocin				

Powyższy wykres przedstawia skrajne kategorie przyczyn, przez które podopieczni GOPS zwracają się o pomoc. Analizując dane z wykresu można zobaczyć przyczyny korzystania z pomocy. Najwyższym czynnikiem wpływającym na sytuację mieszkańców jest bezrobocie, które dominuje w latach 2013 – 156 osób i 2015 – 125 osób. Wysokie wskaźniki ma ubóstwo i niepełnosprawność. Na terenie Gminy Czarnocin odnotowuje się brak lub niski poziom natężenia występowania takich problemów jak bezdomność, przemoc w rodzinie, alkoholizm, sieroctwo czy trudność w przystosowaniu się po wyjściu z więzienia.

Tabela 11: Powody korzystania z pomocy społecznej według jednostek terytorialnych w roku 2015

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej według jednostek	Powód korzystania z pomocy społecznej			
				Ubóstwo	Bezrobocie	Niepełnosprawność	Długotrwała choroba
1	Będziaki	204	20	11	10	9	9
2	Bieglów	189	23	1	4	9	18
3	Charzowice	92	10	6	2	6	4
4	Cieszkowy	250	7	6	0	6	1
5	Ciuślice	119	5	0	0	0	5
6	Czarnocin	368	11	5	9	2	4
7	Dębiany	248	13	6	11	11	0
8	Kolosy	388	31	22	9	15	13
9	Koryto	154	17	11	6	2	0
10	Krzyż	175	8	8	5	3	0
11	Malżyce	166	18	1	10	3	8
12	Mękarzowice	93	3	2	2	0	1

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

13	Michałowice	134	8	5	5	3	0
14	Mikołajów	107	9	2	0	7	7
15	Miławczyce	143	14	8	9	3	6
16	Opatkowiczki	161	12	6	6	6	6
17	Soboszów	62	0	0	0	0	0
18	Sokolina	258	11	9	9	0	2
19	Stradów	147	6	6	2	0	1
20	Stropieszyn	65	0	0	0	0	0
21	Swoszowice	134	14	13	5	4	1
22	Turnawiec	68	10	1	6	3	4
23	Zagajów	262	13	7	7	0	6
24	Zagaje	68	7	0	0	7	2
Gmina Czarnocin - ogółem		4052	272	136	124	99	98

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnocinie

Tabela 12: Liczba mieszkańców gminy objętych pomocą społeczną wg przyczyn w 2013 i 2014 r.

LP.	PRZYCZYNY	2013r		2014r	
		LICZBA RODZIN OBJĘTA POMOCĄ	LICZBA OSÓB OBJĘTA POMOCĄ	LICZBA RODZIN OBJĘTA POMOCĄ	LICZBA OSÓB OBJĘTA POMOCĄ
1.	Ubóstwo	41	134	39	98
2.	Sieroctwo	0	0	0	0
3.	Bezdomność	1	5	3	8
4.	Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietności	21	123	14	58
5.	Bezrobocie	41	156	36	87
6.	Niepełnosprawność	30	77	31	76
7.	Długotrwała lub ciężka choroba	23	65	25	58
8.	Bezradność w sprawach op. wychowawczej i prowadzeniu gospoda. domowego – rodzina niepełna	5	23	9	37
9.	Bezradność w sprawach op. wychowawczej i prowadzeniu gospoda. domowego – rodzina	3	19	25	30

	wielodzietna				
10.	Pomoc w rodzinie	0	0	0	0
11.	Alkoholizm	2	11	5	12
12.	Trudność w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2	0	0
13.	Zdarzenia losowe	1	4	0	0

Finansowa pomoc społeczna świadczona przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnocinie realizowana jest przez zadania zlecone i własne.

Tabela 13: Wydatki GOPS na zadania zlecone i własne na przestrzeni 2013-2015

ROK	ZADANIA ZLECONE – ZASIŁKI		ZADANIA WŁASNE - ZASIŁKI	
	ILOŚĆ OSÓB	KWOTA	ILOŚĆ OSÓB	KWOTA
2013	0	0	187	158 103 zł
2014	0	0	161	156 031 zł
2015 (do 31.10)	3	7 310 zł	113	104 406 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Czarnocinie

Tabela 14: Plan i wykonanie poszczególnych zadań na rok 2015

NAZWA ZADANIA	ILOŚĆ PRYZNANYCH ŚRODKÓW (OSOBY/RODZINY)	PLANOWANE WYDATKI	WYKORZYSTANE ŚRODKI	ILOŚĆ WYPŁACONYCH ŚWIADCZEŃ	UWAGI
Zasiłki stałe	17 osoby	95 434 zł	88 731,98 zł	180	
Składka zdrowotna	15 osoby	8 567 zł	7 631,01 zł		
Zasiłki z przeznaczeniem na dożywianie	88 uczniów	50 000 zł	50 000 zł	12 194	Kwota na posiłki w szkołach – 29375 zł, kwota na zakup żywności dla potrzebujących – 20625 zł, dofinansowanie – 40 000 zł
Zasiłki okresowe – dotacje	14 rodzin	12 857,96 zł	12 857,96 zł	47	Dotacja – 12 617 zł
Zasiłki celowe i specjale celowe	47 rodzin	19 759,04 zł	19 759,04 zł		Środki z przeznaczeniem na opał, żywność, leki, odzież
Zasiłki specjalne na wypadek klęski żywiołowej	3 rodziny	7 310 zł	7 310 zł		

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Czarnocinie

Tabela 15 : Zadania związane z przyznawaniem i wypłatą świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego na rok 2015

NAZWA ŚWIADCZENIA	IŁOŚĆ ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ
ZASIŁKI RODZINNE ORAZ DODATKI DO ZASIŁKU RODZINNEGO		
Zasiłki rodzinne	2 780	284 754 zł
Z tytułu urodzenia dziecka	13	13 000 zł
Opieka nad dzieckiem w czasie urlopu wychowawczego	9	3 600 zł
Samotne wychowywanie dziecka	105	18 280 zł
Kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego	231	18 460 zł
Z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	157	15 700 zł
Podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania	549	29 930 zł
Wychowanie w rodzinie wielodzietnej	384	31 320 zł
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	21	21 000 zł
RAZEM	4 249	436 044 zł
ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE		
Zasiłek pielęgnacyjny	1 492	228 276 zł
Świadczenie pielęgnacyjne	151	180 531 zł
Zasiłek dla Opiekuna	356	182 885 zł
Specjalny zasiłek Opiekuńczy	70	34 824 zł
Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	102	18 697 zł
RAZEM	2 171	645 213 zł
FUNDUSZE ALIMENTACYJNE		
Łącznie przyznanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego	175	64 558 zł
SKŁADKA ZDROWOTNA		
Opłacone składni dla osób pobierających świadczenia		6 114 zł
USŁUGI OPIEKUŃCZE		
Finansowanie pobytu w domach pomocy społecznej przez Gminę	9	152 696 zł
Finansowanie pobytu w schronisku przez Gminę	1	8 000 zł
Częściowe odpłatności za dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych	3	5 737,74 zł
RAZEM	13	166 433,74 zł
OGÓŁEM	6 608	1 318 362,74 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Czarnocinie

Dysfunkcyjne rodziny z małymi dziećmi wspierane są przez Asystenta rodziny w oparciu o plan pracy wspólnie wypracowany z rodziną. Pomaga dostrzec istniejące problemy

i wspólnie z doradcą eliminować bądź je łagodzić. Taką pomocom objętych zostało 6 rodzin z różnymi problemami; m.in.: opiekuńczo – wychowawczymi, nadużywaniem alkoholu, niezaradności życiowej i radzeniu sobie z problemami dnia codziennego.

Głównym celem asystenta rodziny jest niedopuszczenie do odebrania dzieci od rodziny oraz podjęcie działań zmierzających do zażegnania kryzysu w rodzinie. Nie jest to rola powierzana pracownikowi socjalnemu, lecz asystentowi rodziny, gdyż jego nienormowany czas pracy ma go zbliżyć do realnych potrzeb i rytmu rodziny.

Zadania realizowane przez asystenta rodziny:

- Analizowanie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego przyczyn kryzysu w rodzinie, tworzenie planu pracy z rodziną,
- Przedstawienie oferty pracy, ofert kursów i szkoleń podnoszących kwalifikacji członków rodziny,
- Kierowanie do specjalistów: psychoterapeuty, psychologa,
- Udzielanie wsparcia rodzicom mającym problemy wychowawcze,
- Współpraca z pedagogami i wychowawcami w zakresie monitorowania abstynencji i realizacji obowiązków,
- Organizowanie wolnego czasu dla dzieci,
- Współpraca z organizacjami wspierającymi rodzinę,
- Motywowanie i wspieranie osób mających problemy alkoholowe do pojęcia decyzji o leczeniu lub kontynuowaniu terapii uzależnień,
- Udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i psychologicznych,
- Podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.

Pomocą służy również Zespół Interdyscyplinarny, którego zadaniem jest szybkie i skuteczne podejmowanie działań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa i zatrzymaniu przemocy w rodzinie oraz opracowanie i realizacja działań w oparciu o diagnozę potrzeb. Ośrodek współpracuje z lekarzami, nauczycielami, kuratorami, policją, komisją ds. profilaktyki i przeciw działania alkoholizmowi, a także instytucjami działającymi na rzecz osób potrzebujących.

3.3.4 Oświata i wychowanie

Na terenie Gminy Czarnocin działa: 4 placówki wychowania przedszkolnego, w tym 2 przedszkola, 2 szkoły podstawowe i 1 gimnazjum. Dokładniej Szkoła Podstawowa w Sokolinie, Szkoła Podstawowa w Czarnocinie i Gimnazjum w Cieszkowach. W Gminie Czarnocin nie ma żłobków.

Tabela 16: Liczba uczniów w podziale na sołectwa w roku 2015

Sołectwa	Liczba uczniów w 2015 r.	
	Szkoły podstawowe	Gimnazjum
Będziaki	9	8
Bieglów	11	1
Charzowice	4	6
Cieszkowy	13	5
Ciuślice	4	2
Czarnocin	16	11
Dębiany	15	3
Kolosy	18	10
Koryto	7	3
Krzyż	10	3
Małżyce	3	6
Mękarzowice	3	-
Michałowice	6	1
Mikołajów	3	-
Miławczyce	8	3
Opatkowiczki	12	5
Soboszów	2	2
Sokolina	18	6
Stradów	11	3
Stropieszyn	-	-
Swoszowice	12	-
Turnawiec	4	5
Zagajów	13	1
Zagaje	2	1

Stradowskie		
Razem	216	92

Źródło : Urząd Gminy Czarnocin

896 mieszkańców gminy Czarnocin jest w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) (w tym 457 kobiet oraz 439 mężczyzn). Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku 9,5% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,1% wykształcenie policealne, 9,8% średnie ogólnokształcące, a 18,0% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 23,1% mieszkańców gminy Czarnocin, gimnazjalnym 5,7%, natomiast 30,0% podstawowym ukończonym. 1,8% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej.

W porównaniu do całego województwa świętokrzyskiego mieszkańcy gminy Czarnocin mają znacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Czarnocin największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (32,7%) oraz średnie zawodowe (17,3%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (30,2%) oraz podstawowe ukończone (27,3%).

14,5% mieszkańców gminy Czarnocin w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata) zalicza się do przedziału 3-6 lat - wychowanie przedszkolne (16,8% wśród dziewczynek i 12,1% wśród chłopców). Na tysiąc dzieci w wieku przedszkolnym 851 uczęszcza do placówek wychowania przedszkolnego. Na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego przypada 1,06 dzieci w wieku przedszkolnym.

W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie podstawowym (7-12 lat) kształcą się 19,9% ludności (19,5% wśród dziewczynek i 20,3% wśród chłopców). Na 1 oddział w szkołach podstawowych przypada 15 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach podstawowych do osób w wieku 7-12 lat) wynosi 88,32.

Wśród mieszkańców w wieku potencjalnej nauki 10,5% zalicza się do przedziału 13-15 lat - kształcenie na poziomie gimnazjalnym (11,4% wśród dziewczyn i 9,6% wśród chłopaków). Na 1 oddział w szkołach gimnazjalnych przypada 19 uczniów. Współczynnik skolaryzacji brutto (stosunek wszystkich osób uczących się w szkołach gimnazjalnych do osób w wieku 13-15 lat) wynosi 101,06.

W grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształcą się 19,8% mieszkańców (18,4% wśród dziewczyn i 21,2% wśród chłopaków).

W przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 35,4% mieszkańców gminy Czarnocin w wieku potencjalnej nauki (33,9% kobiet i 36,9% mężczyzn).⁶

⁶ www.polskawliczbach.pl

3.3.5 Kultura, turystyka, rekreacja

Kultura

Na terenie Gminy Czarnocin nie ma wyznaczonego obiektu zajmującego się działalnością kulturalną w odniesieniu do wszystkich grup zainteresowań. Wszystkie grupy zainteresowań swoją działalność kulturalną skupiają w ogólnie dostępnych budynkach, posiadające odpowiednio dostosowane sale, są to najczęściej budynki: urzędu gminy, szkoły podstawowe, gimnazjum, sale sportowe oraz lokalne świetlice wiejskie.

W gminie brakuje odpowiedniego lokalu do prowadzenia działalności promującego na całym terenie gminy upowszechnianie kultury. Działalność ta opiera się głównie na bogatym dziedzictwie historyczno – kulturalnym ściśle związanych z tradycjami regionu. Mimo to społeczność lokalna charakteryzuje się dużą aktywnością i zaangażowaniem w różne inicjatywy kulturalne.

Na terenie gminy jest związanych 9 Kół Gospodyń Wiejskich z czego praktycznie wszystkie KGW prężnie funkcjonują, skupiają swoją działalność w lokalnych świetlicach wiejskich, wychodzą ze swoją działalnością poza gminne akcje, biorą czynny udział w lokalnych imprezach związanych z kultywowaniem tradycji wiejskiej oraz aktywnie uczestniczą w akcjach świątecznych.

Na terenie gminy działa również Gminna Biblioteka Publiczna w Czarnocinie, która oferuje:

- nowości wydawnicze / literaturę obyczajową, romanse, kryminały, literaturę popularno – naukową, bogatą ofertę dla najmłodszych, dzieci i młodzieży, lektury szkolne,
- wypożyczamy gazety i czasopisma,
- oferta bezpłatnych internetowych kursów języków obcych /angielski, niemiecki, włoski, hiszpański, angielski dla dzieci oraz kursy Photoshop i kurs szybkiego czytania/, aby otrzymać bezpłatny dostęp do samodzielnej nauki na platformie cyfrowej w bibliotece a także w domu należy zapisać się w bibliotece
- dostęp do bezpłatnego Internetu,
- możliwość korzystania z pracowni komputerowej, w którą biblioteka jest wyposażona w ramach programu „Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu – szansa na lepszy start w przyszłość”, program realizowany przez Gminę Czarnocin,
- dyskusyjny Klub Książki.

W działalności kulturalnej gminy czynny udział bierze również Gminne Koło Emerytów i Rencistów. Wśród członków GKEiR zawiązał się Zespół Emerytów i Rencistów, który bierze aktywny udział podczas lokalnych przedsięwzięć.

Na terenie gminy odbywają się różnego rodzaju imprezy o wymiarze przede wszystkim lokalnym, a także powiatowym o szerokim zasięgu, np.: dożynki, święto rodziny, targi gminne, rocznice OSP i KGW, dzień dziecka, dzień kobiet.⁷

Sport

Zaplecze sportowe Gminy Czarnocin składa się z pełnowymiarowego boiska trawiastego do piłki nożnej w Czarnocinie, dwóch ogólnodostępnych hali sportowych znajdujących się przy placówkach oświatowych oraz z Orlika w Cieszkowach. Na każdym z tych obiektów społeczność gminna spędza aktywnie czas całymi rodzinami. Podczas dobrej aury większość mieszkańców wybiera aktywność na świeżym powietrzu, by podczas niesprzyjających warunków i w czasie zimy przenieść się na Hale sportowe.

Na boisku trawiasty głównymi rozgrywkami są rozgrywki Świętokrzyskiej klasy „B”, gdzie zespół LZS Czarnocin występuje drugi sezon. Niemal cały skład LZS składa się z mieszkańców gminy lub zawodników występujących wcześniej w reprezentacji LZS w innych rozgrywkach, np.: Powiatowa Liga na dużym boisku lub Powiatowa Liga Futsalu. Ponadto, co rok w sierpniu organizowane są rozgrywki o Puchar Wójt Gminy Czarnocin cieszące się dużą popularnością i zainteresowaniem zarówno wśród sportowców jak i mieszkańców.

Orlik w Cieszkowach również cieszy się dużym zainteresowaniem, są to nie tylko mieszkańcy gminy, ale także osoby poza niej. To właśnie tu są organizowane, co roku rozgrywki o Puchar Wójt Gminy Czarnocin, które trwają kilka miesięcy, treningi piłki nożnej dla dzieci, turniej do lat 18, a także treningi przygotowawcze drużyn do B - klasy czy do PLF. Dzięki zamontowanym trybunom mecze ściągają wielu kibiców.

Ogólnodostępne Hale sportowe otwarte cały rok przyciągają w równym stopniu dzieci, młodzież i dorosłych. Są w nich organizowane treningi m.in. z piłki i tenisa stołowego dla dzieci. Często Hale są rezerwowane dla danej grupy w celach treningowych lub rekreacyjnych grającej w piłkę lub siatkówkę.⁸

Turystyka

Gmina Czarnocin leży na terenie, który może poszczycić się znaczną ilością zabytków. Istnieje szereg atrakcyjnych miejsc pod względem krajobrazowym jak i historycznym. Atrakcyjność tych terenów związana jest przede wszystkim z licznymi zabytkami architektury skalarnej i świeckiej, starożytnymi kopcami, grodziskami – miejscami dużej wagi historycznej.

⁷ „Strategia Rozwoju Gminy na lata 2014-2024”

⁸ „Strategia Rozwoju Gminy na lata 2014-2024”

Pierwsze ślady działalności człowieka na terenie gminy odnieść można do epoki neolitu datowanej w Polsce na około 5400-2200 lat p.n.e. (Kolosy, Michałów).

W Michałowie zostały odkryte ślady działalności kręgu kultury pucharów lekowatych (Michałów), kultury ceramiki sznurowej (Kolosy), kultury trzcinieckiej, kultury łużyckiej (Stradów) i kultury przeworskiej (Cieślice, Michałowice, Stradów).

Na terenie gminy występują liczne ślady przeszłości, którymi są prehistoryczne kopce. Okres wczesnośredniowieczny pozostawił na terenie gminy w Stradowie, wspaniały kompleks zabytków archeologicznych, będących obecnie rezerwatem archeologicznym „Stradów”. Jest to jedno z największych założeń obronnych w Polsce, składające się z grodu właściwego (tzw. „Zamczysko”) otoczonego wałami ziemnymi (wysokości obecnie do 6 m.) i fosą oraz co najmniej trzech podgrodzi: „Waliki”, „Mieścinko” i „Barzyńskie”. Łączna powierzchnia kompleksu wynosi 25 ha. Gród właściwy wzniesiono po połowie X w., a jego upadek miał miejsce XI w.

Do ciekawszych turystycznie miejsc można zaliczyć:

Będziaki

Kamienna figura przydrożna z poł. XVII w. Na wysokiej kolumnie kompozytowej z rytym ornamentem wici roślinnej rzeźba Matki Boskiej z Dzieciątkiem oraz św. Antonim Padewskim i św. Stanisławem Biskupem Męczennikiem. Na kolumnie kartusz barokowy z herbem Jelita i literami DSSBC.

Cieszkowy

To dość spora wieś, w której w pobliżu szkoły zachował się wspaniały, choć bardzo zdewastowany, budynek dawnego zboru ariańskiego wzniesionego w XVII, a przekształconego na przełomie XVIII/XIX w. Budynek ten pełnił funkcje zboru dość długo bo na pewno do XVIII w., później został przekształcony w lamus i spichlerz dworski. Stare żelazne drzwi bronią dostępu do położonej na osi świątyni niewielkiej sionki sklepionej spłaszczoną kolebką, która dzieli przestrzeń budowli na dwie obszerne izby sklepione kolebkowo – krzyżowo. Zarówno w znajdującej się w sionce niewielkiej wnęcie, jak i nad drzwiami dwóch izb zachowały się fragmentaryczne unikatowe malowane sentencje zaczerpnięte z Ewangelii. Należy żałować, iż nie zachował się stojący nieopodal dwór (w miejscu obecnego gimnazjum). Cieszkowski zbor, jeden z najcenniejszych w Polsce, woła od lat o ratunek – dach w każdej chwili może runąć.

Dębiany

Figura przydrożna kamienna, na cokole kolumna kanelowana dźwigająca opleciony węzem glob z krucyfiksem, z 1661 r.

Czarnocin

W pobliżu kościoła wznosi się kopiec niewiadomego pochodzenia, który według tradycji ma być mogiłą ariańską. Obecnie na tym interesującym obiekcie stoi malowniczo komponująca się z otoczeniem barokowa rzeźba św. Jana Nepomucena wzniesiona w 1761r. Sam kościół pw. Wniebowzięcia Matki Boskiej został zbudowany w stylu gotyckim ok 1360r. Dzięki fundacji kanclerza wielkopolskiego Ottona z Mstyczowa herbu Lis. Kościół posiada jednolite wyposażenie rokokowe pochodzące z połowy XVIII w. Warto zwrócić uwagę na

późnobarokową belkę ozdobioną krucyfiksem w otoczeniu aniołów. O fundatorze świątyni przypomina wmurowany w północną ścianę nawy herb Lis pochodzący z połowy XIV w. W sąsiedztwie kościoła stoi ciekawa, drewniana dzwonnica zbudowana w okresie XIX-wiecznej przebudowy.

Kolosa

To dość spora wieś posiadająca cegielnię z początku XX w. Jednym z zachowanym do dziś zabytkiem należącym pierwotnie do zespołu dworskiego jest niewielki, aczkolwiek niezwykle ciekawy dawny zbór ariański zbudowany w 1654r. Przez ówczesnych właścicieli wsi, Rupniewskich, później zmieniony na lamus dworski. Jest to budowla wzniesiona na planie zbliżonym do kwadratu ze współczesnym dachem. Do wnętrza świątyni prowadzi interesujący barokowy portal z zachowanymi starymi drzwiami żelaznymi okutymi w skośną kratę. Nad nim zachowała się kamienna tablica z Śreniawa. We wschodniej części wsi znajdują się dwa kurhany, które były eksplorowane lecz jeden jest już niemal całkowicie rozorany.

Milawczyce

Park podworski z pierwszej połowy XIX w., krajobrazowy, prostokątny, z grupami starych drzew, m. in. modrzewiami sosny wejmutki, kasztanowców czerwonych, stożkowatej odmiany dębów i miłorzębów. Figura przydrożna, kamienna z rzeźbą św. Judy Tadeusza na kolumnie ze spiralnie skręconych obłoków z głowami aniołków. Na wysokim cokole kartusz z herbem Szembaków i data 1768 oraz przeniesienia 1906.

Stradów

Grodzisko w Stradowie usytuowane jest na wysokości ok. 350 m. n.p.m. i zajmuje powierzchnię ok. 2 ha. O grodzie brak jest jakichkolwiek źródeł pisanych, co pobudza wyobraźnię poszukiwaczy skarbów, miłośników starożytności i domorosłych archeologów, działających na tym terenie już od XIX w. Historycy klasyfikują Stradów jako jeden z najstarszych na ziemiach polskich ośrodków typu miejskiego, określonego jako "miasto pierwotne" lub "miasto możnych". Gród był ważnym ośrodkiem administracyjnym państwa Wiślan. U stóp stoku w południowo-wschodniej części dawnego grodu znajduje się źródło strumienia Stradomka. Gród w Stradowie składał się z sześciobocznego grodu właściwego, otoczonego od północy, wschodu i południa rozległym podgrodzem. Plan z 1844 r. wskazuje, że największy był południowy człon podgrodzia, broniony podwójnym wałem. Zachowana wysokość wałów wynosi ok. 18 m od dna fosy, głębokość fosy ok. 5 m. Upadek grodu wiąże się z wielkim pożarem. Przy dobrej widoczności ze szczytu na grodzisku widoczne są Beskidy i Tatry.

Krajobraz Gminy Czarnocin zliczyć można do typu harmonicznego „to jest takiego”, w którym sposób jego użytkowania dostosowany do środowiska przyrodniczego i geograficznego.

Krajobraz ten kształtował się na przestrzeni wielu wieków. Wszystkie kolejne okresy historyczne odcisnęły w nim swój ślad. Najwyższą wartość kulturowo – krajobrazową posiada grodzisko Stradów i jego otoczenie – malowniczy zespół dolinek i rzeka Stradomka.

Z licznych znanych badań archeologicznych kurhanów do naszych czasów przetrwały kurhany we wsi Czarnocin, pozostałe zniknęły, jako dominanty przestrzenno krajobrazowe.

Głównymi dominantami architektonicznymi zespołów wsi i krajobrazu są kościoły w Stradowie, Czarnocinie i Sokolinie.

Ważnym elementem kulturowym w krajobrazie gminy jest układ pól. Dominuje rozłóg niwowy i łąkowy. Poprzeczno-stokowe, tarasowe układy pól wprowadzają dodatkowy walor estetyczny do sfalowanych kompleksów wzniesień. Dodatkowe podkreślenie układu pól stanowią pasma zieleni śródpolnej i faktura oraz koloryt upraw. W kontraście do bogatej rzeźby wzniesień pozostają płaskie doliny cieków wodnych jak rzeka Stradomka i strugi bez nazw. Komponentem wzbogacającym doliny cieków są linie drzew i krzewów.

Ważnym komponentem kulturowym są drogi i ich zróżnicowane przebiegi: w charakterystycznych lessowych wąwozach, w grzbietowych fragmentach wzniesień, wzdłuż doliny cieków. Malowniczo się wpisują w krajobraz gminy. Dzięki harmonijnemu wtopieniu elementów kulturowych w krajobraz naturalny.

3.3.6 Bezpieczeństwo publiczne

Policja

O stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Gminy Czarnocin odpowiada Komenda Powiatowa Policji w Kazimierzy Wielkiej.

Priorytety i zadania ustanowione przez Komendanta Głównego Policji:

1. Doskonalenie obsługi obywatela przez szybką i skuteczną reakcję Policji na wezwanie
2. Działania Policji na wzrost bezpieczeństwa na drogach
3. Ochrona interesów obywatela, przedsiębiorców i Skarbu Państwa poprzez skuteczniejszą walkę z przestępczością gospodarczą
4. Zapewnienie optymalnych warunków pełnienia służby policjantom i pracownikom Policji w celu doskonalenia, jakości wykonywanych przez nich zadań
5. Usprawnienie pracy Policji poprzez wprowadzenie i wykorzystanie nowoczesnych technologii teleinformacyjnych
6. Działania na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa imprez masowych.

Priorytety i zadania lokalne:

1. Walka z patologią społeczną
2. Profesjonalizacja pracy Policji świętokrzyskiej.

Teren Gminy Czarnocin jest rejonem typowo rolniczym narażonym na przestępczość pospolitą, głównie przeciwko mieniu, życiu i zdrowiu oraz zagrożenia w ruchu drogowym w związku z przebiegającymi drogami powiatowymi W - 776 i W – 770.

Tabela 17: Wyszczególnienie przestępstw popełnionych w gminie Czarnocin w 2015 r.

Przestępstwa w 2015 r.	Kradzież	Kradzież z włamaniem	Kradzież samochodu	Przeciwko mieniu	Przestępstwo kryminalne	Przestępstwo narkotykowe	Nietrzeźwy kierujący	Interwencje policyjne	inne
Będziaki	1	0	0	0	2	0	1	12	1
Bieglów	0	0	0	0	0	0	0	9	0
Cieszkowy	0	0	0	0	1	0	1	6	2
Ciuślice	0	0	0	0	0	0	0	15	1
Czarnocin	0	0	0	1	5	1	2	34	3
Charzowice	1	0	0	0	1	0	0	6	0
Dębiany	0	0	0	1	1	0	0	12	0
Kolosy	0	0	0	2	3	0	0	14	1
Koryto	0	0	0	0	1	0	0	6	1
Krzyż	0	1	0	0	5	0	3	26	2
Małyce	0	0	0	0	0	0	0	3	0
Mękarzowice	0	0	0	0	0	0	0	7	0
Michałowice	0	0	0	0	0	0	0	6	0
Mikołajów	0	0	0	0	0	0	0	2	0
Miławczyce	0	0	0	0	0	0	0	3	0
Opatkowiczki	0	0	0	0	0	0	0	6	1
Soboszów	0	0	0	0	0	0	0	4	0
Sokolina	0	1	0	0	4	0	2	28	1
Stradów	0	0	0	0	1	0	1	6	1
Stropieszyn	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Swoszowice	0	0	0	0	0	0	0	7	0
Turnawiec	0	0	0	0	0	0	0	5	0
Zagajów	0	0	0	0	1	0	0	5	1
Zagaje stradowskie	0	0	0	0	0	0	0	4	0
Ogółem	2	2	0	4	25	1	10	236	15

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Kazimierzy Wielkiej

Tabela 18: Wyszczególnienie wykroczeń popełnionych w gminie Czarnocin w 2015 r.

Wykroczenia w 2015 r.	W ruchu drogowym	Bezpodstawne wezwanie Policji	Używanie wulgarnych słów	Nietrzeźwy kierujący	Zakłócanie ładu i porządku	Kradzież	Nieobyczajny wybryk	Zniszczenie mienia	Brak dokumentów	Inne
Będziaki	3	0	0	0	0	0	0	0	1	2
Bieglów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Cieszkowy	0	0	0	1	0	0	1	0	0	2
Ciuślice	0	1	0	1	1	0	0	0	1	3
Czarnocin	0	1	0	0	0	1	3	1	0	0
Charzowice	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Dębiany	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0
Kolosy	0	0	0	1	0	0	3	0	0	0
Koryto	0	0	3	0	1	0	0	1	0	1
Krzyż	1	0	0	1	1	0	3	0	1	2
Małżyce	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Mękarzowice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Michałowice	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
Mikołajów	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Miławczyce	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Opatkowiczki	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0
Soboszów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sokolina	0	1	0	3	4	0	0	0	0	0
Stradów	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Stropieszyn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Swoszowice	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Turnawiec	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Zagajów	0	0	0	0	1	0	0	5	1	0
Zagaje Stradowskie	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
Ogółem	6	4	3	9	6	3	6	4	2	11

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Kazimierzy Wielkiej

Najwięcej przestępstw popełnianych jest w 3 sołectwach: Krzyżu, Sokolicy i Czarnocinie. Największy udział w zdarzeniach mają interwencje Policji, odpowiednio: Krzyż - 36, Czarnocin - 34 i Sokolica – 28.

Bezpiecznymi natomiast miejscowościami są Stropieszyn, Swoszowice, Stradom i Turnawiec, gdzie w 2015 r. nie odnotowano żadnych wykroczeń.

Straż Pożarna

Na terenie Gminy Czarnocin znajduje się 16 Ochotniczych Straży Pożarnych, jednak tylko jedna wpisana do KSRG mieszcząca się w Sokolinie a gmina przynależy pod Powiatową Straż Pożarną z siedzibą w Kazimierzy Wielkiej.

Tabela 19: Udział OSP włączonych do KSRG w działaniach ratowniczo - gaśniczych w latach 2014-2015

LP.	SIEDZIBA JEDNOSTKI	SIEDZIBA GMINY	UDZIAŁ W AKCJACH W 2014R	UDZIAŁ W AKCJACH W 2015R
1	Skalbmierz	Skalbmierz	38	85
2	Bejsce	Bejsce	23	62
3	Łękawa	Kazimierza Wielka	22	47
4	Opatowiec	Opatowiec	19	20
5	Kocin	Opatowice	22	23
6	Sokolina	Czarnocin	9	40
7	Sędziszowice	Bejsce	20	33
8	Sielec Kolonia	Skalbmierz	10	36
RAZEM			163	346

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PSP w Kazimierzy Wielkiej

Na terenie Gminy Czarnocin w 2015 roku odnotowano 63 zdarzenia:

- 9 pożarów
- 54 miejscowe zagrożenia

W wyniku powstałych zdarzeń na terenie Gminy Czarnocin 8 osób zostało rannych, a jedna osoba zmarła.

W 2015 roku funkcjonariusze KP PSP Kazimierza Wielka przeprowadzili ogółem 16 inspekcji gotowości bojowej w jednostkach OSP włączonych do KSRG z terenu powiatu kazimierskiego. W Gminie Czarnocin przeprowadzono 2 inspekcje w OSP w Sokolinie.

W OSP w Sokolinie sprawdzono również stan wyszkolenia.

Tabela 20: Stan wyszkolenia jednostki OSP włączonych do KSRR na terenie gminy

NAZWA SZKOLENIA	MIEJSCOWOŚĆ	IŁOŚĆ SZKOLEŃ
SZKOLENIE PODSTAWOWE	OSP w SOKOLINIE	19
SZKOLENIE KPP		8
SZKOLENIE DOWÓDCÓW		7
SZKOLENIE NACZELNIKÓW		2
SZKOLENIE KIEROWANIE RUCHEM		4
SZKOLENIE PRZECIWPOWODZIOWE		4
SZKOLENIE LPR		6
SZKOLENIE KIEROWCÓW KONSERWATORÓW		7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PSP w Kazimierzy Wielkiej

3.3.7 Ochrona zdrowia

Na terenie gminy podstawową opiekę zdrowotną zabezpiecza Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SALUS” w Czarnocinie. NZOZ „SOLUS” pracuje od poniedziałku do piątku.

Podstawowa opieka obejmuje świadczenia diagnostyczne, -leczenie, -pielęgnacyjne i rehabilitacyjne wchodzące w zakres medycyny rodzinnej, ogólnej oraz działania prewencyjne wynikające z zagrożenia i potrzeb zdrowotnych ogółu społeczności lub poszczególnych jego mieszkańców. Świadczenia zdrowotne jednostki NZOZ obejmują związane w szczególności badanie z poradą lekarską w zakresie podstawowej opieki lekarskiej, lekarza pierwszego kontaktu, pielęgniarstwo środowiskowo – rodzinne i szkolno – wychowawcze, szczepienia ochronne oraz inne działania profilaktyczne.

NZOZ „SALUS” opiekę medyczną zapewnia 6 osobowy zespół medyczny, w składzie:

- ❖ Lekarz,
- ❖ Pielęgniarki (w tym środowiskowa i szkolna),
- ❖ 1 położna.

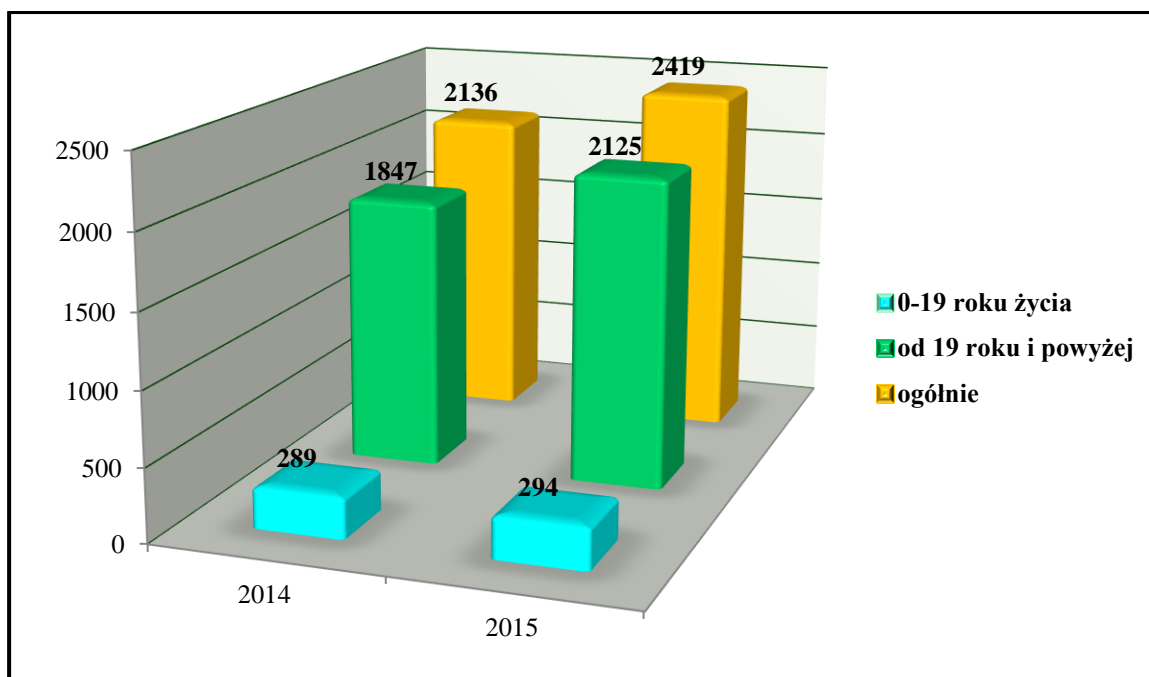
Podstawowym problemem służby zdrowia w Gminie Czarnocin jest niedostateczny dostęp do specjalistów z dziedziny medycyny. Z przyczyn braku wystarczającego zaplecza medycznego pacjenci zmuszeni są do korzystania z opieki przychodni w Kazimierzy Wielkiej. Pomoc ambulatoryjną i szpitalną mieszkańcom zapewniają placówki w Kazimierzy Wielkiej, w Pińczowie, Busku – Zdroju.

W ośrodku w Czarnocinie odnotowuje się wzrost liczby pacjentów.

Wykres 3: Liczba osób, które zadeklarowały przynależność do NZOZ "SALUS"

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z UG Czarnocin.

Analizując wykres obserwuje się znaczny wzrost liczby osób objętych pomocą zdrowotną z podziałem na grupy wiekowe. W 2014 w rejestrze ośrodka są dane, iż deklarację o świadczenia zdrowotne złożyło 2136 osób, z czego do 19 roku życia – 289 osób, powyżej 19 roku życia – 1847 osób. Natomiast w roku 2015 liczba ta się zwiększyła do 2419 osób, gdzie do 19 roku życia liczba osób wzrosła do roku ubiegłego i wyniosła 294 osób, a po 19 roku życia – 2125.

Przy ośrodku zdrowia funkcjonuje samodzielny punkt stomatologiczny. Opiekę zapewnia jeden stomatolog i pomoc stomatologiczna.

Na terenie gminy znajduje się również Apteka, otwarta od poniedziałku do piątku.

3.4 Sfera gospodarcza

3.4.1 Liczba i struktura podmiotów gospodarczych

Gmina Czarnocin zdecydowanie ma charakter rolniczy, ludność gminy stanowią mieszkańcy terenów wiejskich, stąd też występuje znaczna przewaga zatrudnienia w sektorze rolniczym i usługowo – handlowym z nim związanym.

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

Tabela 21: Podmioty gospodarki narodowej wpisane w REGON na terenie gminy Czarnocin

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WPISANE W REGON W GMINIE CZARNOCIN					
ROK	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	161	155	166	168	160
Sektor publiczny	11	10	10	10	11
Sektor prywatny	150	145	156	158	149

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Tabela 22: Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w REGON na terenie gminy Czarnocin (sta na 31 grudnia 2015r.) według jednostek

Lp.	Jednostka terytorialna	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w REGON
1	Będziaki	7
2	Bieglów	4
3	Charzowice	3
4	Cieszkowy	1
5	Ciuślice	10
6	Czarnocin	0
7	Dębiany	6
8	Kolosy	3
9	Koryto	1
10	Krzyż	4
11	Małzyce	3
12	Mękarzowice	1
13	Michałowice	2
14	Mikołajów	1
15	Miławczyce	4
16	Opatkowiczki	3
17	Soboszów	2
18	Sokolina	11
19	Stradów	2
20	Stropieszyn	1

21	Swoszowice	2
22	Turnawiec	0
23	Zagajów	5
24	Zagaje Stradowskie	1
Gmina Czarnocin – ogółem		77

Źródło: Urząd Gminy Czarnocin

3.4.2 Przemysł wydobywczo – przetwórczy

Na terenie Gminy Czarnocin udokumentowane zostały trzy złoża surowców mineralnych, które są w części eksploatowane.

Występowanie kopalin w postaci piasków i surowców ilastych wiąże się z rozbudowaniem na orzasze powiatu produkcji spoiw mineralnych, półfabrykatów oraz gotowych elementów budowlanych. Eksploatowany surowiec jest wydobywany lub przez zakłady rozrzucony po całym powiecie, które dodatkowo posiadają zezwolenia na transport i odzysk popiołów i żużli z dużych ciepłowni i elektrowni. Do najpoważniejszych przedsiębiorstw wykorzystujących lokalne surowce naturalne należą:

- Cegielnia „HAUSER” Kolosy gmina Czarnocin,
- FUH „ZAGBUD” Sokolina
- TRANZBED – Będziaki gmina Czarnocin

Pozostałe gałęzie przemysłu

Na terenie Gminy znajdują się niniejsze podmioty:

- 3 stacje paliw,
- 2 zakłady betoniarsko – kamieniarskie,
- 2 zakłady usług mechanicznych,
- 6 zakładów transportowych,
- 3 sklepy, sprzedaży środków ochrony roślin.

3.4.3 Obszary aktywności gospodarczej

Tabela 23: Podmioty gospodarki narodowej wpisane w rejestr REGON na terenie Gminy Czarnocin

JEDNOSTKI WPISANE DO REJESTRU REGON wg SEKCJI PKD 2007					
ROK	2010	2011	2012	2013	2014
Sekcja A	7	8	11	11	10
Sekcja B	0	0	0	0	0
Sekcja C	8	10	11	11	11
Sekcja D	0	0	0	0	0
Sekcja E	2	2	2	2	2
Sekcja F	16	10	10	12	12
Sekcja G	56	53	54	54	47
Sekcja H	15	16	16	14	12
Sekcja I	3	4	4	4	3
Sekcja J	0	0	0	2	2
Sekcja K	3	3	5	5	5
Sekcja L	0	0	0	0	0
Sekcja M	7	7	8	8	10
Sekcja N	3	1	3	3	2
Sekcja O	17	17	17	17	17
Sekcja P	5	5	6	6	7
Sekcja Q	3	2	2	2	2
Sekcja R	7	7	6	7	7
Sekcja S i T	9	10	11	10	11
Sekcja U	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Objaśnienia:

- Sekcja A – rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo,
- Sekcja B – górnictwo i wydobywanie,
- Sekcja C – przetwórstwo przemysłowe,
- Sekcja D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych,
- Sekcja E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związane z rekultywacją,

- Sekcja F – budownictwo,
- Sekcja G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle,
- Sekcja H – transport i gospodarka magazynowa,
- Sekcja I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi,
- Sekcja J – informacja i komunikacja,
- Sekcja K – działalność związana z finansami i ubezpieczeniem,
- Sekcja L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości,
- Sekcja M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna,
- Sekcja N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca,
- Sekcja O – administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne,
- Sekcja P – edukacja,
- Sekcja Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna,
- Sekcja R – działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją,
- Sekcja S i T – pozostała działalność usługowa oraz gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na potrzeby własne,
- Sekcja U – organizacja i zespoły eksterytorialne.,

3.5 Sfera przestrzenno – funkcjonalna

3.5.1 Sieć wodno – kanalizacyjna

ŚCIEKI WODNE

Większość sołectw w Gminie zaopatrywane jest w wodę z ujęcia w Mękarzowicach. Długość sieci wodociągowej magistralnej – przesyłowej to 5,2 km, a rozdzielczej, bez przyłączy- 99,3km. Na terenie gminy jest przyłączonych 1127 budynków w tym 1076 budynków mieszkalnych. Na terenie Gminy Czarnocin znajduje się jedna przepompownia wody w Mikołajowie, która zasila miejscowości: Mikołajów, Sokolina, Stropieszyn i Zagajów.⁹

Poniżej obraz rzeczywistego poboru wody na terenie Gminy Czarnocin.

---

⁹ Strategia Rozwoju Gminy Czarnocina na lata 2015-2024

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

Tabela 24: Rzeczywisty pobór wody w Gminie Czarnocin w latach 2013 do 30 października 2015r

ROK	RZECZYWISTY POBÓR (sprzedaż) WODY W GMINIE
2013	93,423m ³
2014	98,791m ³
2015 do 30 października	87,772m ³

Źródło: Strategia Rozwoju Gminy Czarnocin na lata 2015-2024

Tabela 25: Długość sieci i przyłączy wodociągów na terenie Gminy Czarnocin

MIEJSCOWOŚĆ	DLUGOŚĆ SIECI	DLUGOŚĆ PRZYŁĄCZY	LICZBA ODBIORCÓW INDYWIDUALNYCH
	W KILOMETRACH		
1	2	3	4
WODOCIĄGI			
Będziaki	3,7	1,5	48
Bieglów	4,7	0,9	35
Charzowice	1,8	0,6	19
Cieszkowy	4,7	2,0	58
Ciuślice	3,2	0,9	34
Czarnocin	9,0	2,9	108
Dębiany	4,0	1,7	54
Kolosy	9,6	3,6	116
Koryto	3,9	1,2	45
Krzyż	5,4	1,1	41
Małżyce	3,7	0,6	32
Mękarzowice	2,5	1,2	34
Michałowice	2,4	0,8	34
Mikołajów	0,9	0,8	23
Miławczyce	4,8	1,2	41
Opatkowiczki	3,9	1,4	33
Soboszków	5,6	0,9	24
Sokolina	9,4	2,8	78
Stradów	2,9	1,1	43
Stropieszyn	1,4	0,5	13
Swoszowice	3,1	1,0	31
Turnawiec	0,5	0,3	11
Zagaje Stradomskie	2,7	2,2	47
Ogółem Gmina Czarnocin	96,5	32,0	1030

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych UG Czarnocin

KANALIZACJA

Gmina nie jest skanalizowana, istnieją tylko dwie lokalne oczyszczalnie ścieków, biologiczno mechaniczne przy Gimnazjum w Cieszkowach i Szkole Podstawowej w Czarnocinie. W 2003r do oczyszczalni w Czarnocinie został podłączony budynek Urzędu Gminy oraz budynek OSP w Czarnocinie. Na pozostałym obszarze gminy ścieki są odprowadzane indywidualnie do zbiorników przydomowych, z których później są wywożone do oczyszczalni w Kazimierzy Wielkiej, która posiada wysoką rezerwę eksploatacyjną.

W celu poprawy stanu środowiska gmina pozyskała środki na realizację zadania pod nazwą „Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków”. Zadanie było dofinansowane ze środków UE w ramach Programu oś, 3 Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, działanie 321 Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej objętego PROW na lata 2007-2013. Do chwili obecnej wybudowano łącznie 118 przydomowych oczyszczalni ścieków w tym 2013 roku wykonano 57, zaś w 2014 roku wykonano 61. Ponadto 19 gospodarstw wybudowało tzw. „przydomówki” we własnym zakresie bez wsparcia gminy. Pozostałe gospodarstwa w dużej części korzystają ze zbiorników bezodpływowych na nieczystości ciekłe.

3.5.2 Gospodarka odpadami

Na terenie gminy Czarnocin w chwili obecnej brak jest składowisk odpadów komunalnych czy przemysłowych, brak jest również innych instalacji służących do unieszkodliwiania odpadów. Zatem plan zamykania instalacji służących do unieszkodliwiania odpadów nie dotyczy gminy Czarnocin.

Realizacja zamierzeń z zakresu gospodarki odpadami wymaga zapewnienia źródeł finansowania inwestycji i eksploatacji systemu.

3.5.3 System ogrzewania

Na terenie gminy nie ma systemu centralnego ogrzewania, zasilanego z zakładu ciepłowniczego o znaczniejszym zasięgu obszarowym. Lokalne kotłownie opalane węglem, miałem węglowym lub koksem występują w obiektach oświatowych, Urzędzie Gminy, Ośrodku Zdrowia.

3.5.4 Energia elektryczna

Sieć wysokiego napięcia (WN) jest w dobrym stanie technicznym.

Zgodnie z Programem reelektryfikacji województwa świętokrzyskiego Gmina Czarnocin została do obszarów największych potrzeb w zakresie reelektryfikacji. (PROGRAM REELEKTRYFIKACJI WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO NA LATA 2007-2013, str. 29-31). Przedział średnich potrzeb na energię elektryczną Gminy Czarnocin wyniosła od 21-40%.

Zaspokajanie zwiększonego zapotrzebowania na energię dla celów gospodarczych będzie wymagało wymiany, bądź dodania transformatorów, budowy nowej stacji transformatorowych i likwidacji napowietrznych linii NN.

3.5.5 Sieć gazowa

Gmina Czarnocin nie posiada sieci gazowej rozdzielczej. Mieszkańcy korzystają z gazu bezprzewodowego rozprowadzanego przez dystrybutorów. Gmina jest członkiem Międzygminnego Związku „Gazociąg”, w Proszowicach, którego zadaniem jest budowa magistrali gazowej do stacji redukcyjno – pomiarowej, która ma powstać w Gminie Czarnocin.

3.5.6 Infrastruktura drogowa

Położenie gminy w układzie dróg zewnętrznych.

Przez obszar gminy przechodzi droga wojewódzka Nr 776 Kazimierza Wielka – Busko-Zdrój łącząca gminę z układem dróg wojewódzkich, droga wojewódzką Nr 770 Drożejowice – Czarnocin – Krzyż przechodząca w drogę powiatową Nr 0523 T Krzyż – Krzczonów. Przebieg powyższych dróg kształtuje się w układzie od północnego – zachodu na południowy – wschód.

Oprócz podanych dróg w gminie występują sieć dróg dojazdowych i gospodarczych stanowiących dojazdy do pól.

Tabela 26: Infrastruktura drogowa Gminy Czarnocin z podziałem na jednostki

Lp.	Jednostka terytorialna	Długość dróg publicznych [w km]		Długość dróg wyposażonych w oświetlenie nocne
		Ogółem	Wymagających remontu lub modernizacji	
1	Będziaki	0,405	-	0,405
2	Bieglów	1,540	-	1,150
3	Charzowice	0,196	-	-
4	Cieszkowy	4,490	0,500	1,200
5	Ciuślice	-	-	-
6	Czarnocin	4,341	-	0,200
7	Dębiany	1,058	-	0,330
8	Kolosy	5,123	-	1,510
9	Koryto	6,328	0,600	1,800

10	Krzyż	0,882	-	0,700
11	Malżyce	3,470	-	0,550
12	Mękarzowice	1,530	-	1,110
13	Michałowice	0,363	-	-
14	Mikołajów	1,307	0,400	0,600
15	Miławczyce	1,856	-	0,550
16	Opatkowiczki	0,520	-	0,200
17	Soboszków	-	-	-
18	Sokolina	3,886	-	0,100
19	Stradów	2,777	-	-
20	Stropieszyn	0,800	-	-
21	Swoszowice	0,630	-	-
22	Turnawiec	0,781	-	-
23	Zagajów	5,970	-	1,500
24	Zagaje Stradowskie	0,750	-	0,100
Gmina Czarnocin - ogółem		49,003	1,500	13,205

Źródło: Urząd Gminy Czarnocin

Na terenie gminy występują zorganizowane miejsca parkowania: przy Urzędzie Gminy Czarnocin, przy stacji paliwowej w Krzyżu, przy gimnazjum w Cieszkowach, kościoły w Sokolinie, kościoły w Stradowie i Czarnocinie oraz przy dyskotekę w Ciuślicach.

Gmina posiada niski standard układu komunikacyjnego, niedostateczne parametry techniczne, zły stan nawierzchni, małą nośność dróg. Problemem jest również brak chodników, poboczy, ścieżek rowerowych oraz oznakowanych przejść dla pieszych. Natomiast sieć drogowa jest wystarczająca w stosunku do potrzeb i zapewnienia dogodnego połączenia z innymi gminami, powiatami, województwami oraz ośrodkami wojewódzkimi.

Ogólna długość dróg urządzonych w gminie wynosi 117,591 km w tym:

- 41,923 km dróg o nawierzchni asfaltowej
- 17,320 km dróg o nawierzchni utwardzonej

Odwodnienie dróg następuje systemem rowów przydrożnych. Większość rowów jest zamulona zarośnięta, co utrudnia spływ wód opadowych w szczególności po intensywnych opadach, co zagraża zabudowie, również podmokanie pasów drogowych, które powodują trwałe uszkodzenia (nierówności nawierzchni, spękania, ubytki).

Problemy z odwodnieniem to także zawyżone pobocza utrudniające odprowadzanie wody z jezdni. Ogólnie ujmując, pasy drogowe zostały zaniedbane, a obecnie są porośnięte niską roślinnością wpływającą ujemnie na estetykę i bezpieczeństwo dróg.

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

Obiekty inżynierskie na rzece Stradomce – stan dobry. Stan dróg o nawierzchni utwardzonej średni, wymagające modernizacji.

Tabela 27: Układ komunikacyjny dróg na terenie Gminy Czarnocin

RODZAJ DROGI	NR DROGI	NAZWA DROGI
Drogi wojewódzkie	776	Kraków – Proszowice – Kazimierza Wielka – Busko-Zdrój
	770	Drożejowice – Czarnocin – Krzyż
Drogi powiatowe	0064 T	Skrzypiów – Piaski Młodzawy Duże – Zagaje Stradowskie – Stradów – Michałowice – Ciuślice
	0515 T	Zagaje Dębiańskie – Dębiany – Bieglów
	0517 T	Ciuślice – Krępie – Kobylniki
	0519 T	Bugaj – Miławczyce – Michałowice
	0520 T	Czarnocin – Swoszowice – Broniszów
	0521 T	Czarnocin – Probołowice
	0522 T	Mękarzowice – Budziszowice – Czarnocin
	0523 T	Krzyż – Mikołajów – Bogoria – Stropieszyn – Krzczonów – Gościniec
	0524 T	Będziaki – Kolonia Kolosy - Sokolina
	0525 T	Dębiany – Charzowice – Sokolina
	0526 T	Będziaki – Kolosy – Kosówka – Kamienna – Kocina
	0527 T	Ciuślice – Turnawiec - Mękarzowice
Drogi gminne	000527 T	Zagaje Stradowskie – Malżyce
	000529 T	Malżyce – Turnawiec – Czarnocin
	000530 T	Koryto – Swoszowice
	000531 T	Czarnocin – Koryto – Kamyszów (do góry gminy)
	000532 T	Cieszkowy – Swoszowice - Koryto
	000533 T	Krzyż – Dębiany
	000534 T	Charzowice - Mikołajów – Sokolina
	000535 T	Sokolina – Kamienna (do góry gminy)
	000536 T	Kolosy – Kosówka (do góry gminy)
	000537 T	Mikołajów – Stropieszyn – Krzczonów (od góry gminy)
	000538 T	Zagajów – Charbinowice (od góry gminy)
	000539 T	Zagajów – Zięblice (od góry gminy)
	000540 T	Zagajów – Zagajów Podlesie
	000541 T	Cieszkowy – Probołowice
	000542 T	Czarnocin – Kostrzeszyn
	000543 T	Mękarzowice – Kostrzeszyn
	000544 T	Opatkowiczki – Międzygórze (od góry gminy)
	000545 T	Michałowice – Stradów (Kopanina) – Dębiany (od góry gminy)

Źródło: „Strategia Rozwoju Gminy Czarnocin na lata 2015-2024”

Układ dróg powstał w zgodzie z warunkami topograficznymi, dzięki czemu posiada duże walory krajobrazowe. Główna droga Nr 776 prowadzona grzbietem pasma wzniesień dzielących gminę na część północną i południową dając dalekie widoki w oba obszary, równocześnie będąc ważnym komponentem krajobrazowym kompleksu gminy. Podobny charakter ma droga Krzyż – Krzczonów.

Droga Krzyż – Działoszyce biegnąca w części odcinka grzbietów wzniesień, częściowo doliną Stradomki posiada walory ciągu krajobrazowego o zróżnicowanym wyglądzie.

3.6 Sfera techniczna

3.6.1 Zasoby mieszkaniowe.

Mieszkaniowy zasób Gminy Czarnocin na rok 2014 tworzą 1241 lokale, których przeciętna powierzchnia to 98m.

W ostatnich latach zostały oddane do użytkowania nowe mieszkania użytkowników indywidualnych.

Tabela 28: Mieszkania oddane do użytkowania

	2013	2014	2015
Ogółem	3	3	-
Indywidualnie	3	3	-
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne przy wykorzystaniu danych z GUS

Tabela 29: Zasoby mieszkaniowy

MIESZKANIA	2013	2014	2015
Liczba mieszkań w gminie	1238	1241	1 241
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	98	98	98,1
Zaległości w opłatach za mieszkanie w zasobach gminnych w tys. zł	4	-	4,3

Źródło: Opracowanie własne przy wykorzystaniu danych z GUS

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

Tabela 30: Infrastruktura techniczna budynków użyteczności publicznej i obiektów zabytkowych

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba budynków użyteczności publicznej	Liczba budynków użyteczności publicznej wymagająca remontu i modernizacji	Liczba obiektów zabytkowych wg rejestru zabytków - ogółem	Liczba obiektów zabytkowych wg rejestru zabytków - gminnych
1	Będziaki	1			
2	Bieglów	1			
3	Charzowice	0			
4	Cieszkowy	1		2	1
5	Ciuślice	1		1	
6	Czarnocin	1		4	
7	Dębiany	1		1	
8	Kolosy	1		2	1
9	Koryto	1	1		
10	Krzyż	1			
11	Małżyce	0		1	
12	Mękarzowice	0			
13	Michałowice	1			
14	Mikołajów	0			
15	Miławczyce	1		1	
16	Opatkowiczki	1			
17	Soboszów	1	1		
18	Sokolina	1		3	
19	Stradów	1		3	
20	Stropieszyn	0		1	
21	Swoszowice	1		1	1
22	Turnawiec	0			
23	Zagajów	1			
24	Zagaje Stradowskie	1	1		

Źródło: Urząd Gminy Czarnocin

Wykaz obiektów zabytkowych wymagających remontu i modernizacji:

- Zbór ariański w Cieszkowach,
- Zbór ariański w Kolosach,
- Szkoła drewniana w Swoszowicach.

4 WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH

Przy opracowywaniu PR dla Gminy Czarnocin wybrana została metoda partycypacyjna, jako najbardziej efektywna i zapewniająca największy poziom partycypacji społecznej zarówno ze strony mieszkańców Gminy Czarnocin jak i bezpośrednio zaangażowanych pozostałych interesariuszy rewitalizacji, czyli organizacji pozarządowych, przedsiębiorców, parafii, spółdzielni mieszkaniowej i wspólnot mieszkaniowych.

Proces partycypacji jest zróżnicowany zależnie od stopnia, w jakim poszczególne grupy społeczności lokalnej dotknięte są problematyką obszarów kryzysowych. Zainteresować nim należy całą społeczność lokalną, choć bezpośredni udział mieć będzie społeczność zamieszkująca obszary kryzysowe, względnie obszary programu rewitalizacji.

W ramach partycypacji społecznej opracowana została konceptualizacja badań ankietowych wraz z ankietą, która została rozpowszechniona wśród mieszkańców i interesariuszy rewitalizacji.

Jednym z elementów włączenia społeczeństwa w przygotowanie rewitalizacji są badania ankietowe mieszkańców Gminy Czarnocin.

Ankiety zostały przeprowadzone w terminie od 23.12.2015 – 15.02.2016 rok.

Zostały przygotowane dwie odrębne analizy.

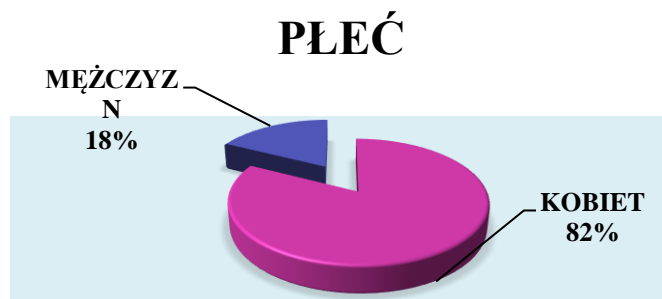
Pierwsza z nich dotyczy 193 ankiet złożonych lub zebranych w trakcie spotkań konsultacyjnych i warsztatów strategicznych, wypełnione przez mieszkańców Gminy Czarnocin.

Druga analiza dotyczy 138 ankiet, wypełnionych przez uczniów gimnazjum.

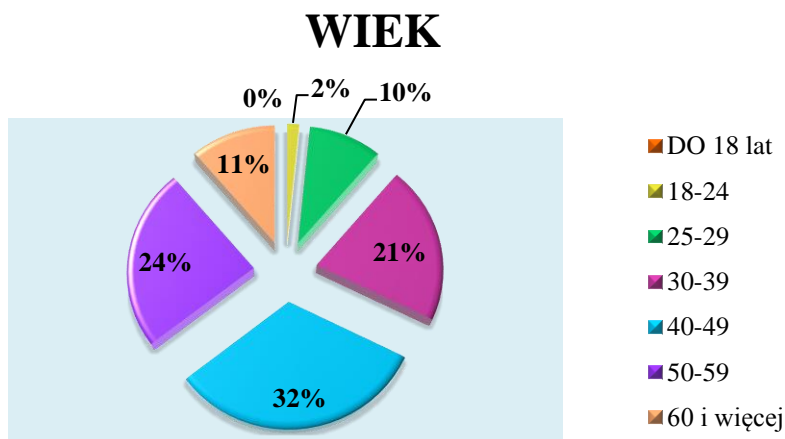

4.1 Ankieta oceny potrzeby realizacji określonych rodzajów zadań związanych z rewitalizacją

Wśród beneficjentów ankiety 18% stanowili mężczyźni, a 82% stanowiły kobiety.

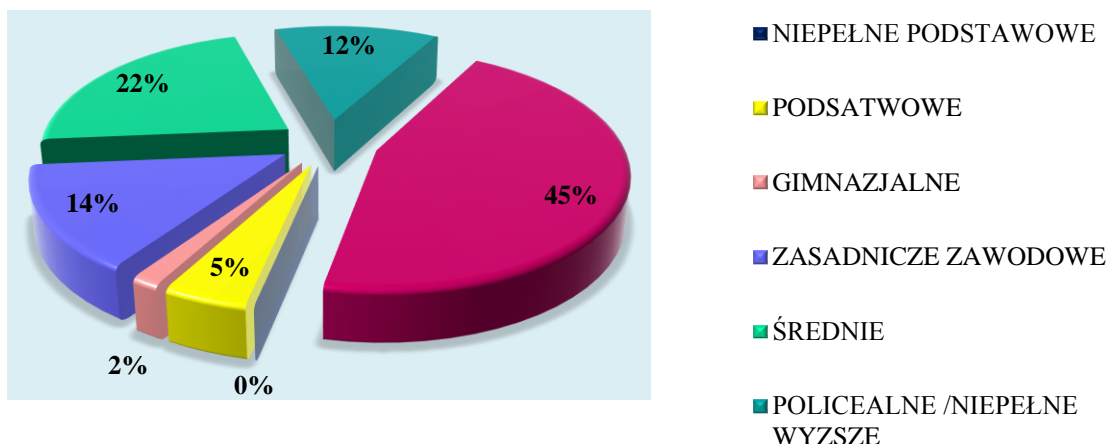
Najwięcej ankietowanych osób obejmuje przedział wiekowy 40-49 lat (32%), następnie 50-59 lat (24%) i 30-39 lat (21%).

Najwięcej ankietowanych posiada wykształcenie wyższe (45%), następnie średnie (22%), zasadnicze zawodowe (14%) i policealne / niepełne wyższe (12%).

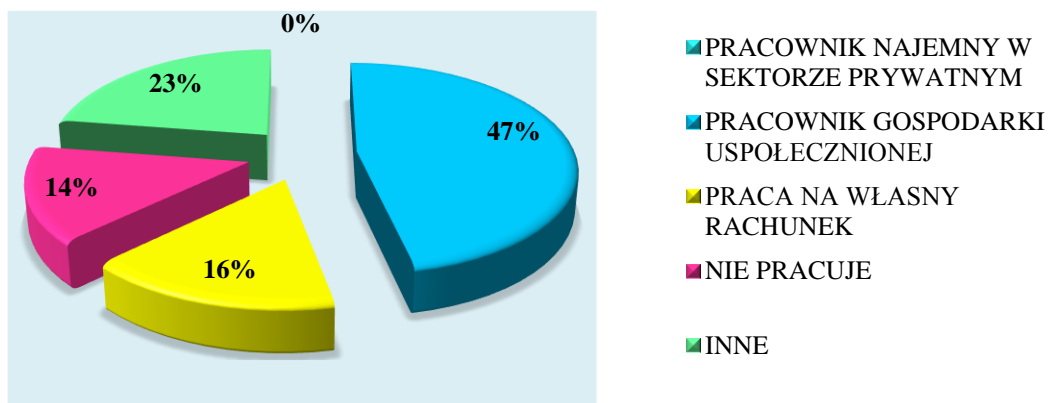

WYKSZTAŁCENIE

Wśród badanych najliczniejszą grupą osób, są mieszkańcy pracownicy gospodarki usposobionej (47%) a także zawody inny np. pracownicy urzędowi, rolnicy, emeryci, itp. (23%). Wysoki wskaźnik mają pracujący na własny rachunek (16%) i bezrobotni (14%).

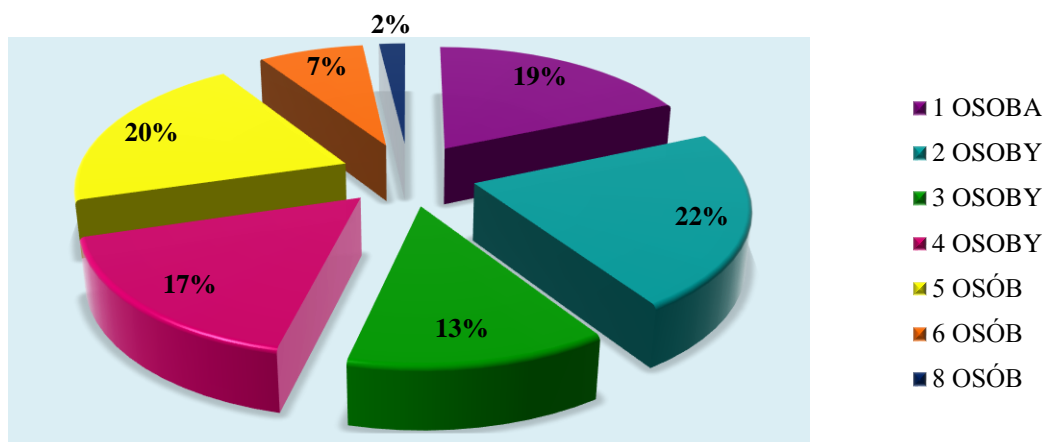
STRUKTURA ZATRUDNIENIA

Na terenie Gminy Czarnocin najpopularniejszym modelem jest model 2 osobowy (22%) a także model 5 osobowy (20%). Równie popularnymi modelami są gospodarstwa 1 osobowe (19%) i 4 osobowe (17%).

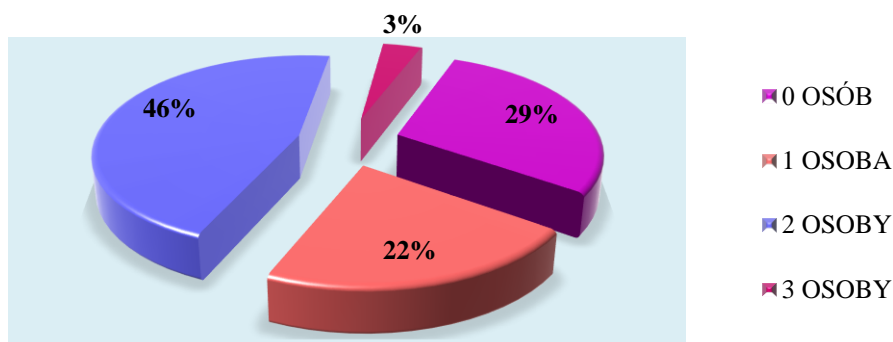

LICZEBNOŚĆ W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

Najczęściej w gospodarstwie domowym pracują 2 osoby (46%), często jednak się również zdarza, że w gospodarstwie domowym żaden z domowników nie pracuje (29%) lub pracuje tylko jedna osoba (22%).

IŁOŚĆ OSÓB PRACUJĄCYCH W GOSPODARSTWIE DOMOWYM

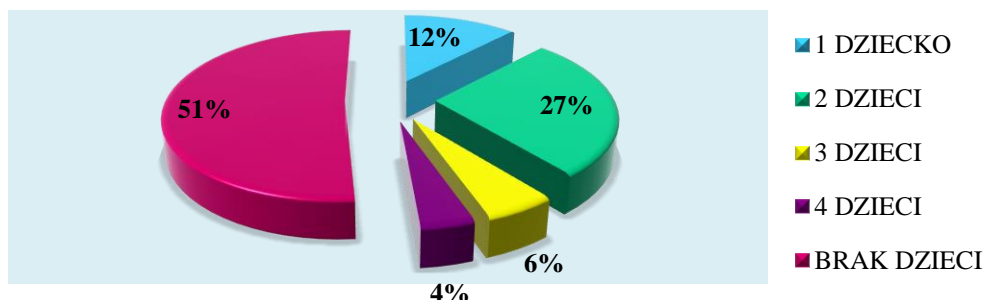

Wśród ankietowanych najwidoczniejszy jest brak dzieci (51%), następnie wielu ankietowanych zaznaczyło, że mają 2 dzieci na utrzymaniu (27%).

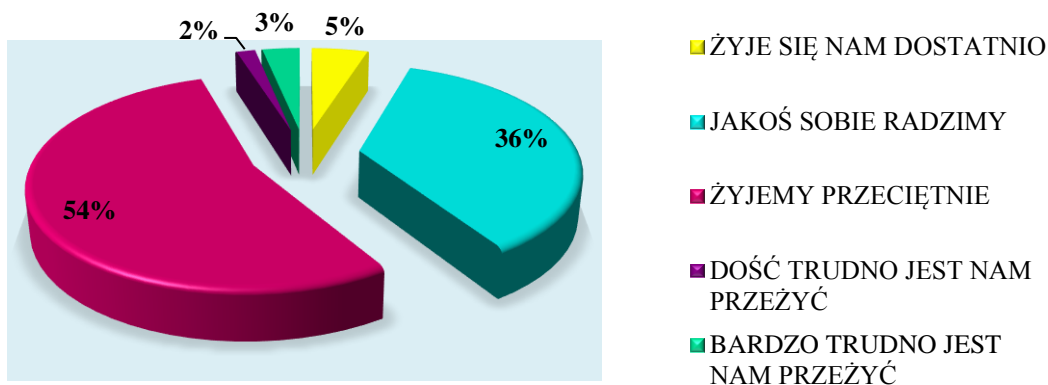

DZIECI POZOSTAJĄCE NA UTRZYMANIU RODZICÓW

Zdecydowana większość mieszkańców żyje przeciętnie (54%), duża część ankietowanych odpowiedziało, że „jakoś sobie radzą” (36%).

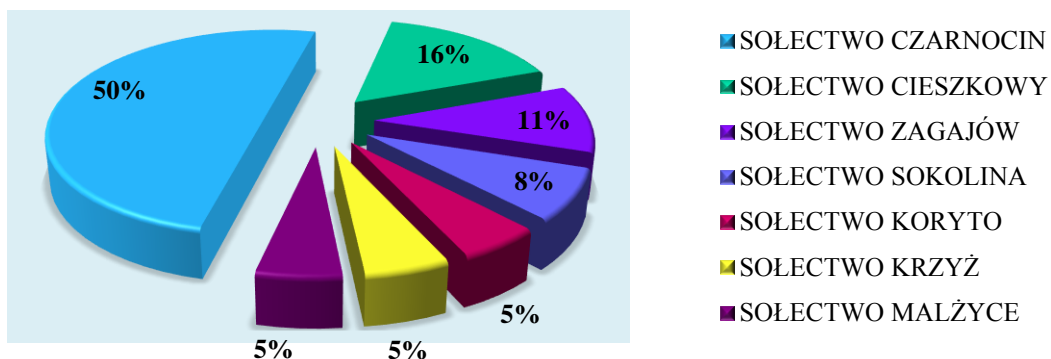
POZIOM ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY

Zdecydowana większość mieszkańców, która wzięła udział w badaniach ankietowych mieszka na terenie Sołectwa Czarnocin (40%), następnie kolejno Sołectwo

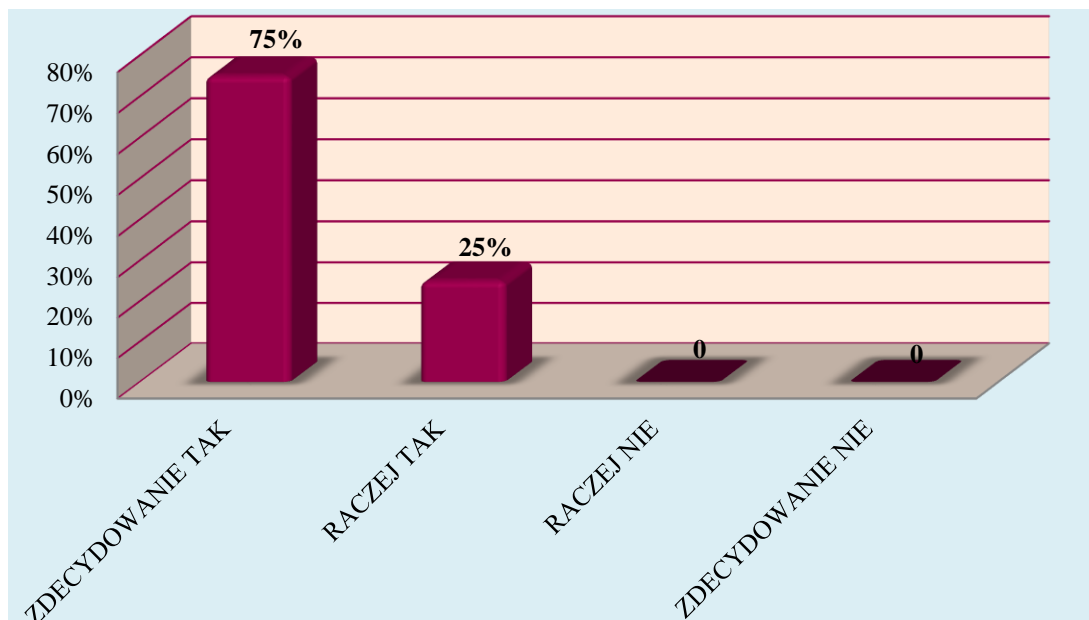

MIEJSCE ZAMIESZKANIA

ANALIZA POSZCZEGÓLNYCH PYTAŃ ZAWARTYCH W ANKIETACH, PRZEDSTAWIA SIĘ NASTĘPUJĄCO:

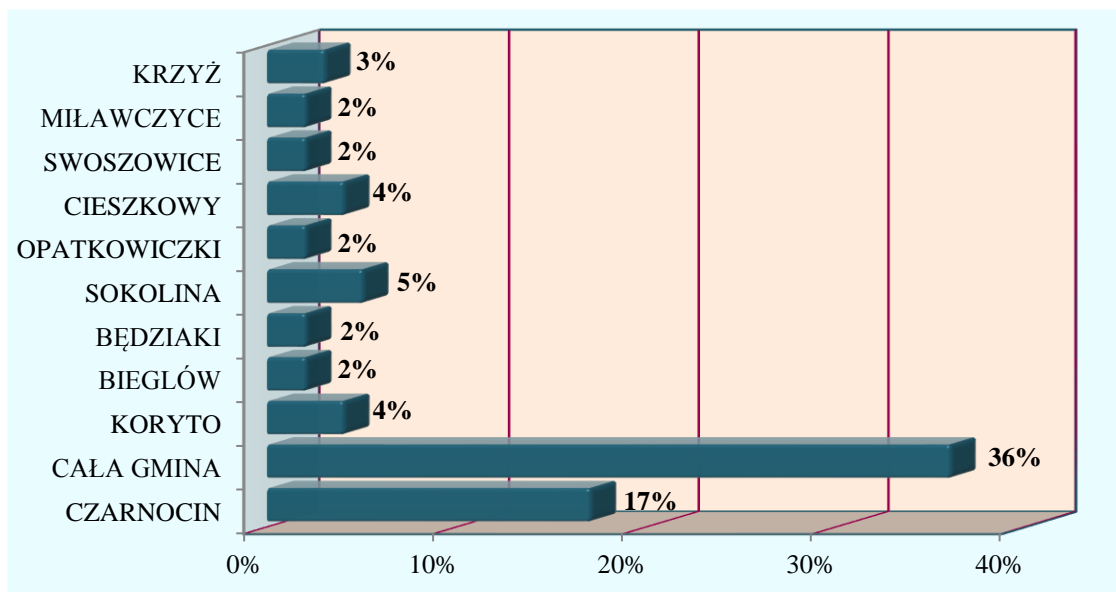
1. Czy Pana(i) zdaniem gminie potrzebny jest program ożywienia gospodarczego, społecznego i przestrzenno-środowiskowego w postaci Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin?

75% ankietowanych odpowiedziało twierdząco na pytanie, czy potrzebne jest opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin.

2. Jaki obszar gminy powinien być Pana(i) zdaniem poddany procesowi rewitalizacji?

Według ankietowanych przede wszystkim rewitalizacji powinna być poddana cała Gmina Czarnocin (36%) wraz z miejscowością Czarnocin (17%).

Ankietowani szczególną uwagę zwracali na:

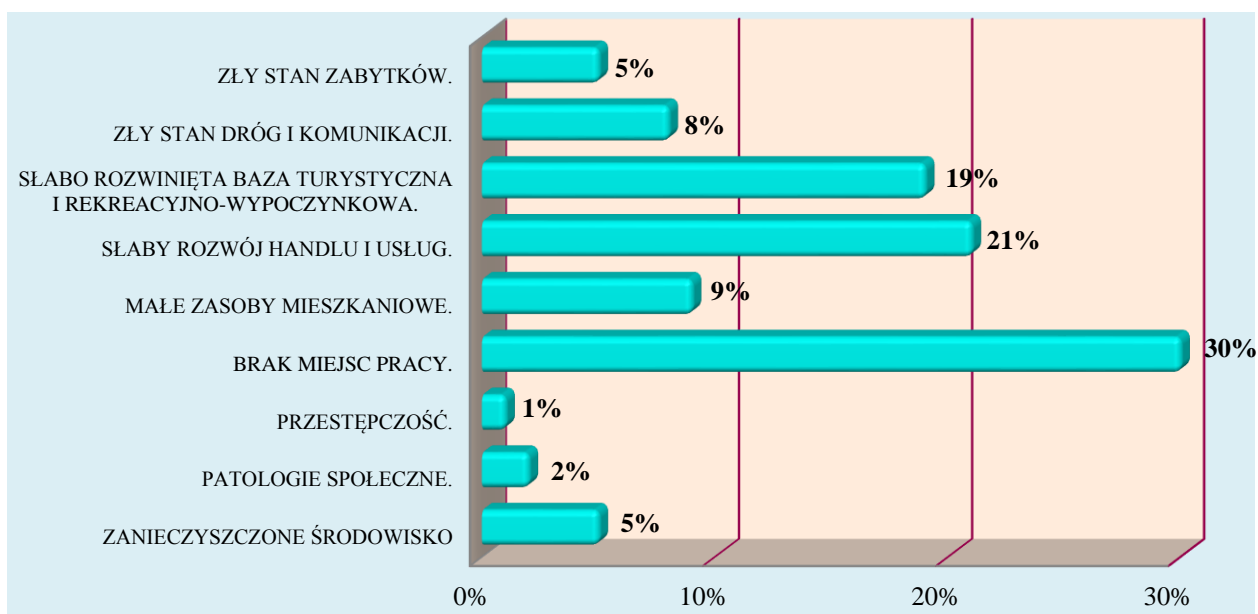
- Infrastrukturę drogową wraz z chodnikami,
- Obszary, na którym znajdują się zabytki,
- Infrastrukturę komunalną,
- Infrastrukturę użyteczności publicznej,
- Infrastruktura gospodarki ściekowej.

Do wymienionych zadań szczegółowych należały:

- Termomodernizacja remizy, budynku Urzędu Gminy, ośrodka zdrowia, itp.,
- Organizacja rynku zbytu,
- Dbłość o utrzymanie stanu rzeki, stan dróg i rowów,
- Wykorzystanie grodziska w Stradowie pod względem turystycznym – rekreacyjno - wypoczynkowym,
- Zagospodarowanie budynków po byłych szkołach,
- Konserwacja zabytków,
- Budowa chodników i oświetlenia drogi.

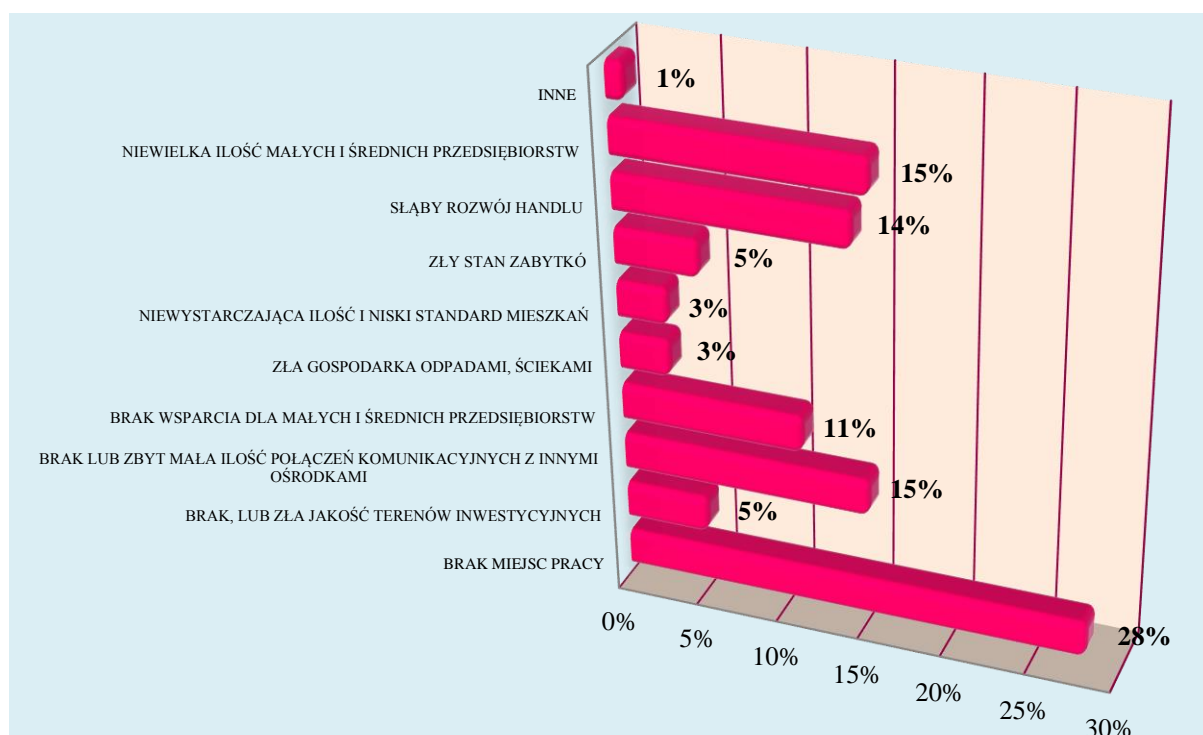

3. Dlaczego Pana(i) zdaniem ten obszar gminy jest zdegradowany?

Na pytanie, dlaczego dany obszar jest zdegradowany, ankierzy najczęściej odpowiadali: brak miejsc pracy (30%), słaby rozwój handlu i usług (21%), słabo rozwinięta baza turystyczna i rekreacyjno – wypoczynkowa (19%).

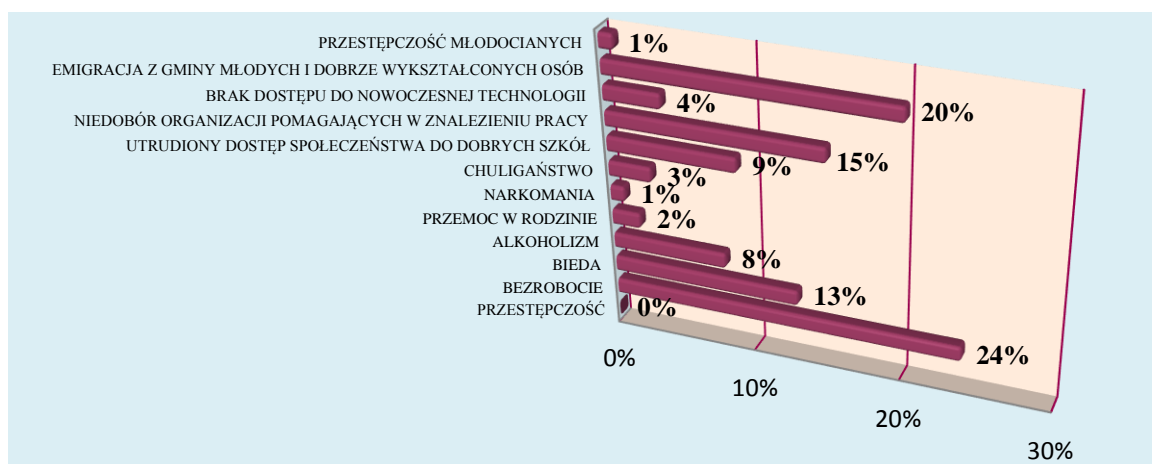
4. Jakie problemy ekonomiczne, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

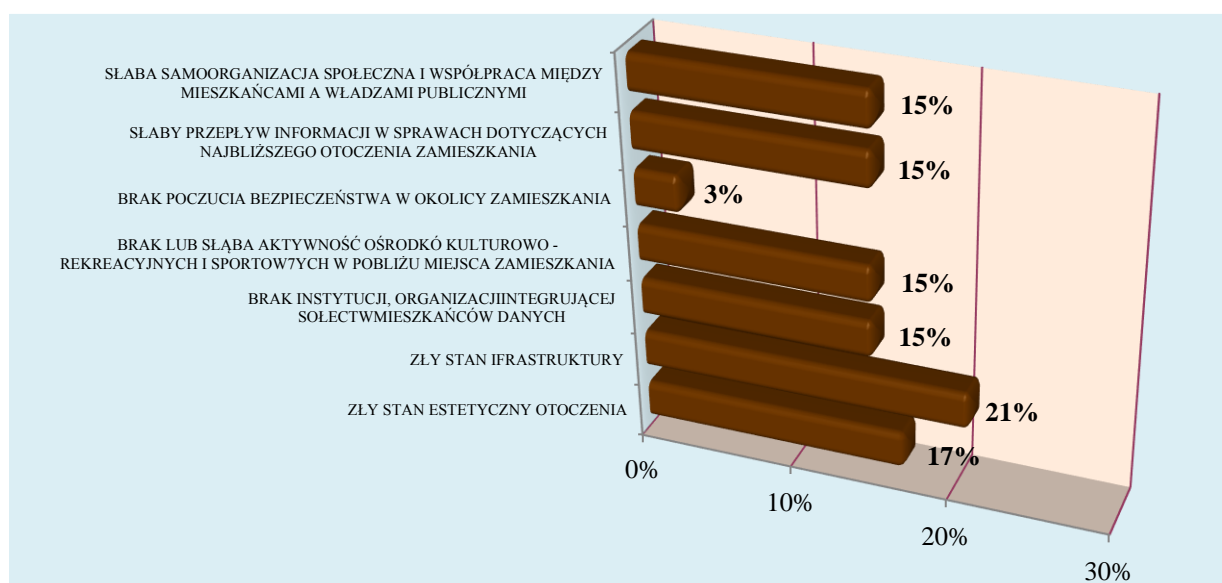
Na to pytanie ankietowani odpowiedzieli: miejsc pracy (28%), niewielka ilość małych i średnich przedsiębiorstw oraz brak lub zbyt mała ilość połączeń komunikacyjnych z innymi ośrodkami (po 15%), słaby rozwój handlu (14%), brak wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw (11%).

5. Jakie problemy społeczne, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

Jako problemy społeczne ankietowani najczęściej zaznaczali bezrobocie (24%), emigrację z gminy młodych dobrze wykształconych ludzi (20%), niedobory organizacyjne pomagające w znalezieniu pracy (15%), bieda (13%), utrudniony dostęp społeczeństwa do dobrych szkół (9%), alkoholizm (8%).

6. Jakie problemy związane, z jakością życia, na wskazanym obszarze, chciałby Pan(i) rozwiązać w procesie rewitalizacji?

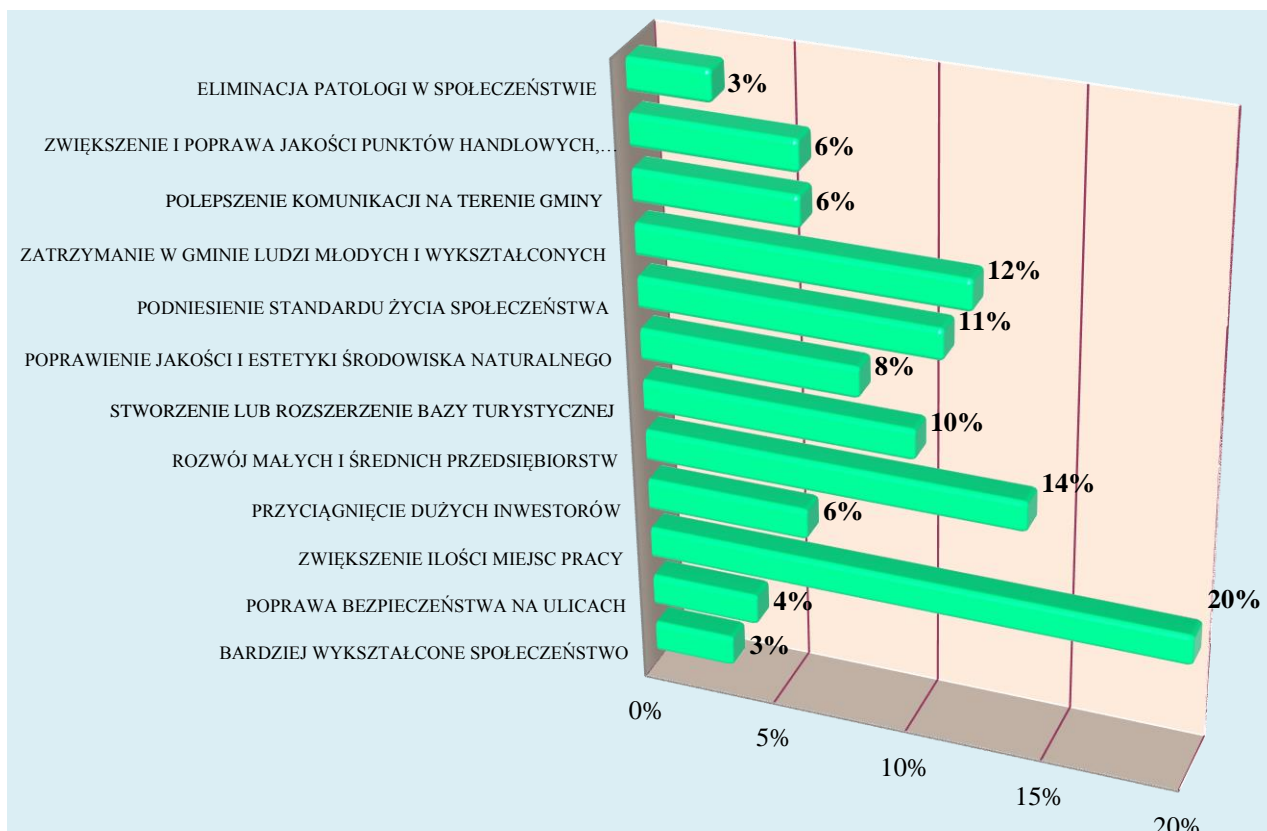

Na zadane pytanie ankietowani najczęściej wybierali: zły stan infrastruktury (21%), zły stan estetyczny otoczenia (17%), słaba samoorganizacja społeczna i współpraca między mieszkańcami a władzami publicznymi (15%), słaby przepływ informacji w sprawach dotyczących najbliższego otoczenia zamieszkania (15%), brak lub słaba aktywność ośrodków kulturowo – rekreacyjnych i sportowych w pobliżu miejsca zamieszkania (15%), brak instytucji, organizacji integrujących mieszkańców danych sołectw (15%).

Na brak poczucia bezpieczeństwa wskazało tylko (3%) ankietowanych.

7. Jakie zostaną osiągnięte efekty, według Pana(i), w procesie rewitalizacji?

Ankietowani na pytanie o osiągnięcie efektów w procesie rewitalizacji najczęściej wybierali odpowiedź: zwiększenie ilości miejsc pracy (20%), następnie rozwój małych i średnich przedsiębiorstw (14%), zatrzymanie w gminie ludzi młodych i wykształconych (12%), podniesienie standardu życia społeczeństwa (11%), stworzenie lub rozszerzenie bazy turystycznej (10%).

8. Na jakie przedsięwzięcia, które zamierzałby Pan(i) zrealizować w ramach programu rewitalizacji, chciałby Pan(i) otrzymać wsparcie finansowe?

Propozycje działań inwestycyjnych przedstawione przez ankietowanych:

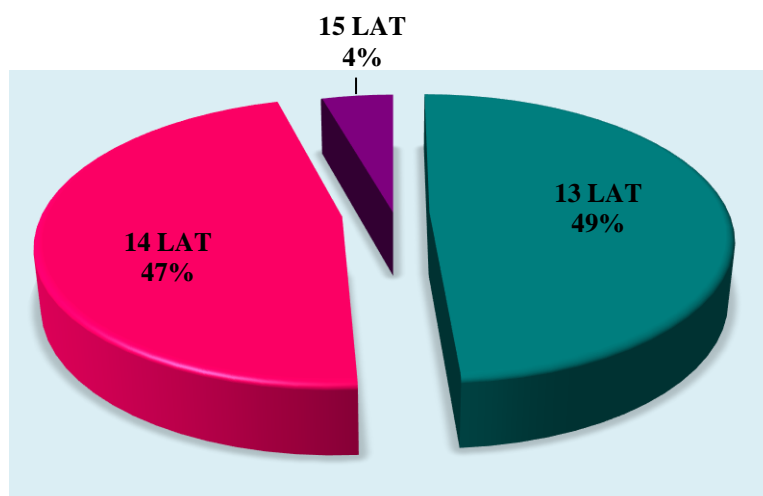
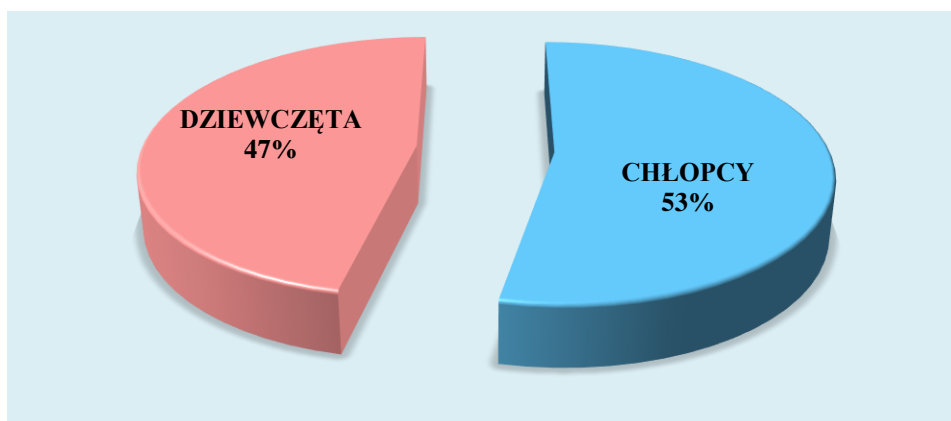
- Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw,

- Tworzenie miejsc pracy,
- Rozwój bazy turystycznej i rekreacyjno – wypoczynkowej,
- Centrum rehabilitacji,
- Zagospodarowanie parków,
- Budowa dróg asfaltowych, chodników, oświetlenia,
- Rozwój drobnej przetwórczości rolniczej,
- Termomodernizacja budynków mieszkalnych, wymiana pieców C.O.,
- Prace remontowo – konserwacyjne kościołów,
- Założenie kolektorów słonecznych,
- Wyposażenie świetlic,
- Poprawa infrastruktury, ochrona środowiska.

4.2 Ankieta w odniesieniu do badań społecznych uczniów szkół gimnazjalnych

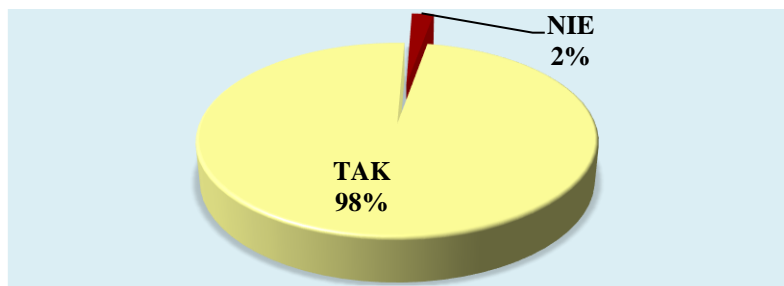
W badaniu wzięło udział 138 młodzieży gimnazjalnej. W tym 53% chłopców i 47% dziewcząt. W wieku 13 lat (49%), 14 lat (47%) i 15 lat (4%).

ANALIZA POSZCZEGÓLNYCH PYTAŃ ZAWARTYCH W ANKIETACH, PRZEDSTAWIA SIĘ NASTĘPUJĄCO:

1. Czy jesteś dumny z tego, że mieszkasz i uczysz się w gminie Czarnocin?

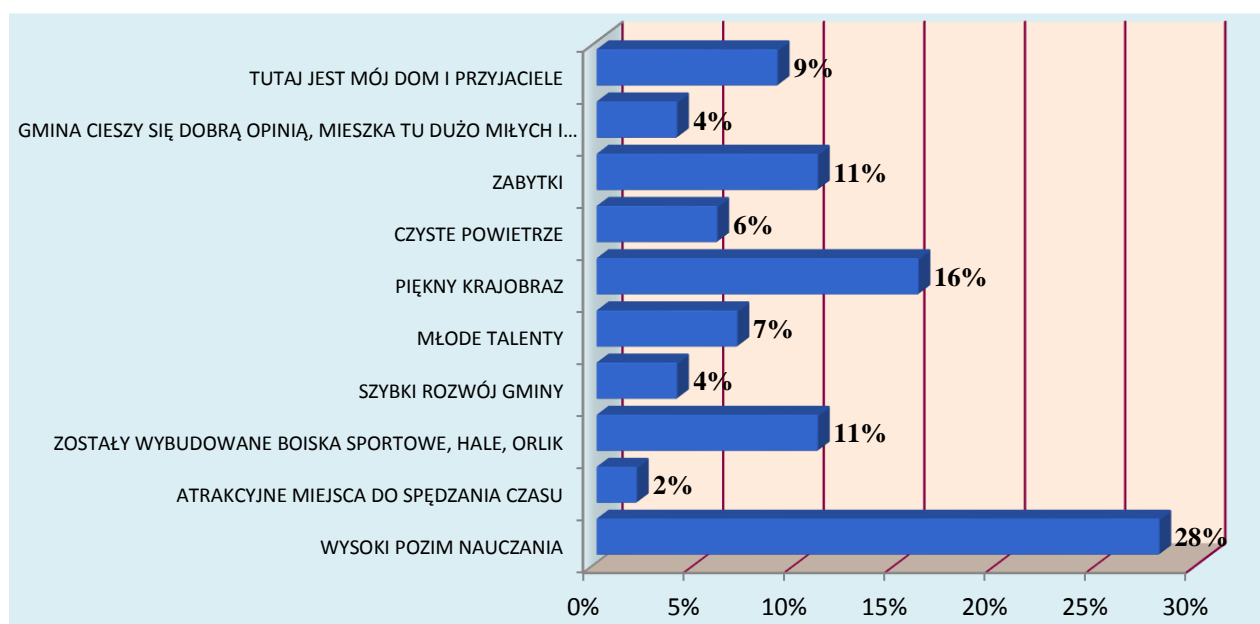

Młodzież następująco uzasadniała swój wybór na TAK:

1.	Wysoki poziom nauczania w szkołach.	28%
2.	Atrakcyjne miejsca do spędzania czasu	2%
3.	Zostały wybudowane boiska sportowe, hala i orlik	11%
4.	Szybki rozwój gminy	4%
5.	W gminie jest wiele młodych talentów	7%
6.	Piękny krajobraz	16%
7.	Jest czyste powietrze.	6%
8.	Dużo zabytków (grodzisko w Stradowie, zbory ariańskie) i innych ciekawych miejsc.	11%
9.	Gmina cieszy się dobrą opinią, mieszka tu dużo miłych i serdecznych ludzi.	4%
10.	Tutaj jest mój dom rodzinny i przyjaciele.	9%

Opowiedz na NIE:

- Ponieważ jest gminą wiejską, a ja chciałbym mieszkać w mieście

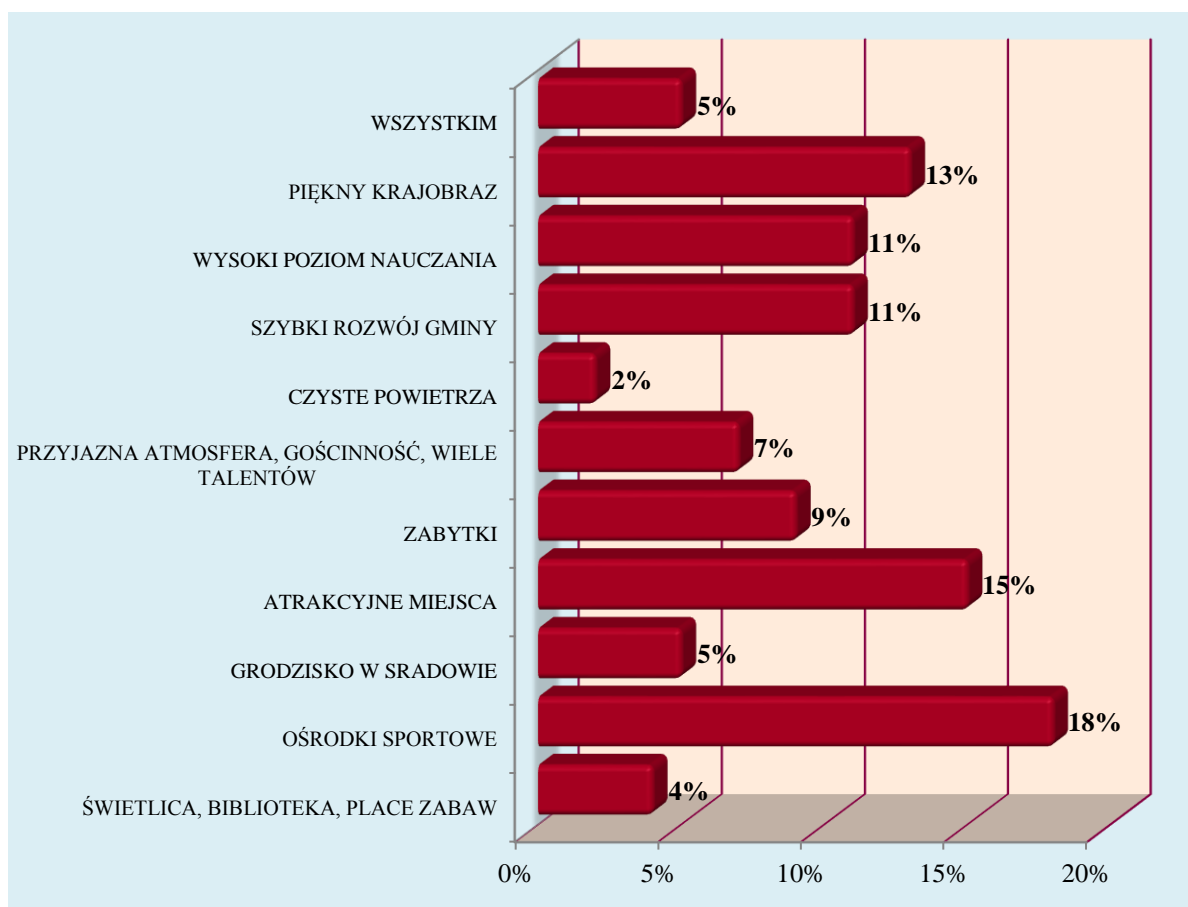

2. Proszę podać, czym wyróżnia się gmina Czarnocin na tle innych gmin w Polsce?

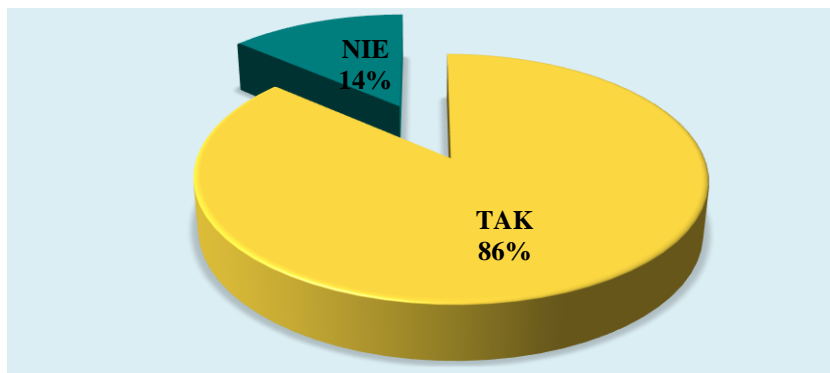
Wśród innych cech wyróżniających gminę Czarnocin znalazły się także odpowiedzi takie jak:

1.	Świetlice, biblioteki, place zabaw	4%
2.	Ośrodkami sportowymi	18%
3.	Grodzisko w Stradowie	5%
4.	Atrakcyjnymi miejscami	15%
5.	Zabytki	9%
6.	Przyjazną atmosferą, gościnnością, wiele talentów	7%
7.	Czystym powietrzem	2%
8.	Szybki rozwój gminy	11%
9.	Wysoki poziom nauczania	11%
10.	Piękny krajobraz	13%
11.	Wszystkim	5%
Inne odpowiedzi:		
Niczym się nie wyróżnia.		
Nie wiem		
Myślę, że wszystkie są podobne		

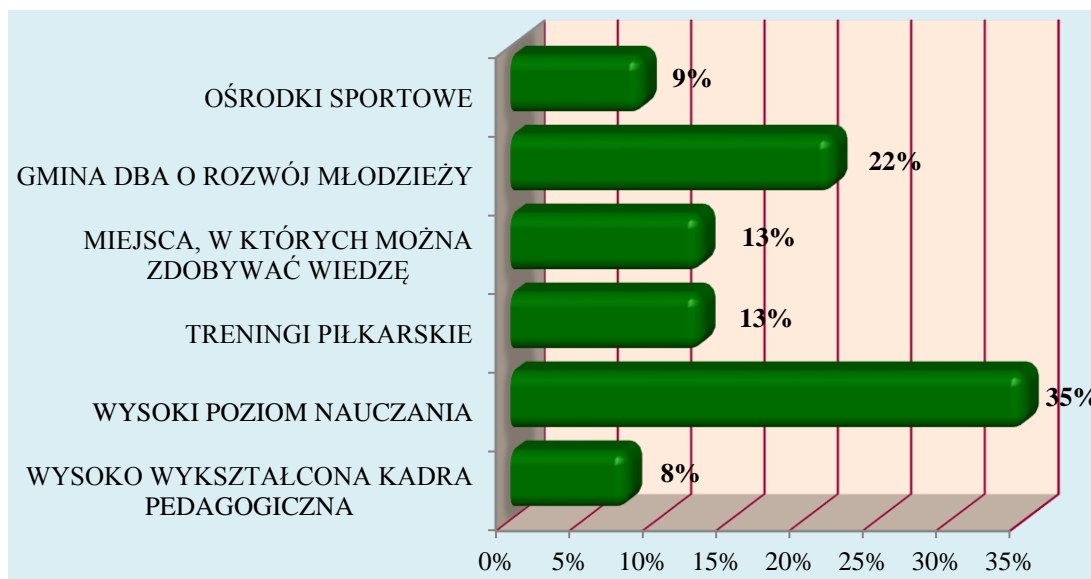

3. Czy młodzi ludzie mają w gminie Czarnocin szanse rozwoju i znalezienia miejsca dla siebie?

Młodzież, która odpowiadała TAK, uzasadniała swój wybór:

1.	Wysoko wykształcona kadra pedagogiczna	8%
2.	Wysoki poziom nauczania	35%
3.	Treningi piłkarskie	13%
4.	Są miejsca, w których można zdobywać wiedzę	13%
5.	Gmina dba o rozwój młodzieży	22%
6.	Ośrodki sportowe	9%
Inne odpowiedzi:		
Duża gmina		
Każdy może znaleźć tu miejsce dla siebie, jeśli tego chce		

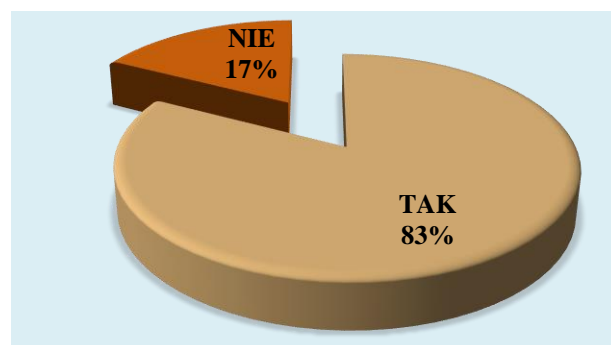

Odpowiedzi na NIE:

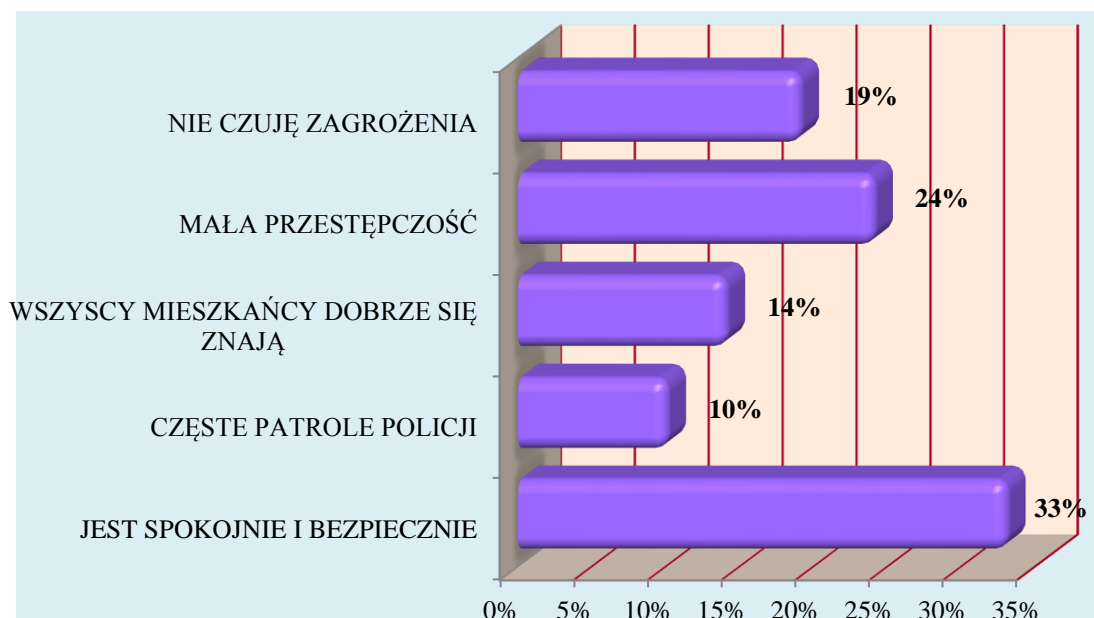
1.	Brak miejsc pracy
2.	Duże bezrobocie młodych ludzi
3.	Konieczność szukania pracy w dużych miastach
4.	Mało rozwinięty rynek gospodarczy

4. Czy czujesz się bezpiecznie w gminie Czarnocin?

Młodzież wybór odpowiedzi TAK uzasadniała:

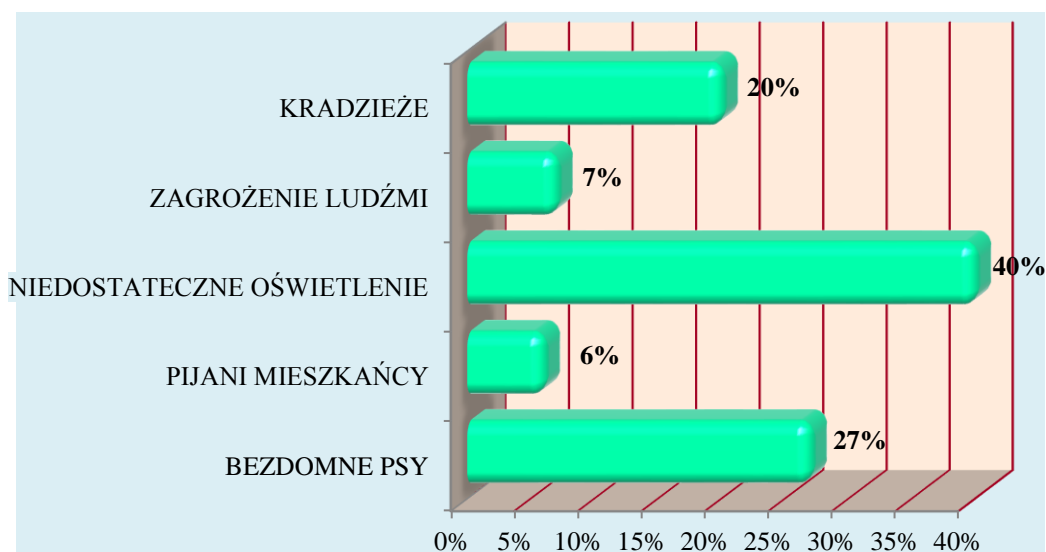
1.	Jest spokojnie i bezpiecznie.	33%
2.	Częste patrole policji.	10%
3.	Wszyscy mieszkańcy dobrze się znają.	14%
4.	Mała przestępczość.	24%
5.	Nie czuję zagrożenia.	19%

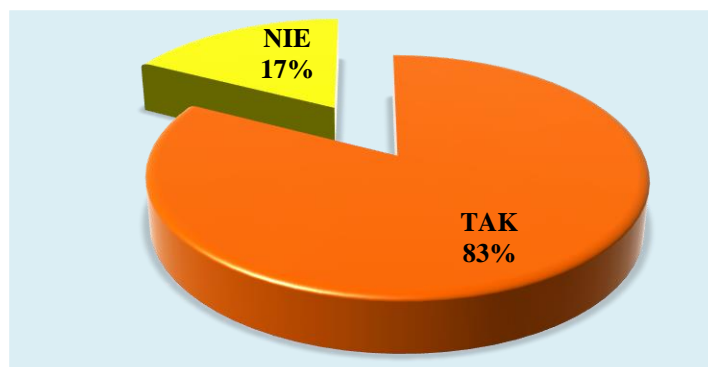

Młodzież, która udzieliła odpowiedzi NIE, wymieniła:

1.	Bezdomne psy	27%
2.	Pijani mieszkańcy	6%
3.	Niedostateczne oświetlenie	40%
4.	Zagrożenie ludźmi	7%
5.	Kradzieże	20%
Inne odpowiedzi		
Niektórzy ludzie posiadają broń		

5. Czy młodzi ludzie mają atrakcyjną ofertę spędzenia wolnego czasu w gminie Czarnocin?

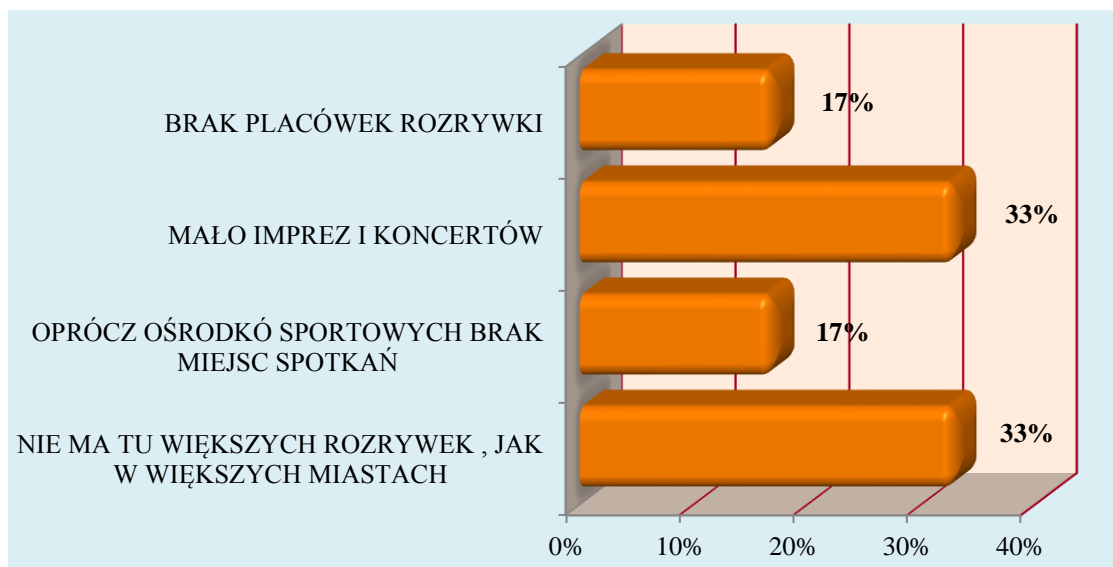
Młodzież, która udzieliła odpowiedzi TAK, uzasadniała ją w poniższy sposób:

1.	Świetlice, biblioteki	13%
2.	Funkcjonują boiska sportowe, hale, orlik	57%
3.	Organizowane są różne zabawy, wyjazdy	5%
4.	W gminie jest wiele różnych atrakcji	6%
5.	Są place zabaw.	13%
6.	Są piękne tereny do wypoczynku.	6%

Młodzież, która udzieliła odpowiedzi NIE, uzasadniała ją w poniższy sposób:

1.	Nie ma tu większych rozrywek jak w większych miastach	33%
2.	Oprócz ośrodków sportowych brak miejsc spotkań	17%
3.	Mało imprez i koncertów	33%
4.	Brak placówek rozrywki (park linowy, lodowisko, itp.)	17%
Inne odpowiedzi:		
Słabo rozwinięta komunikacja		

6. O jakiej gminie marzysz? Proszę podać, co zmienilibyś/zmienilabyś w gminie Czarnocin zasiadając w fotelu Wójta Gminy Czarnocin?

Marzenia o gminie:

1. Gminie ładnej i czystej i rozwiniętej gospodarczo.
2. Gminie otwartej i przyjaznej dla młodych ludzi.
3. Gminie z chodnikami i bezpiecznej.
4. Gminie z większą ilością miejsc pracy.

Młodzi ludzie najczęściej wprowadziliby zmiany poprzez:

1. Wybudowanie chodników, przejścia dla pieszych i fotoradary.
2. Organizacja, co tygodniowych spotkań z dziećmi i młodzieżą.
3. Zwiększenie uwagi w odniesieniu do bezpańskich psów.
4. Usunięcie pijaków z pod sklepów.
5. Budowa siłowni zewnętrznych.
6. Budowa schroniska dla psów.
7. Odnowienie zabytków.
8. Dwa dania na stołówce.
9. Budowa budynku rozrywki.
10. Organizacja imprez i koncertów.
11. Dostosowanie gminy do osób niepełnosprawnych.
12. Sprowadzenie inwestorów.
13. Ochrona środowiska.
14. Poprawa nawierzchni dróg.
15. Poprawa oświetlenia dróg.
16. Budowa zalewu.
17. Budowa boisk, hal i orlików w każdym Sołectwie.

7. Jakie widzisz inne ważne problemy do rozwiązania w gminie Czarnocin?

Problemy zgłaszane do rozwiązania przez młodzież:

1. Budowa chodników.
2. Problem z bezpańskimi psami.
3. Remont dróg.
4. Walka z alkoholizmem.
5. Brak oświetlenia.
6. Brak możliwości kreatywnego spędzania czasu.
7. Zainwestowanie w budynek byłej szkoły w Stradowie.
8. Wykorzystanie nieużywanych budynków.
9. Polepszenie komunikacji w gminie.
10. Brak pracy.

5 WSKAŹNIKI NEGATYWNYCH ZJAWISK

Pogłębiona diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych dokonana na potrzeby opracowania diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Czarnocin oraz Analiza SWOT, pozwoliła na identyfikację negatywnych zjawisk występujące na terenie gminy Czarnocin.

Analizie podlegało występowanie negatywnych zjawisk w sferze: społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno- funkcjonalnej i technicznej.

Dla gminy Czarnocin dokonano szczegółowej analizy wskaźników dla ujawnienia stanu kryzysowego w oparciu o wskaźniki zjawisk społecznych oraz zjawisk gospodarczych, technicznych i środowiskowych wykazanych dla poszczególnych jednostek terytorialnych gminy Czarnocin. Do celów analizy wyszczególniono 24 obszary terytorialne. W celu zachowania zgodności z ustawą i wytycznymi delimitacji obszaru zdegradowanego dla gminy można dokonać w oparciu o analizę mierników wyłącznie w odniesieniu do średnich wartości dla całej gminy. Takie podejście gwarantuje, że zidentyfikowane zostaną te obszary, które faktycznie znajdują się w najtrudniejszej sytuacji.

5.1 Wskaźniki zjawisk społecznych

BEZROBOCIE I WSKAŹNIK OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

Tabela 31: Obciążenie demograficzne. Stan na 31.12. 2015

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności	Liczba osób bezrobotnych	Ludność w wieku produkcyjnym	WSKAŹNIK OBCIĄŻENIA DEMOGRAFICZNEGO (jako stosunek ludności w wieku nieprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym)	STOPA BEZROBOCIA
1	Będziaki	204	10	132	55%	8%
2	Bieglów	189	4	124	50%	3%
3	Charzowice	92	2	61	51%	3%
4	Cieszkowy	250	15	163	53%	15%
5	Ciuślice	119	0	66	80%	0%
6	Czarnocin	368	25	239	54%	21%
7	Dębiany	248	9	150	65%	7%
8	Kolosy	388	17	254	53%	4%
9	Koryto	154	6	98	57%	6%
10	Krzyż	175	10	115	52%	4%
11	Małzyce	166	15	108	54%	9%
12	Mękarzowice	93	2	58	60%	3%
13	Michałowice	134	5	94	43%	5%
14	Mikołajów	107	0	80	34%	0%
15	Miławczyce	143	15	85	68%	24%
16	Opatkowiczki	161	6	92	75%	7%
17	Soboszków	62	0	33	88%	0%
18	Sokolina	258	15	159	62%	17%
19	Stardów	147	10	91	62%	19%
20	Stropieszyn	65	0	42	55%	0%
21	Swoszowice	134	9	76	76%	17%
22	Turnawiec	68	6	39	74%	15%
23	Zagajów	262	11	163	61%	4%
24	Zagaje Stradowskie	68	0	46	48%	0%
Ogółem	Gmina	4052	192	2468	58%	9%
STOPA BEZROBOCIA Stosunek liczby osób bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym (osoby w wieku 18-59 lub 64 lat)						

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Czarnocin

Wykres 4: Wskaźnik obciążenia demograficznego gminy Czarnocin

Źródło: Opracowanie własne

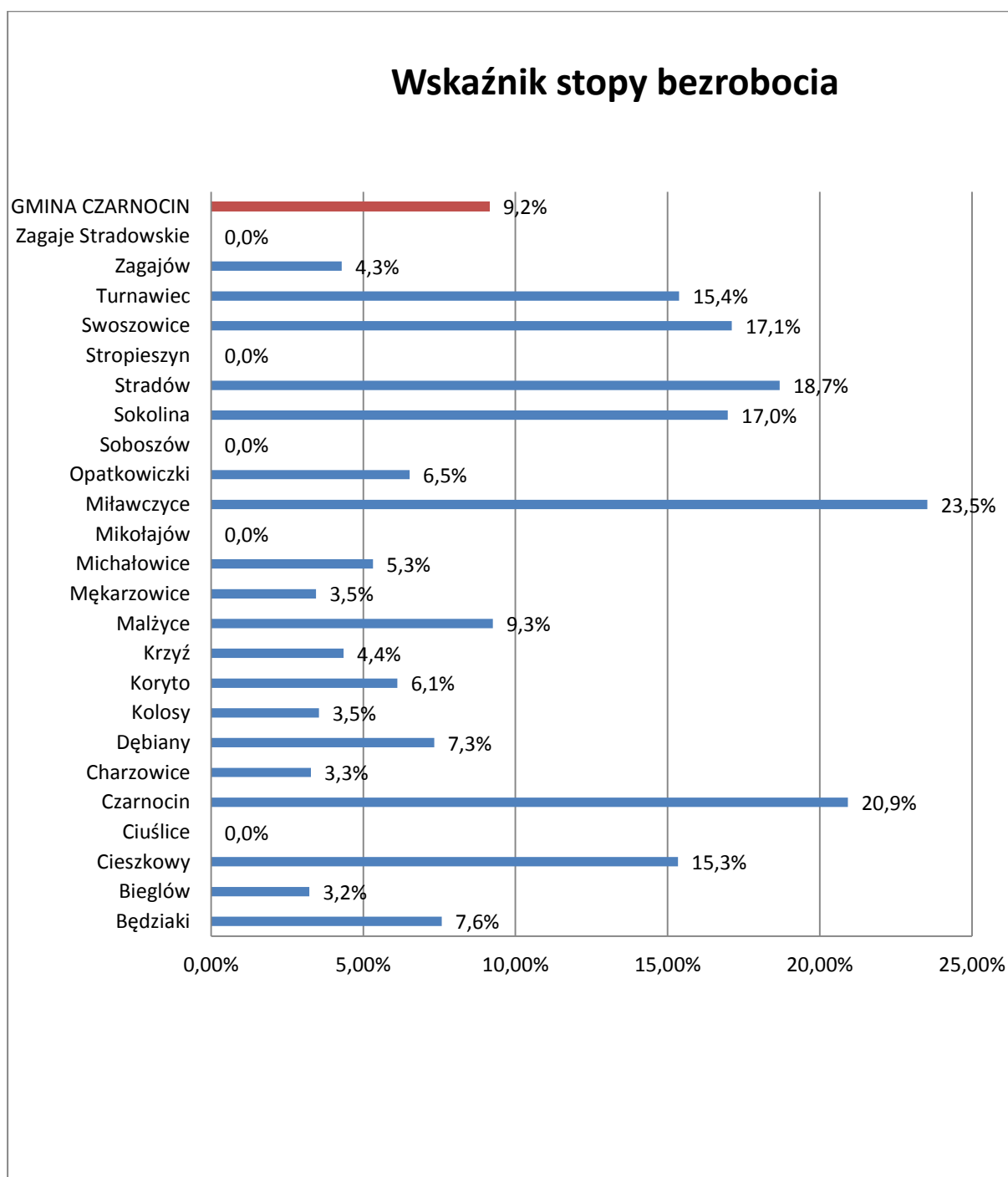
Wskaźnik obciążenia demograficznego pokazuje dosyć jasno, że struktura demograficzna gminy Czarnocin jest niekorzystna tym samym odzwierciedlając negatywne trendy obserwowane na poziomie całego kraju. Wskaźnik obciążenia demograficznego wynosi 57,8 % w całej gminie Czarnocin.

Problemy obciążenia demograficznego w szczególności dotyczą następujące obszary: 1) Soboszów, 2) Ciuślice, 3) Swoszowice, 4) Turnawiec.

Skutki wysokiego obciążenia demograficznego mogą częściowo być kompensowane przez dobrą sytuację na rynku pracy, dlatego kolejnym poddanym analizie wskaźnikiem jest poziom stopy bezrobocia.

Wykres 5: Wskaźnik stopy bezrobocia gminy Czarnocin

Źródło: Opracowanie własne

Wysoka stopa bezrobocia jest jednym z podstawowych wskaźników obciążenia społecznego. Wysokie bezrobocie wskazuje, bowiem na niewykorzystany potencjał ludzki. Długotrwałe, chroniczne bezrobocie może prowadzić do wykluczenia społecznego. Co więcej długie pozostawanie bez pracy często przekłada się na powstawanie kolejnych problemów społecznych, w tym min.: znaczne koszty materialne związane z utrzymaniem bezrobotnych oraz służb zajmujących się ich problemami i obsługą, spadek dochodów rodzin, rozszerzenie się społecznych kręgów ubóstwa, degradację psychiczną i moralną osób pozostających bez

pracy (poczucie beznadziejności, pesymizm, uczucie bezużyteczności, depresja itp.) a często także zjawiska patologii społecznej - alkoholizm, narkomania, przestępczość itd. Nasza analiza wykazała, że najwyższy wskaźnik bezrobocia występuje w 1) Miławczycach oraz 2) Czarnocin.

PRZESTĘPCZOŚĆ I WYKROCZENIA

Tabela 32: Wskaźnik poziomu przestępstw i wykroczeń

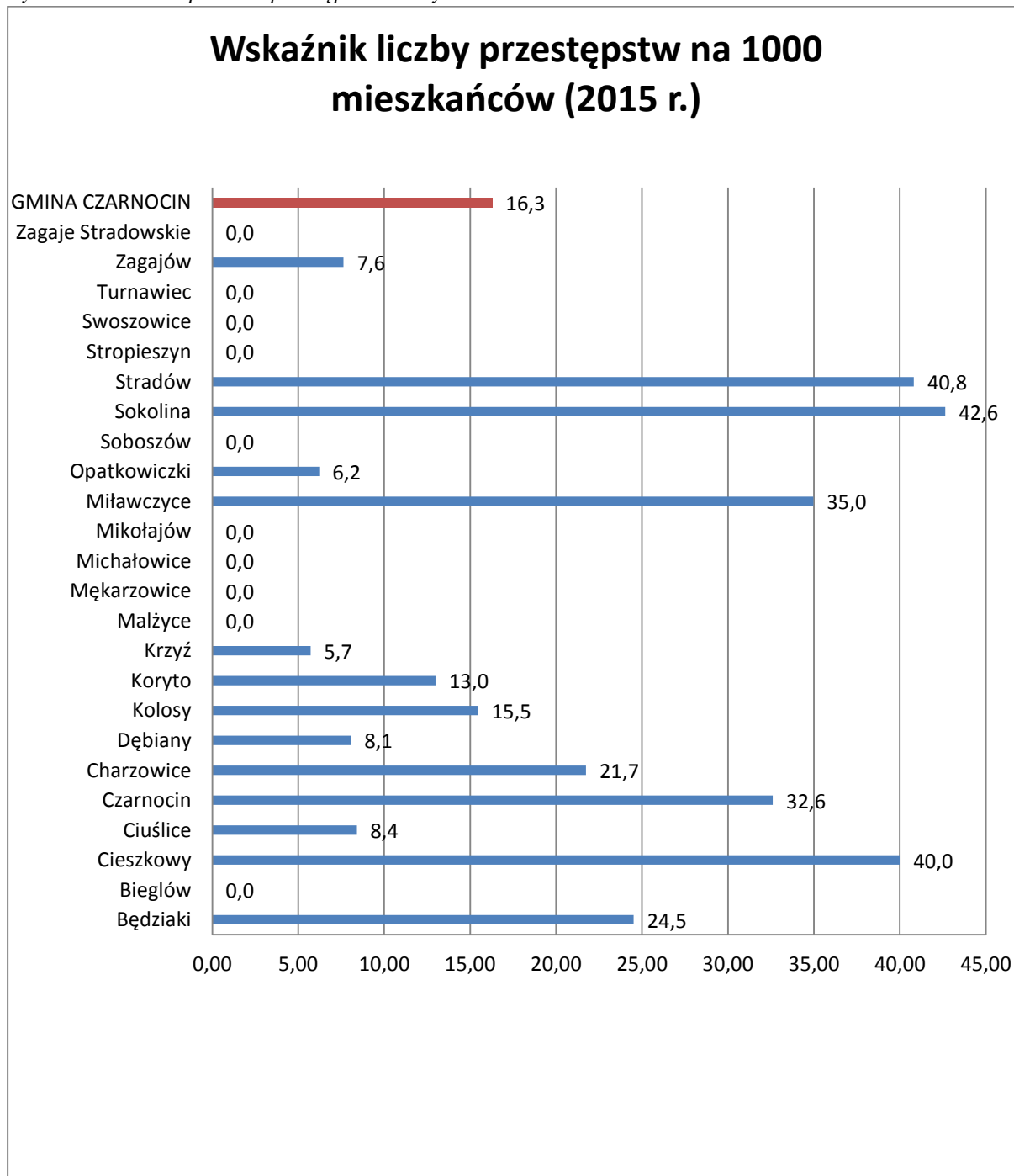
Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba przestępstw w roku 2015	Liczba wykroczeń w roku 2015	WSKAŹNIK POZIOMU PRZESTĘPCZOŚCI (DYNAMIKA ZMIAN)	WSKAŹNIK POZIOMU WYKROCZEŃ (DYNAMIKA ZMIAN)
1	Będziaki	27	6	0,55	0,88
2	Bieglów	9	0	-1,09	-1,09
3	Charzowice	8	1	0,37	-0,36
4	Cieszkowy	10	4	1,59	-0,02
5	Ciuślice	16	5	-0,53	1,73
6	Czarnocin	46	6	1,10	0,73
7	Dębiany	14	2	-0,55	-0,55
8	Kolosy	20	2	-0,06	-0,75
9	Koryto	8	4	-0,22	-0,22
10	Krzyż	37	6	-0,71	1,21
11	Malżyce	3	1	-1,09	-0,69
12	Mękarzowice	7	1	-1,09	-0,37
13	Michałowice	6	1	-1,09	-0,59
14	Mikołajów	2	1	-1,09	-0,47
15	Miławczyce	3	1	1,25	-0,15
16	Opatkowiczki	7	2	-0,68	-0,26
17	Soboszów	4	0	-1,09	-1,09
18	Sokolina	36	8	1,77	0,99
19	Stardów	9	0	1,65	-1,09
20	Stropieszyn	0	0	-1,09	-1,09
21	Swoszowice	7	0	-1,09	-1,09
22	Turnawiec	5	0	-1,09	-1,09
23	Zagajów	7	0	-0,58	-1,09
24	Zagaje Stradowskie	4	1	-1,09	-0,11

WSKAŹNIK POZIOMU PRZESTĘPCZOŚCI I WYKROCZEŃ W %
Liczba przestępstw (przeciwko życiu i zdrowiu oraz przeciwko

Źródło: Komisariat Powiatowy Policji w Kazimierzy Wielkiej

Wykres6 : Wskaźnik poziomu przestępczości i wykroczeń na 1000 mieszkańców w roku 2015

Źródło: Opracowanie własne

Głównym wskaźnikiem jakim posłużyliśmy się w naszej analizie stopnia nasilenia przestępczości jest ilość przestępstw (w tym wykroczeń) do jakich doszło na zdefiniowanych obszarach gminy Czarnocin na 1000 mieszkańców oraz dynamika wzrostu/spadku ich ilości.

Na uwagę zasługuje bardzo wysokie zróżnicowanie nasilenia przestępczości w analizowanej gminie.

Oprócz oczywistych negatywnych skutków społecznych zjawisko przestępczości może stanowić istotny czynnik hamujący rozwój turystyki co w szczególności dotyczy okolice zalewu. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na bardzo duży stopień nasilenia pozostałych fundamentalnych wskaźników obciążenia społecznego (obciążenia demograficznego i bezrobocia) występujących w ww. obszarze gminy. Wskaźniki poddane analizie do tego miejsca tj. wskaźnik obciążenia demograficznego, bezrobocie oraz nasilenie przestępczości składają się na sumaryczny wskaźnik obciążenia społecznego. Wskaźnik został skalkulowany na bazie wystandaryzowanych wartości wyżej wymienionych miar częściowych i został przedstawiony w ostatniej części naszej analizy poświęconej delimitacji obszarów zdegradowanych.

Wskaźnik obciążenia społecznego będzie stanowił podstawowe kryterium dla wskazania obszarów wymagających objęcia programem rewitalizacji.

KAPITAŁ SPOŁECZNY

Tabela 33: Fundacje, Stowarzyszenia i Organizacje Społeczne . Stan na 31.12.2015 r.

Lp.	Jednostka terytorialna	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne	WSKAŹNIK POZIOMU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO (LICZBA FUNDACJI, STOWRZYSZEŃ I ORGANIZACJI SPOŁECZNYCH NA 1000 MIESZKAŃCÓW)
1	Będziaki	1	4,90
2	Bieglów	2	5,38
3	Charzowice	0	0,00
4	Cieszkowy	3	4,00
5	Ciuślice	2	8,40
6	Czarnocin	4	8,15
7	Dębiany	1	4,03
8	Kolosy	2	2,58
9	Koryto	1	6,49
10	Krzyż	0	0,00
11	Malżyce	0	0,00
12	Mękarzowice	0	0,00
13	Michałowice	0	0,00
14	Mikołajów	0	0,00
15	Miławczyce	1	6,99
16	Opatkowiczki	1	6,21
17	Soboszów	1	16,13
18	Sokolina	2	3,88
19	Stardów	1	6,80
20	Stropieszyn	0	0,00
21	Swoszowice	1	7,46

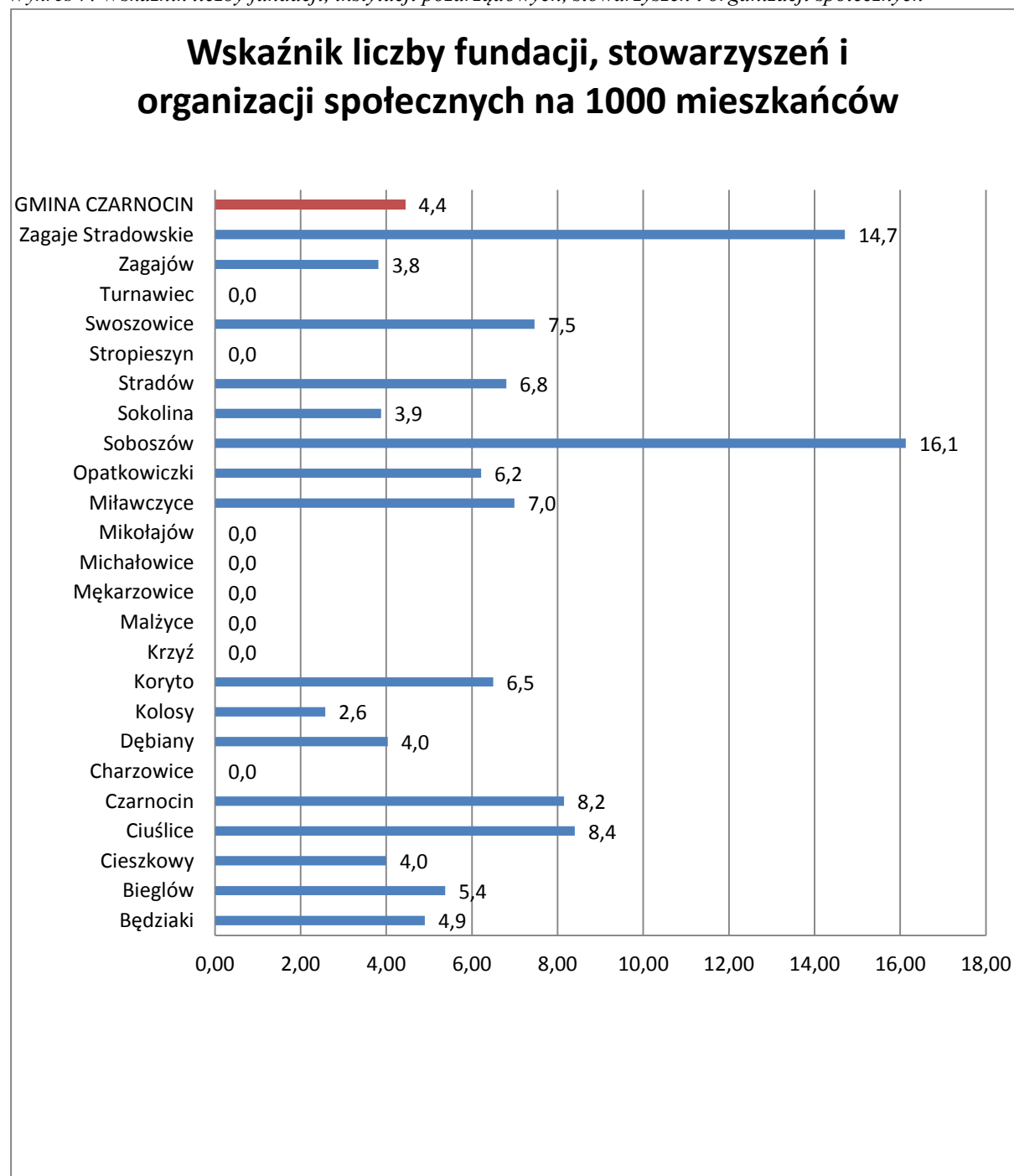

22	Turnawiec	0	0,00
23	Zagajów	2	3,82
24	Zagaje Stradowskie	1	14,71
WSKAŹNIK POZIOMU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO Liczba organizacji społecznych (fundacje, stowarzyszenia) na 1 tys. ludności			

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 7: Wskaźnik liczby fundacji, instytucji pozarządowych, stowarzyszeń i organizacji społecznych

Źródło: Opracowanie własne

Ważnym kryterium w ocenie relatywnej kondycji danego obszaru jest jego potencjał do zapewnienia odpowiedniego rozwoju kapitału ludzkiego.

Wskaźniki wybrane do analizy tego zagadnienia z jednej strony determinowane były dostępnością wiarygodnych i aktualnych danych a z drugiej strony charakterem gminy Czarnocin. Charakter gminy sprawia, że lokalna administracja ma ograniczone (w porównaniu do większych aglomeracji) możliwości w zakresie zapewnienia szerokiego dostępu do kultury, edukacji pozaformalnej, sportu itp.. Z tego względu uważamy, że potencjał lokalnej społeczności do samoorganizowania się w różnorodnych

stowarzyszeniach, fundacjach i organizacjach społecznych stanowi w tym przypadku bardzo dobre odzwierciedlenie kondycji kapitału ludzkiego w analizowanej społeczności.

W omawianym kontekście zdecydowanie najkorzystniejszą sytuacją przedstawia się w Soboszowie i Zagajach Stradowskich. Największe skupiska organizacji pozarządowych zlokalizowane są w centralnej części gminy. Fakt ten może wynikać z obiektywnych czynników takich jak dostępności infrastruktury gospodarczej i lokalowej, bliskości lokalnej administracji oraz dogodnej lokalizacji. Niemniej jednak gmina powinna przedsięwziąć działania, które zwiększą dostępność ww. organizacji pozarządowych dla społeczności zamieszkującej pozostałą część gminy, w której występują zdecydowanie mniejsze możliwości związane z aktywną partycypacją w organizacjach, stowarzyszeniach i fundacjach.

5.2 Wskaźniki zjawisk gospodarczych

AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

Tabela 34: Wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej

LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ Stan na 31 grudnia 2015rok			
Lp.	Jednostka terytorialna	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w REGON	WSKAŹNIK PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ (Liczba podmiotów gospodarki narodowej na 100 mieszkańców)
1	Będziaki	7	3,43
2	Bieglów	4	2,15
3	Charzowice	0	0,00
4	Cieszkowy	3	1,20
5	Ciuślice	1	0,84
6	Czarnocin	10	2,72
7	Dębiany	6	2,42
8	Kolosy	3	0,77
9	Koryto	1	0,65
10	Krzyż	4	2,29
11	Małżyce	3	1,81

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

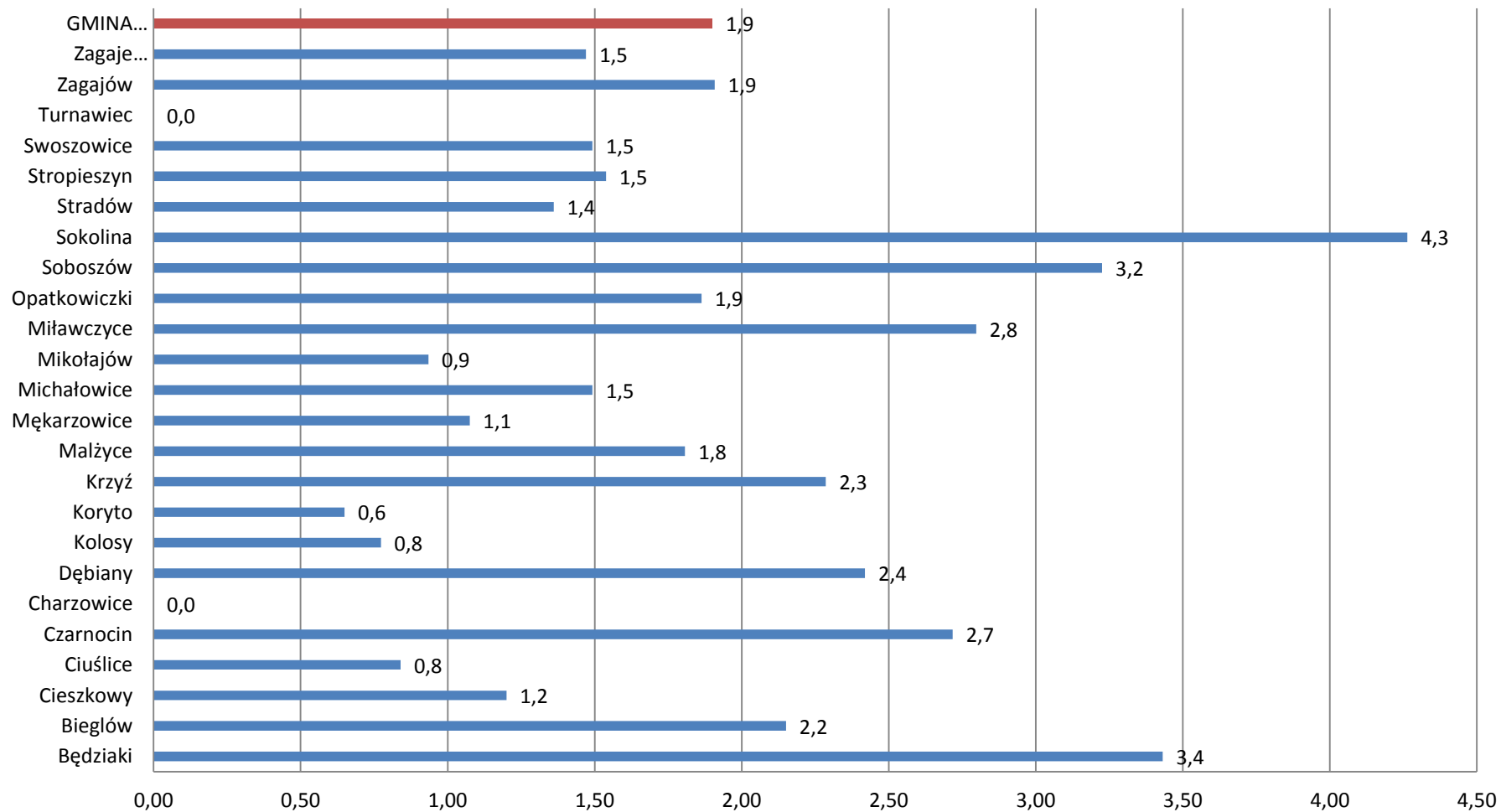
12	Mękarzowice	1	1,08
13	Michałowice	2	1,49
14	Mikołajów	1	0,93
15	Miławczyce	4	2,80
16	Opatkowiczki	3	1,86
17	Soboszów	2	3,23
18	Sokolina	11	4,26
19	Stardów	2	1,36
20	Stropieszyn	1	1,54
21	Swoszowice	2	1,49
22	Turnawiec	0	0,00
23	Zagajów	5	1,91
24	Zagaje Stradowskie	1	1,47

Źródło: Urząd Gminy Czarnocin

Wykres 8: Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 mieszkańców

Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 mieszkańców

Ilość podmiotów gospodarki narodowej w relacji do ilości mieszkańców jest istotnym wskaźnikiem odzwierciedlającym poziom aktywności ekonomicznej wśród lokalnej społeczności. Wysoka wartość wskaźnika wskazuje na dobrą kondycję lokalnej gospodarki, z kolei niski poziom wskaźnika oznacza sytuację niekorzystną. Analiza statystyk opisowych wykazuje dużą dysproporcję w wielkości pomiędzy jednostkami terytorialnymi gminy Czarnocin. Dysproporcje pomiędzy potencjałem gospodarczym obserwowane pomiędzy obszarami wpisują się w ogólne trendy obserwowane na poziomie kraju.

5.3 Wskaźniki dodatkowe

Tabela 35: Wskaźniki dodatkowe przestrzenno – funkcjonalne – Sfera Techniczna

Lp.	Jednostka terytorialna	Długość dróg publicznych [w km]		Długość dróg wyposażonych w oświetlenie nocne
		Ogółem	Wymagających remontu lub modernizacji	
1	Będziaki	0,405	-	0,405
2	Bieglów	1,540	-	1,150
3	Charzowice	0,196	-	-
4	Cieszkowy	4,490	0,500	1,200
5	Ciuślice	-	-	-
6	Czarnocin	4,341	-	0,200
7	Dębiany	1,058	-	0,330
8	Kolosy	5,123	-	1,510
9	Koryto	6,328	0,600	1,800
10	Krzyż	0,882	-	0,700
11	Małżyce	3,470	-	0,550
12	Mękarzowice	1,530	-	1,110
13	Michałowice	0,363	-	-
14	Mikołajów	1,307	0,400	0,600
15	Miławczyce	1,856	-	0,550
16	Opatkowiczki	0,520	-	0,200
17	Soboszów	-	-	-
18	Sokolina	3,886	-	0,100
19	Stradów	2,777	-	-
20	Stropieszyn	0,800	-	-

21	Swoszowice	0,630	-	-
22	Turnawiec	0,781	-	-
23	Zagajów	5,970	-	1,500
24	Zagaje Stradowskie	0,750	-	0,100
Gmina Czarnocin - ogółem		49,003	1,500	13,205

Źródło: Urząd Gminy Czarnocin

Tabela 36: Wskaźniki dodatkowe przestrzenno-funkcjonalne – Sfera Techniczna

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba budynków użyteczności publicznej	Liczba budynków użyteczności publicznej wymagająca remontu i modernizacji	Liczba obiektów zabytkowych wg rejestru zabytków - ogółem	Liczba obiektów zabytkowych wg rejestru zabytków - gminnych
1	Będziaki	1			
2	Bieglów	1			
3	Charzowice	0			
4	Cieszkowy	1		2	1
5	Ciuślice	1		1	
6	Czarnocin	1		4	
7	Dębiany	1		1	
8	Kolosy	1		2	1
9	Koryto	1	1		
10	Krzyż	1			
11	Małżyce	0		1	
12	Mękarzowice	0			
13	Michałowice	1			
14	Mikołajów	0			
15	Miławczyce	1		1	
16	Opatkowiczki	1			
17	Soboszów	1	1		
18	Sokolina	1		3	
19	Stradów	1		3	
20	Stropieszyn	0		1	
21	Swoszowice	1		1	1

22	Turnawiec	0			
23	Zagajów	1			
24	Zagaje Stradowskie	1	1		

Źródło: Urząd Gminy Czarnocin

Wykres 9: Wskaźniki dodatkowe przestrzenno – funkcjonalne – Liczba budynków użyteczności publicznej na 100 mieszkańców

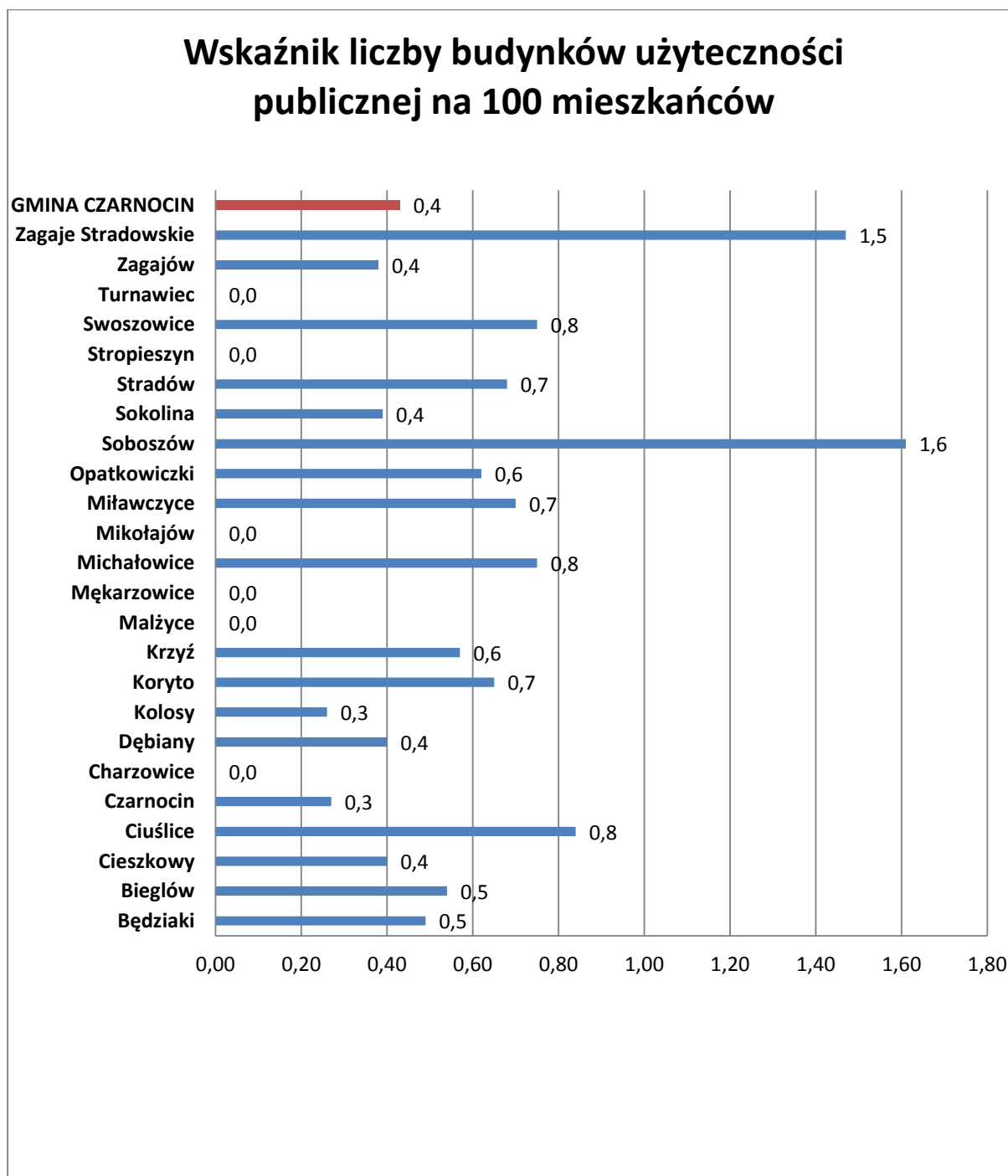

Tabela 37: Zestawienie wskaźników delimitacyjche gminy Czarnocin

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności	WSKAŹNIKI OBCIĄŻENIA SPOŁECZNEGO						Sumaryczny wskaźnik obciążenia społecznego	WSKAŹNIK PROWADZENIA DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ	WSKAŹNIKI SFERY PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ		Sumaryczny wskaźnik sfery przestrzenno-funkcjonalnej	WSKAŹNIKI SFERY TECHNICZNEJ			Sumaryczny wskaźnik sfery technicznej	Wskaźnik sumaryczny (Calkowity)
			Wystandaryzowany wskaźnik dla stopy bezrobocia	Wystandaryzowany wskaźnik obciążenia demograficznego	Wystandaryzowany wskaźnik ilości osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w 2015	Wystandaryzowany wskaźnik liczby przestępstw na 1000 mieszkańców (2015 r.)	Wystandaryzowany wskaźnik liczby wykroczeń na 1000 mieszkańców (2015 r.)	Wystandaryzowany wskaźnik liczby fundacji na 1000 mieszkańców		Wystandaryzowany wskaźnik liczby podmiotów gospodarki narodowej na 100 mieszkańców	Wystandaryzowany wskaźnik odsetka oświetlonych dróg publicznych	Wystandaryzowany wskaźnik odsetka dróg gminnych wymagających remontu		Wystndaryzowany wskaźnik liczby budynków użyteczności publicznej na 100 mieszkańców	Wystandaryzowany wskaźnik odsetka budynków użyteczności publicznej wymagająca remontu i modernizacji	Wystandaryzowany wskaźnik odsetka obiektów zabytkowych wymagająca remontu i modernizacji		
1	Będziaki	204	-0,22	-0,26	0,60	0,55	0,88	-0,10	1,45	-1,49	-2,12	-0,46	-2,58	-0,14	-0,61	-0,64	-1,39	0,47
2	Bieglów	186	-0,82	-0,63	1,29	-1,09	-1,09	-0,21	-2,57	-0,24	-1,32	-0,46	-1,79	-0,26	-0,61	-0,64	-1,51	-2,15
3	Cieszkowy	250	0,86	-0,36	0,12	1,59	-0,02	0,10	2,29	0,68	0,18	1,23	1,41	0,07	-0,61	1,48	0,94	1,91
4	Ciusłice	119	-1,27	1,83	-0,90	-0,53	1,73	-0,90	-0,04	1,03	1,02	-0,46	0,55	-0,98	-0,61	-0,64	-2,23	-0,09
5	Czarnocin	368	1,64	-0,31	0,23	1,10	0,73	-0,84	2,54	-0,80	-2,01	-0,46	-2,48	0,38	-0,61	-0,64	-0,87	1,36
6	Charzowice	92	-0,82	-0,57	0,89	0,37	-0,36	1,01	0,52	1,85	1,02	-0,46	0,55	1,03	-0,61	-0,64	-0,22	0,58
7	Dębiany	248	-0,25	0,61	-0,62	-0,55	-0,55	0,09	-1,27	-0,51	0,34	-0,46	-0,13	0,07	-0,61	-0,64	-1,18	-1,07
8	Kolosy	388	-0,78	-0,41	0,12	-0,06	-0,75	0,42	-1,45	1,10	0,09	-0,46	-0,37	0,41	-0,61	1,48	1,28	-0,81
9	Koryto	154	-0,42	-0,05	0,06	-0,22	-0,22	-0,47	-1,32	1,22	0,13	0,97	1,10	-0,53	2,07	-0,64	0,91	-0,60
10	Krzyż	175	-0,67	-0,46	-1,72	-0,71	1,21	1,01	-1,34	-0,38	-1,47	-0,46	-1,93	-0,34	-0,61	-0,64	-1,59	-1,33
11	Małżyce	166	0,02	-0,33	0,88	-1,09	-0,69	1,01	-0,21	0,09	0,52	-0,46	0,06	1,03	-0,61	-0,64	-0,22	-0,15
12	Mękarzowice	93	-0,79	0,21	-1,16	-1,09	-0,37	1,01	-2,20	0,80	-1,26	-0,46	-1,72	1,03	-0,61	-0,64	-0,22	-1,65
13	Michałowice	134	-0,53	-1,24	-0,42	-1,09	-0,59	1,01	-2,87	0,40	1,02	-0,46	0,55	-0,77	-0,61	-0,64	-2,02	-2,12
14	Mikolajów	107	-1,27	-1,96	0,23	-1,09	-0,47	1,01	-3,55	0,94	-0,42	4,18	3,76	1,03	-0,61	-0,64	-0,22	-2,04
15	Miławczyce	143	2,00	0,85	1,54	1,25	-0,15	-0,58	4,91	-0,87	0,09	-0,46	-0,38	-0,65	-0,61	-0,64	-1,90	3,12
16	Opatkowiczki	161	-0,37	1,40	-0,03	-0,68	-0,26	-0,40	-0,33	0,04	-0,19	-0,46	-0,65	-0,46	-0,61	-0,64	-1,71	-0,46
17	Soboszów	62	-1,27	2,45	-2,03	-1,09	-1,09	-2,66	-5,70	-1,29	1,02	-0,46	0,55	-2,83	2,07	-0,64	-1,39	-4,20
18	Sokolina	258	1,09	0,36	0,47	1,77	0,99	0,13	4,81	-2,30	0,94	-0,46	0,47	0,10	-0,61	-0,64	-1,16	3,07
19	Stradów	147	1,32	0,31	0,71	1,65	-1,09	-0,54	2,36	0,53	1,02	-0,46	0,55	-0,60	-0,61	-0,64	-1,85	1,57
20	Stropleszyn	65	-1,27	-0,25	-2,03	-1,09	-1,09	1,01	-4,72	0,35	1,02	-0,46	0,55	1,03	-0,61	-0,64	-0,22	-3,24
21	Swoszowice	134	1,11	1,51	-0,02	-1,09	-1,09	-0,69	-0,28	0,40	1,02	-0,46	0,55	-0,77	2,07	3,61	4,91	0,39
22	Turnawiec	68	0,87	1,35	-1,63	-1,09	-1,09	1,01	-0,59	1,85	1,02	-0,46	0,55	1,03	-0,61	-0,64	-0,22	-0,20
23	Zagajów	262	-0,68	0,24	-0,70	-0,58	-1,09	0,14	-2,66	-0,01	0,23	-0,46	-0,24	0,12	-0,61	-0,64	-1,13	-2,00
24	Zagaje Stradowskie	68	-1,27	-0,81	0,74	-1,09	-0,11	-2,34	-4,88	0,42	0,60	-0,46	0,13	-2,49	2,07	-0,64	-1,06	-3,47

6 DELIMITACJA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji obszarem zdegradowanym określa się taki obszar, który znajduje się w zapaści z powodu intensyfikacji negatywnych zjawisk społecznych, w tym w szczególności zjawisk takich jak bezrobocie, obciążenie demograficzne, przestępczość, niski poziom kapitału społecznego, a także niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto obszar zdegradowany musi charakteryzować się występowaniem na nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych.

Delimitację obszaru zdegradowanego oparto na podstawie obiektywnych mierników określających stopień w jakim dane zjawisko negatywne obciąża określony obszar.

Dane statystyczne jakie posłużyły do obliczenia poszczególnych wskaźników pochodzą z oficjalnych źródeł co zapewnia ich wiarygodność i pełną weryfikowalność.

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego w oparciu o zebrane dane statystyczne określono następujące mierniki:

Wskaźnik obciążenia demograficznego;

Wskaźnik stopy bezrobocia;

Wskaźnik poziomu przestępczości i wykroczeń;

Wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej

Wskaźnik ilości osób korzystających z pomocy społecznej

Wskaźniki sfery technicznej

Wskaźniki zostały skalkulowane w taki sposób, aby możliwe było rozróżnienie intensywności nasilenia danego zjawiska negatywnego w celu zapewnienia porównywalności z pozostałymi obszarami gminy. W dalszym kroku dokonano standaryzacji poszczególnych wskaźników.

Celem standaryzacji jest pokazanie oddalenia danej zmiennej (wartości wskaźnika) dla określonego obszaru gminy Czarnocin od średniej wartości wskaźnika obliczonego dla całej gminy w relacji do wartości odchylenia standardowego danej zmiennej dla analizowanych obszarów gminy Czarnocin. Należy podkreślić, że wartości dodatnie zidentyfikowanych wskaźników oznaczają sytuację negatywną, natomiast ujemne sytuację pozytywną. Dodatkowo zróżnicowanie wartości danego wskaźnika wystandaryzowanego odzwierciedla odpowiednia wizualizacja. W celu prawidłowego zsumowania, w przypadku wskaźników o charakterze pozytywnym (tj. takich w przypadku, których ich wysoka wartość jest korzystna z punktu widzenia ocenianego zjawiska) - nadano im wartość ujemną mnożąc przez - 1.

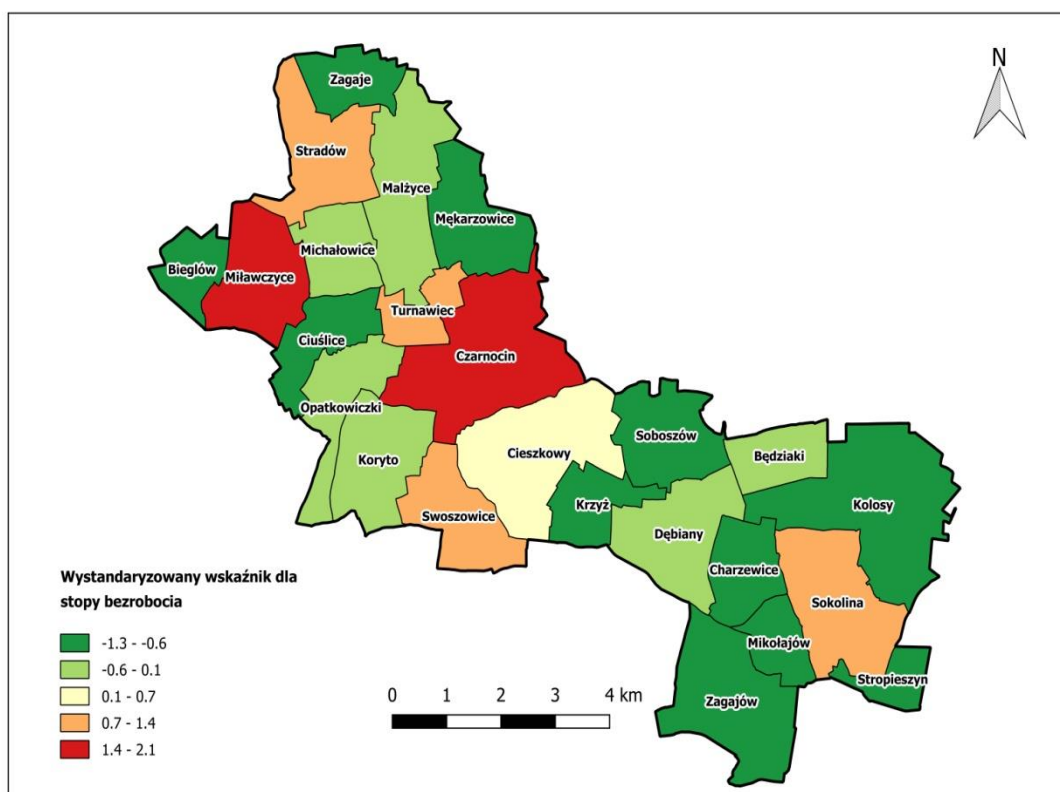

Wskaźniki delimitacyjne zostały zakwalifikowane do czterech kategorii. Z punktu widzenia delimitacji obszarów zdegradowanych najważniejsze są wskaźniki z grupy wskaźników obciążenia społecznego, na które składają się miary określające: stopę bezrobocia, poziom obciążenia demograficznego oraz poziom przestępczości. Pozostałe kategorie wskaźników tj. wskaźniki poziomu kapitału społecznego, wskaźniki prowadzenia działalności gospodarczej oraz wskaźniki sfery technicznej miały znaczenie pomocnicze w procesie delimitacji obszarów zdegradowanych.

WSKAŹNIKI OBCIĄŻENIA SPOŁECZNEGO

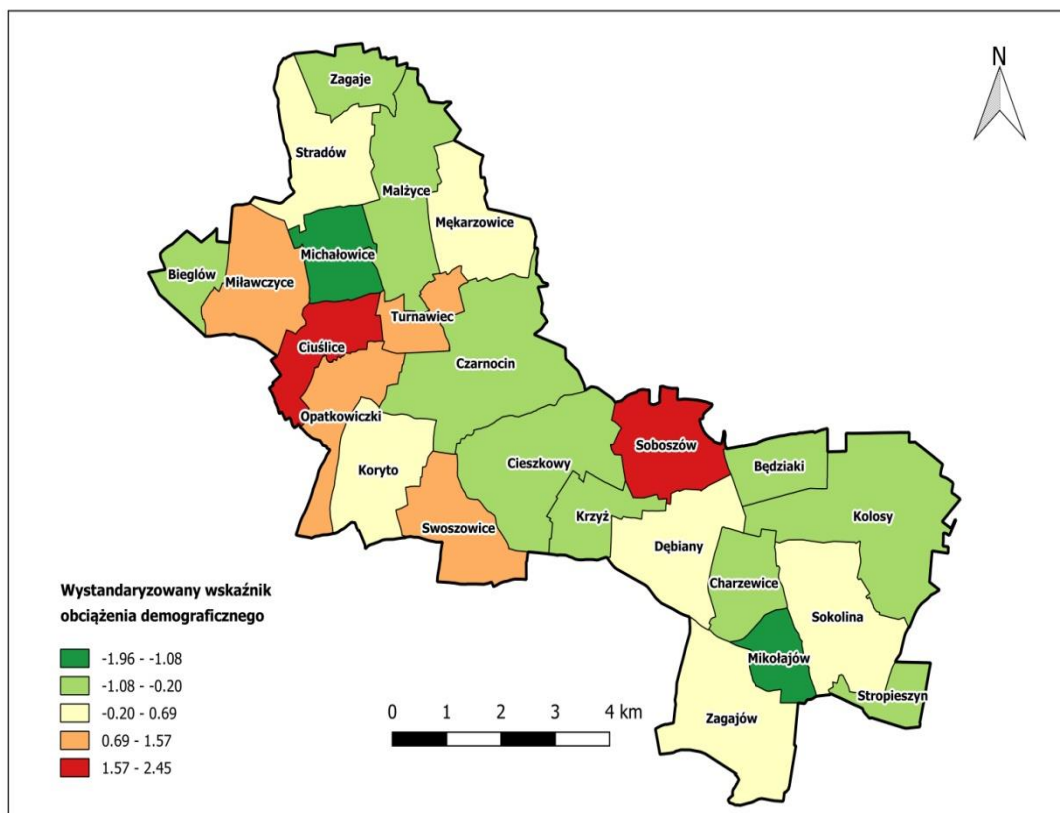
Mapa 3: Wystandaryzowany wskaźnik dla stopy bezrobocia gminy Czarnocin

Źródło: Opracowanie własne

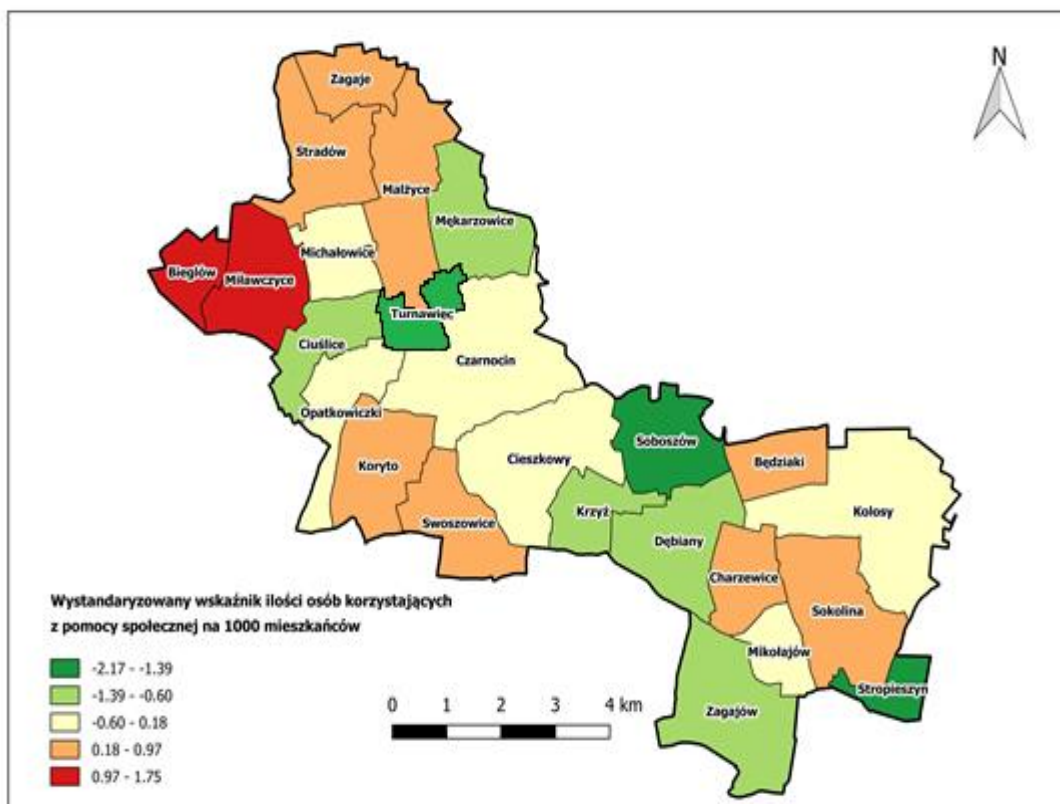
Mapa 4: Wystandaryzowany wskaźnik obciążenia demograficznego

Źródło: Opracowanie własne

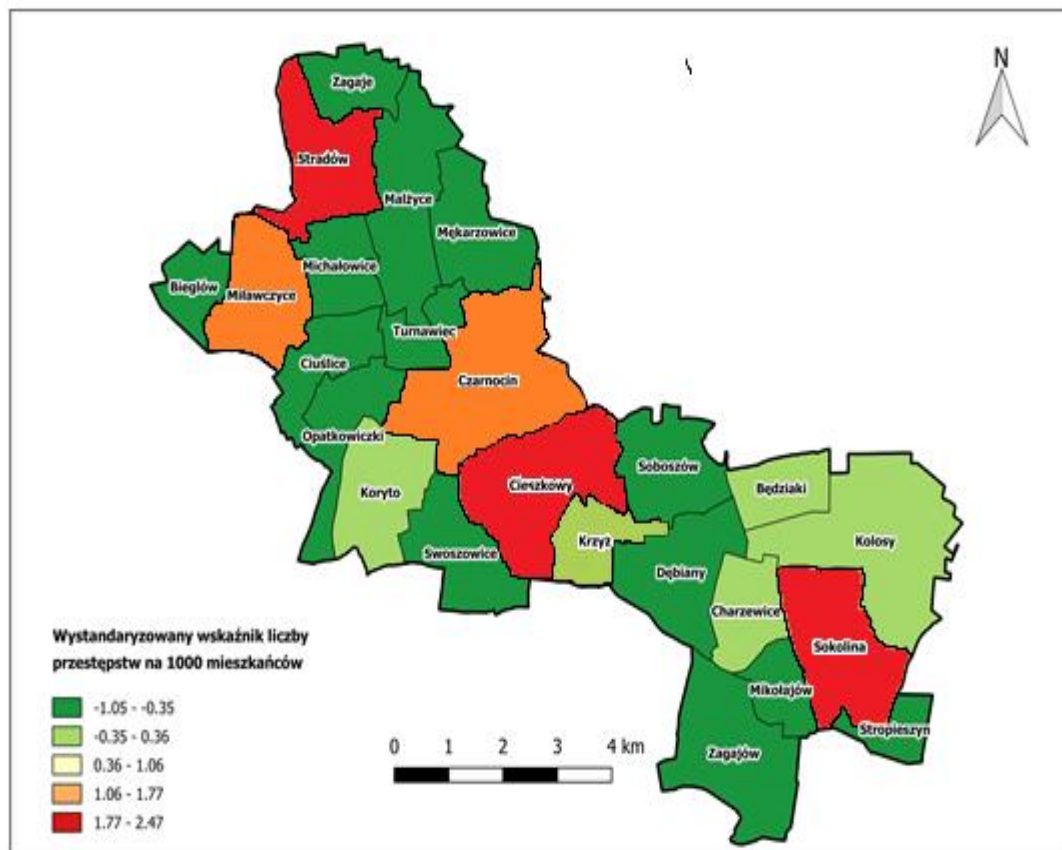
Mapa 5: Wystandaryzowany wskaźnik ilości osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w 2015 roku

Źródło: Opracowanie własne

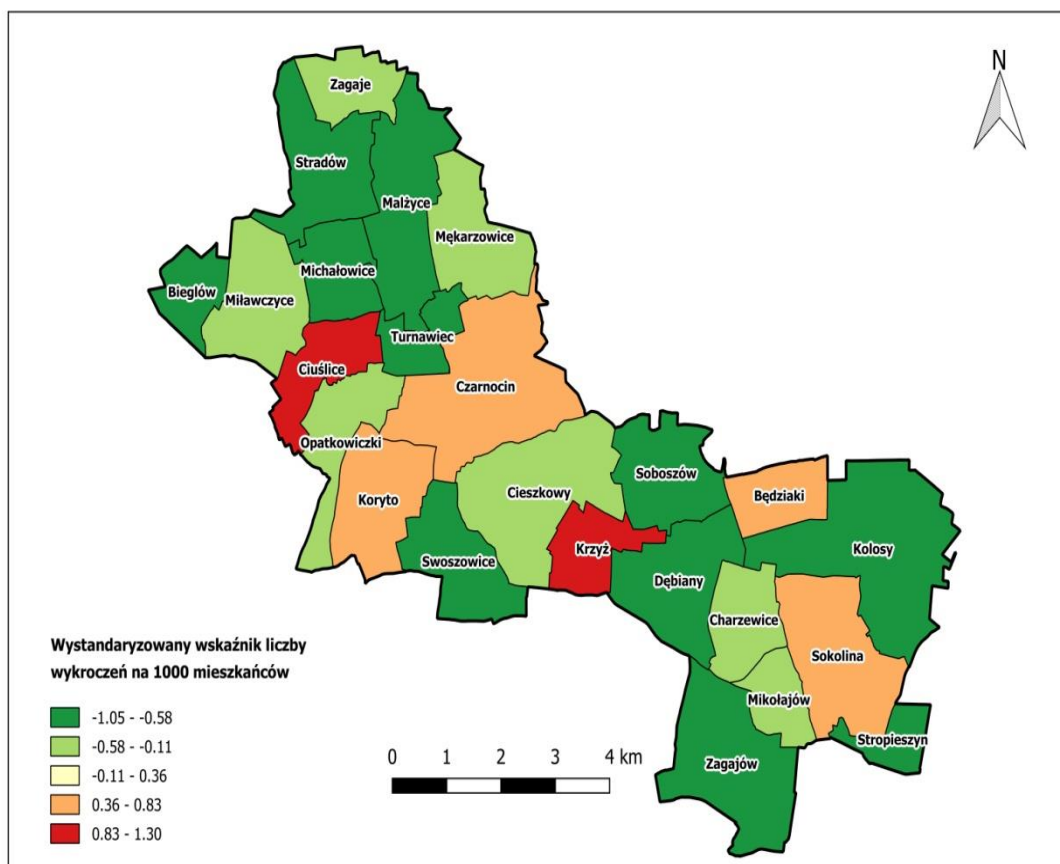
Mapa 6: Wystandaryzowany wskaźnik przestępstw na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

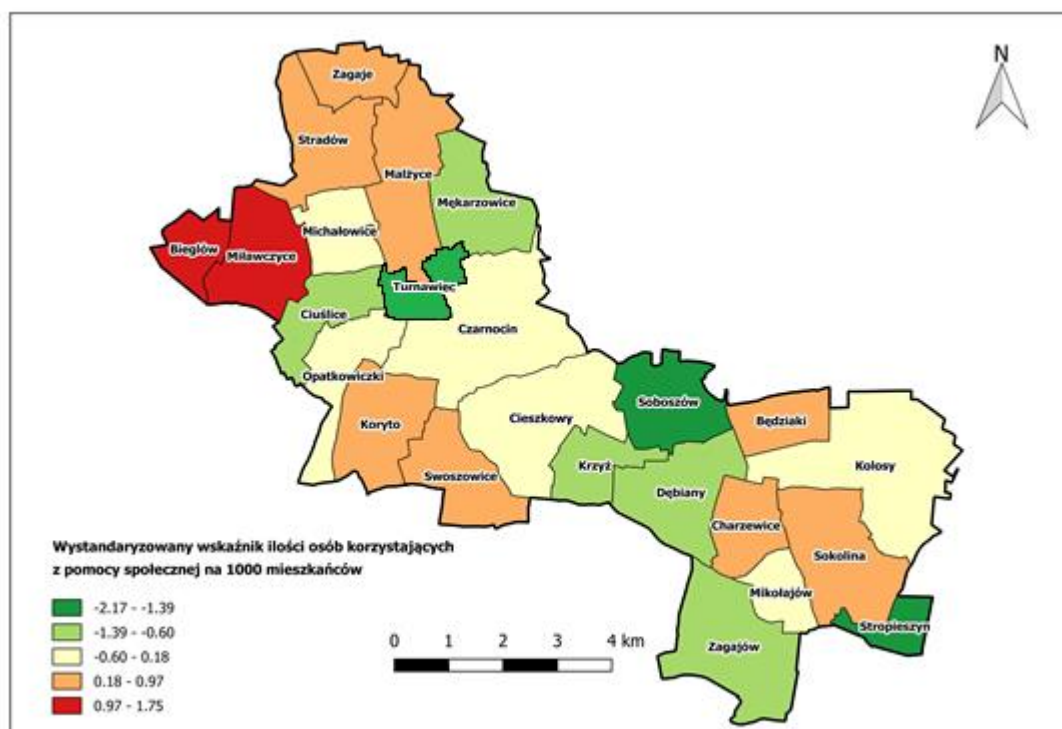

Mapa 7: Wystandaryzowany wskaźnik wykroczeń na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 8: Wystandaryzowany wskaźnik ilości osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Pod względem stopy bezrobocia zdecydowanie najmniej korzystnie wypada Czarnocin (wartość wskaźnika wystandaryzowanego wynosi 1,64), obszar Miławczyce (wartość wskaźnika wystandaryzowanego wynosi 2,00) Obciążenie demograficzne z kolei jest najwyższe w Soboszowie (wartość wskaźnika wystandaryzowanego wynosi 2,45), Woli Ciślicach (wartość wskaźnika wystandaryzowanego wynosi 1,83).

Najniekorzystniejsze wartości wskaźnika liczby przestępstw na 1000 mieszkańców w roku 2015 zdecydowanie wykazano na terenie Sokoliny (wartość wskaźnika wystandaryzowanego wynosi 1.77), Stradowa (wartość wskaźnika wystandaryzowanego wynosi 1.59) i sołectwa Cieszkowy (wartość wskaźnika wystandaryzowanego wynosi 1.59).

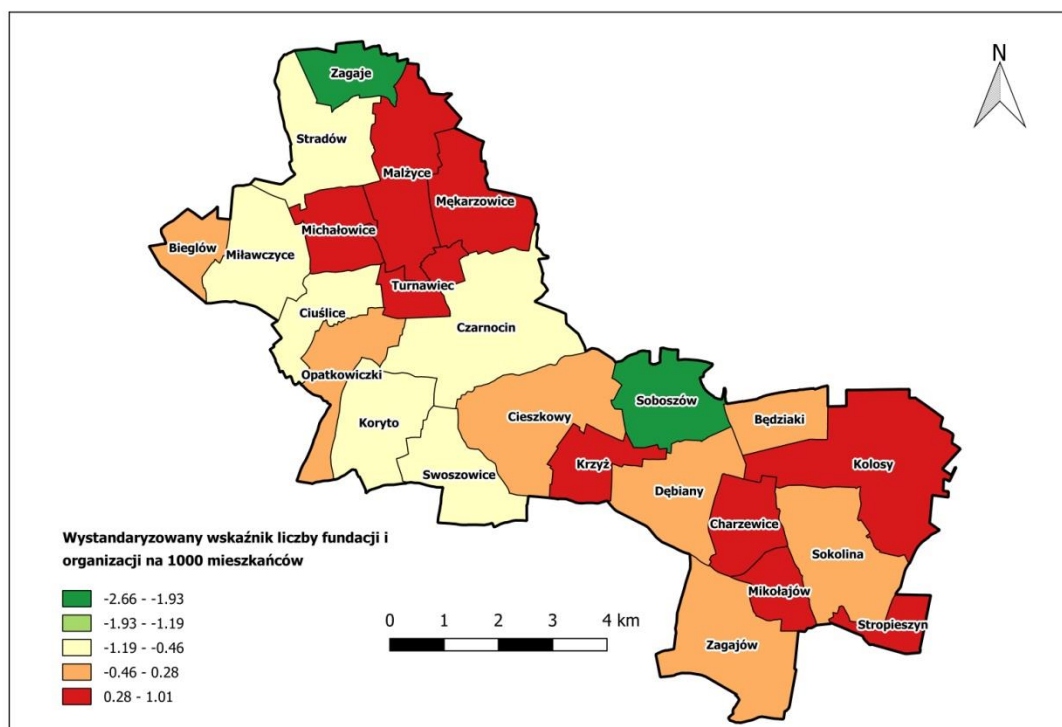
W ramach przyjętej metodologii wskaźniki z grupy wskaźników obciążenia społecznego składające się na sumaryczny wskaźnik obciążenia społecznego mają kluczowe znaczenie dla delimitacji obszarów zdegradowanych. Pod względem obciążenia społecznego zdecydowanie najmniej korzystnie wypadają Miławczyce i Sokolina a w następnej kolejności Czarnocin, Stradów i Cieszkowy. Nasilenie niekorzystnych zjawisk społecznych bezwzględnie kwalifikuje te obszary do objęcia programem rewitalizacyjnym.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że w ramach analizowanej gminy najkorzystniejszą sytuacją przedstawia się zdecydowanie w miejscowościach Soboszków, Stropieszyn i Zagaje Stradowskie.

WSKAŹNIK KAPITAŁU SPOŁECZNEGO

Mapa 9: Wystandaryzowany wskaźnik liczby fundacji na 1000 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

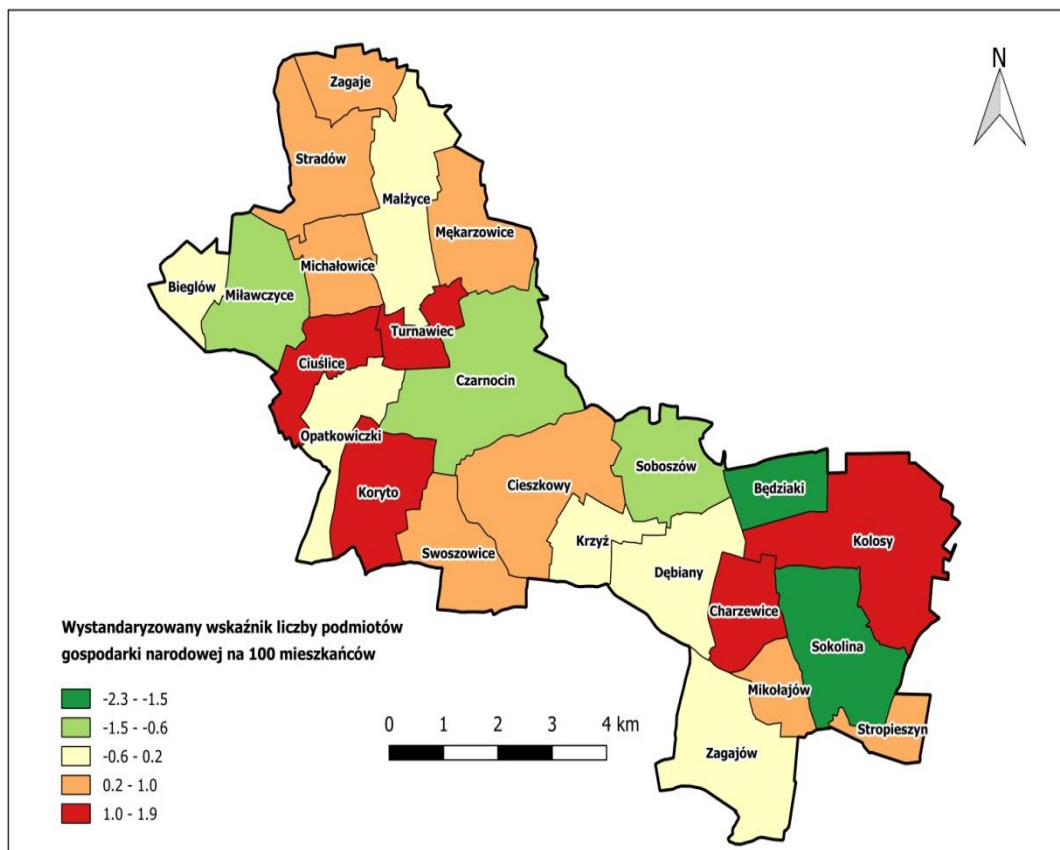
Odpowiedni poziom kapitału ludzkiego jak również zapewnienie odpowiedniej infrastruktury socjalnej i warunków dla jego rozwoju stanowi kolejny istotny punkt odniesienia w ramach przeprowadzonej analizy delimitacyjnej. W średniej i długiej perspektywie rozwój kapitału ludzkiego może wpływać hamująco na nasilenie się negatywnych zjawisk społecznych, w tym w szczególności poziomu przestępczości. Sumaryczny wskaźnik kapitału ludzkiego ma mniejsze znaczenie w kontekście określenia obszarów zdegradowanych.

WSKAŹNIK PROWADZENIA DZIAŁNOŚCI GOSPODARCZEJ

Mapa 10: Wystandaryzowany wskaźnik podmiotów gospodarki narodowej na 100 mieszkańców

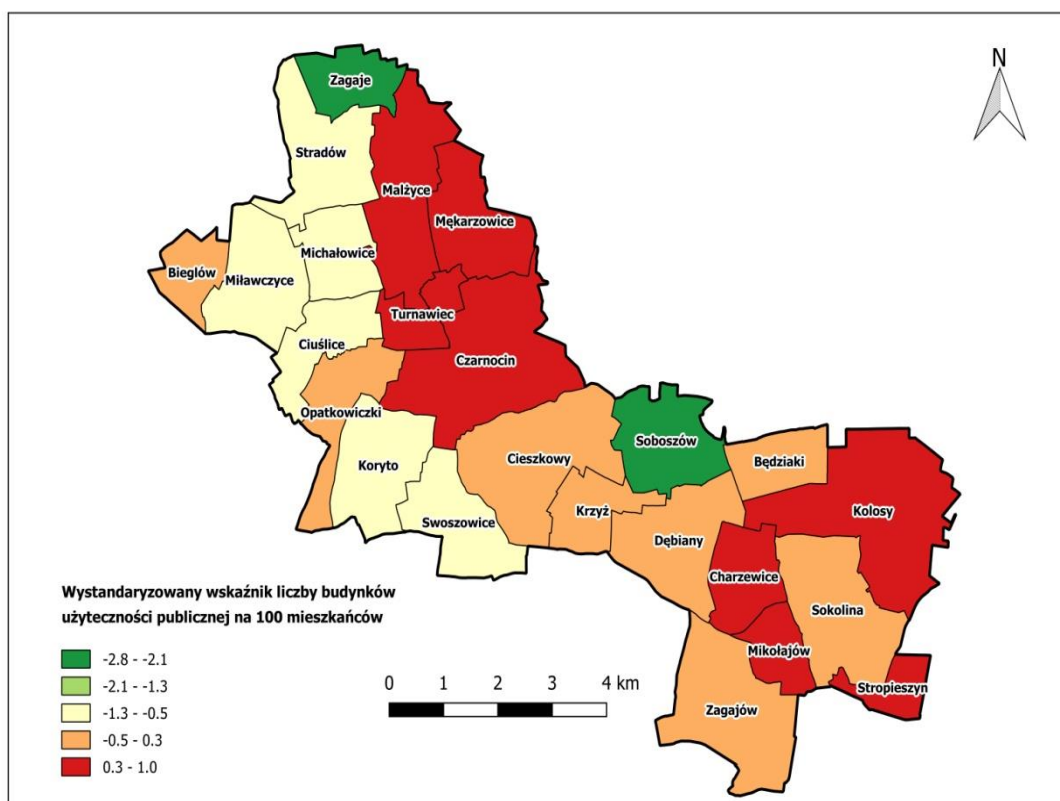
Źródło: Opracowanie własne

WSKAŹNIK SFERY TECHNICZNEJ

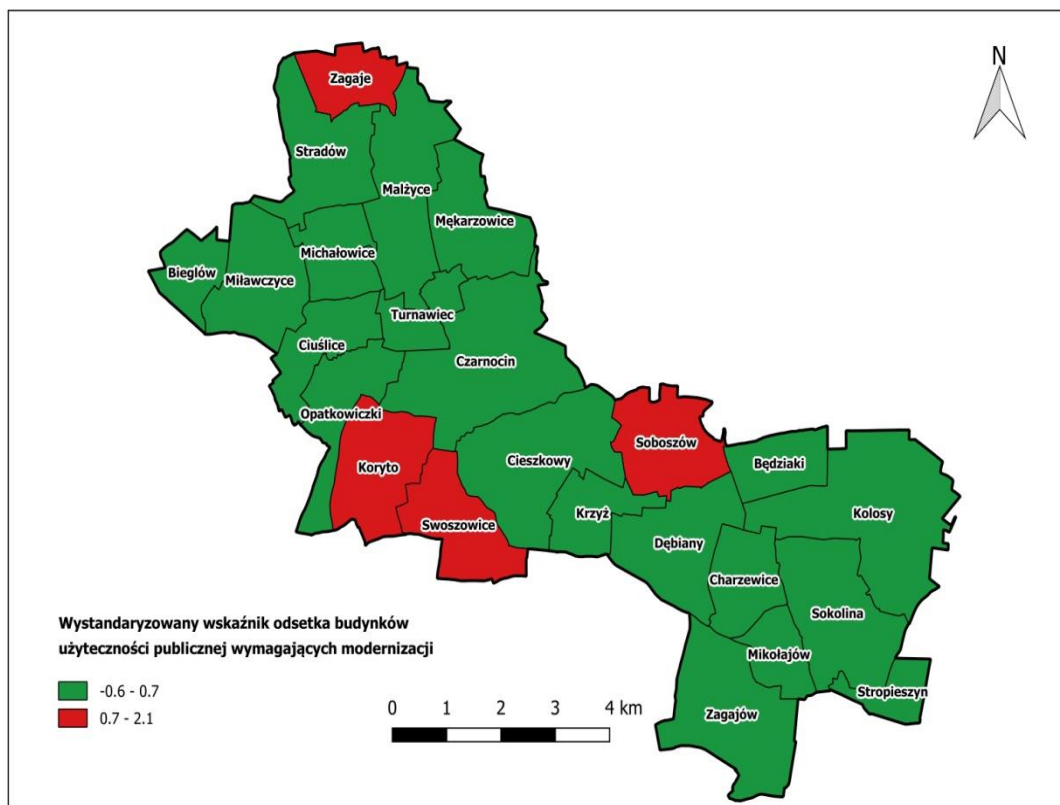
Mapa 11: Wystandaryzowany wskaźnik liczby budynków użyteczności publicznej na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

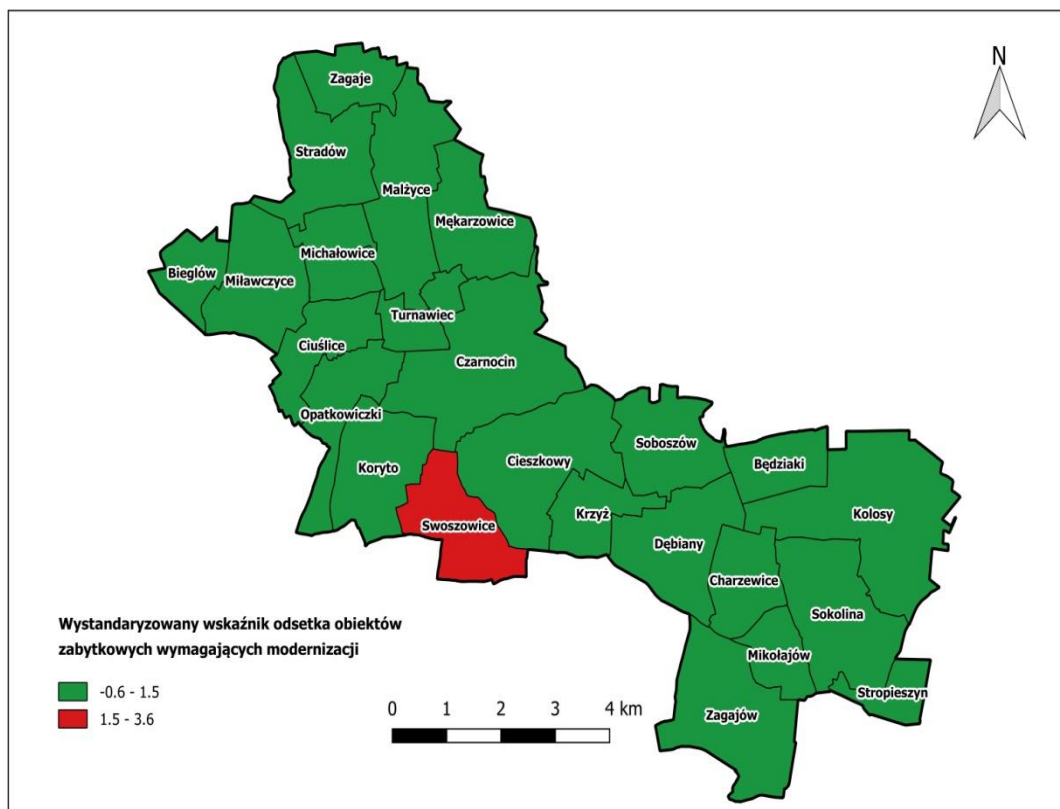
Mapa 12: Wystandaryzowany wskaźnik budynków użyteczności publicznej wymagających modernizacji

Źródło Opracowanie własne

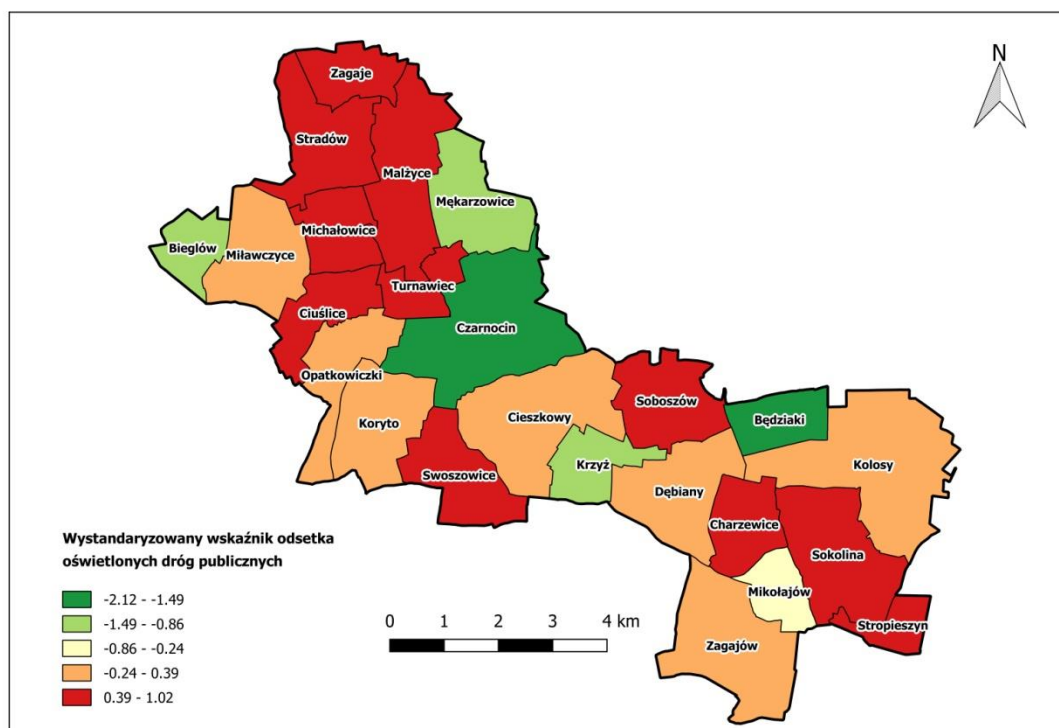

Mapa 13: Wystandaryzowany wskaźnik obiektów zabytkowych wymagających modernizacji

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 14: Wystandaryzowany wskaźnik oświetlonych dróg publicznych

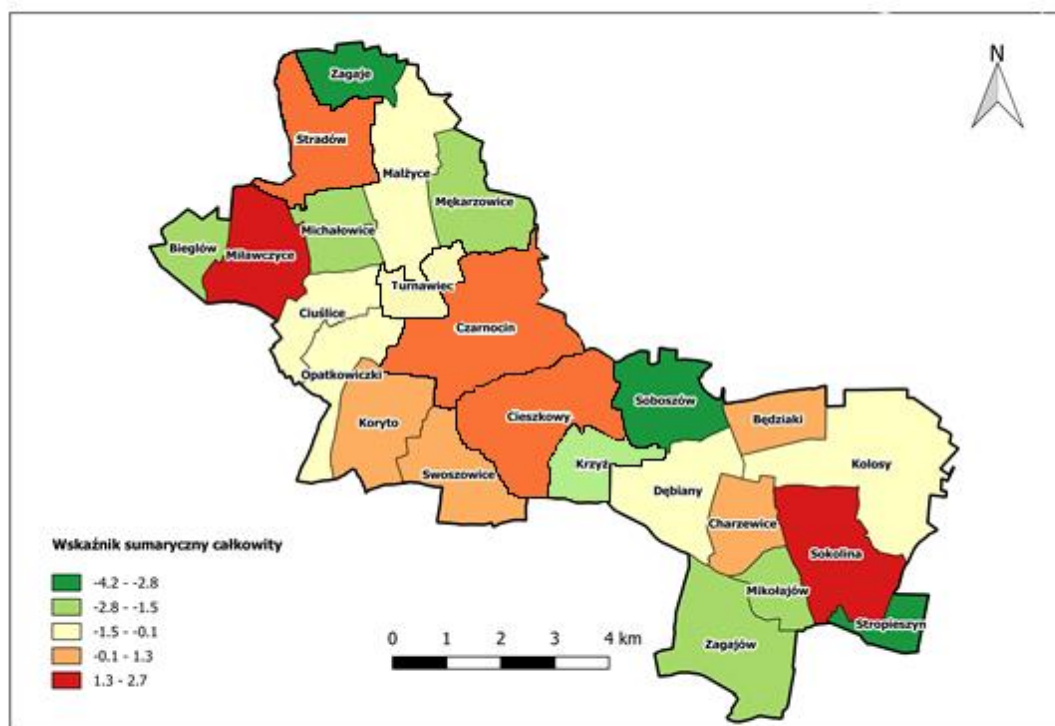
Źródło: Opracowanie własne

Pod względem wystandaryzowanego wskaźnika ilości budynków użyteczności publicznej na 100 mieszkańców najmniej korzystnie wypadają: Stropieszyn, Mikołajów, Charzewice, Kolosy, Czarnocin, Turnawiec, Mękarzowice i Malżyce, których wartość wskaźnika wystandaryzowanego wynosi 1,03. Najkorzystniej z kolei sytuacja przedstawia się w sołectwach Soboszew i Zagaje Stradowskie.

PODSUMOWANIE WSKAŹNIKÓW SUMARYCZNYCH

Poniżej przedstawiamy podsumowanie dla wskaźników sumarycznych obliczanych na bazie wystandaryzowanych wskaźników cząstkowych. Wskaźniki sumaryczne które zostały już przybliżone i opisane mają za zadanie zobrazowanie zróżnicowania nasilenia negatywnych zjawisk w poszczególnych obszarach gminy Czarnocin. Im wyższa wartość danego wskaźnika tym sytuacja jest mniej krzywna (i odwrotnie).

Mapa 15: Sumaryczny wskaźnik całkowity dla gminy Czarnocin

Źródło: Opracowanie własne

Analiza sumarycznego wskaźnika całkowitego wykazała, że najbardziej zdegradowanym obszarem gminy Czarnocin jest obszar obejmujący sołectwa Miławczyce (wskaźnik 3,07) i Sokolina(wskaźnik 3,12). Kolejne obszary o mniejszym zdegradowaniu to Cieszkowy (wskaźnik sumaryczny – 1,91), Stradów (wskaźnik sumaryczny – 1,57), Czarnocin (wskaźnik sumaryczny – 1,36). A także w minimalnym stopniu Charzewice (wskaźnik 0,58), Będziaki (wskaźnik 0,47) i Swoszowice (wskaźnik 0,39).

Sumaryczny wskaźnik obciążenia społecznego, sumaryczny wskaźnik sfery technicznej oraz wskaźnik sumaryczny (całkowity) dla gminy Czarnocin

Lp.	Jednostka terytorialna	Liczba ludności	Sumaryczny wskaźnik obciążenia społecznego	Sumaryczny wskaźnik sfery technicznej	Wskaźnik sumaryczny (Calkowity)
1	Będziaki	204	1,45	-1,39	0,47
2	Bieglów	186	-2,57	-1,51	-2,15
3	Cieszkowy	250	2,29	0,94	1,91
4	Ciuślice	119	-0,04	-2,23	-0,09
5	Czarnocin	368	2,54	-0,87	1,36
6	Charzowice	92	0,52	-0,22	0,58
7	Dębiany	248	-1,27	-1,18	-1,07
8	Kolosy	388	-1,45	1,28	-0,81
9	Koryto	154	-1,32	0,91	-0,60
10	Krzyż	175	-1,34	-1,59	-1,33
11	Małżyce	166	-0,21	-0,22	-0,15
12	Mękarzowice	93	-2,20	-0,22	-1,65
13	Michałowice	134	-2,87	-2,02	-2,12
14	Mikołajów	107	-3,55	-0,22	-2,04
15	Miławczyce	143	4,91	-1,90	3,12
16	Opatkowiczki	161	-0,33	-1,71	-0,46
17	Soboszów	62	-5,70	-1,39	-4,20
18	Sokolina	258	4,81	-1,16	3,07
19	Stradów	147	2,36	-1,85	1,57
20	Stropieszyn	65	-4,72	-0,22	-3,24
21	Swoszowice	134	-0,28	4,91	0,39
22	Turnawiec	68	-0,59	-0,22	-0,20
23	Zagajów	262	-2,66	-1,13	-2,00
24	Zagaje Stradowskie	68	-4,88	-1,06	-3,47

Źródło: Opracowanie własne

7 WYZNACZANIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

7.1 Analiza SWOT dla obszaru rewitalizacji

Analiza SWOT obejmuje główne czynniki, które mają wpływ na rozwój regionu. Dane uzyskano w oparciu o informacje zebrane podczas warsztatów grupowych, przeprowadzonych badań ankietowych, danych z GUS.

ANALIZA SWOT - SFERA ŚRODOWISKOWA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Potencjał wewnętrzny	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ położenie w terenie o dużych walorach turystycznych sprzyjających rozwojowi turystyki i rekreacji ➤ duży potencjał dla podjęcia działań podnoszących efektywność energetyczną, zarówno w obszarze wytwarzania, jak i użytkowania energii ➤ niewielki stopień zanieczyszczenia terenu ➤ prowadzone inwestycje wodno-ściekowe ➤ rozbudowa istniejącego składowiska odpadów ➤ korzystne warunki klimatyczne do rozwoju rolnictwa ekologicznego ➤ zasoby przyrodnicze o dużej wartości 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niewystarczająca promocja turystyczna ➤ brak inwestycji w oświatę ➤ niewystarczająca infrastruktura w zakresie odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych ➤ niewłaściwa gospodarka ściekowa ➤ brak tradycji korzystania z istniejących walorów środowiskowych ➤ degradacja środowiska związana z działalnością człowieka ➤ nieefektywna promocja gminy, jako ośrodka turystycznego.
SZANSE	ZAGROŻENIA
Czynniki zewnętrzne	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ dbałość o środowisko naturalne ➤ termomodernizacja budynków oraz montaż odnawialnych źródeł energii ➤ poprawa jakości środowiska poprzez zamianę paliwa węglowego na obniżające emisję zanieczyszczeń tj. odnawialne źródła ciepła, np. kolektory słoneczne, ogniwa fotowoltaiczne, pompy ciepła, a także biomasę ➤ rozwój turystyki sobotnio-niedzielnej, agroturystyki (trend ogólnoeuropejski) oraz rozwój turystyki aktywnej ➤ wypromowanie gospodarstw agroturystycznych 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niska świadomość ekologiczna, ➤ postępująca degradacja środowiska, ➤ pogarszająca się jakość środowiska naturalnego ➤ brak skutecznej egzekucji prawa w zakresie ochrony środowiska ➤ warunki sprzyjające tworzeniu gospodarstw agroturystycznych ➤ występowanie niekorzystnych zjawisk w środowisku naturalnym (powodzie)

ANALIZA SWOT — SFERA PRZESTRZENNO - TECHNICZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Potencjał wewnętrzny	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ wolne tereny pod inwestycje ➤ rezerwy terenów budowlanych ➤ liczne obiekty zabytkowe, ➤ wolne tereny pod nieuciążliwy przemysł, turystykę zorganizowaną, agroturystykę, turystykę kulturową i turystykę indywidualną ➤ Rozbudowana sieć róg gminnych ➤ Sieć wodociągowa ➤ Bezpieczeństwo ➤ Korzystne ukształtowanie terenu ➤ Skrzyżowanie dróg wojewódzkich ➤ Pusty budynek po szkole w Stardowie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ niewystarczająca infrastruktura turystyczno-rekreacyjna i ➤ zły stan infrastruktury ➤ niski standard użytkowy i estetyczny wielu budynków mieszkalnych ➤ za mało chodników ➤ brak ścieżek rowerowych ➤ za mało miejsc parkingowych ➤ zły stan techniczny nawierzchni części dróg ➤ niedostateczne rozwinięta infrastruktura i kanalizacyjna ➤ problemy komunikacyjne ➤ niewystarczająco rozwinięta baza usług kulturalno-rekreacyjnych ➤ brak nowoczesnych rozwiązań architektonicznych ➤ brak mechanizmów odwodnienia łąk ➤ Nie w pełni wykorzystane możliwości wynikające z warunków lokalizacji gminy ➤ Brak Centrum Kultury ➤ Brak współpracy pomiędzy sąsiadującymi wsiami
SZANSE	ZAGROŻENIA
Czynniki zewnętrzne	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ większe nakłady finansowe dla instytucji kultury ➤ poprawa wizerunku oraz funkcjonalności publicznej, będących własnością gminy ➤ rozbudowa dróg rowerowych i pieszych ➤ rozwój bazy turystyczno -rekreacyjnej ➤ możliwość pozyskiwania funduszy na remont i modernizację infrastruktury ze środków pomocowych Unii Europejskiej ➤ rozbudowa sieci dróg gminnych dojazdowych i chodników ➤ możliwość pozyskiwania funduszy na remont i modernizację budynków ze środków pomocowych Unii Europejskiej ➤ poprawa działalności sportowej, w tym zagospodarowanie terenu – mała architektura ➤ możliwość adaptacji obszarów do nowych funkcji w ramach procesu rewitalizacji (m.in. poprzez rozwój przestrzeni publicznych) ➤ adaptacja budynków byłych szkół i	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zaniedbania w polityce przestrzennej miasta ➤ niedostateczne wykorzystanie środków unijnych ➤ depopulacja mieszkańców ➤ niskie nakłady na inwestycje ➤ niewystarczająca infrastruktura dla działań kulturalnych ➤ atrakcyjność turystyczna innych regionów

<ul style="list-style-type: none"> zborów ariańskich ➤ tworzenie warunków przestrzenno – technicznych do organizowania aktywnego wypoczynku dla rodzin ➤ wykorzystanie odnawialnych źródeł energii ➤ rozbudowa przydomowych oczyszczalni ścieków 	
ANALIZA SWOT – SFERA GOSPODARCZA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Potencjał wewnętrzny	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ bardzo dobra jakość gleb nie tylko w skali wojewódzkiej, ale także krajowej ➤ miasto o dużym potencjale turystycznym i gospodarczym ➤ obszary rolnicze – wykorzystywane pod cenne uprawy rolne ➤ bardzo dobre warunki pod produkcję żywności ekologicznej ➤ wolna przestrzeń pod turystykę, agroturystykę i turystykę indywidualną 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brak terenów inwestycyjnych, ➤ niska przedsiębiorczość, ➤ brak dużych zakładów pracy, ➤ brak rynku zbytu dla produktów rolnych, ➤ brak przetwórstwa rolniczego, ➤ niewystarczająca promocja Gminy, ➤ niski poziom integracji przedsiębiorców na rzecz działań związanych z rozwojem gminy, ➤ słabo rozwinięta infrastruktura agroturystyczna
SZANSE	ZAGROŻENIA
Czynniki zewnętrzne	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozwój instytucji otoczenia biznesu ➤ rozwój technologii w dziedzinie dostępu do informacji ➤ wspieranie przedsiębiorców w zatrudnianiu niepełnosprawnych poprzez dofinansowanie stanowisk pracy ➤ dotacje dla pracowników zatrudniających nowych pracowników ➤ ulgi podatkowe dla przedsiębiorców ➤ zwiększenie dochodowości gospodarstw rolnych ➤ utworzenie miejsca do sprzedaży produktów rolnych ➤ promocja lokalnej przedsiębiorczości ➤ inwestycje w agroturystykę i rozwój gospodarstw ➤ wsparcie małych przedsiębiorstw ➤ dostęp do funduszy UE dla przedsiębiorców ➤ dostęp do funduszy pożyczkowych i poręczeniowych dla przedsiębiorców ➤ rosnący popyt na przetwórstwa rolne ➤ wdrożenie upraw nowych roślin 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ odpływ z gminy w poszukiwaniu pracy młodych, wykształconych pracowników oraz fachowców ➤ niski poziom konkurencyjności przedsiębiorców i brak współpracy pomiędzy nimi ➤ polityka gospodarcza kraju ➤ efekty światowego kryzysu gospodarczego ➤ brak ułatwień w zakładaniu i prowadzeniu małych i średnich przedsiębiorstw ➤ rozdrobnienie gospodarstw rolnych ➤ upadek słabych ekonomicznie gospodarstw ➤ niedostateczne inwestycje w sektor rolno-spożywczy

ANALIZA SWOT – SFERA SPOŁECZNA	
MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Potencjał wewnętrzny	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wysoko wykwalifikowana kadra nauczycielska ➤ dobrze przygotowana kadra pomocy socjalnej ➤ silne poczucie tożsamości ➤ pracowitość i zaradność mieszkańców ➤ aktywne postawy mieszkańców ➤ zespoły ludowe i sportowe ➤ pomoc społeczna zapewniająca podstawową opiekę nad osobami starszymi, niepełnosprawnymi, przewlekle chorymi ➤ dziedzictwo historyczne, kulturowe i przyrodnicze	<ul style="list-style-type: none"> ➤ słaby dostęp do specjalistycznych usług medycznych ➤ brak miejsc i propozycji atrakcyjnego spędzania wolnego czasu zarówno dla młodzieży jak i osób starszych ➤ brak dostępu do nowoczesnej technologii ➤ brak perspektyw dla ludzi młodych ➤ ubożenie społeczeństwa ➤ Brak specjalistycznej opieki nad osobami starszymi – brak domów opieki, ➤ Mało miejsc pracy – duża grupa społeczeństwa korzystająca z zasiłków, ➤ Bariery dla osób niepełnosprawnych ➤ Niewystarczająca komunikacja lokalna, ➤ Ograniczone możliwości finansowe wsparcia dla inicjatyw i organizacji kulturowych, ➤ brak Centrum Multimedialnego ➤ niewystarczający poziom wyposażenia technicznego do prowadzenia działalności kulturalnej
SZANSE	ZAGROŻENIA
Czynniki zewnętrzne	

<ul style="list-style-type: none"> ➤ wykorzystanie potencjału przyrodniczego do rozwoju i promocji miasta i gminy ➤ budowa właściwych więzi międzyinstytucjonalnych i regionalnych dla poprawy jakości życia ➤ pomoc w zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży ➤ aktywizacja w świetlicach wiejskich ➤ rozwijanie form wsparcia i pomocy na rzecz osób starszych ➤ tworzenie warunków sprzyjających umocnieniu instytucji rodziny ➤ tworzenie warunków sprzyjających zdrowiu ➤ tworzenie warunków rozwoju kapitału kulturowego ➤ rozwój lecznictwa specjalistycznego na terenie gminy ➤ możliwość tworzenia domów opieki, żłobków, centrów kultury ➤ zróżnicowanie źródeł dochodów na obszarach wiejskich 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ emigracja młodych ludzi i fachowców ➤ degradacja posiadanych zasobów ➤ powiększające się różnice w dochodach ludności, ➤ zanikanie więzi społecznych i tożsamości regionalnej, ➤ wysoki poziom bezrobocia, ➤ obszar zagrożony marginalizacją i wyludnieniem, ➤ obszar o największym ujemnym przyroście naturalnym, zniechęcenie mieszkańców.
--	--

W świetle art. 9 ust.1 ustawy o rewitalizacji za obszar zdegradowany można uznać gminę Czarnocin z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, a także występowania na nim ponadto, co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, bądź technicznych.

Za obszar zdegradowany została uznana cała gmina Czarnocin, natomiast obszar rewitalizacji obejmuje następujące jednostki terytorialne:

- 1) Czarnocin – działki 342/2, 361, 369, 588/2, 337/2, 589/1, 412/2, 365 (łącznie 8 działek o pow. 8,38 ha).
- 2) Cieszkowy – działki 251/3, 251/4, 251/5, 251/6, 251/8, 251/9, 242/1 (łącznie 7 działek o pow. 6,70 ha).
- 3) Miławczyce – działki 135, 231, 133/1, 133/2 (łącznie 4 działki o pow. 4,74 ha).
- 4) Sokolina – działki 351, 195 (łącznie 2 działki o pow. 9,83 ha).
- 5) Stradów – działki 441/1, 608, 278, 382/1, 384, 538/1 (łącznie 6 działek o pow. 9,76 ha).

Po wyznaczeniu i przyjęciu uchwałą Rady Gminy granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji dokonano pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji.

Najważniejszym celem pogłębionej analizy obszaru rewitalizacji było osadzenie procesu budowy programu rewitalizacji w lokalnym środowisku, gdyż tylko to gwarantuje trafność sformułowania celów rewitalizacji oraz adekwatność przedsięwzięć rewitalizacyjnych. To właśnie mieszkańcy obszaru rewitalizacji określili hierarchię zdiagnozowanych problemów,

wskazując w ten sposób swoje priorytety w zakresie jakości życia. Ponadto, to właśnie mieszkańcy obszaru rewitalizacji, na kolejnych etapach procesu rewitalizacji, wskazywali swoje dążenia, pragnienia, aspiracje i potrzeby, które znalazły odzwierciedlenie w wizji i celach programu. Pogłębionej diagnoza obszaru rewitalizacji dokonano na podstawie analizy zgromadzonych danych statystycznych i dwóch technik badań jakościowych:

- ♣ zogniskowanych wywiadów grupowych

- ♣ wywiadów z liderami lokalnymi z obszaru rewitalizacji.

Dane pierwotne, tj. pochodzących z indywidualnych rozmów z mieszkańcami oraz z badań fokusowych, zestawiono z danymi ilościowymi, zgromadzonymi w trakcie analizy sytuacji społeczno-gospodarczej. Pozwoliło to przeanalizować relację między skalą opisywanych zjawisk na obszarze rewitalizacji, a odczuciami mieszkańców.

Pojmowanie procesów rewitalizacji zasadnicze cele interwencji Programu sytuuje głównie w dwóch sferach: społecznej i gospodarczej, zaś działania techniczne i planistyczne są uzupełniające (narzędziowe) wobec celów społeczno-gospodarczych.

Szczegółowa analiza potwierdziła trafność wytyczenia obszaru rewitalizacji. Respondenci zgodzili się, iż zdiagnozowane obszary kryzysowe i obszary rewitalizacji mają istotne znaczenie dla Gminy Czarnocin, a równocześnie są obszarami, które koncentrują w sobie negatywne zjawiska społeczne i gospodarcze. Obszar rewitalizacji został zdiagnozowany jako objęty w całości koncentracją powiązanych ze sobą problemów związanych z brakiem pracy i bezrobociem, ubóstwem, odpływem mieszkańców (szczególnie ludzi młodych), rosnącą liczbą ludzi starszych, dużym uzależnieniem się od wsparcia środkami pomocy społecznej, brakiem perspektyw w miejscu obecnego zamieszkania, ciągle zbyt małą i nie w pełni dostosowaną do potrzeb i oczekiwań –szczególnie młodzieży –ofertą społeczno-kulturalną. Na tą koncentrację nakładają się problemy zagospodarowania przestrzennego, związane z dużym rozproszeniem zarówno zabudowy, jak i oddaleniem części podobszarów rewitalizacji od centrum miejscowości, co dodatkowo demotywuje mieszkańców podobszarów rewitalizacji do podejmowania aktywności zawodowej i uczestnictwa w życiu społeczno-kulturalnym gminy.

Charakterystycznym elementem obszaru rewitalizacji jest stosunkowo słabo rozwinięta przedsiębiorczość –wynika to w równej mierze z braków infrastrukturalnych (podstawowej infrastruktury komunalnej, dobrej dostępności komunikacyjnej), co z rolniczych tradycji całego obszaru, które jednak obecnie nie zapewniają –w odczuciu mieszkańców –godziwych warunków życia. Dużym problemem jest też zanieczyszczenie środowiska, szczególnie tzw. niska emisja z sektora bytowego –szczególnie dojmująca w okresach jesienno-zimowych, ale obecna także w pozostałych porach roku.

Kryzys w obszarze rewitalizacji ma więc charakter społeczny oraz gospodarczy, ekologiczny, techniczny i funkcjonalno-przestrzenny. Kolejnym etapem pogłębionej analizy było dokonanie hierarchizacji zidentyfikowanych problemów. Na podstawie wyników prowadzonych wywiadów nadano wagi poszczególnym problemom, co pozwoliło określić kluczowe problemy społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji, a w przyszłości pozwoli zwrócić szczególną uwagę na te problemy które w odczuciu lokalnej społeczności wymagają podjęcia najpilniejszych interwencji, ale tym samym dają największą szansę na dokonanie realnej zmiany.

Badania z udziałem osób z obszaru rewitalizacji –lokalnych pracodawców, liderów lokalnych, mieszkańców obszaru rewitalizacji pozwoliły zatem zidentyfikować wiodące bariery rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji.

NEGATYWNE ZJAWISKA WYSTĘPUJĄCE NA OBSZARZE REWITALIZACJI

Negatywne zjawiska SPOŁECZNE:

1. Odływ młodzieży (w szczególności wykształconej) do większych ośrodków miejskich.
2. Brak koordynacji w zakresie promocji gospodarczej i kompleksowej obsługi inwestora.
3. Słabe dostosowanie oferty edukacyjnej do lokalnego rynku pracy.
4. Preferowanie przez część społeczeństwa pasywnych form spędzania czasu wolnego.
5. Słabe zainteresowanie mieszkańców zdrowym trybem życia.
6. Brak umiejętności i nawyków aktywnego spędzania czasu wolnego np. bieganie, wędrówki piesze.
7. Niewystarczający system wsparcia dla osób starszych i osób nie radzących sobie w życiu codziennym.
8. Niewystarczająca ilość przedsięwzięć kulturalnych dla mieszkańców.
9. Niski poziom aktywizacji społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
10. Brak podtrzymywania tradycji kulturowych wśród mieszkańców gminy.

Negatywne zjawiska GOSPODARCZE:

1. Brak zachęt inwestycyjnych dla inwestorów.
2. Niewielka liczba przedsiębiorstw w gminie.
3. Brak dużych zakładów pracy.
4. Niewystarczająca liczba i słaba kondycja finansowa małej i średniej przedsiębiorczości.
5. Słabo rozwinięta baza turystyczna i gastronomiczna.
6. Niewystarczająca promocja gospodarcza gminy.
7. Brak funduszy i słaba zdolność do inwestowania.
8. Brak rynków zbytu na płody rolne.
9. Brak miejsc pracy.

Negatywne zjawiska ŚRODOWISKOWE:

1. Występujące zagrożenie powodziowe spowodowane niedrożnością rowów i przepustów.
2. Niewystarczająca świadomość mieszkańców w zakresie racjonalnego wykorzystania energii i źródeł odnawialnych.
3. Niski udział energii odnawialnej w bilansie energetycznym.
4. Niezadawalająca ilość przydomowych oczyszczalni ścieków.

Negatywne zjawiska PRZESTRZENNO- FUNKCJONALNE:

1. Niezadawalający standard przestrzeni publicznej
2. Niewystarczająca liczba placów zabaw dla najmłodszych mieszkańców gminy
3. Nieprawidłowość i uciążliwość obecnego systemu komunikacyjnego w szczególności brak chodników przy drogach gminnych i powiatowych,

4. Słaby system weekendowej komunikacji przewozów osobowych.
5. Niewystarczająca baza kulturalna umożliwiająca rozwiązanie problemów spędzania czasu wolnego przez mieszkańców.
6. Słabe oświetlenie gminy.
7. Brak centrów kultury.
8. Niewykorzystany pusty budynek po szkole w Stradowie.
9. Zbyt duża liczba bezpańskich psów.

Negatywne zjawiska TECHNICZNE:

1. Niezadowalający stan techniczny budynków użyteczności publicznej- bariery architektoniczne dla osób starszych i niepełnosprawnych.
2. Niewystarczająca infrastruktura turystyczno-rekreacyjna.
3. Brak nowoczesnych rozwiązań architektonicznych.
4. Brak własnej bazy pod działalność kulturalną.
5. Zły stan dróg.

Tabela 38: Kluczowe problemy społeczno – gospodarcze obszaru rewitalizacji

Podobszar rewitalizacji	Problem społeczny	Problem gospodarczy
Podobszar I – część sołectwa Czarnocin	Nagromadzenie problemów społecznych wzajemnie powiązanych jak bezrobocie, wysoki wskaźnik przestępstw. Słaby dostęp do oferty i instytucji kultury. Wyludnianie się obszaru – wyjeżdżający młodzi ludzie. Niska aktywność społeczna.	Niska aktywność gospodarcza. Mało inwestorów. Nie w pełni wykorzystany potencjał położenia (przy drodze wojewódzkiej), oraz walory turystyczno-przyrodnicze dla rozwijania przedsiębiorczości.
Podobszar II – część sołectwa Miławy	Nagromadzenie problemów społecznych, takich jak: problemy na rynku pracy i zła sytuacja finansowa części rodzin. Brak pracy.	Brak podstawowej infrastruktury komunalnej, niezbędnej do rozwoju przedsiębiorczości.
Podobszar III – część sołectwa Cieszkowy	Nagromadzenie problemów społecznych wzajemnie powiązanych, takich jak: problemy starzejącego się społeczeństwa, problemy ekonomiczne, rozpad więzi, trudności w „zaopiekowaniu się” ludźmi potrzebującymi wsparcia. Brak miejsc z atrakcyjną ofertą kulturalną	Słaba infrastruktura drogowa Brak funduszy i słaba zdolność do inwestowania. Mała liczba przedsiębiorstw.
Podobszar IV – część sołectwa	Brak miejsc rekreacji zarówno dla dzieci jak i dla dorosłych.	Niewykorzystane możliwości nieużywanych budynków

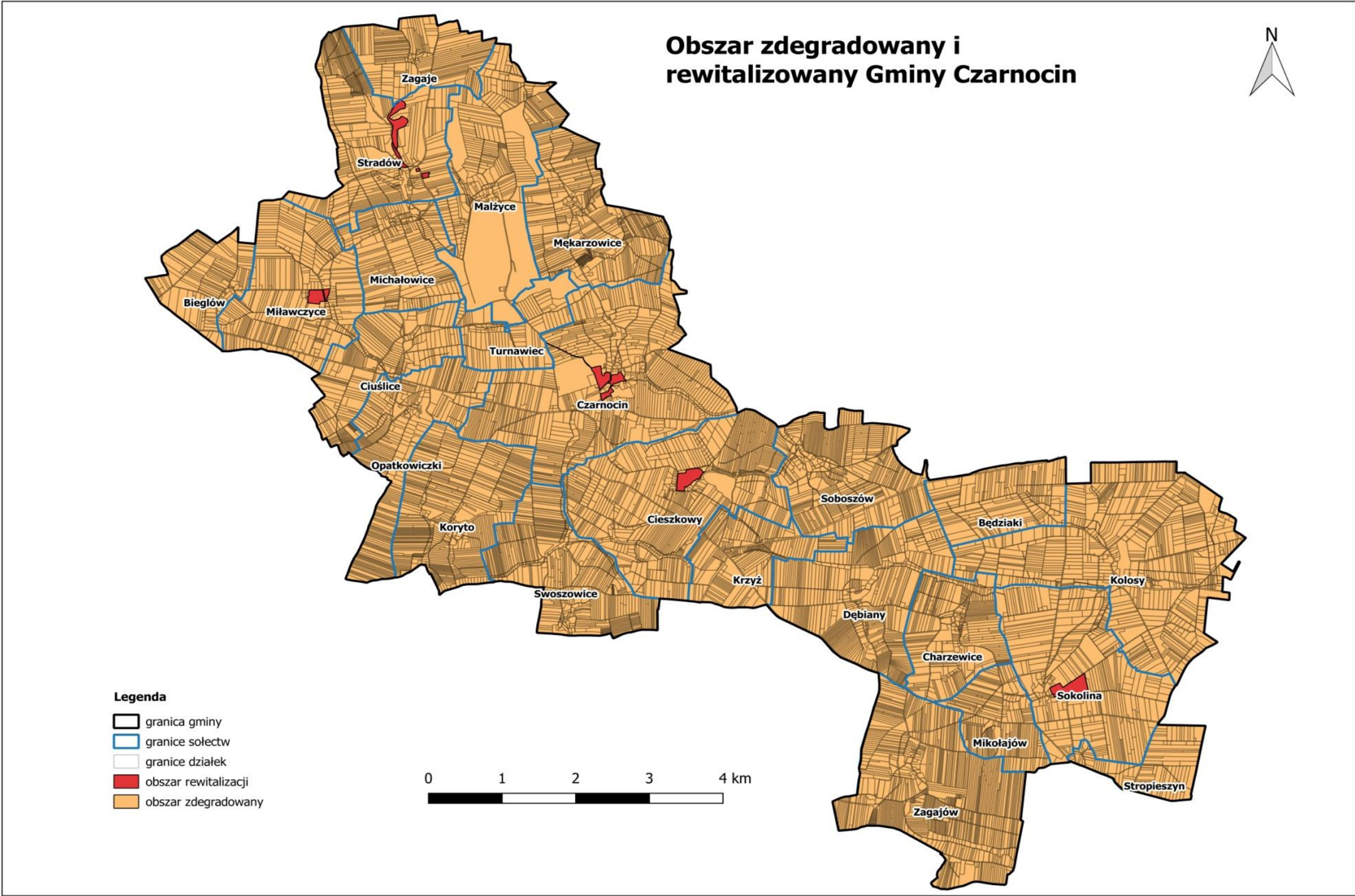
Stardów	Słabnące więzi rodzinne i lokalne Migracja młodych ludzi z obszaru.	użyteczności publicznej. Występujące zagrożenie powodziowe spowodowane niedrożnością rowów i przepustów.
Podobszar V – część sołectwa Sokolina	Duża liczba osób korzystająca z pomocy społecznej Duża liczba przestępstw. Problemy na rynku pracy. Rozpadające się więzi rodzinne i społeczne.	Niewykorzystany potencjał dobrych warunków do rozwoju turystyki i agroturystyki w oparciu o walory krajobrazowe i przyrodnicze.

Wszystkie te elementy, jak również szereg z nich wynikających, może być wykorzystanych do aktywizacji gospodarczej obszaru rewitalizacji, przede wszystkim w branżach turystycznych, gastronomicznych, kreatywnych, także działalności związanej ze sztuką, kulturą i szeroko pojętą rozrywką. Potencjał społeczny obszaru w połączeniu z przerwaniem negatywnych trendów może być istotnym czynnikiem przywrócenia energii i aktywności na obszarze objętym kryzysem i przeciwdziałania emigracji, przede wszystkim młodych ludzi. Pomimo trudności na rynku pracy obszar rewitalizacji zamieszkiwany jest przez przedsiębiorczych mieszkańców, nie obawiających się podejmowania nowych wyzwań, również gospodarczych co będzie wspierało zachodzące procesy społeczno-gospodarcze.

Uchwałą NR XVI/99/2015 Rady Gminy w Czarnocinie z dnia 30 grudnia 2015 roku wyznaczono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji gminy Czarnocin.

Mapa zasadnicza w skali 1:5000 z wyznaczonym obszarem zdegradowanym i obszarem rewitalizacji – załącznikiem NR 2 do Uchwały Nr XVI/99/2015 z dnia 30 grudnia 2015 r. – zamieszczona poniżej. Obszar zdegradowany obejmuje całą gminę Czarnocin, natomiast obszar rewitalizacji występuje na części sołectw Czarnocin, Miławczyce, Sokolina, Stradów i Cieszkowy.

Powierzchnia obszaru rewitalizacji wynosi 39,41 ha, co stanowi 0,57 % powierzchni gminy oraz zamieszkała jest przez 28,75% mieszkańców.

8 ZAŁOŻENIA PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN

8.1 Wizja rewitalizacji gminy Czarnocin

Wizja w myśl definicji to wyraz aspiracji społecznych i wyobrażeń przyszłości określających: rangę, atrakcyjność, efekty wykorzystania atutów i szans rozwojowych oraz eliminację problemów i zagrożeń. Wizja określa ton przyszłych celów strategicznych, przedstawia gminę naszych marzeń.

WIZJA:

„W 2022 roku w Gminie Czarnocin w wyniku procesu rewitalizacji nastąpi wyraźna poprawa wizerunku obszarów rewitalizacji, spowodowanażywieniem społecznym, przestrzennym, gospodarczym i środowiskowym.

Obszar rewitalizacji postrzegany będzie jako atrakcyjny zarówno dla mieszkańców, jak i lokalnych partnerów.”

Deklaracja Wizji: Wyprowadzony z kryzysu obszar rewitalizacji będzie tworzył dodatkową przestrzeń do aktywizacji publicznej, społecznej i gospodarczej dla mieszkańców całej gminy Czarnocin, podnosząc jej atrakcyjność inwestycyjną i turystyczną oraz jakość, atrakcyjność i komfort życia jej mieszkańców.

8.2 Misja rewitalizacji gminy Czarnocin

MISJA:

„Zintegrowane działania władz Gminy Czarnocin, interesariuszy, liderów opinii publicznej i mieszkańców, w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej na obszarze rewitalizacji. Dążenie do polepszenia, jakości życia mieszkańców poprzez możliwość rozwoju zawodowego i osobistego, polepszoną infrastrukturę i ograniczenie problemów społecznych, jak również urozmaicenie turystyki i zwiększenie potencjału przedsiębiorczości.

Deklaracja Misji: Partnerstwo, współpraca i szeroka konsolidacja wszystkich partnerów publicznych i komercyjnych oraz interesariuszy w budowaniu, kreowaniu i osiąganiu założonych celów strategicznych zmierzających do budowania obrazu Gminy Czarnocin, jako: Gminy nowoczesnej, innowacyjnej, otwartej oraz transparentnej w stosunku do potrzeb i oczekiwań jej mieszkańców.

8.3 Cele rewitalizacji i ich realizacja

W ramach Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022, wyznaczono cel główny, czyli **dążenie do poprawy degradacji społecznej, gospodarczej, przestrzennej, technicznej i środowiskowej na określonym terenie poprzez kompleksowe i interdyscyplinarne przemiany, ukierunkowane na wyprowadzenie obszarów zdegradowanych z kryzysu**. Cel główny rewitalizacji w Gminie Czarnocin jest wielowymiarowy i wielowątkowy. Wszystkie działania podejmowane w ramach rewitalizacji będą skupiały się na przeciwdziałaniu problemom społecznym, w tym ubóstwie, bezrobociu czy braku integracji i zanikaniu więzi społecznych. Pozostałe przedsięwzięcia, które wpisują się w obszar gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny i środowiskowy mają cel służebny dla sfery społecznej, a więc przeciwdziałanie problemom społecznym.

Tabela 39: Cele i kierunki działań Programu Rewitalizacji

Sfera procesu rewitalizacji	Cele szczegółowe	Kierunki działań
1. Sfera społeczna	1.1 Aktywne i nowoczesne społeczeństwo	1.1.1. Ożywienie oraz rozwój aktywnych form działalności kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej (ścieżki rowerowe, piesze) 1.1.2 Zapewnienie atrakcyjnych zajęć dla osób w różnym wieku 1.1.3 Zwiększenie dostępności kultury poprzez nowoczesne rozwiązania organizacyjne (m.in. mobilna biblioteka).
	1.2 Wzrost poziomu życia mieszkańców	1.2.1 Podnoszenie poziomu intelektualnego oraz wykształcenia młodzieży i dorosłych 1.2.2 Wspieranie rozwoju organizacji społecznych i młodzieżowych 1.2.3 Doskonalenie usług socjalno-bytowych, 1.2.4 Wspieranie inicjatyw mających na celu wzmocnienie więzi społecznych 1.2.5 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, 1.2.6 Poprawa zatrudnienia 1.2.7 Zachęcenie młodych ludzi do angażowania się w sprawy społeczności lokalnych 1.2.8 Wzmacnianie działań profilaktycznych

		wspierających rodzinę 1.2.9 Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu.
	1.3 Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym	1.3.1 Wdrożenie programów pomocy społecznej 1.3.2 Wdrożenie programów profilaktyki przeciw uzależnieniom 1.3.3 Wdrożenie programów terapeutycznych dla osób z uzależnieniami 1.3.4 Eliminacja zachowań patologicznych
2. Sfera techniczna	2.1 Rozwój infrastruktury technicznej, gospodarczej i społecznej gminy	2.1.1 Poprawa warunków zamieszkania, w tym stanu technicznego budynków, estetyki ich otoczenia 2.1.2 Tworzenie infrastruktury turystycznej 2.1.3 Budowa infrastruktury technicznej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i opadowej 2.1.4 Poprawa bezpieczeństwa poprzez budowę chodników, oświetlonych przejść dla pieszych, dostępności obszarów peryferyjnych poprzez rozbudowę dróg lokalnych.
3. Strefa przestrzenno-funkcjonalna	3.1 Wykorzystanie lokalnych zasobów kulturalnych, przyrodniczych i historycznych	3.1.1 Ochrona i udostępnianie dziedzictwa kulturalnego 3.1.2 Ochrona wiejskości krajobrazu i dziedzictwa przyrodniczego 3.1.3 Regulacja oraz zagospodarowanie rzek i potoków.
	3.2 Kreowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców	3.2.1 Uporządkowanie przestrzeni publicznej pod kątem funkcjonalnym i estetycznym (skwery, parki, place zabaw) 3.2.2 Stworzenie miejsc dedykowanych różnym grupom użytkowników.
4. Sfera gospodarcza	4.1 Wykorzystanie walorów Gminy dla jej rozwoju gospodarczego	4.1.1 Promowanie potencjału turystyczno-rekreacyjnego gminy 4.1.2 Rozwijanie ekologicznego rolnictwa i hodowli jako elementu marketingu turystycznego 4.1.3 Wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, oraz tworzenie warunków do

		powstawania miejsc pracy 4.1.4 Pozyskiwanie inwestorów strategicznych oraz środków finansowych i wspieranie już istniejących jednostek gospodarczych 4.1.5 Budowanie forum dialogu przedsiębiorców.
5. Sfera środowiskowa	5.1 Poprawa jakości środowiska naturalnego	5.1.1 Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń.

Wskazano ponadto:

- Budowa marki i wizerunku gminy Czarnocin, jako gminy o wysokim potencjale kulturowym i dużych walorach środowiskowo – krajobrazowych, jako atrakcyjnego miejsca do turystyki historycznej, odpoczynku weekendowego i wakacji agroturystycznych.
- Poprawa środowiska naturalnego na terenie gminy Czarnocin poprzez termomodernizację budynków użyteczności publicznej, wymiana oświetlenia tradycyjnego na ledowe, montaż ogniw fotowoltaiczne i pomp ciepłych i budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.
- Budowa Centrum Usług Wspólnych obejmujących aspekty historyczne, archeologiczne i kulturowe w rozumieniu zarówno kultury tradycyjnej jak i innowacyjności przemysłów kreatywnych, czyli przemysłu kultury i czasu wolnego na bazie gminnej biblioteki w Czarnocinie.
- Wykorzystanie potencjału byłej szkoły w miejscowości Stradów do budowy Centrum Rehabilitacji i opieki osób starszych połączone z noclegownią turystyczną dla młodzieży i studentów, jako przedsięwzięcia kreującego standardy rozwojowe gminy Czarnocin łączące rozwój gospodarczy z zapewnieniem opieki dla osób starszych i wykorzystanie dziedzictwa kulturowego najstarszej osady wczesnośredniowiecznej do budowania zachęty dla turystów krajowych i zagranicznych.
- Poprawa warunków zamieszkania w obszarze objętym rewitalizacją, w tym stanu technicznego budynków, estetyki ich otoczenia.
- Poprawa, jakości przestrzeni publicznych umożliwiających integrację mieszkańców i umocnienie spójności społecznej.
- Wprowadzanie nowych funkcji pozwalających na ożywienie społeczne i gospodarcze, w tym: rozwój działalności kulturalnej, edukacyjnej, społecznej, opiekuńczej, integracyjnej, turystycznej i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.
- Poprawa, jakości życia mieszkańców, wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem poprzez aktywną integrację, uczestnictwo w kulturze i rekreacji, aktywizację obywatelską i wolontariat, poprawę zatrudnienia i zmniejszenie poziomu przestępczości.

- Działania na rzecz rozwoju kompleksowej oferty wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych poprzez rozwój usług socjalnych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych.
- Wsparcie dla osób pozostających bez zatrudnienia poprzez zastosowanie różnorodnych narzędzi mających na celu ułatwienie wejścia lub powrotu na rynek pracy, przy wykorzystaniu ekonomii społecznej.
- Kompleksowe działania skierowane do osób zainteresowanych założeniem własnej działalności gospodarczej.

Przy jednoczesnym:

- wzroście liczby nowo zakładanych działalności gospodarczej;
- wzroście dochodów uzyskiwanych przez mieszkańców;
- wzroście liczby mieszkańców gminy i odwiedzających gminę turystów;
- wzroście aktywności gospodarczej mieszkańców;
- wzroście liczby zmodernizowanych dróg dojazdowych, poboczy i chodników.

Na określenie celów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin miały wpływ nie tylko analizy i obserwacje zespołu autorskiego, ale również przeprowadzone konsultacje społeczne, ankietyzacja społeczna, wywiady przeprowadzone z mieszkańcami.

Zakres pól operacyjnych określono na podstawie analizy występowania zjawisk kryzysowych, materiałów otrzymanych od odpowiednich urzędów, przyjętych wcześniej obszarów kryzysowych.

Przy ocenie projektów działań znaczenie miały następujące kryteria:

- kwalifikowalność do współfinansowania w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020 oraz innych programów pomocowych Unii Europejskiej i EOG,
- zgodność z zamierzeniami Władz Gminy oraz innych inwestorów zdefiniowanymi w dokumentach strategicznych i planistycznych,
- wyniki konsultacji społecznych.

8.4 Zadania inwestycyjne i społeczne na obszarze rewitalizacji

Realizację działań inwestycyjnych w polach interwencji objętych PR winny służyć przede wszystkim poprawie, jakości życia mieszkańców oraz ożywieniu gospodarczemu i społecznemu całej Gminy Czarnocin.

Głównym celem podejmowanych działań będzie zmiana dotychczasowych funkcji i dostosowania terenu oraz znajdujących się tam obiektów do nowych potrzeb w zakresie usług, turystyki, rekreacji, kultury, zdrowia i oświaty. Realizacja pozostałych zamierzeń

rewitalizacyjnych przyczyni się także do zmniejszenia dysproporcji występujących pomiędzy rozwojem wskazanego obszaru zdegradowanego Gminy Czarnocin w odniesieniu do ośrodków o podobnym potencjale społeczno-gospodarczym w regionie. Pilną koniecznością staje się również rozwiązanie szeregu trudnych problemów społecznych. Zjawiska te związane są ze sferą ubóstwa, uzależnień, przestępczości, wykluczenia osób starszych i niepełnosprawnych. Działania zaplanowane na obszarze rewitalizowanym zorientowane są przede wszystkim na aktywizację społeczności lokalnej poprzez rozszerzenie pracy socjalnej, współpracę różnych instytucji i organizacji pozarządowych, zajmujących się działalnością społeczną w Gminie oraz instytucji działających w szerszym obszarze polityki społecznej, takich jak: kultura, oświata, służba zdrowia i bezpieczeństwo. Działania o charakterze społecznym polegać będą, zatem na umocnieniu postaw aktywnych w sferze społecznej i indywidualnej, tworzeniu systemu wsparcia, poradnictwo m.in. prawne, pedagogiczne, terapię, wyspecjalizowaną pracę socjalną połączoną ze stymulowaniem postaw przedsiębiorczych i prospołecznych wśród lokalnej społeczności.

Uzasadnieniem dla zadań społecznych jest potrzeba odnowy przestrzeni publicznej oraz wsparcia i rozwoju przedsiębiorczości na terenie Gminy Czarnocin.

Przestrzeń publiczna to obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy, jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne. Bez obecności ludzi pozostaje nieożywioną strukturą budynków i placów, a skutek można znaleźć w procesie urbanizacji.

Kluczową rolę we współczesnym projektowaniu obszarów publicznych odgrywa kreatywne ich zagospodarowanie. Najprostszy pomysł umożliwiający ludziom interakcję w przestrzeni wygra z najpiękniejszym, ale nieużytecznym opracowaniem projektowym dla danego terenu. Miejsca te powinny odzwierciedlać kulturę społeczną oraz określać ramy życia mieszkańców. Przestrzeń publiczna jest tworzona przez ludzi, w związku, z czym ulega ciągłym przekształceniom zgodnie ze zmieniającymi się potrzebami i poglądami. Na nową, jakość takiego obszaru składa się wykorzystanie potencjału indywidualnego, artystycznego oraz kreatywnego. Działania te mają na celu pobudzenie lokalnej społeczności do aktywnego korzystania z otaczającego terenu. Powierzchnia, która jest nieużytkowana traci swoje pierwotne funkcje i w konsekwencji zamiera.

Pobudzenie terenów przestrzeni publicznej wspierane jest rozwojem innowacyjnej gospodarki oraz zwiększaniem znaczenia miejsca, jako ośrodka wiedzy, kultury i turystyki. W działalność tą można włączyć cele na rzecz ochrony terenów zielonych, które odgrywają istotną rolę w życiu mieszkańców. Obszary zielone umożliwiają wypoczynek od zgiełku oraz bierną i czynną rekreację.

Podsumowując, jeśli przestrzeń publiczna generuje ruch i dynamizm, a ludzie wytwarzają energię oraz siłę napędową do dalszego jej rozwoju, można ją określić, jako miejsce, które jest dobrze wykorzystywane.

Pozostałe zadania mieszczą się w obszarze szeroko pojętej kultury.

Kultura ma charakter czasowy i przestrzenny. Kultura jest systemem, a więc każda pojedyncza kultura ma własną wewnętrzną logikę. Kultura jest też mechanizmem adaptacyjnym człowieka, jest pośrednikiem między człowiekiem, a środowiskiem, które ten zamieszkuje.

Realizacja zadań rewitalizacyjnych Gminy Czarnocin przyczynią się do podniesienia poziomu lokalnego patriotyzmu, będą łączyć, a nie dzielić społeczność lokalną, staną się szansą na integrację i współpracę, poprzez które możliwe jest odniesienie wspólnego sukcesu.

Obszar rewitalizowany po wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego i realizacji założonych zadań inwestycyjnych i społecznych oddziaływać będzie w sposób zdecydowany na całą populację Gminy Czarnocin. Podniesiona zostanie atrakcyjność turystyczna i inwestycyjna, wzmocniona zostanie pozycja Gminy wśród gmin powiatu kazimierskiego i województwa Świętokrzyskiego, podniesiony zostanie poziom lokalnego patriotyzmu.

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

8.4.1 Zadania inwestycyjne podstawowe i uzupełniające

Tabela 40: Zadania inwestycyjne podstawowe

ZADANIA INWESTYCYJNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022							
NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	ŁĄCZNY KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	UZASADNIENIE WYBORU ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Nr 1	HISTORYCZNO – ARCHEOLOGICZNE CENTRUM KULTURY PRZY GMINNEJ BIBLIOTECIE PUBLICZNEJ W CZARNOCINIE WRAZ Z URZĄDZENIEM OBSZARU NATURALNEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO W MIEJSCOWOŚCIACH CIESZKOWY, CZARNOCIN	Historyczno - Archeologiczne Centrum Kultury przy Gminnej Bibliotece w Czarnocinie. Zagospodarowanie terenu przy Historyczno – Archeologicznym Centrum Kultury przy Gminnej Bibliotece w Czarnocinie Remont ogrodzenie i chodnika przy Szkole Podstawowej w Czarnocinie. Adaptacja świetlicy wiejskiej w Stradowie na cele domu tradycji lokalnych – kosztorys na	2 685 321,75 PLN	01.01.2017 31.10.2020	Gmina Czarnocin zdecydowała się na wybór zadania do realizacji w ramach „Gminnego Programu Rewitalizacji” gdyż przedsięwzięcie to przeprowadzone będzie na obszarze zabytkowym stanowiącym dziedzictwo kulturowe. Zadania realizowane mają charakter podnoszenia atrakcyjności otoczenia, dbania o dziedzictwo kulturowe, odnowę otoczenia. Nr działek, na których planowane jest przedsięwzięcie:	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ RPO WŚ 2014-2020 ⇒ Program „Kreatywna Europa” 2014-2020 ⇒ PO MK i DN 2016-2020 ⇒ Wydarzenia artystyczne ⇒ NMF i MF EOG 2015-2020 ⇒ SzMF 2015-2020 ⇒ Fundusze Wyszehradzkie ⇒ Fundusze Bilateralne ⇒ Krajowe środki publiczne ⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne

ZADANIA INWESTYCYJNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022							
NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	ŁĄCZNY KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	UZASADNIENIE WYBORU ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
		<p>podstawie projektu koncepcji.</p> <p>Zagospodarowanie Grodziska w Stradowie i terenów mu towarzyszących.</p> <p>Punkt Informacji Turystycznej wraz z ogólnodostępnym zapleczem sanitarnym – kosztorys na podstawie projektu koncepcji.</p> <p>Zagospodarowanie terenu przy Zborze Ariańskim w Cieszkowach. Dostawa wyposażenia do budynku przy Historyczno – Archeologicznym Centrum Kultury przy Gminnej Bibliotece w Czarnocinie</p>			<p>Cieszkowy: 251/3, 251/4, 251/5, 251/6, 251/8, 251/9, 242/1</p> <p>Czarnocin: 324/2, 361, 369, 588/2, 337/2, 589/1, 412/2 365,</p> <p>Cele:</p> <p>1.1 Aktywne i nowoczesne społeczeństwo.</p> <p>2.1 Rozwój infrastruktury technicznej, gospodarczej i społecznej gminy.</p> <p>3.2 Kreowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców.</p> <p>4.1 Wykorzystanie walorów Gminy dla jej rozwoju gospodarczego.</p>		⇒ Budżet gminy

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

ZADANIA INWESTYCYJNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022							
NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	ŁĄCZNY KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	UZASADNIENIE WYBORU ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Nr 2	„TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (URZĄD GMINY, OŚRODEK ZDROWIA, ŚWIETLICA WIEJSKA W BĘDZIAKACH)”	Wykonanie termomodernizacji na budynku Urzędu Gminy w Czarnocinie, budynku Ośrodka zdrowia w Czarnocinie, budynku świetlicy Wiejskiej w Będziakach.	1 200 000,00 PLN	01.01.2017 31.10.2020	Wykonanie termomodernizacji w trzech budynkach, wymiana zużytych elementów budowlanych, docieplenie budynku. Realizacja przedsięwzięcia przyczyni się do podniesienia standardu użytkowania budynków. Przedsięwzięcie obejmuje działki: Będziaki: 163, Czarnocin UG 588/2, Cele szczegółowe: 2.1 Rozwój infrastruktury technicznej, gospodarczej i społecznej gminy.	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ RPO WŚ 2014-2020 ⇒ NFOŚiGW ⇒ WFOŚ ⇒ Fundusze Wyszehradzkie ⇒ NMF i MF 2015-2020 ⇒ SzMF 2015-2020 ⇒ Krajowe środki zagraniczne ⇒ Budżet gminy

ZADANIA INWESTYCYJNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022							
NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	ŁĄCZNY KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	UZASADNIENIE WYBORU ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Nr 3	„ZAKUP SAMOCHODU POŻARNICZO RATUNKOWEGO DLA OSP SOKOLINA”	Jednostka OSP Sokolina jest jedyną w gminie, która wchodzi w skład Krajowego systemu ratowniczo gaśniczego, dlatego wyposażenie jednostki nie może budzić zastrzeżeń.	920 000,00 PLN	01.01.2017 31.10.2020	Zakup samochodu pożarniczo ratunkowego dla jednostki OSP Sokolina. Jednostka OSP Sokolina jest jedyną w gminie, która wchodzi w skład Krajowego systemu ratowniczo gaśniczego. Działka nr 96. Cele szczegółowe: 1.2 Wzrost poziomu życia mieszkańców. 2.1 Rozwój infrastruktury technicznej gminy.	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ RPO WŚ 2014-2020 ⇒ Fundusze krajowe i zagraniczne ⇒ Krajowe środki publiczne
Nr 4	„BUDOWA CENTRUM REHABILITACJI I OPIEKI OSÓB STARSZYCH NA BAZIE BYŁEJ SZKOŁY	Remont, modernizacja, przebudowa i rozbudowa szkoły podstawowej w miejscowości Stradów z przeznaczeniem na	5 500 000,00 PLN	2018-2020	„Budowa Centrum „Rehabilitacji i opieki osób starszych na bazie byłej szkoły w miejscowości Stradów, gmina Czarnocin,	Gmina Czarnocin	⇒ RPO WŚ 2014-2015 ⇒ NMF I MF EOG 2015-2020 ⇒ SzMF 2015-2020 ⇒ Program Horyzont

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

ZADANIA INWESTYCYJNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022							
NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	ŁĄCZNY KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	UZASADNIENIE WYBORU ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
	PODSTAWOWEJ W MIEJSCOWOŚCI STRADÓW, GMINA CZARNOCIN, POŁĄCZONE Z NOCLEGOWNIĄ TURYSTYCZNĄ DLA MŁODZIEŻY I STUDENTÓW”	Centrum Rehabilitacji i opieki osób starszych połączone z noclegownią turystyczną dla młodzieży i studentów.			połączone z noclegownią turystyczną dla młodzieży i studentów” przyczyni się do podniesienia atrakcyjności turystycznej w miejscowości Stradów oraz budowę wizerunku gminy Czarnocin w wymiarze ogólnopolskim i Europejskim. Funkcje Centrum związane z polityką senioralną zapewnia miejsca pracy dla mieszkańców Stradowa i gminy Czarnocin, stworzą także warunki do zabezpieczenia pobytu dla 10 osób ubogich, opuszczonych przez rodzinę będących osobami wykluczonymi z normalnego funkcjonowania w środowisku lokalnym. Natomiast funkcje kulturowe, edukacyjne i informacyjne powiązane		2020 ⇒ Program COSME ⇒ Fundusze Venture Capital (VC) ⇒ Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) ⇒ FIO 2014-2020 ⇒ Emisja obligacji prywatnych ⇒ Środki własne inwestora prywatnego

ZADANIA INWESTYCYJNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022							
NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	ŁĄCZNY KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	UZASADNIENIE WYBORU ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					<p>z noclegownią dla studentów, turystów oraz organizacją różnych projektów i eventów kulturalnych pozwolą na wzmocnienie potencjału kulturowego gminy Czarnocin związanego z lokalizacją w miejscowości Stradów najstarszej Osady Średniowiecznej, a w konsekwencji przyczynia się do podniesienia jej konkurencyjności turystycznej marki i wizerunku, jako gminy ludzi zaradnych i odpowiedzialnych za rozwój swojej małej ojczyzny.</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <p>1.2 Wzrost poziomu życia mieszkańców.</p>		

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

ZADANIA INWESTYCYJNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022							
NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	ŁĄCZNY KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	UZASADNIENIE WYBORU ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					2.1 Rozwój infrastruktury technicznej, gospodarczej i społecznej gminy. 4.1 Wykorzystanie walorów Gminy dla jej rozwoju gospodarczego.		
Nr 5	BUDOWA POMPOWNI WODY W STRADOWIE, GMINA CZARNOCIN	Budowa pompowni wody w Stradowie, Przebudowa wodociągu w Stradowie i w Zagaju Stradowskim	150 000,00 PLN	2017-2020	Pogorszone wyniki badań wody z ujęcia wody w Zagaju Stradowskim to główny powód budowy pompowni w Stradowie dostarczanie wody lepszej, jakości z ujęcia wody w Mękarzowicach. Budowa stacji uzdatnienia wody w Zagaju Stradowskim była by nieekonomiczna. Cele szczegółowe: 1.2 Wzrost poziomu życia mieszkańców. 2.1 Rozwój infrastruktury		⇒ PROW 2014-2020 ⇒ RPO WŚ 2014-2020 ⇒ NFOŚ ⇒ Krajowe środki publiczne ⇒ Budżet gminy

ZADANIA INWESTYCYJNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022							
NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	ŁĄCZNY KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	UZASADNIENIE WYBORU ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					technicznej, gospodarczej, społecznej gminy. 4.1 Wykorzystanie walorów Gminy dla jej rozwoju gospodarczego.		
Nr 6	ZAGOSPODAROWANIE WOKÓŁ TERENU PRZEZNACZONEGO NA WYNAJEM POKOI GOŚCINNYCH DLA TURYSTÓW	Wykonanie zagospodarowanie terenu w: ⇒ Utworzenie wjazdu, ⇒ Wykonanie alejki z trawnikiem, ⇒ W wsadzenie krzewów ozdobnych, ⇒ Miejsce pod grilla i ognisko, ⇒ Altana dla gości, ⇒ Mała architektura, ⇒ Plac zabaw, ⇒ Budowa miejsc parkingowych, ⇒ Wymiana dachu na domu, ⇒ Modernizacja	350 000, 00 PLN	2017 -10.2020	Teren Stradowa jest unikatowy. Bogaty w pradziejowe dziedzictwo historyczne, które jest ubogie w miejsca noclegowe. Cele szczegółowe: 2.1 Rozwój infrastruktury technicznej, gospodarczej i społecznej gminy. 3.2 Kreowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców. 4.1 Wykorzystanie walorów Gminy dla jej rozwoju gospodarczego.	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ RPO WŚ 2014-2020 ⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne ⇒ Fundusze Bilateralne ⇒ Budżet gminy

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

ZADANIA INWESTYCYJNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022							
NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	ŁĄCZNY KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	UZASADNIENIE WYBORU ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
		szamba, ⇒ Modernizacja studni i terenu wokół, ⇒ Wykonanie oczka wodnego, ⇒ Wykonanie chodnika wokół domu, ⇒ Wyposażenie domu, ⇒ Brama wjazdowa, ⇒ Wymiana dachu z eternitu na blachę oraz elewacje zewnętrzną ⇒ Wykonanie prac malarskich w pokojach gościnnych					

Razem 6 zadań inwestycyjnych podstawowych o łącznej kwocie:

- 10 805 321,75 PLN netto,
- 13 290 545,75 PLN brutto

Tabela 41: Zadania inwestycyjne uzupełniające

ZADANIA INWESTYCYJNE (UZUPEŁNIAJĄCE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022							
NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	ŁĄCZNY KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	UZASADNIENIE WYBORU ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Nr 1	PRZEBUDOWA DRÓG	Przebudowa dróg gminnych w ramach zadania „Budowa lub modernizacja dróg lokalnych” w ramach podziałania „wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszeniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii objętego programem rozwoju obszarów wiejskich na lata 2014-2020”	2 338 044,75 PLN	01.01.2017 31.10.2020	<p>Budowa lub modernizacja dróg lokalnych.</p> <p>8 dróg z terenu Gminy Czarnocin. Zadanie to ma na celu poprawę wizerunku gminy, polepszenie warunków dojazdowych.</p> <p>Poprawa, jakości życia i odtworzenie więzi społecznych.</p> <p>Drogi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ Krzyż – Cieszkowy (Krzyż 26, 299, Cieszkowy 411, 445) ⇒ Małzyce 358 ⇒ Stropieszyn 20 ⇒ Mikołajów – Zagajów (Mikołajów 151, Zagajów 293) ⇒ Miławczyc (1 droga: 	Gmina Czarnocin	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ PROW 2014-2020 ⇒ RPO WŚ 2014-2020 ⇒ Krajowe środki publiczne ⇒ Krajowe środki zagraniczne ⇒ Budżet gminy

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

ZADANIA INWESTYCYJNE (UZUPEŁNIAJĄCE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022							
NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	ŁĄCZNY KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	UZASADNIENIE WYBORU ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					221/3, 221/4; 2 droga: 133/2) ⇒ Sokolina – Charzowice (Sokolina 101, Charzowice 20) ⇒ Będziaki 155 Cele szczegółowe: 2.1 Rozwój infrastruktury technicznej, gospodarczej i społecznej gminy.		
Nr 2	SZLAKI ROWEROWE	Urządzenia szlaków, ścieżek rowerowych, ogólnodostępnych dla mieszkańców, przejezdnych turystów. Tereny zagospodarowane w sposób funkcjonalny dla otoczenia oraz bezpieczny dla użytkownika. Wartością	30 000,00 PLN	01.01.2017 31.10.2020	Urządzenie ogólnodostępnych ścieżek rowerowych, umiejscowionych w malowniczym przyjaznym otoczeniu, bezpiecznych dla użytkownika. Przedsięwzięcie realizowane na obszarze Gminy Czarnocin	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ RPO WŚ 2014-2020 ⇒ NMF i MF EOG 2015-2020 ⇒ SzMF 2015-2020 ⇒ Krajowe środki publiczne ⇒ Krajowe środki zagraniczne ⇒ Budżet gminy

ZADANIA INWESTYCYJNE (UZUPEŁNIAJĄCE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022							
NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	ŁĄCZNY KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	UZASADNIENIE WYBORU ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
		dodaną takiego przedsięwzięcia jest położenie w malowniczej scenerii.			Cele szczegółowe: 1.1 Aktywne i nowoczesne społeczeństwo.		
Nr 3	„BUDOWA PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW”	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Czarnocin	1 296 250, 00 PLN	01.01.2017 31.10.2020	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków dla mieszkańców gminy. Przedsięwzięcie cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców, gdyż jest dofinansowane ze środków budżetu gminy oraz środków unijnych. Wkład własny zainteresowanego budową tzw. „przydomówki” jest nieznaczny w odniesieniu do kosztu całego przedsięwzięcia. Przedsięwzięcie realizowane na obszarze Gminy Czarnocin	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ RPO WŚ 2014-2020 ⇒ NFOŚ i GW ⇒ WFOŚ ⇒ Fundusze Wyszehradzkie ⇒ NMF i MF 2015-2020 ⇒ SzMF 2015-2020 ⇒ Krajowe środki zagraniczne ⇒ Budżet gminy

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

ZADANIA INWESTYCYJNE (UZUPEŁNIAJĄCE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022							
NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	ŁĄCZNY KOSZT PRZEDSIĘWZIĘCIA INWESTYCYJNEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU	UZASADNIENIE WYBORU ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					Cele szczegółowe: 2.1 Rozwój infrastruktury technicznej, gospodarczej i społecznej gminy. 5.1 Poprawa jakości środowiska naturalnego.		

Razem 3 zadania inwestycyjne uzupełniające o łącznej kwocie:

- 3 664 294.75 PLN netto,
- 4 507 082.54 PLN brutto

8.4.2 Zadania społeczne

Tabela 42: Zadania społeczne podstawowe

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022												
NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTOWY DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Nr 1	Doposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Bieglów	KGW Bieglów		KGW Bieglów	⇒ promocja lokalnych tradycji, ⇒ upowszechnianie wiedzy o lokalnym dziedzictwie ⇒ podniesienie standardu świetlicy, ⇒ kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów Cele szczegółowe: 1.1 Aktywne i nowoczesne społeczeństwo. 1.2 Wzrost poziomy życia mieszkańców. 3.1 Wykorzystanie lokalnych zasobów	Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości Bieglów Działania/ zakup: ⇒ samowar, ⇒ taboret gastronomiczny gazowy; ⇒ kociołek do zup 50 l. ⇒ szafa chłodnicza	25.000,00 PLN	2017 - 10-2020	1.Modernizacja świetlicy wiejskiej oraz zagospodarowanie terenu wokół budynku do celów rekreacyjno - wypoczynkowych w miejscowości Swoszowice 2.Ścieżki rozwoju społecznego i kulturalnego w gminie Czarnocin, czyli wyposażanie świetlic wiejskich w miejscowościach Cieszkowy i Będziaki	1.Poprawa infrastruktury kulturalnej dla mieszkańców 2.Aktywizacja mieszkańców 3.Uatrakcyjnienie terenu miejscowości	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ PO MK i DN 2016-2020 ⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne ⇒ Fundusze Bilateralne ⇒ Krajowe środki publiczne ⇒ Budżet gminy

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					kulturalnych, przyrodniczych i historycznych.							
Nr 2	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół budynku w miejscowości Zagaje Stradowskie	OSP Zagaje Stradowskie		OSP Zagaje Stradowskie oraz mieszkańcy wsi	<p>⇒ uatrakcyjnienia przestrzeni publicznej miejscowości,</p> <p>⇒ umożliwienie spędzenia wolnego czasu dzieciom,</p> <p>⇒ wzrost integracji społecznej;</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <p>1.2 Wzrost poziomu życia mieszkańców.</p> <p>3.2 Kreowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców.</p>	<p>Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości Zagaje Stradowskie</p> <p>Działania:</p> <p>⇒ zagospodarowanie terenu wokół budynku poprzez montaż placu zabaw oraz ogrodzenia</p>	25 000,00 PLN	2017 - 10.2020	Remont i modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Bieglów.	<p>1. Poprawa infrastruktury kulturalnej dla mieszkańców</p> <p>2. Aktywizacja mieszkańców</p> <p>3. Uatrakcyjnienie terenu miejscowości</p>	Gmina Czarnocin	<p>⇒ PROW 2014-2020</p> <p>⇒ PO MK i DN 2016-2020</p> <p>⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne</p> <p>⇒ Fundusze Bilateralne</p> <p>⇒ Krajowe środki publiczne</p> <p>⇒ Budżet gminy</p>

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Nr 3	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół budynku w miejscowości Michałowice	KGW Michałowice – gm. Użycza osobowości prawnej		KGW Michałowice oraz mieszkańcy Michałowic	⇒ uatrakcyjnienia przestrzeni publicznej miejscowości, ⇒ umożliwienie spędzenia wolnego czasu dzieciom, ⇒ wzrost integracji społecznej Cele szczegółowe: 1.2 Wzrost poziomu życia mieszkańców. 3.2 Kreowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców.	Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości Michałowice Działania: ⇒ zagospodarowanie terenu wokół budynku poprzez montaż placu zabaw	25 000,00 PLN	2017 - 10.2020	⇒ budowa budynku filii bibliotecznej w Michałowicach ⇒ wyposażenie filii gminnej biblioteki publicznej w Michałowicach	⇒ poprawa infrastruktury kulturalnej dla mieszkańców ⇒ aktywizacja mieszkańców ⇒ uatrakcyjnienie terenu miejscowości	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ PO MK i DN 2016-2020 ⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne ⇒ Fundusze Bilateralne ⇒ Krajowe środki publiczne ⇒ Budżet gminy
Nr 4	Doposażenie klubu sportowego LZS z terenu gminy Czarnocin	Ludowy zespół sportowy Czarnocin		LZS Czarnocin	⇒ poprawa estetyki i funkcjonalności boiska sportowego ⇒ promocja zdrowego stylu życia poprzez	Projekt realizowany na terenie klubu sportowego gm. Czarnocin Zakup:	25.000,00 PLN	2017 - 10-2020	1.Realizacja w systemie zaprojektuj i wybuduj zadania: budowa pełnowymiarowej	⇒ poprawa estetyki i funkcjonalności boiska sportowego	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ PO MK i DN 2016-2020 ⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					propagowanie aktywności sportowej Cele szczegółowe: 1.1 Aktywne i nowoczesne społeczeństwo.	⇒ traktorka do koszenia trawy na boisku			ogólnodostępnej sali gimnastycznej przy szkole podstawowej w Czarnocinie 2. Kreowanie centrum miejscowości Czarnocin, czyli poprawa funkcjonalności, estetyki, podniesienie standardu przestrzeni publicznej poprzez zagospodarowanie terenu wypoczynkowego, rozrywkowo - kulturalnego i rekreacyjno - kulturalnego parku podworskiego.	⇒ promocja zdrowego stylu życia poprzez propagowanie aktywności sportowej		⇒ Fundusze Bilateralne ⇒ Krajowe środki publiczne ⇒ Budżet gminy
Nr 5	Zagospodarowanie i modernizacja przestrzeni publicznej przy budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Soboszów oraz	Gmina Czarnocin		Mieszkańcy wsi Soboszów	⇒ uatrakcyjnienia przestrzeni publicznej miejscowości, ⇒ umożliwienie spędzenia wolnego czasu mieszkańcom,	Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości Soboszów Działania: ⇒ zagospodarowanie terenu wokół	25 000,00 PLN	2017 - 10.2020	Modernizacja świetlicy wiejskiej oraz zagospodarowanie terenu wokół budynku do celów rekreacyjno - wypoczynkowych w miejscowości	⇒ poprawa infrastruktury kulturalnej dla najmłodszych ⇒ aktywizacja mieszkańców ⇒ uatrakcyjnienie	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ PO MK i DN 2016-2020 ⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne ⇒ Fundusze Bilateralne ⇒ Krajowe środki

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
	doposażenie obiektu.				⇒ wzrost integracji społecznej; Cele szczegółowe: 1.2 Wzrost poziomu życia mieszkańców. 3.2 Kreowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców 2.1 Rozwój infrastruktury technicznej, gospodarczej i społecznej gminy.	budynku, ⇒ prace remontowe wewnątrz budynku, ⇒ wymiana pokrycia dachowego, ⇒ doposażenie budynku: stoliki, krzesła;			Swoszowice.	termu miejscowości		⇒ publiczne Budżet gminy
Nr 6	Zakup materiału do przygotowania strojów dla gminnego zespołu ludowego emerytów i rencistów	Gmina Czarnocin		Gminny zespół ludowy emerytów i rencistów	⇒ promocja lokalnych tradycji, ⇒ upowszechnianie wiedzy o lokalnym dziedzictwie, ⇒ ujednolicenie image	Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin Działania/ zakup: ⇒ materiałów do przygotowania strojów męskich	25 000,00 PLN	2017 - 10.2020	Kreowanie centrum miejscowości Czarnocin, czyli poprawa funkcjonalności, estetyki, podniesienie standardu przestrzeni publicznej poprzez	⇒ promocja lokalnych tradycji ⇒ pielęgnowanie tradycji, obrzędów ludowych	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ PO MK i DN 2016-2020 ⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne ⇒ Fundusze Bilateralne ⇒ Krajowe środki

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					zespołu ludowego ⇒ kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów ludowych Cele szczegółowe: 1.1 Aktywne i nowoczesne społeczeństwo. 1.2 Wzrost poziomu życia mieszkańców.	⇒ materiałów do przygotowania strojów damskich ⇒ usługa wykonania strojów dla zespołu.			zagospodarowanie terenu wypoczynkowego, rozrywkowo - kulturalnego i rekreacyjno - kulturalnego parku podworskiego.			⇒ publiczne Budżet gminy
Nr 7	Gminny piknik rodzinny w Czarnocinie.	Gmina Czarnocin		Mieszkańcy gminy Czarnocin	⇒ promocja lokalnych przedsiębiorców, ⇒ upowszechnianie tradycji lokalnych, ⇒ wzrost integracji społecznej Cele szczegółowe: 1.1 Aktywne i nowoczesne	Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin, działania: ⇒ promocja lokalnych przedsiębiorców ⇒ kultywowanie dziedzictwa gminy Czarnocin (dziedzictwo kulinarne),	50.000,00 PLN	2017 - 10.2020	1. Kreowanie centrum miejscowości Czarnocin, czyli poprawa funkcjonalności, estetyki, podniesienie standardu przestrzeni publicznej poprzez zagospodarowanie terenu wypoczynkowego, rozrywkowo –	⇒ promocja lokalnych przedsiębiorców ⇒ kultywowanie dziedzictwa gminy Czarnocin (dziedzictwo kulinarne), ⇒ pielęgnowanie	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ PO MK i DN 2016-2020 ⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne ⇒ Fundusze Bilateralne ⇒ Krajowe środki publiczne ⇒ Budżet gminy

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					społeczeństwo. 1.2 Wzrost poziomu życia mieszkańców.	⇒ pielęgnowanie tradycji,			kulturalnego i rekreacyjno - kulturalnego parku podworskiego.	⇒ tradycji, wzrost integracji społecznej		
Nr 8	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół budynku i doposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Bieglów			Osp Bieglów	⇒ uatrakcyjnienia przestrzeni publicznej miejscowości, ⇒ umożliwienie spędzenia wolnego czasu mieszkańcom, ⇒ wzrost integracji społecznej; Cele szczegółowe: 1.2 Wzrost poziomu życia mieszkańców. 3.2 Kreowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców.	Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości Bieglów Działania: ⇒ zagospodarowanie terenu wokół budynku poprzez ogrodzenie oraz montaż placu zabaw ⇒ doposażenie budynku: elementy siłowni oraz stół bilardowy, piłkarzyki;	50.000,00 PLN	2017 - 10-2020	1.Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w miejscowości Opatkowiczki i Miławczyce 2.Ścieżki rozwoju społecznego i kulturalnego w gminie Czarnocin, czyli wyposażanie świetlic wiejskich w miejscowościach Cieszkowy i Będziaki	⇒ Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości Bieglów działania: ·zagospodarowanie terenu wokół budynku poprzez ogrodzenie oraz montaż placu zabaw ⇒ doposażenie budynku: elementy siłowni oraz stół bilardowy, piłkarzyki;	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ PO MK i DN 2016-2020 ⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne ⇒ Fundusze Bilateralne ⇒ Krajowe środki publiczne ⇒ Budżet gminy

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					2.1 Rozwój infrastruktury technicznej, gospodarczej i społecznej gminy.							
Nr 9	Doposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Kolosy	KGW Kolosy		KGW kolosy	<p>⇒ promocja lokalnych tradycji,</p> <p>⇒ upowszechnianie wiedzy o lokalnym dziedzictwie,</p> <p>⇒ podniesienie standardu świetlicy,</p> <p>⇒ kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <p>1.1 Aktywne i nowoczesne społeczeństwo.</p> <p>1.2 Wzrost poziomu</p>	<p>Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości Czarnocin</p> <p>Działania/ zakup:</p> <p>⇒ samowar,</p> <p>⇒ taboret gastronomiczny gazowy;</p> <p>⇒ kociołek do zup 50 l.</p> <p>⇒ szafa chłodnicza</p>	25.000,00 PLN	2017 - 10.2020	<p>1. Wyposażenie filii gminnej biblioteki publicznej w Michałowicach</p> <p>2. Ścieżki rozwoju społecznego i kulturalnego w gminie Czarnocin, czyli wyposażenie świetlic wiejskich w miejscowościach Cieszkowy i Będziaki</p>	<p>Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości Ciuslice</p> <p>Działania/ zakup:</p> <p>⇒ samowar,</p> <p>⇒ taboret gastronomiczny gazowy;</p> <p>⇒ kociołek do zup 50 l.</p> <p>⇒ szafa chłodnicza</p>	Gmina Czarnocin	<p>⇒ PROW 2014-2020</p> <p>⇒ PO MK i DN 2016-2020</p> <p>⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne</p> <p>⇒ Fundusze Bilateralne RP</p> <p>⇒ Krajowe środki publiczne</p> <p>⇒ Budżet gminy</p>

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					życia mieszkańców. 3.1 Wykorzystanie lokalnych zasobów kulturalnych, przyrodniczych i historycznych.							
Nr 10	Utworzenie Zewnętrznego Parku Rekreacji	Ludowy zespół sportowy Czarnocin		LZS Czarnocin	Celem zadania jest rozwój sportu i krzewienie kultury fizycznej oraz integracji różnych grup wiekowych na terenie gminy Czarnocin. Inwestycja pozwoli na: ⇒ lepsze wykreowanie pozytywnego wizerunku naszej gminy, ⇒ zaktywizowanie mieszkańców i młodzież szkolną do podniesienia swojej sprawności fizycznej, ⇒ rozpropagowanie	Projekt będzie polegał na zakupie sprzętu do ćwiczeń na świeżym powietrzu. Poprzez atrakcyjne umiejscowienie go w sąsiedztwie stadionu sportowego oraz zabytkowego parku będzie tworzył funkcjonalny kompleks sportowo-rekreacyjny dla młodzieży i dorosłych.	25.000,00 PLN	2017 - 10-2020	1.Realizacja w systemie zaprojektuj i wybuduj zadania: budowa pełnowymiarowej ogólnodostępnej sali gimnastycznej przy szkole podstawowej w Czarnocinie 2. Kreowanie centrum miejscowości Czarnocin, czyli poprawa funkcjonalności, estetyki, podniesienie standardu przestrzeni publicznej poprzez zagospodarowanie terenu wypoczynkowego, rozrywkowo -	Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości Bieglów Działania: ⇒ zagospodarowanie terenu wokół budynku poprzez ogrodzenie oraz montaż placu zabaw ⇒ doposażenie budynku: elementy siłowni oraz stół bilardowy, piłkarzyki;	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ PO MK i DN 2016-2020 ⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne ⇒ Fundusze Bilateralne ⇒ Krajowe środki publiczne ⇒ WFOŚiGW ⇒ Budżet gminy

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					<p>zdrowego stylu życia i spędzanie wolnego czasu,</p> <p>⇒ stworzenie warunków do uprawiania sportu dla dzieci i młodzieży szkolnej posiadającej predyspozycje do uprawiania sportu</p> <p>Cele szczegółowe:</p> <p>1.1 Aktywne i nowoczesne społeczeństwo.</p> <p>2.1 Rozwój infrastruktury technicznej, gospodarczej i społecznej gminy.</p> <p>3.1 Wykorzystanie lokalnych zasobów kulturalnych, przyrodniczych i</p>				kulturalnego i rekreacyjno - kulturalnego parku podworskiego.			

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					historycznych. 3.2 Kreowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców.							
Nr 11	Doposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Cieszkowy	KGW Cieszkowy		KGW Cieszkowy	⇒ promocja lokalnych tradycji, ⇒ upowszechnianie wiedzy o lokalnym dziedzictwie, ⇒ podniesienie standardu świetlicy, ⇒ kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów Cele szczegółowe: 1.1 Aktywne i	Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości Cieszkowy Działania/ zakup: ⇒ samowar, ⇒ szafa chłodnicza	25.000,00 PLN	2017 - 10-2020	1.Modernizacja świetlicy wiejskiej oraz zagospodarowanie terenu wokół budynku do celów rekreacyjno - wypoczynkowych w miejscowości Swoszowice 2.Ścieżki rozwoju społecznego i kulturalnego w gminie Czarnocin, czyli wyposażanie świetlicy wiejskiej w miejscowości Cieszkowy	Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości Cieszkowy Działania/ zakup: ⇒ samowar, ⇒ szafa chłodnicza	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ PO MK i DN 2016-2020 ⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne ⇒ Fundusze Bilateralne ⇒ Krajowe środki publiczne ⇒ Budżet gminy

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					nowoczesne społeczeństwo. 1.2 Wzrost poziomy życia mieszkańców. 3.1 Wykorzystanie lokalnych zasobów kulturalnych, przyrodniczych i historycznych							
Nr 12	Doposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Czarnocin	KGW Czarnocin		KGW Czarnocin	⇒ promocja lokalnych tradycji, ⇒ upowszechnianie wiedzy o lokalnym dziedzictwie, ⇒ podniesienie standardu świetlicy, ⇒ kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów Cele szczegółowe:	Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości Czarnocin Działania/ zakup: ⇒ samowar, ⇒ taboret gastronomiczny gazowy; ⇒ kociołek do zup 50 l. ⇒ szafa chłodnicza	25.000,00 PLN	2017 - 2020	1.Zagospodarowanie terenu wokół budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Będziaki 2.Ścieżki rozwoju społecznego i kulturalnego w gminie Czarnocin, czyli wyposażenie świetlic wiejskich w miejscowościach Cieszkowy i Będziaki	Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości Ciuślice Działania/ zakup: ⇒ samowar, ⇒ taboret gastronomiczny gazowy; ⇒ kociołek do zup 50 l. ⇒ szafa chłodnicza	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ PO MK i DN 2016-2020 ⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne ⇒ Fundusze Bilateralne ⇒ Krajowe środki publiczne ⇒ Budżet gminy

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					1.1 Aktywne i nowoczesne społeczeństwo. 1.2 Wzrost poziomu życia mieszkańców. 3.1 Wykorzystanie lokalnych zasobów kulturalnych, przyrodniczych i historycznych							
Nr 13	Doposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Krzyż	KGW Krzyż		KGW Krzyż	⇒ promocja lokalnych tradycji, ⇒ upowszechnianie wiedzy o lokalnym dziedzictwie, ⇒ odniesienie standardu świetlicy, ⇒ kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów Cele szczegółowe:	Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości Krzyż Działania/ zakup: ⇒ samowar, ⇒ taboret gastronomiczny gazowy; ⇒ kociołek do zup 50 l. ⇒ szafa chłodnicza,	25.000,00 PLN	2017 - 10-2020	1. Wyposażenie filii gminnej biblioteki publicznej w Michałowicach 2. Ścieżki rozwoju społecznego i kulturalnego w gminie Czarnocin, czyli wyposażanie świetlic wiejskich w miejscowościach Cieszkowy i Będziaki	Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości Krzyż Działania/ zakup: ⇒ samowar, ⇒ taboret gastronomiczny gazowy; ⇒ kociołek do zup 50 l. ⇒ szafa	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ PO MK i DN 2016-2020 ⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne ⇒ Fundusze Bilateralne ⇒ Krajowe środki publiczne ⇒ Budżet gminy

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					1.1 Aktywne i nowoczesne społeczeństwo. 1.2 Wzrost poziomu życia mieszkańców. 3.1 Wykorzystanie lokalnych zasobów kulturalnych, przyrodniczych i historycznych	⇒ zaplecze sanitarne,				chłodnicza, ⇒ zaplecze sanitarne,		
Nr 14	Doposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Ciuślice	KGW Ciuślice		KGW Ciuślice	⇒ promocja lokalnych tradycji, ⇒ upowszechnianie wiedzy o lokalnym dziedzictwie, ⇒ podniesienie standardu świetlicy, ⇒ kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów Cele szczegółowe:	Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości Ciuślice Działania/ zakup: ⇒ samowar, ⇒ taboret gastronomiczny gazowy; ⇒ kociołek do zup 50 l. ⇒ szafa chłodnicza	25.000,00 PLN	2017 - 10-2020	1.Zagospodarowanie terenu wokół budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Będziaki 2.Ścieżki rozwoju społecznego i kulturalnego w gminie Czarnocin, czyli wyposażanie świetlic wiejskich w miejscowościach Cieszkowy i Będziaki	Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości Ciuślice Działania/ zakup: ⇒ samowar, ⇒ taboret gastronomiczny gazowy; ⇒ kociołek do zup 50 l.	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ PO MK i DN 2016-2020 ⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne ⇒ Fundusze Bilateralne RP ⇒ Krajowe środki publiczne ⇒ Budżet gminy

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					1.1 Aktywne i nowoczesne społeczeństwo. 1.2 Wzrost poziomu życia mieszkańców. 3.1 Wykorzystanie lokalnych zasobów kulturalnych, przyrodniczych i historycznych					⇒ szafa chłodnicza		
Nr 15	Doposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Zagajów	Gmina Czarnocin		Gmina Czarnocin	⇒ promocja lokalnych tradycji, ⇒ upowszechnianie wiedzy o lokalnym dziedzictwie, ⇒ podniesienie standardu świetlicy, ⇒ kultywowanie miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów Cele szczegółowe:	Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości zagajów Działania/ zakup: ⇒ samowar, ⇒ taboret gastronomiczny gazowy; ⇒ kociołek do zup 50 l. ⇒ szafa chłodnicza	25.000,00 PLN	2017 - 10-2020	1.Kreowanie centrum miejscowości Czarnocin, czyli poprawa funkcjonalności, estetyki, podniesienie standardu przestrzeni publicznej poprzez zagospodarowanie terenu wypoczynkowego, rozrywkowo - kulturalnego i rekreacyjno - kulturalnego parku podworskiego.	Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowości zagajów Działania/ zakup: ⇒ samowar, ⇒ taboret gastronomiczny gazowy; ⇒ kociołek do zup 50 l.	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ PO MK i DN 2016-2020 ⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne ⇒ Fundusze Bilateralne ⇒ Krajowe środki publiczne ⇒ Budżet gminy

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					1.1 Aktywne i nowoczesne społeczeństwo. 1.2 Wzrost poziomu życia mieszkańców. 3.1 Wykorzystanie lokalnych zasobów kulturalnych, przyrodniczych i historycznych				2. Ścieżki rozwoju społecznego i kulturalnego w gminie Czarnocin, czyli wyposażanie świetlic wiejskich w miejscowościach Cieszkowy i Będziaki	⇒ szafa chłodnicza		
Nr 16	Doposażenie klubu sportowego LZS z terenu gminy Czarnocin	Ludowy zespół sportowy Czarnocin		LZS Czarnocin	⇒ poprawa estetyki i funkcjonalności boiska sportowego ⇒ promocja zdrowego stylu życia poprzez propagowanie aktywności sportowej Cele szczegółowe: 1.1 Aktywne i nowoczesne społeczeństwo.	Projekt realizowany na terenie klubu sportowego gm. Czarnocin Zakup: ⇒ traktorka do koszenia trawy na boisku	25.000,00 PLN	2017 - 10-2020	1. Realizacja w systemie zaprojektuj i wybuduj zadania: budowa pełnowymiarowej ogólnodostępnej sali gimnastycznej przy szkole podstawowej w Czarnocinie 2. Kreowanie centrum miejscowości Czarnocin, czyli poprawa funkcjonalności, estetyki, podniesienie standardu przestrzeni	⇒ poprawa estetyki i funkcjonalności boiska sportowego ⇒ promocja zdrowego stylu życia poprzez propagowanie aktywności sportowej	Gmina Czarnocin	⇒ PO MS i T ⇒ Budżet gminy

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
									publicznej poprzez zagospodarowanie terenu wypoczynkowego, rozrywkowo - kulturalnego i rekreacyjno - kulturalnego parku podworskiego.			
Nr 17	Wypożyczenie zawodników LZS Czarnocin w sprzęt sportowy w postaci dresów treningowych i ortalionów	Ludowy zespół sportowy Czarnocin		LZS Czarnocin	Zakup dresów spowoduje poprawę wizerunku zawodników oraz ich integrację ze sobą, dzięki czemu będą mogli poczuć się jak prawdziwy zespół. Dresy pozwolą na działalność i rozwój klubu w latach następnych. Budżet LZS Czarnocin niestety nie pozwala na zakup sprzętu sportowego Cele szczegółowe:	Projekt byłby realizowany w Czarnocinie, przez stowarzyszenie LZS Czarnocin, które występuje w rozgrywkach świątecznych klasy b. Zawody często odbywają się także w niekorzystnych warunkach atmosferycznych, które zmuszają zawodników do założenia cieplejszej odzieży. Wiąże się to	25.000,00 PLN	2017 - 10-2020	1.Realizacja w systemie zaprojektuj i wybuduj zadania: budowa pełnowymiarowej ogólnodostępnej sali gimnastycznej przy szkole podstawowej w Czarnocinie 2. Kreowanie centrum miejscowości Czarnocin, czyli poprawa funkcjonalności, estetyki, podniesienie	Zakup dresów spowoduje poprawę wizerunku zawodników oraz ich integrację ze sobą, dzięki czemu będą mogli poczuć się jak prawdziwy zespół. Dresy pozwolą na działalność i rozwój klubu w latach następnych.	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ RPO WŚ 2014-2020 ⇒ PO MS i T ⇒ Fundusze Bilateralne ⇒ Budżet gminy

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					1.1 Aktywne i nowoczesne społeczeństwo.	również ze zdrowiem zawodników.			standardu przestrzeni publicznej poprzez zagospodarowanie terenu wypoczynkowego, rozrywkowo - kulturalnego i rekreacyjno - kulturalnego parku podworskiego.			
Nr 18	Ścieżki rowerowe w miejscowościach na terenie gminy Czarnocin.	Gmina Czarnocin		Mieszkańcy gminy Czarnocin	⇒ uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej gminy Czarnocin, ⇒ znakowanie, czyli lepsza czytelność terenu ⇒ wzrost integracji społecznej - wycieczki rowerowe Cele szczegółowe: 1.1 Aktywne i nowoczesne społeczeństwo.	Projekt realizowany na terenie gm. Czarnocin w miejscowościach, przez, które przebiegać będą ścieżki, Działania: ⇒ oznaczenie trasy ścieżek rowerowych gminnych,	25 000,00 PLN	2017 - 10.2020	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w miejscowości Opatkowiczki i Miławczyce. Zakup i dostawa sprzętu sportowego do sali ogólnodostępnych przy szkole podstawowej w Czarnocinie i gimnazjum im. Armii Krajowej w Cieszkowach.	⇒ poprawa czytelności terenu gminy Czarnocin ⇒ uatrakcyjnienie terenu miejscowości	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ RPO WŚ 2014-2020 ⇒ PO MS i T ⇒ Fundusze Bilateralne ⇒ WFOŚ i GW ⇒ Budżet gminy

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTOWY DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					1.2 Wzrost poziomu życia mieszkańców. 3.1 Wykorzystanie lokalnych zasobów kulturalnych, przyrodniczych i historycznych.							
Nr 19	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół budynku w miejscowości Zagaje Stradowskie	OSP Zagaje Stradowskie		OSP Zagaje Stradowskie oraz mieszkańcy wsi	⇒ uatrakcyjnienie przestrzeni publicznej miejscowości, ⇒ umożliwienie spędzenia wolnego czasu dzieciom, ⇒ wzrost integracji społecznej, Cele szczegółowe: 1.2 Wzrost poziomu życia mieszkańców.	Projekt realizowany na terenie Gminy Czarnocin w miejscowości Zagaje Stradowskie Działania: ⇒ zagospodarowania terenu wokół budynku poprzez montaż placu zabaw oraz ogrodzenia	25 000,00 PLN	2017-10.2020	Remont i modernizacja świetlicy wiejskiej w miejscowości Bieglów	⇒ poprawa infrastruktury kulturalnej mieszkańców, ⇒ aktywizacja mieszkańców, ⇒ uatrakcyjnienie terenu miejscowości	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ PO MK i DN 2016-2020 ⇒ PO MS i T ⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne ⇒ Krajowe środki publiczne ⇒ Budżet gminy

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					3.2 Kreowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców. 2.1 Rozwój infrastruktury technicznej, gospodarczej i społecznej gminy							
Nr 20	Latarnicy 2020	Stowarzyszenie Miasto w Internecie /Gmina Czarnocin		Mieszkańcy Gminy Czarnocin	Upowszechnienie kompetencji cyfrowych, e-usług, szkolenie latarników, mobilne pracowanie komputerowe Cele szczegółowe: 1.1 Aktywne i nowoczesne społeczeństwo.	Upowszechnienie kompetencji cyfrowych pośród dorosłych mieszkańców gminy z myślą o zapewnienie lepszej, jakości życia oraz stymulowania nowoczesnego wizerunku gminy	150 000,00 PLN	2017-2020	Udostępnienie fali		Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ RPO WŚ 2014-2020 ⇒ PO WER 2014-2020 ⇒ PO PC 2014-2020 ⇒ PO MK i DN 2016-2020 ⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne ⇒ Fundusze Wyszehradzkie ⇒ Fundusze Bilateralne ⇒ Krajowe środki publiczne

ZADANIA SPOŁECZNE (PODSTAWOWE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
												⇒ Krajowe środki zagraniczne ⇒ Budżet gminy

Razem 20 zadań społecznych podstawowych o łącznej kwocie:

- 675 000, 00 PLN netto
- 830 250,00 PLN brutto

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

Tabela 43: Zadania społeczne uzupełniające

ZADANIA SPOŁECZNE (UZUPEŁNIAJĄCE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022												
NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZT RYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
Nr 1	Modernizacja Parku w Miławczycach	OSP Miławczyce			Poprawa otoczenia w którym społeczność lokalna będzie spędzała czas wolny Cele szczegółowe: 1.1 Aktywne i nowoczesne społeczeństwo. 3.1 Wykorzystanie lokalnych zasobów kulturalnych, przyrodniczych i historycznych. 3.2 kreowanie przestrzeni służących zaspokajaniu potrzeb mieszkańców.	⇒ termomodernizacja budynku remizy, ⇒ budowa dróg asfaltowych Zgodnie z art. 25 i 36 cyt. ustawy o ochronie zabytków na wszelkie prace i inne działania przy zabytku wpisanym w rejestr zabytków wymagane zezwolenie jest pozwolenie konserwatora zabytków.	7 000,00 PLN	2017-2020		Ożywienie Parku w miejscowości Miławczyce oraz uporządkowanie terenu	Gmina Czarnocin	⇒ PRPW 2014-2020 ⇒ RPO WŚ 2014-2020 ⇒ NMF I MF 2016-2020 ⇒ SzMF 2016-2020 ⇒ NFOŚ ⇒ WFOŚ i GW ⇒ Fundusze Bilateralne ⇒ Krajowe środki publiczne ⇒ PPP ⇒ Budżet gminy
Nr 2	Zakup strojów sportowych	Klub sportowy Zorza – Mikołajów		Klub sportowy	Poprawa wizerunku klubu sportowego Cele szczegółowe: 1.1 Aktywne i nowoczesne	Zakup kompletów strojów sportowych,	5 000,00 PLN	2017-10.2020	Sale sportowe	Poprawa wizerunku klubu sportowego, podniesienie standardów	Gmina Czarnocin	⇒ PROW 2014-2020 ⇒ PO MK i DN 2016-2020 ⇒ PO MS i T ⇒ Fundacje krajowe i zagraniczne ⇒ Krajowe środki

ZADANIA SPOŁECZNE (UZUPEŁNIAJĄCE) GMINY CZARNOCIN do realizacji w latach 2015 - 2022

NUMER ZADANIA	TYTUŁ PRZEDSIĘWZIĘCIA SPOŁECZNEGO	ORGANIZATOR /REALIZATOR	PARTNERZY	ADRESACI / BENEFICJENCI SPOŁECZNI	CELE DO OSIĄGNIĘCIA	ZAKRES RZECZOWY WRAZ Z OPISEM PROJEKTU	SZACUNKOWY KOSZTORYS DO ZAKRESU RZECZOWEGO	PRZEWIDYWANY HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU:	POWIĄZANIA KRZYŻOWE PROJEKTU Z PROJEKTEM INWESTYCYJNYM	UZASADNIENIE WYBORU TEGO ZADANIA DO REALIZACJI W RAMACH „PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015-2022”:	ZGŁASZAJĄCY ZADANIE	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
					społeczeństwo.							publiczne ⇒ Budżet gminy

Razem 2 zadania społeczne uzupełniające o łącznej kwocie:

- 12 000,00 PLN netto
- 14 760,00 PLN brutto

8.5 Matryca powiązania zadań inwestycyjnych i społecznych PR

ZADANIA INWESTYCYJNE ZADANIA SPOŁECZNE	1) PRZEBUDOWA DRÓG W RAMACH PROW 2015-2018	2) HISTORYCZNO – ARCHEOLOGICZNE CENTRUM KULTURY PRZY GMINNEJ BIBLIOTECE PUBLICZNEJ W CZARNOCINIE WRAZ Z URZĄDZENIEM OBSZARU NATURALNEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO W MIEJSCOWOŚCIACH CIESZKOWY, CZARNOCIN, STRADÓW	3) SZLAKI ROWEROWE 2015 – 2018	4) „TERMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (URZĄD GMINY, OŚRODEK ZDROWIA, ŚWIETLICA WIEJSKA W BĘDZIAKACH)”	5) „BUDOWA PRZYDOMOWYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKOWYCH”	6) „ZAKUP SAMOCHODU POŻARNICZO RATUNKOWEGO DLA OSP SOKOLINA”	7) „BUDOWA CENTRUM REHABILITACJI I OPIEKI OSÓB STARSZYCH NA BAZIE BYŁEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ W MIEJSCOWOŚCI STRADÓW, GMINA CZARNOCIN, POŁĄCZONE Z NOCLEGOWNIĄ TURYSTYCZNĄ DLA MŁODZIEŻY I STUDENTÓW”	8) BUDOWA POMPOWNI WODY W STRADOWIE, GMINA CZARNOCIN	9) REWITALIZACJA WOKÓŁ TERENU PRZEZNACZONEGO NA WYNAJEM POKOI GOŚCINNYCH DLA TURYSTÓW
1) Doposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Bieglów	X	X	X		X			X	
2) Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół budynku w miejscowości Zagaje Stradowskie	X	X	X	X	X		X	X	X
3) Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół budynku w miejscowości Michałowice	X	X	X		X			X	
4) Doposażenie klubu sportowego LZS z terenu gminy Czarnocin	X	X	X	X	X			X	X

5) Zagospodarowanie i modernizacja przestrzeni publicznej przy budynku świetlicy wiejskiej w miejscowości Soboszów oraz doposażenie obiektu	X	X	X		X				
6) Zakup materiału do przygotowania strojów dla gminnego zespołu ludowego emerytów i rencistów	X	X	X		X			X	
7) Gminny piknik rodzinny w Czarnocinie	X	X	X	X	X			X	X
8) Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół budynku i doposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Bieglów	X	X	X	X	X			X	
9) Doposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Kolosy	X	X	X		X			X	
10) Utworzenie zewnętrznego parku rekreacji	X	X	X		X			X	
11) Doposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Cieszkowy	X	X	X		X			X	
12) Doposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Czarnocin	X	X	X	X	X			X	X
13) Doposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Krzyż	X	X	X		X			X	
14) Doposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Ciuślice	X	X	X		X			X	
15) Doposażenie świetlicy wiejskiej w miejscowości Zagajów	X	X	X		X			X	
16) Doposażenie klubu sportowego LZS z terenu gminy Czarnocin	X	X	X	X	X			X	X

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

17) Wyposażenie zawodników LZS Czarnocin w sprzęt sportowy w postaci dresów treningowych i ortalionów	X	X	X	X	X			X	X
18) Ścieżki rowerowe w miejscowościach na terenie gminy Czarnocin.	X	X	X	X	X			X	X
19) Modernizacja Parku w Miławczycach	X	X	X		X			X	
20) Zakup strojów sportowych	X	X	X	X	X			X	
21) Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół budynku w miejscowości Zagaje Stradowskie	X	X	X		X		X	X	X
22) Doposażenie Świetlicy wiejskiej w miejscowości Bieglów	X	X	X		X			X	
23) Latarnicy 2020	X	X	X		X			X	
24) Zagospodarowanie przestrzeni publicznej wokół budynku w miejscowości Michałowice	X	X	X		X			X	

8.6 *Oczekiwane wskaźniki osiągnięć*

Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022 wymagać będzie zarówno od Gminy Czarnocin, jak i od pozostałych beneficjentów końcowych usytuowanych w obszarze objętym rewitalizacją dużej pracy w zakresie przygotowywania dokumentacji technicznej, studiów wykonalności, wniosków aplikacyjnych.

Zgodnie z wymogami EFRR, każdy projekt musi mieć zgodnie z zasadą trwałości precyzyjnie określone wskaźniki monitorowania, czyli wskaźniki produktu i rezultatu. Wskaźniki te służą do oceny każdego projektu w trzech fazach:

I faza – realizacji,

II faza – zamknięcia inwestycji,

III faza – 2022 rok

Definicje wskaźników

PRODUKT – wynik interwencji w stan aktualny, czyli bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia mierzony konkretnymi wielkościami (np. km jezdni).

REZULTATY – bezpośrednie i natychmiastowe efekty zrealizowanego programu lub projektu. Rezultaty dostarczają informacji o zmianach, jakie nastąpiły w wyniku wdrożenia programu lub projektu u beneficjentów pomocy, bezpośrednio po uzyskaniu przez nich wsparcia.

ODDZIAŁYWANIE - Wskaźniki odnoszące się do skutków danego programu wykraczających poza natychmiastowe efekty dla beneficjentów (np. wpływ projektu na sytuację społeczno-gospodarczą w pewnym okresie od zakończenia jego realizacji). Oddziaływanie szczegółowe to te efekty, które pojawiają się po pewnym okresie czasu, niemniej jednak są bezpośrednio powiązane z podjętym działaniem. Wskaźniki oddziaływania mogą być bezpośrednie i globalne. Oddziaływania bezpośrednie, są to efekty pojawiające się po pewnym upływie czasu, niemniej jednak są bezpośrednio związane z podjętym działaniem i beneficjentami bezpośrednimi. Oddziaływania globalne to długoterminowe efekty mające wpływ na większą populację.

Część wskaźników szczególnie oddziaływanie ma charakter nie mierzalny lub zostanie osiągnięta w długim okresie czasu, dlatego też zostaną one określone szczegółowo przy opracowywaniu poszczególnych projektów.

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

WSKAŹNIK PRODUKTU				
WSKAŹNIK PRODUKTU	ŹRÓDŁO DANYCH	JEDN. MIARY	ROK 2015	STAN NA ROK 2022 WSKAŹNIK DOCELOWY
Powierzchnia zmodernizowanych i zrewaloryzowanych obiektów infrastruktury kultury i oświaty	Monitoring własny	ha	0	11,7
Obszar poddany rewitalizacji	Monitoring własny	ha	0	39,41

WSKAŹNIK REZULTATU				
WSKAŹNIK PRODUKTU	ŹRÓDŁO DANYCH	JEDN. MIARY	ROK 2015	STAN NA ROK 2022 WSKAŹNIK DOCELOWY
Wartość zadań inwestycyjnych	Monitoring własny	PLN	0	26 792 023,50
Wartość zadań społecznych	Monitoring własny	PLN	0	687 000,00

WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELÓW PROJEKTU				
WSKAŹNIK PRODUKTU	ŹRÓDŁO DANYCH	JEDN. MIARY	ROK 2015	STAN NA ROK 2022 WSKAŹNIK DOCELOWY
Liczba zrewitalizowanych obszarów	Monitoring własny	szt.	0	5 miejscowości
Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów	Monitoring własny	ha	0	39,41

Wskaźniki monitoringowe wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin

LP	Nazwa wskaźnika		Wartość wyjściowa dla Gminy Czarnocin w 2014 r.	Średnia powiatu kazimierskiego w 2014 r.	Średnia krajowa w 2013 r.	Wartość docelowa dla Gminy Czarnocin w 2022 r.
WSKAŹNIK SPOŁECZNY						
1.	Udział ludności wg ekonomicznych	Wiek przedprodukcyjny	15,18%	15,56%	18,20%	Powyżej średniej krajowej

	grup wieku w % ludności ogółem	Wiek produkcyjny	63,06%	62,70%	63,40%	Poniżej średniej krajowej
		Wiek poprodukcyjny	21,76%	21,65%	18,40%	Poniżej średniej krajowej
2.	Przyrost naturalny na 1000 osób		-35	-177	0,5	Powyżej średniej krajowej
3.	Saldo migracji na 1000 osób		-13	-70	-0,52	Poniżej średniej krajowej
4.	Udział % osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem		7%	11%	8,3%	Poniżej średniej krajowej
5.	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w %		9,3%	9,7%	8,8%	Poniżej średniej krajowej
6.	Dochód ogółem budżetu gminy na 1 mieszkańca w zł		3149	2950	3098,94	Powyżej średniej krajowej
7.	Udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w %		8,4%	8,9%	8,3%	Poniżej średniej krajowej
8.	Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w szkołach podstawowych		15	15	18	Poniżej średniej krajowej
9.	Liczba uczniów przypadająca na 1 oddział w gimnazjum		20	20	21	Poniżej średniej krajowej

WSKAŹNIKI GOSPODARCZE					
Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość wyjściowa dla Gminy Czarnocin w 2013 r.	Średnia powiatu kazimierskiego w 2013 r.	Średnia krajowa w 2013 r.	Wartość docelowa dla Gminy Czarnocin w 2022 r.
10.	Podmioty w rejestrze REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	650	833	95	Poniżej średniej krajowej
11.	Liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności	410	522	1057	Poniżej średniej krajowej
12.	Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności	297	373	77	Poniżej średniej krajowej

WSKAŹNIKI INFRASTRUKTURA TECHNICZNA					
Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość wyjściowa dla Gminy Czarnocin w 2014 r.	Średnia powiatu kazimierskiego w 2014 r.	Średnia krajowa w 2013 r.	Wartość docelowa dla Gminy Czarnocin w 2022r.
13.	Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności	96,0%	78,2%	88	Poniżej średniej krajowej
14.	Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności	-	24,9	65,1	Poniżej średniej krajowej
15.	Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności	-	0,1%	52,4	Powyżej średniej krajowej

WSKAŹNIKI PRZESTRZENNE					
Lp.	Nazwa wskaźnika	Wartość wyjściowa dla Gminy Czarnocin w 2014 r.	Średnia powiatu kazimierskiego w 2013 r.	Średnia krajowa w 2013 r.	Wartość docelowa dla Gminy Czarnocin w 2022r.
16.	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	98 m ²	-	73,1 m ²	Powyżej średniej krajowej

9 FINANSOWANIE PROGRAMU REWITALIZACJI

Działania rewitalizacyjne, uwzględnione w Programie Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2020, obejmują zarówno zadania o charakterze podstawowym, jak i zadania uzupełniające, których realizacja uzależniona została przede wszystkim od możliwości finansowych gminy.

Poniżej prezentuje się harmonogram rzeczowo-finansowy przedsięwzięć podstawowych planowanych do realizacji w ramach Programu Rewitalizacji.

Lp.	Nazwa zadania	Wartość projektu (PLN)	Termin realizacji	Źródła finansowania
1	HISTORYCZNO – ARCHEOLOGICZNE CENTRUM KULTURY PRZY GMINNEJ BIBLIOTECIE PUBLICZNEJ W CZARNOCINIE WRAZ Z	2 685 321,75	01.01.2017-31.10.2020	<ul style="list-style-type: none"> PROW 2014-2-20 RPO WŚ 2014-2020 PW Kreatywna Europa 2014-2015 PO MK i DN 2016-2020

Lp.	Nazwa zadania	Wartość projektu (PLN)	Termin realizacji	Źródła finansowania
	URZĄDZENIEM OBSZARU NATURALNEGO DZIEDZICTWA KULTUROWEGO W MIEJSCOWOŚCIACH CIESZKOWY, CZARNOCIN.			<ul style="list-style-type: none"> • Wydarzenia artystyczne • NMF i MF EOG 2015-2020 • SzMF 2015-2020 • Fundusze Wyszehradzkie • Fundusze Bilateralne • Krajowe środki publiczne • Fundacje krajowe i zagraniczne • Budżet gminy
2	„TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (URZĄD GMINY, OŚRODEK ZDROWIA, ŚWIETLICA WIEJSKA W BĘDZIAKACH)”	1 200 000,00	01.01.2017-31.10.2020	<ul style="list-style-type: none"> • PROW 2014-2020 • RPO WŚ 2014-2020 • NFOŚiGW • WFOŚ • Fundusze Wyszehradzkie • NMF i MF EOG 2015-2020 • Krajowe środki zagraniczne • Budżet gminy
3	„ZAKUP SAMOCHODU POŻARNICZO RATUNKOWEGO DLA OSP SOKOLINA”	920 000,00	01.01.2017-31.10.2020	<ul style="list-style-type: none"> • PROW 2014-2020 • RPO WŚ 2014-2020 • Krajowe środki publiczne • Krajowe środki zagraniczne
4	„BUDOWA CENTRUM REHABILITACJI I OPIEKI OSÓB STARSZYCH NA BAZIE BYŁEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ W MIEJSCOWOŚCI STRADÓW, GMINA CZARNOCIN, POŁĄCZONE Z NOCLEGOWNIĄ TURYSTYCZNĄ DLA MŁODZIEŻY I STUDENTÓW”	5 500 000,00	2017-2020	<ul style="list-style-type: none"> • PROW 2014-2020 • RPO WŚ 2014-2020 • SzMF 2015-2020 • Program Horyzont 2020 • Program COSME • Fundusze Venture Capital • FIO 2014-2020 • Emisja obligacji prywatnych • Środki własne inwestora prywatnego
5	BUDOWA POMPOWNI WODY W STRADOWIE, GMINA CZARNOCIN	150 000,00	2017-2020	<ul style="list-style-type: none"> • PROW 2014-2020 • RPO WŚ 2014-2020 • NFOŚiGW • Krajowe środki publiczne • Budżet gminy
6	ZAGOSPODAROWANIE WOKÓŁ TERENU PRZEZNACZONEGO NA WYNAJEM POKOI GOŚCINNYCH DLA TURYSTÓW	350 000,00	2017-10.2020	<ul style="list-style-type: none"> • PROW 2014-2020 • RPO WŚ 2014-2020 • Fundacje krajowe i zagraniczne • Fundusze Bilateralne • Budżet gminy

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

	Nazwa zadania	Wartość projektu PLN	Termin realizacji	Źródła finansowania
7	DOPOSAŻENIE ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W MIEJSCOWOŚCI BIEGLÓW	25 000,00	2017-10.2020	<ul style="list-style-type: none"> • PROW 2014-2020 • PO MK i DN 2016-2020 • Fundacje krajowe i zagraniczne • Fundusze Bilateralne • Budżet gminy • Krajowe środki publiczne
8	ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ WOKÓŁ BUDYNKU W MIEJSCOWOŚCI ZAGAJE STRADOWSKIE	25 000,00	2017 - 10.2020	<ul style="list-style-type: none"> • PROW 2014-2020 • PO MK i DN 2016-2020 • Fundacje krajowe i zagraniczne • Fundusze Bilateralne • Budżet gminy • Krajowe środki publiczne
9	ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ WOKÓŁ BUDYNKU W MIEJSCOWOŚCI MICHAŁOWICE	25 000,00	2017-10.2020	<ul style="list-style-type: none"> • PROW 2014-2020 • PO MK i DN 2016-2020 • Fundacje krajowe i zagraniczne • Fundusze Bilateralne • Budżet gminy • Krajowe środki publiczne
10	DOPOSAŻENIE KLUBU SPORTOWEGO LZS Z TERENU GMINY CZARNOCIN	25 000,00	10.2017-10.2020	<ul style="list-style-type: none"> • PROW 2014-2020 • PO MK i DN 2016-2020 • Fundacje krajowe i zagraniczne • Fundusze Bilateralne • Budżet gminy • Krajowe środki publiczne
11	ZAGOSPODAROWANIE I MODERNIZACJA PRZESTRZENI PUBLICZNEJ PRZY BUDYNKU ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W MIEJSCOWOŚCI SOBOSZÓW ORAZ DOPOSAŻENIE OBIEKTU.	25 000,00	2017-10.2020	<ul style="list-style-type: none"> • PROW 2014-2020 • PO MK i DN 2016-2020 • Fundacje krajowe i zagraniczne • Fundusze Bilateralne • Budżet gminy • Krajowe środki publiczne
12	ZAKUP MATERIAŁU DO PRZYGOTOWANIA STROJÓW DLA GMINNEGO ZESPOŁU LUDOWEGO EMERYTÓW I RENCISTÓW	25 000,00	2017-10.2020	<ul style="list-style-type: none"> • PROW 2014-2020 • PO MK i DN 2016-2020 • Fundacje krajowe i zagraniczne • Fundusze Bilateralne RP • Budżet gminy

				<ul style="list-style-type: none"> Krajowe środki publiczne
13	GMINNY PIKNIK RODZINNY W CZARNOCINIE.	50 000,00	2017-10.2020	<ul style="list-style-type: none"> PROW 2014-2020 PO MK i DN 2016-2020 Fundacje krajowe i zagraniczne Fundusze Bilateralne RP Budżet gminy Krajowe środki publiczne
14	ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ WOKÓŁ BUDYNKU I DOPOSAŻENIE ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W MIEJSCOWOŚCI BIEGLÓW	50 000,00	2017-10.2020	<ul style="list-style-type: none"> PROW 2014-2020 PO MK i DN 2016-2020 Fundacje krajowe i zagraniczne Fundusze Bilateralne Budżet gminy Krajowe środki publiczne
15	DOPOSAŻENIE ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W MIEJSCOWOŚCI KOŁOSY	25 000,00	2017-10.2020	<ul style="list-style-type: none"> PROW 2014-2020 PO MK i DN 2016-2020 Fundacje krajowe i zagraniczne Fundusze Bilateralne Budżet gminy Krajowe środki publiczne
16	UTWORZENIE ZEWNĘTRZNEGO PARKU REKREACJI	25 000,00	2017-10.2020	<ul style="list-style-type: none"> PROW 2014-2020 PO MK i DN 2016-2020 Fundacje krajowe i zagraniczne Fundusze Bilateralne Budżet gminy Krajowe środki publiczne
17	DOPOSAŻENIE ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W MIEJSCOWOŚCI CIESZKOWY	25 000,00	2017-10.2020	<ul style="list-style-type: none"> PROW 2014-2020 PO MK i DN 2016-2020 Fundacje krajowe i zagraniczne Fundusze Bilateralne Budżet gminy Krajowe środki publiczne
18	DOPOSAŻENIE ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W MIEJSCOWOŚCI CZARNOCIN	25 000,00	2017 - 10.2020	<ul style="list-style-type: none"> PROW 2014-2020 PO MK i DN 2016-2020 Fundacje krajowe i zagraniczne Fundusze Bilateralne Budżet gminy Krajowe środki publiczne
19	DOPOSAŻENIE ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W MIEJSCOWOŚCI KRZYŻ	25 000,00	2017-10.2020	<ul style="list-style-type: none"> PROW 2014-2020 PO MK i DN 2016-2020 Fundacje krajowe i zagraniczne

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

				<ul style="list-style-type: none"> Fundusze Bilateralne Budżet gminy Krajowe środki publiczne
20	DOPOSAŻENIE ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W MIEJSCOWOŚCI CIUŚLICE	25 000,00	2017-10.2020	<ul style="list-style-type: none"> PROW 2014-2020 PO MK i DN 2016-2020 Fundacje krajowe i zagraniczne Fundusze Bilateralne Budżet gminy Krajowe środki publiczne
21	DOPOSAŻENIE ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W MIEJSCOWOŚCI ZAGAJÓW	25 000,00	2017-10.2020	<ul style="list-style-type: none"> PROW 2014-2020 PO MK i DN 2016-2020 Fundacje krajowe i zagraniczne Fundusze Bilateralne Budżet gminy Krajowe środki publiczne
22	DOPOSAŻENIE KLUBU SPORTOWEGO LZS Z TERENU GMINY CZARNOCIN	25 000,00	2017-10.2020	<ul style="list-style-type: none"> PO MS i T Budżet gminy
23	WYPOSAŻENIE ZAWODNIKÓW LZS CZARNOCIN W SPRZĘT SPORTOWY W POSTACI DRESÓW TRENINGOWYCH I ORTALIONÓW	25 000,00	2017 - 10.2020	<ul style="list-style-type: none"> PROW 2014-2020 RPO WŚ 2014-2020 PO MS i T Fundusze Bilateralne Budżet gminy
24	ŚCIEŻKI ROWEROWE W MIEJSCOWOŚCIACH NA TERENIE GMINY CZARNOCIN.	25 000,00	2017-10.2020	<ul style="list-style-type: none"> PROW 2014-2020 RPO WŚ 2014-2020 PO MS i T Fundusze Bilateralne Budżet gminy WFOŚ i GW
25	ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ WOKÓŁ BUDYNKU W MIEJSCOWOŚCI ZAGAJE STRADOWSKIE	25 000,00	2017 - 10.2020	<ul style="list-style-type: none"> PROW 2014-2020 PO MS i T PO MK i DN 2016-2020 Krajowe środki publiczne Budżet gminy Fundacje krajowe i zagraniczne
32	LATARNICY 2020	150 000,00	2017-2020	<ul style="list-style-type: none"> PROW 2014-2020 RPO WŚ 2014-2020 PO WER 2014-2020 PO PC 2014-2020 Fundacje krajowe i zagraniczne

				<ul style="list-style-type: none"> • Fundusze Bilateralne • Fundusze Wyszehradzkie • Krajowe środki publiczne • Krajowe środki zagraniczne • Budżet gminy
--	--	--	--	--

W ramach Programu Rewitalizacji zaplanowano 31 zadań, które zostały zgłoszone w procesie otwartego naboru, na łączną kwotę:

Wartość zadań inwestycyjnych (wszystkich) netto	14 469 616,50 PLN
Wartość zadań społecznych (wszystkich) netto	687 000,00 PLN
Razem (netto)	15 156 616,50 PLN
Razem (brutto)	18 642 638,29 PLN

9.1 Ramy finansowe programu rewitalizacji

Wyprowadzenie obszarów zdegradowanych w gminie Czarnocin z sytuacji kryzysowej jest procesem długotrwałym i wymagającym znacznych nakładów finansowych na realizację poszczególnych projektów. Gmina Czarnocin planuje wykonanie wyszczególnionych w dokumencie inwestycji w oparciu m.in. o zewnętrzne środki finansowe (stawiając nacisk na bezzwrotne dotacje), jak również o środki własne. Duży potencjał niesie ze sobą perspektywiczne zaangażowanie w rewitalizację innych partnerów, angażując tym samym dodatkowy kapitał i rozkładając ciężar finansowy rewitalizacji na różne podmioty. Do głównych źródeł finansowania projektów rewitalizacyjnych należą przede wszystkim:

- środki własne podmiotów realizujących inwestycje,
- bezzwrotne dotacje z funduszy europejskich,
- zwrotne instrumenty finansowania, jak np. inicjatywa JESSICA,
- dotacje celowe z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
- dotacje i pożyczki z Funduszu Ochrony Środowiska,
- kredyty i pożyczki komercyjne.

Głównym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych w województwie świętokrzyskim w latach 2014 – 2020 (z perspektywą do roku 2023) są środki w ramach funduszy europejskich wydatkowanych w ramach **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 - 2020**. Ponadto, w celu zapewniania komplementarności finansowej projektów należy mieć na uwadze możliwości finansowania z innych dostępnych źródeł, w tym z krajowych funduszy europejskich (np. PROW, POIiŚ,

PO WER), ze środków celowych będących w dyspozycji Ministerstw (np. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego), innych środków regionalnych i lokalnych, w tym z budżetów JST czy środków prywatnych podmiotów.

1) Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014–2020

Nadrzędnym źródłem finansowania projektów rewitalizacyjnych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin będzie Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014 – 2020. W ramach tego Programu przedsięwzięcia rewitalizacyjne wpierane będą w Osi Priorytetowej 6. Rozwój miast, Działanie 6.5 Rewitalizacja obszarów miejskich i wiejskich.

W ramach działania wsparcie znajdą przedsięwzięcia z zakresu: przebudowy, adaptacji zdegradowanych budynków, obiektów, terenów i przestrzeni w celu przywrócenia lub nadania im nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych lub rekreacyjnych. Przedkładane projekty muszą wynikać z Gminnych Programów Rewitalizacji oraz powinny mieć charakter kompleksowy i zintegrowany. Ponadto powinny wykazywać wyraźną komplementarność z inwestycjami w ramach EFS, wspierać integrację społeczną, przyczyniać się do zmniejszenia ubóstwa oraz prowadzić do zwiększenia szans zatrudnienia.

Wsparcie znajdą przedsięwzięcia dotyczące rewitalizacji zmarginalizowanych obszarów miast, miejscowości lub części miejscowości będących centrami gmin. Wsparcie będzie udzielane projektom przyczyniającym się do wzrostu estetyki przestrzeni publicznej w zakresie m.in.: infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, drogowej, kulturalnej, edukacyjnej, turystycznej, rekreacyjnej, zaopatrzenia w energię elektryczną, oraz systemów monitorowania bezpieczeństwa w miejscach publicznych

Projekty z zakresu kultury muszą przyczyniać się do osiągnięcia wymiernych i trwałych korzyści społeczno-gospodarczych, w tym poprzez zwiększenie potencjału turystycznego.

2) Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

Program PROW 2014 – 2020 obejmuje następujące działania i poddziałania, które mogą zostać wykorzystane do finansowania projektów rewitalizacyjnych:

Działanie 1 Transfer wiedzy i działalność informacyjna:

Poddziałanie 1.1 Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności;

Działanie 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich:

Poddziałanie 7.2 Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii;

Poddziałanie 7.6 Wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno – gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej;

Poddziałanie 7.4 Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury i powiązanej infrastruktury

3) Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020

Projekty rewitalizacyjne zawarte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Trzciana mogą być finansowane również w ramach środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014–2020, który zakłada, iż może być narzędziem wdrażania działań rewitalizacyjnych. W ramach programu nie przewidziano odrębnych działań dedykowanych projektom rewitalizacyjnym, jednak przyjęto rozwiązania promujące projekty związane z rewitalizacją poprzez wprowadzenie dedykowanych kryteriów wyboru.

Preferencje dla projektów rewitalizacyjnych przewidziane zostały w następujących priorytetach inwestycyjnych:

- 4iii Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystywania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym;
- 4v Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu;
- 6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego;
- 6e (iv) Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza oraz propagowania działań służących zmniejszaniu hałasu;
- 9a Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowanie włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych oraz przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych.

4) Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych

Zadania do realizacji związane z zaspokojeniem potrzeb osób starszych, przewidziane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Trzciana mogą być natomiast dofinansowane przez Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014–2020. Program ASOS za cel przyjął poprawę jakości i poziomu życia osób starszych dla godnego starzenia się poprzez aktywność społeczną. U podstaw programu leży natomiast zróżnicowanie populacji osób starszych i ich potrzeb. Promowane są zatem działania mające na celu podtrzymanie aktywności osób starszych i zapewnienie ich udziału w życiu

społecznym oraz działania ukierunkowane na osoby o ograniczonej samodzielności. W programie wyznaczone zostały 4 Priorytety:

- **Priorytet 1. Edukacja osób starszych.** Celem Priorytetu jest zwiększenie różnorodności oraz poprawa jakości oferty edukacyjnej dla osób starszych. W ramach priorytetu wspierane są działania obejmujące np. tworzenie ofert zajęć edukacyjnych i warsztatów o aktywnym starzeniu się, kształcenie opiekunów.
- **Priorytet 2. Aktywność społeczna promująca integrację wewnątrz i międzypokoleniową.** Celem priorytetu jest tworzenie odpowiednich warunków dla integracji wewnątrzpokoleniowej, a także międzypokoleniowej osób starszych w oparciu o istniejącą infrastrukturę społeczną. W ramach priorytetu wspierane są projekty dotyczące m.in.: aktywności społecznej oraz fizycznej i turystyczno-rekreacyjnej osób starszych, działania angażujące różne pokolenia, przeciwdziałania e-wykluczeniu.
- **Priorytet 3. Partycypacja społeczna osób starszych.** Celem priorytetu jest rozwój zróżnicowanych form aktywności społecznej osób starszych, w tym zwłaszcza ich partycypacji w życiu społecznym, procesach decyzyjnych i kształtowaniu polityk publicznych). W ramach tego priorytetu wspierane są projekty dotyczące m.in.: form aktywności osób starszych wobec społeczności lokalnych, aktywności wspierających uczestnictwo i integrację w życiu społecznym i publicznym, pomocy obywatelskiej.
- **Priorytet 4. Usługi społeczne dla osób starszych (usługi zewnętrzne).** Celem priorytetu jest zwiększenie stopnia dostępności oraz podniesienie jakości usług społecznych dla osób starszych, a także wspieranie różnych działań na rzecz samoorganizacji i samopomocy. W ramach tego priorytetu wspierane są projekty obejmujące m.in.: szkolenia dla wolontariuszy i opiekunów (z zakresu pomocy osobom starszym), wspieranie różnych form samopomocy, poprawę dostępności osób starszych do różnorodnych usług (m.in. opiekuńczych, kulturalnych, edukacyjnych, doradczych, sportowych i turystycznych).

Podmiotami, które mogą składać wnioski na realizację projektów są: organizacje pozarządowe, osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, przepisów o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, spółdzielnie socjalne, spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe, stowarzyszenia i jednostki samorządu terytorialnego.

5) Programy Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Projekty przewidziane do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Trzciana mogą zostać dofinansowane w ramach Programów Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Źródłem finansowania zadań zaproponowanych w niniejszym dokumencie mogą być w szczególności program Rozwój infrastruktury kultury. Zasadniczym celem programu jest wsparcie infrastruktury oraz poprawa funkcjonowania podmiotów prowadzących działalność kulturalną, domów kultury, jak również szkół i uczelni artystycznych. Projekty zaproponowane z ramach Gminnego Programu Rewitalizacji mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach priorytetów:

- **Priorytet 1. Infrastruktura kultury** (głównym celem priorytetu jest stworzenie optymalnych warunków dla prowadzenia działalności kulturalnej, poprzez rozbudowę oraz modernizację infrastruktury instytucji kultury, a także innych podmiotów prowadzących działalność w tym obszarze). W ramach Priorytetu 1. możliwe jest dofinansowanie projektów dotyczących m.in. budowy, przebudowy i remontu infrastruktury oraz zakup wyposażenia na potrzeby działalności kulturalnej. O dofinansowanie mogą się ubiegać m.in. samorządowe instytucje kultury (z wyjątkiem domów i ośrodków kultury oraz centrów kultury i sztuki, a także bibliotek w skład których wchodzi powyższe instytucje), jednostki samorządu terytorialnego, organizacje pozarządowe, jak również kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne.
- **Priorytet 3. Infrastruktura domów kultury** (Zasadniczym celem priorytetu jest zapewnienie optymalnych warunków dla działalności domów i ośrodków kultury oraz centrów kultury i sztuki w zakresie edukacji kulturalnej i animacji kultury poprzez modernizację i rozbudowę ich infrastruktury. Zadania możliwe do realizacji w ramach tego priorytetu to: prace budowlane, opracowywanie dokumentacji technicznej czy zakup wyposażenia niezbędnego dla realizacji celów statutowych. O wsparcie finansowe w ramach priorytetu mogą się ubiegać: domy i ośrodki kultury oraz centra kultury i sztuki posiadające status samorządowej instytucji kultury, biblioteki posiadające status samorządowej instytucji kultury, w skład których wchodzi domy i ośrodki kultury bądź centra kultury i sztuki, a także jednostki samorządu terytorialnego (wyłącznie jako organy prowadzące dla wyżej wskazanych podmiotów).

6) Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014–2020

Działania społeczne, które ukierunkowane są na rozwój społeczeństwa obywatelskiego, włączanie mieszkańców we współdecydowanie i zaangażowanie ich w sprawy lokalne, które przewidziane są do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Trzciana mogą być wspierane finansowo poprzez Program Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014–2020. Program FIO jest programem rządowym, wspieranym ze środków budżetu państwa i adresowany jest do podmiotów sektora pozarządowego (tzw. III sektora). Celem głównym programu jest zwiększenie zaangażowania obywateli i organizacji pozarządowych w życie publiczne. W ramach Programu realizowane są cztery główne priorytety:

- **Priorytet 1. Małe inicjatywy.** Celem Priorytetu jest zwiększenie możliwości obywateli w realizacji inicjatyw oddolnych. Priorytet wspiera m.in. inicjatywy nieformalne, samopomocowe czy wsparcie młodych organizacji pozarządowych.
- **Priorytet 2. Aktywne społeczeństwo.** Celem priorytetu jest zwiększenie liczby obywateli angażujących się w inicjatywy lokalne oraz działania realizowane przez organizacje pozarządowe. W ramach tego priorytetu wspierane są działania skierowane m.in. na: aktywizację obywateli w sprawach wspólnotowych, rozwijanie wolontariatu, aktywizację współpracy wspólnot lokalnych i organizacji publicznych, wspieranie aktywnych form integracji społecznej, a także rozwój przedsiębiorczości społecznej.
- **Priorytet 3. Aktywni obywatele.** Celem priorytetu jest wzrost poziomu partycypacji obywateli w sprawach publicznych. W ramach priorytetu wspierane są przedsięwzięcia dotyczące m.in. zwiększania wpływu obywateli na polityki publiczne, rozwijanie edukacji obywatelskiej i kompetencji społecznych, a także wspierania tworzenia partnerstw i innych form współpracy służących aktywizacji obywateli i przekazywaniu im realizacji zadań publicznych.
- **Priorytet 4. Silne organizacje pozarządowe.** Celem priorytetu jest wzmocnienie potencjału sektora pozarządowego, w szczególności wzmocnienie potencjału organizacji federacyjnych. W ramach tego Priorytetu dofinansowane są działania dotyczące wspierania działań o charakterze systemowym oraz wspomaganie zwiększania kompetencji organizacji społecznych.

7) Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Działania dotyczące ochrony środowiska przyrodniczego oraz zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego, przewidziane do realizacji w ramach niniejszego dokumentu, mogą zostać dofinansowane ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W kontekście zadań zaproponowanych w niniejszym dokumencie szczególnie istotnymi źródłami finansowania wydaje się być program Edukacja ekologiczna. Głównym celem programu Edukacja ekologiczna jest „podnoszenie poziomu świadomości ekologicznej i kształtowanie postaw ekologicznych społeczeństwa poprzez promowanie zasad zrównoważonego rozwoju”. W ramach tego programu wspierane są przedsięwzięcia edukacyjne dotyczące m.in.: kształtowania postaw społeczeństwa z wykorzystaniem tradycyjnych mediów i Internetu, aktywizacji społeczeństwa dla zrównoważonego rozwoju, wsparcia systemu edukacji w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju,

a także budowy, rozbudowy, remontu i wyposażenia obiektów infrastruktury służących edukacji ekologicznej.

8) Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie jest publiczną instytucją finansową, realizującą politykę ekologiczną województwa małopolskiego. W ramach funduszu wspierane są działania proekologiczne podejmowane przez administrację publiczną, przedsiębiorców, instytucje i organizacje pozarządowe. Fundusz udziela dofinansowania na:

- zadania inwestycyjne: z zakresu gospodarki wodno-ściekowej i ochrony wód, gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi, ochrony powietrza (w tym odnawialne źródła energii) i termomodernizacji, ochrony przed hałasem;
- zadania nieinwestycyjne, m.in. edukację ekologiczną, przedsięwzięcia z zakresu ochrony przyrody (np. ochrona gatunkowa roślin i zwierząt, sporządzenie planów ochrony dla obszarów objętych ochroną, nasadzenia drzew i krzewów, zabiegi pielęgnacyjne pomników przyrody), państwowy monitoring środowiska, wojewódzkie programy i plany związane z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

9) Dla zwiększania skali działań rewitalizacyjnych rozbudowywana będzie oferta **instrumentów finansowych (zwrotnych)**. Dlatego w projektowaniu zasad instrumentów zwrotnych w nowej perspektywie budżetowej będzie kładziony akcent na możliwość szerokiego zastosowania ich na rzecz działań rewitalizacyjnych.

10) Ukierunkowanie środków budżetu państwa

Dodatkowe środki budżetowe na działania rewitalizacyjne będą pochodziły z budżetu państwa. Podejmowane są działania na rzecz ukierunkowania na rewitalizację środków budżetu państwa przeznaczanych na dofinansowanie inwestycji z zakresu zadań własnych JST (np. rezerwa celowa budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych JST). Należy zaznaczyć, że środki te stanowią dodatkowe źródło i mogą być uruchamiane niezależnie od środków UE - chodzi o dotacje celowe budżetu państwa przyznawane na podstawie art. 20a ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (działania z zakresu polityki rozwoju, stanowiące zadania własne JST, niefinansowane ze środków UE w ramach RPO, jeżeli trwale przyczynią się do podniesienia rozwoju oraz konkurencyjności regionu, lub pozostają w związku z działaniami realizowanymi w ramach RPO) lub na podstawie art. 20b ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (przedsięwzięcia uzgodnione w kontraktach terytorialnych lub wydatki wynikające lub związane z realizacją programów operacyjnych).

11) Finansowanie inwestycji w oparciu o Partnerstwo Publiczno-Prywatne (PPP)

Partnerstwo Publiczno-Prywatne (PPP) stanowi szczególną formę pozyskiwania środków publicznych. Istnieje szereg jego definicji, zarówno na szczeblu Unii Europejskiej, jak

i w poszczególnych państwach, w których się je wdraża. Ich mnogość wskazuje na elastyczność tej metody oraz możliwość dopasowania jej do konkretnych okoliczności. W bardzo szerokim ujęciu PPP oznacza długoterminową współpracę sektora publicznego i prywatnego przy realizacji usług dla społeczeństwa. Dzięki tej kooperacji możliwe jest tworzenie nowej infrastruktury, jak i modernizowanie już istniejącej oraz uzyskiwanie w ten sposób wyższego standardu świadczonych usług. Współpraca ta opiera się na założeniu, że każda ze stron umowy jest w stanie wywiązywać się ze swoich zadań sprawniej niż druga strona. W ten sposób partnerzy wzajemnie się uzupełniają, a każdy z nich czerpie z przedsięwzięcia własne korzyści – proporcjonalne do swojego wkładu. Wszystkie korzyści dla interesu publicznego, wynikające z PPP, mają źródło w wyższej efektywności działań podejmowanych z udziałem partnera prywatnego niż ma to miejsce w przypadku tych realizowanych samodzielnie przez podmiot publiczny.

Na pozytywne przejawy jego stosowania uwagę zwróciła również Komisja Europejska (KE). W swoich wytycznych dla PPP wymienia między innymi takie korzyści jak:

- realizację projektów w sytuacji ograniczonej dostępności kapitału publicznego – obarczenie sektora prywatnego odpowiedzialnością za projekt i budowę, w połączeniu z płatnościami za dostarczanie usług stanowi istotną zachętę dla sektora prywatnego;
- szybsze wdrażanie projektów oraz ograniczenie ewentualnych opóźnień spowodowanych brakiem środków publicznych;
- zmniejszanie kosztów całkowitych – w zależności od rodzaju zastosowanego modelu PPP oszczędności mogą sięgać nawet 15-17% w porównaniu z tradycyjnymi modelami finansowania inwestycji;
- przenoszenie ryzyka na stronę, która lepiej potrafi sobie z nim poradzić;
- lepsza, jakość świadczonych usług – wynika to między innymi ze skuteczniejszej integracji usług z aktywami towarzyszącymi, oszczędnościami skali, innowacjami w wykonywaniu usług, realizacji kar i zachęt uwzględnionych w umowie partnerstwa;
- polepszenie stanu infrastruktury;
- generowanie dodatkowych przychodów – sektor prywatny może generować dochody, na przykład poprzez rozporządzanie nadwyżkami aktywów, czy też wykorzystanie innych zdolności, co ogranicza konieczność korzystania z publicznych subwencji;
- zwiększenie zarządu publicznego nad świadczonymi usługami – administracja rządowa pełni funkcje monitorowania i planowania, zamiast codziennego zarządzania usługami.

PPP, jako metoda finansowania projektów w ramach przestrzeni gminnej stosowane jest na szeroką skalę w państwach Unii Europejskiej. Niejednokrotnie dotyczy ono całych gmin, dzielnic, prac konserwatorskich, tworzenia i odnawiania przestrzeni publicznej.

Wśród powodów, dla których miasta i gminy mogą być zainteresowane PPP, można wymienić: lepsze zarządzanie przez podmioty prywatne, oszczędność środków publicznych, tworzenie projektów bez powiększania długu publicznego. Istotna dla powodzenia projektu Partnerstwa Publiczno-Prywatnego jest również efektywność administracyjna. Dobrze

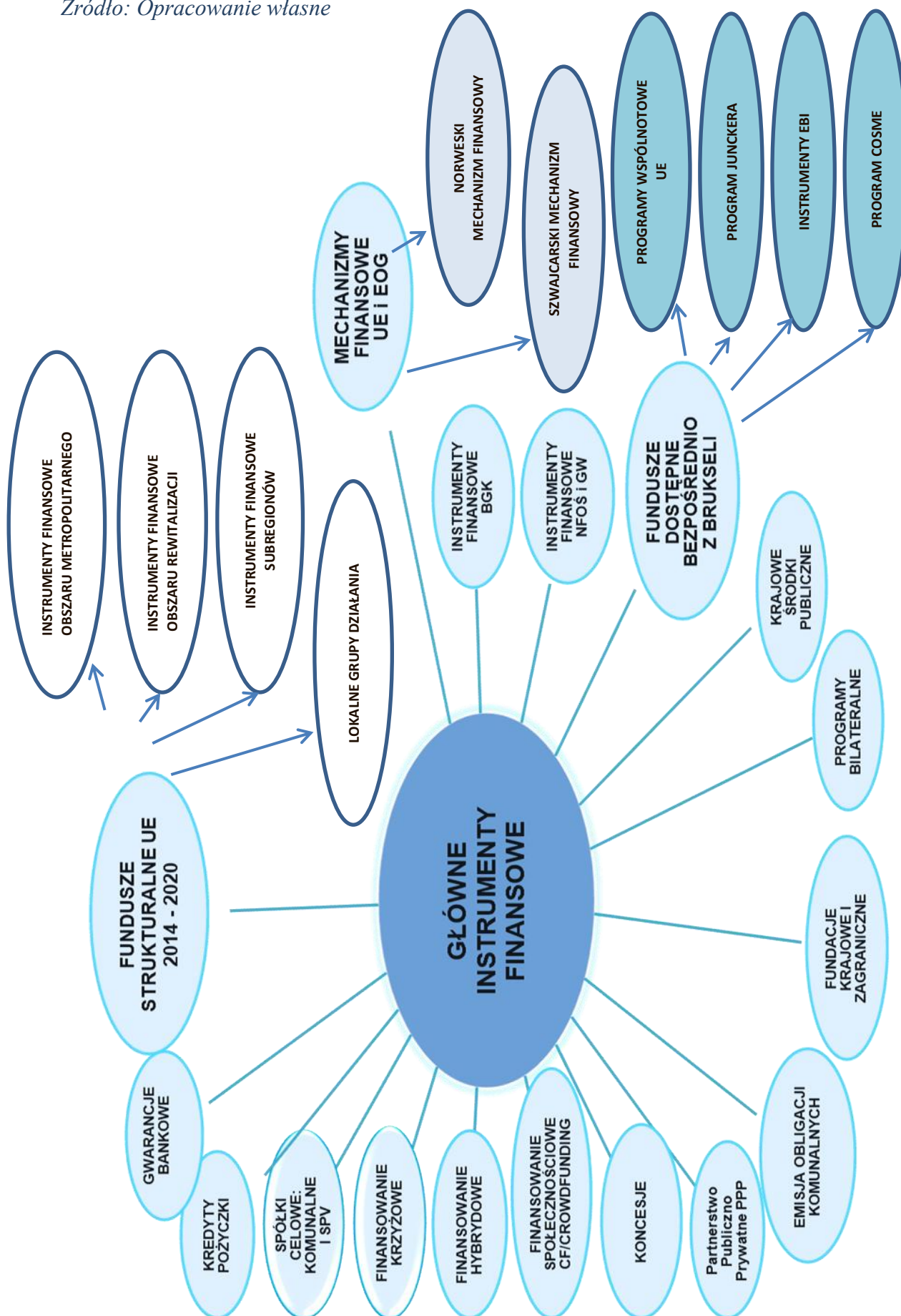
zorganizowany system daje lepszą pozycję do negocjacji z partnerem prywatnym oraz większe możliwości radzenia sobie z ewentualnymi utrudnieniami.

9.2 Źródła finansowania PR Gminy Czarnocin

- **PROW** – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020
- **RPO WŚ** – Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego 2014-2020
- **PO WER** – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
- **PO MK i DN** – Programy Operacyjne Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego 2016-2020
- **PO MS i T** – Program Operacyjny Ministra Sportu i Turystyki
- **FIO** – Fundusz Inicjatyw Obywatelskich
- **NFOŚ i GW** – Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- **WFOŚ i GW** – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
- **NMF i MF EOG** – Norweski Mechanizm Finansowy i Mechanizmy Finansowe Europejskiego Obszaru Gospodarczego 2015-2020
- **SzMF** – Szwajcarski Mechanizm Finansowy 2015-2020
- **PO PC** – Program Polska Cyfrowa 2014-2020
- **EUROPEJSKI BANK INWESTYCYJNY (EBI)**
- **PPP** – Partnerstwo Publiczno Prywatne
- **FUNDUSZE BILATERALNE**
- **FUNDACJE WYSZEHRADZKIE**
- **FUNDACJE KRAJOWE I ZAGRANICZNE**
- **KRAJOWE ŚRODKI PUBLICZNE I ZAGRANICZNE**
- **PROGRAM „KREATYWNA EUROPA” 2014-2020**
- **EMISJA OBLIGACJI SPOŁECZNYCH - SOCIAL IMPACT BONDS ISSUE**
- **EMISJA OBLIGACJI PRYWATNYCH**
- **ŚRODKI WŁASNE INWESTORA PRYWATNEGO**
- **FINANSOWANIE SPOŁECZNOŚCIOWE – CROWDFUNDING**
- **FUNDUSZE VENTURE CAPITAL (VC)**
- **PROGRAM HORYZONTY 2020**
- **WYDARZENIA ARTYSTYCZNE**
- **BUDŻET GMIN**

Źródło: Opracowanie własne

10 METODYKA BUDOWANIA GPR

10.1 Partycypacja społeczna : Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji podkreśla znaczenie zasady partnerstwa i partycypacji w procesie tworzenia i realizacji/wdrażania programu rewitalizacji.

Program rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem programu, bądź jego aktualizacją, jak również wdrażanie (realizacja) programu oparte są na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy, w tym szczególnie ze społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

Partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, w tym poprzez uczestnictwo w konsultacjach społecznych oraz w pracach Komitetu Rewitalizacji.

Przygotowanie, prowadzenie i ocena rewitalizacji polegają w szczególności na:

- *poznaniu potrzeb i oczekiwań interesariuszy oraz dążeniu do spójności planowanych działań z tymi potrzebami i oczekiwaniami;*
- *prowadzeniu, skierowanych do interesariuszy, działań edukacyjnych i informacyjnych o procesie rewitalizacji, w tym o istocie, celach, zasadach prowadzenia rewitalizacji, wynikających z ustawy, oraz o przebiegu tego procesu;*
- *inicjowaniu, umożliwianiu i wspieraniu działań służących rozwijaniu dialogu między interesariuszami oraz ich integracji wokół rewitalizacji;*
- *zapewnieniu udziału interesariuszy w przygotowaniu dokumentów dotyczących rewitalizacji, w szczególności gminnego programu rewitalizacji;*
- *wspieraniu inicjatyw zmierzających do zwiększania udziału interesariuszy w przygotowaniu i realizacji gminnego programu rewitalizacji;*
- *zapewnieniu w czasie przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji możliwości wypowiedzenia się przez interesariuszy.*

Partycypacja społeczna jest wpisana w proces rewitalizacji, jako fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszaru rewitalizacji jest ważnym warunkiem sukcesu.

Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze strategicznym, którego skutki wdrożenia obejmują praktycznie wszystkie podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizacyjnym. Powoduje to konieczność zaangażowania do prac w przygotowaniu i wdrażaniu szerokiego spektrum przedstawicieli sektora samorządowego, pozarządowego i biznesowego.

W celu zaangażowania w planowanie i realizację jak największej grupy mieszkańców reprezentujących sektor biznesu, samorządu i NGO (non government organizations – organizacje pozarządowe: fundacje, stowarzyszenia, spółdzielnie socjalne, zakłady aktywności zawodowej, spółki non profit) zakłada się ustalenie stałego systemu komunikacji Zespołu ds. Rewitalizacji z mieszkańcami.

Zespół ten będzie musiał podjąć następujące działania:

- *zorganizowanie systemu sterowania i zarządzania procesem,*
- *prowadzenie akcji promocyjnej rewitalizacji,*
- *składanie wniosków i pozyskiwanie środków zewnętrznych oraz zapewnienie środków w budżecie gminy,*
- *stworzenie struktur organizacyjnych umożliwiających współpracę pomiędzy partnerami Lokalnego Programu Rewitalizacji,*
- *opracowanie systemu monitorowania Gminnego Programu Rewitalizacji przez społeczność lokalną.*

W ramach promocji Programu Rewitalizacji podejmowane będą ponadto takie działania jak:

1. Umieszczenie na stronie internetowej Urzędu Gminy Czarnocin informacji o postępach we wdrażaniu RP,
2. Umieszczanie informacji na tablicach ogłoszeń w miejscach publicznie dostępnych,
3. Bieżące informowanie przez Wójta Gminy Czarnocin oraz przedstawicieli sołectw na terenie Gminy,
4. Publikowanie informacji w mediach społecznościach stanowiących aktualnie najtańszy sposób dotarcia do grup docelowych, w szczególności osób w wieku do 25 lat,
5. Organizacja spotkań bezpośrednich z potencjalnymi partnerami społeczno-gospodarczymi,
6. Umieszczenie tablic reklamowych w miejscach realizacji inwestycji infrastrukturalnych, informujących o zakresie realizowanych projektów,
7. Umieszczenie stałej tablicy pamiątkowej w miejscach powszechnie dostępnych, celem pozostawienia trwałej informacji o ewentualnym wsparciu inwestycji ze środków unijnych,
8. Publikacje w prasie, informacje w radiu i telewizji,
9. Prowadzenie akcji mailingowej w oparciu o istniejącą bazę teleadresową Urzędu Gminy w Czarnocinie.

W celu efektywnego przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych w Gminie Czarnocin, monitorowane będą wydatki, jak i efekty rzeczowe przedsięwzięć przez realizatorów projektów. Monitorowanie to winno obejmować zbieranie, raportowanie i interpretowanie danych opisujących postęp i efekty realizowanego projektu. Monitoring finansów pozwoli na zebranie informacji o finansowych aspektach realizacji programu. Ponadto przynajmniej raz w roku powinna być dokonywana kontrola społeczna będąca monitoringiem społecznym nad przebiegiem działań rewitalizacyjnych.

10.2 Podsumowanie konsultacji społecznych.

PR opracowany był metodą partycypacji społecznej przy dużym zaangażowaniu mieszkańców Gminy Czarnocin, a także radnych, sołtysów, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz działaczy kultury i liderów opinii publicznej. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych a także świadomości i gotowości działania na obszarach objętych Programem Rewitalizacji.

Dla Zespołu Rewitalizacyjnego, mieszkańców i interesariuszy rewitalizacji zostały przygotowane i przeprowadzone konsultacje społeczne połączone z warsztatami planistyczno-konsultacyjnymi w trakcie, których zaprezentowane zostały założenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin, dokonano wstępnej delimitacji obszarów kryzysowych oraz zebrano propozycje zadań inwestycyjnych i społecznych, które winny być przedmiotem rewitalizacji.

Efektem konsultacji społecznych i opracowanych wyników badań ankietowych jest delimitacja obszarów kryzysowych Gminy Czarnocin objętego Programem Rewitalizacji, analiza SWOT, identyfikacja problemów do rozwiązania w sferze przestrzennej, gospodarczej i społecznej oraz zadania inwestycyjne i społeczne wraz z pozycjonowaniem dostępnych instrumentów finansowych, w tym funduszy strukturalnych UE w nowej perspektywie finansowej 2014-2020.

Spotkania konsultacyjne odbyły się w następujących terminach: 02.02.2016r., 04.02.2016r., 10.02.2016

- Część I: Spotkanie konsultacyjne Gminy Czarnocin na lata 2015-2022
Spotkanie z Radą Sołecką, OSP i mieszkańcami Sołectwa Cieszkowy
02.02.2016 w Świetlicy Wiejskiej w Cieszkowach

Tematyka: Idea rewitalizacja, obszar, wskaźniki, miejsce Sołectwa Cieszkowy w PR, zadania inwestycyjne i społeczne PR, zadania inwestycyjne i społeczne w PR Sołectwa Cieszkowy

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

Przeprowadzone zostały również badania ankietowe opinii publicznej (mieszkańcy, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe). Rozdanie kart zadań społecznych i inwestycyjnych

- Części II: Spotkanie z Radą Sołecką, OSP i mieszkańcami Sołectwa Czarnocin
02.02.2016 w Sołectwie Czarnocin

Tematyka: Idea rewitalizacja, obszar, wskaźniki, miejsce Sołectwa Czarnocin w PR, zadania inwestycyjne i społeczne PR, zadania inwestycyjne i społeczne w PR Sołectwa Czarnocin

- Część III: Spotkanie z młodzieżą gimnazjalną – uczestnicy uczniowie gimnazjum
04.02.2016 Gimnazjum w Cieszkowach

Tematyka: Lekcja obywatelska na temat „Gmina Czarnocin: wyzwania i szanse jej rozwoju w oczach młodych obywateli”

- Część IV: Spotkania robocze zespołu projektowego INTERcharrette z zespołem do spraw Rewitalizacji Wójta Gminy Czarnocin
04.02.2016 Sala konferencyjna w Urzędzie Gminy Czarnocin

Tematyka: Zadania inwestycyjne i społeczne PR, zarządzanie, monitoring i ewaluacja PR

- Część V: Spotkania konsultacyjne z Sołtysami i Członkami Rad Sołectwa
04.02.2016 Sala konferencyjna w Urzędzie Gminy Czarnocin

Tematyka: Zadania inwestycyjne i społeczne PR, zarządzanie, monitoring i ewaluacja PR

proboszczami
z Gminy Czarnocin

Parafii

Część VI: Spotkanie konsultacyjne z
Rzymsko-Katolickich

04.02.2016 Sala konferencyjna w Urzędzie Gminy Czarnocin

Tematyka: Możliwości zadań inwestycyjnych i społecznych przez Par. kościoła
Rzymsko-Katolickich w ramach PR Gminy Czarnocin

➤ Część VII: Spotkanie konsultacyjne Gminy Czarnocin na lata 2015-2022

Spotkanie z Radą Sołecką, OSP i mieszkańcami Sołectwa Michałowice

04.02.2016 Świetlica Wiejska w Michałowicach

Tematyka: Idea rewitalizacja, obszar, wskaźniki, miejsce Sołectwa Cieszkowy w PR, zadania inwestycyjne i społeczne PR, zadania inwestycyjne i społeczne w PR Sołectwa Michałowice

- Część VIII: Spotkanie konsultacyjne z proboszczami Parafii Rzymsko-Katolickich Sołectwa Stradów i mieszkańcami.

08.02.2016 Świetlica Wiejska w Stradowie

Tematyka: Możliwości zadań inwestycyjnych i społecznych przez Par. kościoła Rzymsko-Katolickich w ramach PR Gminy Czarnocin, w tym „Budowa Centrum Rehabilitacji i opieki osobom starszym na bazie byłej szkoły podstawowej w miejscowości Stradów, połączone z noclegownią turystyczną dla młodzieży i studentów”

10.3 Powiązanie z dokumentami strategicznymi na poziomie gminy

Strategia Rozwoju Gminy Czarnocin

Program Rewitalizacji powinien być częścią większej całości, jaką jest Strategia (Polityka) Rozwoju Gminy. Jest ona dokumentem, który w jasny sposób wskazuje kierunki, w jakich powinna zmierzać gmina, aby zapewnić sobie stały, zrównoważony rozwój, a jednocześnie dbać, aby mieszkańcom konsekwentnie polepszać warunki życia. Jej celem jest odpowiedź na pytanie, co trzeba zrobić, aby funkcjonować i rozwijać się w przyszłości.

Wizja zawarta w programie strategii:

Atrakcyjnie turystyczna Gmina Czarnocin miejscem ciekawym, unikatowym dla mieszkańców i prowadzenia działalności gospodarczej, tworząca możliwość wzrostu dochodów uzyskiwanych przez jego mieszkańców oraz stwarzająca nowe miejsca pracy.

Celami Strategii Rozwoju Gminy Czarnocin są:

1. Stworzenie warunków do rozwoju działalności gospodarczych
2. Wzrost liczby zmodernizowanych dróg dojazdowych, poboczy i chodników
3. Promocja i eksponowanie unikatowego dziedzictwa naturalnego gminy
4. Wzrost liczby odwiedzających gminę turystów.

Rozwiązania zawarte w Programie Rewitalizacji Gminy Czarnocin, zakładające rozwój kapitału społecznego, budowa marki i wizerunku gminy, stworzenie warunków do podniesienia jakości życia mieszkańców, ożywienie społeczne i gospodarcze, promocja i eksponowanie unikatowego dziedzictwa naturalnego gminy, są zgodne z celami strategicznymi w Strategii Rozwoju Gminy Czarnocin na lata 2015-2024.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Gminy Czarnocin

Zadania rewitalizacyjne mające odniesienia przestrzenne powinny mieć odbicie w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego (SUiKZP), które jest przestrzennym odzwierciedleniem zamierzeń rozwojowych gminy.

SUiKZP, najczęściej określane w skrócie jako studium uwarunkowań lub studium, jest dokumentem sporządzanym dla całego obszaru gminy, określającym w sposób ogólny politykę przestrzenną i lokalne zasady zagospodarowania.

Głównym celem rozwoju Gminy Czarnocin, według SUiKZP, jest ***„podnoszenie przestrzennych warunków jakości życia mieszkańców gminy Czarnocin osiągane przy zachowaniu zasad zrównoważonego rozwoju – czyli utrzymania właściwych relacji między wykorzystaniem potencjału gospodarczego, a zasobami naturalnymi i kulturowymi gminy”***.

Inne cele to min:

- poprawa stanu technicznego dróg i ich standardu technicznego,
- sprzyjanie wzrostowi pozarolniczych miejsc pracy poprzez rozwój infrastruktury społecznej i technicznej,
- wykorzystanie zasobu dziedzictwa kulturowego, w tym krajobrazowego, dla rozwoju turystyki krajoznawczej i wypoczynku,
- tworzenie atrakcyjnych przestrzeni publicznych i stref rekreacji,
- utrzymanie tożsamości kulturowej gminy w oparciu o lokalną tradycję.

Cele rewitalizacyjne wpisują się w sformułowane uwarunkowania rozwoju gminy Czarnocin i są zbieżne z kierunkami zagospodarowania przestrzennego gminy, a zadania rewitalizacyjne zaplanowane do realizacji w latach 2015-2022, są zgodne z kierunkami inwestycyjnymi Studium.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czarnocin

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej (zwany dalej PGN) jest dokumentem strategicznym, którego celem jest określenie wizji rozwoju gminy w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, służącej zapewnieniu korzyści: ekonomicznych, społecznych i środowiskowych płynących z działań zmniejszających emisję zanieczyszczeń.

Celami głównymi Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Czarnocin, jest ograniczenie emisji CO₂, zwiększenie efektywności energetycznej oraz zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.

Założenia Planu Gospodarki Niskoemisyjnej są zgodne z celami programu rewitalizacji, które zakładają podnoszenie atrakcyjności turystycznej gminy, a także polepszenie jakości i komfortu życia mieszkańców.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Czarnocin

Zadania zawarte w Programie Rozwoju Lokalnego Gminy Czarnocin, to min.:

- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości indywidualnej,
- stworzenia oferty rekreacyjnej,
- dokonywanie modernizacji budynków zabytkowych i ich otoczenia,
- wytyczenie szlaków i ścieżek spacerowych i rowerowych,
- rozbudowa i modernizacja bazy edukacyjnych przy szkołach, budowa sal gimnastycznych, świetlic środowiskowych,
- poszerzenie oferty kulturalnej,
- promocja dziedzictwa kulturowego i walorów przyrodniczych gminy.

Pokrywają się one z zadaniami i celami Programu Rewitalizacji, czyli ożywieniem gospodarczym i społecznym gminy, zwiększeniem jej potencjału turystycznego i kulturalnego.

10.4 Zmiany w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego

10.4.1 Specjalna Strefa Rewitalizacji

W tym momencie w Gminie Czarnocin nie będzie tworzona Specjalna Strefa Rewitalizacji (SSR). Jeżeli w terminie późniejszym zajdzie konieczność jej utworzenia, Gmina zastrzega sobie możliwość jej powołania, zgodnie z art.25 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o Rewitalizacji.

10.4.2 Zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Program Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022, nie przewiduje wprowadzenia zmian w obecnym dokumencie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Czarnocin.

10.4.3 Zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Na dzień przyjęcia Program Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022, nie przewiduje wprowadzenia zmian w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

10.4.4 Zmiany w uchwałach o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego

Gmina Czarnocin nie podjęła uchwał, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie Kodeksu Cywilnego i nie przewiduje konieczności ich podjęcia.

10.4.5 Powołanie Komitetu Rewitalizacji

Podjęcia uchwały o której mowa w art. 7 ust. 3 planuje się zrealizować zgodnie z prawodawstwem – do 3 miesięcy od daty wejścia w życie Uchwały o przyjęciu Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin. Jego zadania zostaną określone w odrębnej uchwale. Na etapie tworzenia PR, Komitet Rewitalizacji został uwzględniony w strukturze zarządzania i monitoringu.

11 SYSTEM WDRAŻANIA PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN

Jednym z głównych zadań Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin jest powołanie do funkcjonowania Zespołu odpowiedzialnego za koordynowanie i zarządzanie rewitalizacją w ramach struktur Urzędu Gminy Czarnocin. Zespół ten będzie musiał podjąć następujące działania:

- zorganizowanie systemu sterowania i zarządzania procesem,
- prowadzenie akcji promocyjnej rewitalizacji,
- składanie wniosków i pozyskiwanie środków zewnętrznych oraz zapewnienie środków w budżecie gminy,
- stworzenie struktur organizacyjnych umożliwiających współpracę pomiędzy partnerami Programu Rewitalizacji,
- opracowanie systemu monitorowania Programu Rewitalizacji przez społeczność lokalną.

Kolejnym etapom Programu Rewitalizacji Gminy powinna towarzyszyć transparentność dla stworzenia przestrzeni wymiany informacji oraz opinii o poszczególnych działaniach i prowadzonych akcjach (w formie spotkań, publikacji w miejscowej prasie, stworzeniu platformy internetowej).

Zespół koordynujący Program Rewitalizacji powinien umożliwić prowadzenie:

- doradztwa dla właścicieli prywatnych i zbiorowych;
- warsztatów włączających w proces decyzyjny społeczność lokalną i fachowców różnych dziedzin;
- budowania tożsamości lokalnej z Programem Rewitalizacji.

Oddziaływanie Programu Rewitalizacji powinno spełniać nie tylko działania merytoryczne, ale również podnosić społeczne utożsamianie się z kierunkami i działaniami prowadzonymi przez Zespół koordynujący samym procesem.

Planowane zadania będące pojedynczymi elementami układać się muszą w kolejne kroki, które doprowadzić mają do polepszenia życia mieszkańców i stworzenia nowej przestrzennej wartości gminy.

W celu efektywnego przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych w Gminie Czarnocin, monitorowane będą wydatki, jak i efekty rzeczowe przedsięwzięć przez realizatorów projektów. Monitorowanie to winno obejmować zbieranie, raportowanie i interpretowanie danych opisujących postęp i efekty realizowanego projektu. Monitoring finansów pozwoli na zebranie informacji o finansowych aspektach realizacji programu. Ponadto przynajmniej raz w roku powinna być dokonywana kontrola społeczna będąca monitoringiem społecznym nad przebiegiem działań rewitalizacyjnych.

W fazie realizacyjnej Programu, zarówno Zespół, jak i konkretni beneficjenci podejmowanych działań, dołożą wszelkich starań, aby we właściwy sposób rozpowszechnić informacje o jego celach, zamierzeniach i konkretnych efektach, które przyniesie jego realizacja. Działania te będą także cały czas otwarte na dalszy proces konsultacji i możliwą aktualizację Programu w sytuacji zmiany jakichkolwiek czynników, które determinowały jego obecny stan.

Proces informowania o Programie Rewitalizacji powinien mieć charakter dwukierunkowy, to znaczy pozwalać odbiorcom przekazów na formułowanie informacji zwrotnych własnych opinii. Plan promocji powinien zatem realizować zarówno bierne jak i czynne prawo obywateli do informacji.

W ramach promocji zostaną wykorzystane następujące sposoby przekazywania informacji;

- strona internetowa Urzędu Gminy w Czarnocinie; zawierająca informacje o PR, ujętych w nim projektach, wkładzie Unii Europejskiej w realizowane przedsięwzięcia,
- plakaty w Urzędzie Gminy w Czarnocinie,
- biuletyny i foldery o wykonywaniu konkretnych zadań,
- kontakty z lokalną prasą i telewizją,

- spotkania z potencjalnymi partnerami społeczno-gospodarczymi w projektach.

Działania informacyjne będą prowadzone w sposób ciągły, tak aby w każdym momencie zainteresowane podmioty, interesariusze procesu mieli możliwość zaczerpnięcia wiedzy na temat poczynionych postępów realizacji programu oraz mogli zgłaszać swoje uwagi i pomysły na realizację. Proces informacyjny jest jednak jedynie podstawą do prowadzenia działań, mających na celu uspołecznienie procesu rewitalizacji.

Projekty zgłoszone do Programu Rewitalizacji będą realizowane i wdrażane w określonej hierarchii zadań, zależnie od postanowień Rady Gminy w Czarnocinie, uregulowaniami budżetowymi (zachowaniem płynności finansowej gminy) oraz terminami określonymi przez instytucje zarządzające i wdrażające Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Świętokrzyskiego, PROW, itp. Każdy projekt umieszczony w Programie będzie realizowany w oparciu o harmonogram zadaniowo-czasowy. Jednostką bezpośrednio odpowiadającą za wdrażanie Programu Rewitalizacji będzie Wójt Gminy Czarnocin.

Do zadań Gminy należeć będzie:

- przygotowanie i składanie wniosków o dofinansowanie planowanych inwestycji, dla których beneficjentem będzie Gmina Czarnocin,
- realizację działań przewidzianych w programie w zakresie przygotowania:
  - ✓ dokumentacji projektowej i przetargowej,
  - ✓ analiz, kosztorysów, studiów wykonalności, raportów oddziaływania na środowisko,
  - ✓ dokumentacji bieżącej,
  - ✓ nadzór nad wykonawcą pod kątem terminowości i jakości wykonywania zleconych inwestycji,
  - ✓ sprawozdań, raportów, itp.,
- monitorowanie przebiegu oraz ocena efektywności i skuteczności realizacji programu,
- promocja programu, informowanie o współfinansowaniu projektów ze środków zewnętrznych.

12 ZARZĄDZANIE, REALIZACJA, MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN

ZARZĄDZANIE I REALIZACJA

Realizację „Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022” powierza się Wójtowi Gminy poprzez Koordynatora Rewitalizacji oraz Urząd Gminy i Komitet Rewitalizacji. Wójt Gminy spośród etatowych pracowników Urzędu powołuje Koordynatora Rewitalizacji. Celem sprawnego zarządzania większymi zadaniami inwestycyjnymi, Koordynator Rewitalizacji może powołać Zespoły Zadaniowe. W skład Zespołów wchodzi przedstawiciele poszczególnych komórek odpowiedzialnych za częściowe funkcje zarządzania projektem.

Ideą powołania Zespołów jest właściwe przygotowanie projektu od strony technicznej i sprawne zarządzanie jego realizacją począwszy od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację,

kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzanie przepływem dotacji, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanej pomocy.

Koordynator Rewitalizacji pełni swoje obowiązki w ścisłej współpracy z Komitetem Rewitalizacji. Komitet Rewitalizacji powoływany jest w drodze zarządzenia przez Wójta Gminy na zasadach określonych w uchwale Rady Gminy. Będzie on forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Pełnić będzie również funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta.

Na koszty zarządzania rewitalizacją składają się:

- koszty obsługi Komitetu Rewitalizacji,
- informacji i promocji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- koszty zarządzania poszczególnymi projektami inwestycyjnymi i społecznymi wpisanymi do Programu Rewitalizacji.

Szacuje się, iż łączne koszty zarządzania Programem Rewitalizacji wynosić będą miesięcznie około 500 zł a w skali roku do około 6 000 zł.

Zarządzanie Gminnym Programem Rewitalizacji będzie odbywać się zatem w ramach istniejących struktur Urzędu Gminy. Wszystkie projekty będą realizowane zgodnie z uchwalonym przez Radę Gminy Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi. Spójność niniejszego Programu z WPF zapewnić ma efektywną realizację zaplanowanych, zhierarchizowanych i ujętych w ww. planach programów i projektów inwestycyjnych.

Przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenie rewitalizacji

W przypadku, gdy gmina zamierza realizować zadania mające na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego z sytuacji kryzysowej, podejmuje działania zmierzające do wyznaczenia, w oparciu o dokładną diagnozę problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych, stworzoną we współpracy ze społecznością terenów zdegradowanych oraz z zaangażowaniem wszystkich interesariuszy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Na tym poziomie Wójt powołuje zespół ds. rewitalizacji składający się z radnych, pracowników urzędu gminy, przedsiębiorców, właścicieli nieruchomości oraz liderów opinii publicznej.

Wybiera także firmę zewnętrzną, która pełni funkcję doradczą i koordynuje pracę zespołu ds. rewitalizacji, przeprowadza konsultacje społeczne połączone z badaniami ankietowymi liderów opinii publicznej i beneficjentów rewitalizacji, dokonuje diagnozy problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych, zbiera i weryfikuje zadania inwestycyjne i społeczne oraz redaguje projekt programu rewitalizacji.

Za wdrażanie i monitoring Programu Rewitalizacji Gminy Czarnocin na lata 2015-2022 odpowiadać będzie przede wszystkim Wójt Gminy Czarnocin we współpracy z:

- Urzędem Gminy w Czarnocinie,
- Komitetem ds. Rewitalizacji.

Dla powodzenia programu rewitalizacji należy przyjąć tzw. zasadę partnerstwa, a więc współpracy poszczególnych aktorów rozwoju (instytucji samorządowych, organizacji społecznych, mieszkańców, przedsiębiorców), oraz zasadę partycypacji społecznej.

Skuteczność realizacji programu rewitalizacji i jego celów zapewnić będzie sprawny system oceny skuteczności wdrażania obejmujący:

- monitoring, czyli podsystem zbierania i selekcjonowania informacji,
- ewaluację, czyli podsystem oceny i interpretacji zgromadzonego materiału.

Prace nad realizacją działań rewitalizacyjnych powinny rozpocząć się natychmiast po przyjęciu programu. Skuteczne, terminowe i efektywne wdrażanie programu wymagać będzie szeregu działań: koordynacyjnych, organizacyjnych, koncepcyjnych, kontrolnych i informacyjnych.

Proces tworzenia oraz realizacji programu rewitalizacji można podzielić na kilka istotnych elementów:

1. Przygotowanie do sporządzania programu rewitalizacji.
2. Sporządzenie projektu programu rewitalizacji.
3. Konsultacje społeczne dotyczące programu rewitalizacji.
4. Opiniowanie projektu.
5. Wprowadzanie zmian wynikających z przeprowadzonych konsultacji społecznych i uzyskanych opinii, oraz uchwalenie programu rewitalizacji.
6. Realizacja programu rewitalizacji.

MONITORING

Monitoring Programu dotyczyć będzie przede wszystkim kontroli realizacji zadań inwestycyjnych i projektów rozwojowych oraz planowanych wskaźników produktów i rezultatów poszczególnych inwestycji. Monitoring ma służyć:

- ocenie postępu realizacji konkretnych projektów inwestycyjnych,
- weryfikacji zgodności osiąganych produktów, rezultatów i osiągnięć z założonymi celami,
- ocenie efektywności wykorzystaniu posiadanych środków pieniężnych,
- wczesnej diagnozie trudności mogących mieć wpływ na realizowane inwestycje zwłaszcza terminowość ich zakończenia.

Podstawę systemu monitoringu i ewaluacji realizacji niniejszego programu stanowi zbiór wskaźników określanych każdorazowo dla zdefiniowanych celów operacyjnych oraz poszczególnych projektów, na który składają się:

- wskaźniki produktu – odnoszą się do rzeczowych efektów działalności. Są to efekty, które osiągamy bezpośrednio na skutek wydatkowania środków. Liczone są w jednostkach materialnych, np. długość nowo budowanych dróg, liczba budynków poddanych renowacji, liczba firm, które otrzymały pomoc, liczba zorganizowanych szkoleń, itp.,
- wskaźniki rezultatu – odpowiadają bezpośrednim i natychmiastowym efektom wynikającym z wdrożenia programu/projektu. Są logicznie powiązane ze wskaźnikami produktu. Wskaźniki rezultatu mogą przybierać formę wskaźników materialnych (skrócenie czasu podróży, liczba wypadków drogowych, itp.) lub finansowych (zmniejszenie nakładów

na bieżące remonty nawierzchni np. w %, itp.). Dostarczają informacji o zmianach, jakie nastąpiły w wyniku realizacji projektu. Wskaźniki rezultatu mierzy się jako wyraz zmiany w porównaniu z rokiem bazowym.

Narzędziem ułatwiającym monitorowanie projektów rewitalizacyjnych wspieranych z funduszy europejskich jest Centralny System Informatyczny SL2014. Każda z instytucji zarządzających programem operacyjnym, w którym przewidziane jest wsparcie dla projektów rewitalizacyjnych, zobowiązana jest do wprowadzenia do słownika programowego systemu SL2014 dodatkowej wartości: „projekt rewitalizacyjny”. Dzięki temu będzie ułatwiony późniejszy proces monitorowania i raportowania informacji.

Monitoring procesu wdrażania programu rewitalizacji i jego efektów jest odpowiedzialnym i ważnym zadaniem, warunkującym skuteczne zarządzanie procesem wdrażania programu.

Proces realizacji będzie monitorowany i oceniany przez zespół zadaniowy (Zespołu ds. rewitalizacji).

W monitorowaniu powinny brać udział wszystkie podmioty zaangażowane we wdrażanie Programu Rewitalizacji.

Monitoring programu będzie odbywał się w dwóch etapach:

- 1) Roczne sprawozdania z realizacji celów, zawierające podstawowe informacje na temat podejmowanych działań, stopnia realizacji projektów, ewentualnych efektów końcowych tych projektów.
- 2) Analiza wskaźnikowa, służąca odpowiedzi na pytanie o zbieżność podejmowanych działań z osiąganymi wynikami społeczno-gospodarczymi gminy wg wskaźników zaproponowanych dla poszczególnych celów.

EWALUACJA

W szerokim aspekcie ewaluacja dotyczy realizacji programu rewitalizacji oraz jego wpływu na wszelkie dziedziny życia społeczno-gospodarczego. Ewaluacja musi także odpowiadać na pytanie, w jakim stopniu program rozwiązuje realne problemy gminy i jej społeczności.

W wąskim aspekcie ewaluacja koncentruje się na realizacji poszczególnych elementów programu, przy czym kryteriami oceny zapisów są:

- wskaźniki realizacji celów,
- rozwiązywanie problemów (wyzwań przyjętych w programie),
- realizacja wizji rozwoju (wg przyjętych składników wizji).

Ewaluacja będzie opierać się na trzech rodzajach ocen:

- ocena przed realizacją działań - czy i w jaki sposób program, a w szczególności poszczególne działania i przedsięwzięcia rewitalizacyjne wpłyną na grupy docelowe, przyczynią się do poprawy sytuacji na terenie gminy,
- ocena w trakcie realizacji działań - odpowiada na pytanie, czy przyjęte cele i podjęte w następstwie działania zmierzają w dobrym kierunku,
- ocena po realizacji działań - ocena długoterminowego wpływu programu rewitalizacji na grupy docelowe, czy efekty wynikłe z zastosowania strategii są trwałe.

Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej jest 6 podstawowych kryteriów, które decydują o wynikach ewaluacji:

1. **Odpowiedniość** – odpowiedniość celów rewitalizacji w stosunku do problemów, jakie rewitalizacja miała rozwiązać.
2. **Przygotowanie programu** – logika i kompletność procesu planowania rewitalizacji oraz wewnętrzna logika i spójność dokumentu.
3. **Efektywność** – koszty, szybkość i efektywność zarządzania, przy wykorzystaniu, których wkład i działania zostały przekształcone w wyniki.
4. **Skuteczność** – ocena wkładu osiągniętego dzięki wynikom w stosunku do osiągnięcia celów rewitalizacji, oraz tego, jaki wpływ miały założenia na osiągnięcia rewitalizacji.
5. **Wpływ** – skutek - jaki wywiera rewitalizacja w szerszym środowisku, oraz jej wkład w rozwój i podniesienie konkurencyjności.
6. **Trwałość** – prawdopodobieństwo, że strumień korzyści wynikających z rewitalizacji będzie „płynął” nadal, szczególnie kontynuacja działań w ramach rewitalizacji i osiąganie wyników, ze szczególnym uwzględnieniem czynników rozwojowych wsparcia ze strony polityki, czynników ekonomicznych i finansowych, aspektów społeczno - kulturowych oraz zdolności instytucjonalnych.

Aby ewaluacja mogła w pełni spełniać te kryteria musi być oparta o określone wskaźniki, których osiągnięcie będzie oznaczało spełnienie oczekiwań, jakie mieszkańcy Gminy Czarnocin mieli w stosunku do Programu Rewitalizacji.

Wskaźniki te są określone w odniesieniu do problemów, które zostały zaplanowane do rozwiązania w ramach Programu Rewitalizacji w czterech sferach:

- 1) sfera gospodarcza,
- 2) sfera środowiskowa,
- 3) sfera przestrzenno - funkcjonalna,
- 4) sfera techniczna.

Wskaźniki te dotyczą generalnie następujących zagadnień:

- zatrudnienia,
- bezpieczeństwa publicznego,
- ochrony dziedzictwa kulturowego,
- edukacji, kształcenia zawodowego,
- infrastruktury społecznej,
- zdrowia,
- transportu i środowiska,
- aktywności kulturalnej,
- sportu i rekreacji,
- integracji różnych grup społecznych i etnicznych,
- rynku mieszkań, problemów mieszkaniowych,
- środowiska zamieszkania i przestrzeni publicznej,
- poprawy wizerunku Gminy Czarnocin,

- jakości i komfortu życia społeczności lokalnej.

AKTUALIZACJA

Gminny Program Rewitalizacji podlega ocenie aktualności i stopnia realizacji, dokonywanej przez wójta gminy, co najmniej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym programie.

Ocena sporządzona przez wójta gminy podlega zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji oraz ogłoszeniu na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej.

W przypadku stwierdzenia, że gminny program rewitalizacji wymaga zmiany, wójt gminy występuje do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się opinię.

W przypadku stwierdzenia, w wyniku przeprowadzonej oceny stopnia realizacji gminnego programu rewitalizacji, osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych, rada gminy uchyla uchwałę w sprawie gminnego programu rewitalizacji w całości albo w części, z własnej inicjatywy albo na wniosek wójta gminy.

Zmiana gminnego programu rewitalizacji nie wymaga uzyskania opinii, ani przeprowadzenia konsultacji społecznych, jeżeli:

- 1) *nie dotyczy przedsięwzięć rewitalizacyjnych* wskazanych w GPR obejmujących: opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w szczególności o charakterze społecznym oraz gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym lub technicznym, w tym: listę planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wraz z ich opisami zawierającymi w odniesieniu do każdego przedsięwzięcia: nazwę i wskazanie podmiotów je realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji.
- 2) *nie wymaga zmiany uchwały* dot. Specjalnej Strefy Rewitalizacyjnej.

Aktualizacja dokumentu nastąpi także w przypadku zmiany uwarunkowań, wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów i propozycji projektów mających je rozwiązać. Analiza, ocena i aktualizacja programu odbywać się będzie w oparciu o zasadę współpracy z zainteresowanymi partnerami. Przesłankami zmian niniejszego Programu mogą być wnioski lub sugestie funkcjonujących na terenach rewitalizacji podmiotów gospodarczych, organizacji społecznych lub poszczególnych mieszkańców. Zmiana działań lub priorytetów, o których mowa w niniejszym dokumencie, jak również ich uszczegółowienie i uzupełnienie, może nastąpić w trakcie realizacji Programu. Zespół do spraw rewitalizacji, będzie monitorował przebieg realizacji zadań zawartych w Programie oraz interweniował w przypadku stwierdzenia opóźnień lub nieuzasadnionej rezygnacji z realizacji zadania i w razie potrzeby przedstawiał (za pośrednictwem Wójta) propozycje zmiany Programu w zakresie dostosowania go do zmieniających się uwarunkowań.

Wójt Gminy w trakcie realizacji Programu Rewitalizacji musi zapewnić następujące mechanizmy wynikające z zapewnienia komplementarności przestrzennej rewitalizacji:

- zapobiegania niepożądanym efektom społecznym oraz przenoszeniu problemów na inne obszary,
- analizy następstw decyzji przestrzennych dla skuteczności Programu.

Zasadniczym celem komunikacji społecznej jest zapewnienie wyczerpującej i zrozumiałej informacji oraz takich dróg jej obiegu, żeby uzyskać partycypację społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji, jej aktywny udział w programowaniu, decyzjach oraz odpowiedzialności i finansowaniu. Komunikacja społeczna ma zapewnić interesariuszom Programu:

- dostęp do informacji na temat celów i problemów rewitalizacji,
- pobudzić ich do wyrażania własnych opinii,
- nawiązać porozumienie pomiędzy interesariuszami procesu rewitalizacji a zespołem ds. rewitalizacji.

Informowanie w procesie komunikacji społecznej ma wyjaśnić mieszkańcom korzyści płynące z procesu rewitalizacji, w zamian za tymczasowe zakłócenie normalnego rytmu życia i określony wysiłek, także finansowy.

BIBLIOGRAFIA

- 1) Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju
- 2) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie
- 3) Plan Konwergencji Rzeczypospolitej Polskiej (Aktualizacja 2014 r.)
- 4) Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo
- 5) Strategiczne Ramy Rozwoju UE 2014-2020 (Europa 2020 - Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu)
- 6) Narodowy Plan Rewitalizacji 2022
- 7) Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
- 8) Regionalny Program Operacyjny Województwa Świętokrzyskiego na lata 2014-2020
- 9) Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020
- 10) Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
- 11) Program Operacyjny Inteligentny Rozwój 2014-2020
- 12) Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014-2020
- 13) Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014-2020

- 14) Analiza potrzeb i rozwoju przemysłów kreatywnych, Raport Ecorys na zlecenie Ministerstwa Gospodarki, Warszawa 2009
- 15) Barney J. B., Resource-based theories of competitive advantage: A ten-year retrospective on the resource-based view, *Journal of Management*, vol. 6, 2001, s. 643-650
- 16) Bartlett W., Buković B., Barriers of SME Growth in Slovenia, *Economic Policy in Transition Economies*, Vol. 11(2), 2001, s. 177-195
- 17) Benko G., *Geografia technopolii*, PWN, Warszawa 1993, s. 20
- 18) Bielski M., *Podstawy teorii organizacji i zarządzania*, 2 wyd. rozszerzone, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2004, s. 67
- 19) Budner W., *Lokalizacja przedsiębiorstw*, Wyd. AE w Poznaniu, Poznań, 2004, s. 162
- 20) Domański T., Partnerstwo Publiczno-Prywatne, „Wspólnota”, Nr 44/1999 oraz Z. Jerzmanowski, Partnerstwo Publiczno-Prywatne. Gmina-nie orkiestra, *Wspólnota* 2000/1, za: E. Wojciechowski, *Zarządzanie w samorządzie terytorialnym*, Difin, Warszawa 2003, s. 104
- 21) Griffin R. W., *Podstawy zarządzania organizacjami*, PWN, Warszawa 2005, s. 249
- 22) Kisilowska H. (red.), „Nieruchomości. Zagadnienia prawne”, LexisNexis, Warszawa 2004
- 23) Kotler Ph., *Marketing. Analiza, planowanie, wdrażanie i kontrola*; Gebethner&Ska, Warszawa 1994, s. 299
- 24) Krupski R., Identyfikacja ważnych strategicznie zasobów przedsiębiorstwa w świetle badań empirycznych, [w:] *Zarządzanie – kontekst strategiczny, kulturowy i zasobowy*, Prace Naukowe Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu, nr 1187, Wrocław 2007
- 25) Kuciński K., *Geografia ekonomiczna*, Wydawnictwo SGH, Warszawa 1994, s. 66-67
- 26) Matejun M., Kierunki rozwoju firm sektora MSP w opinii przedsiębiorców z regionu łódzkiego, [w:] Lachiewicz S. (red.), *Zarządzanie rozwojem organizacji*, Tom II, Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, Łódź 2007
- 27) Matusiak K. B., *Innowacje i transfer technologii. Słownik pojęć*. PARP, Warszawa 2011
- 28) Obłój K., *Strategia organizacji*, PWE, Warszawa 2007
- 29) Obłój K., Trybuchowski M., *Zarządzanie strategiczne*, w: A. Koźmiński, W. Piotrowski (red.) *Zarządzanie. Teoria I praktyka*, PWN, Warszawa 2010, s. 139-141
- 30) Stawasz D., *Współczesne uwarunkowania rozwoju polskich regionów*, Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2000, s. 136
- 31) Stawasz D., Sikora-Fernandez D. (red.), *Zarządzanie w Jednostkach Samorządu Terytorialnego. Wybrane zagadnienia i obszary działania.*, Placet, 2013

- 32) Stawasz D., Jednostki samorządu terytorialnego w procesie rozwoju regionalnego w zintegrowanej Europie, Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy Jana Kochanowskiego w Kielcach, 2009
- 33) Stawasz D. (red.), Ekonomiczno-organizacyjne uwarunkowania rozwoju regionu - teoria i praktyka, Wyd. UŁ, Łódź 2004
- 34) Stawasz E., Pojęcie i źródła finansowania MSP, w: Bariery w korzystaniu z usług bankowych w finansowaniu działalności małych i średnich przedsiębiorstw, Bilski J., Stawasz E. (red.), Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź 2006
- 35) Storey D. J., Understanding The Small Business Sector, Routledge, London, New York 1994
- 36) Topczewska T., Siemiński W., „Gospodarka gruntami w gminie”, Wyd. Difin, Warszawa 2003
- 37) Ustawa z dnia 9 października 2015r. o rewitalizacji
- 38) Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej
- 39) Ustawa z dnia 21 kwietnia 2001r. prawo ochrony środowiska
- 40) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
- 41) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym
- 42) Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 o gospodarce nieruchomościami
- 43) Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych
- 44) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska
- 45) Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
- 46) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane
- 47) Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych
- 48) <https://www.academia.edu>
- 49) Amerykańska Izba Handlowa w Polsce, 2002, Partnerstwo Publiczno-Prywatne, jako metoda rozwoju infrastruktury w Polsce, Warszawa, http://amcham.pl/File/pdf/raport_PPP_polski.pdf, [dostęp: 20.03.2012]
- 50) Barszcz M. (red.), 2009, Partnerstwo Publiczno Prywatne w praktyce. Przemysł, przygotuj, przeprowadź, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa
- 51) Buczek G., 2001, Urban strategy and governance: The strategic and physical planning of Warsaw, Budapest. Decyzja Eurostatu z dnia 11.04.2004 r. nr 18/2004 dotycząca deficytu i długu. Traktowanie Partnerstwa Publiczno-Prywatnego
- 52) Drzazga D., 2006, Problemy rewitalizacji Księżego Młyna w świetle dotychczasowych doświadczeń rewitalizacyjnych zabytkowych terenów przemysłowych w Łodzi (wnioski pokonferencyjne), w: Markowski T. (red),

Rewitalizacja kompleksu Księżego Młyna, Polska Akademia Nauk, Warszawa, s. 12-33

- 53) Eurofunds News, 2010, Europejskie zasadzki na PPP, <http://www.eurofundsnews.pl/content/view/8443/262/>, [dostęp: 30.03.2012]
- 54) European Social Survey, 2003, ESS Round 1- 2002, <http://ess.nsd.uib.no/ess/round1/>, [dostęp: 20.03.2012]
- 55) Goszczyńska M., 1997, Człowiek wobec zagrożeń. Uwarunkowania oceny i akceptacji ryzyka, Wydawnictwo Żak, Warszawa
- 56) Komisja Europejska, 2003, Wytyczne dotyczące udanego Partnerstwa Publiczno-Prywatnego, Bruksela,
http://www.ppp.gov.pl/Poradnik_inwestora/AktyPrawne/Documents/Wytyczne_Komisji_PPP_190111.pdf, [dostęp: 13.03.2012]
- 57) Komisja Europejska, 2006, Commission Staff Working Document. State Aid Control and Regeneration of Deprived Urban Areas, Vademecum, Bruksela, http://ec.europa.eu/competition/state_aid/studies_reports/vademecum.pdf,
- 58) Korbus B., Strawiński, M., 2009, Partnerstwo Publiczno-Prywatne. Nowa forma realizacji zadań publicznych, Wydawnictwo LexisNexis, Warszawa
- 59) Markowski T., 2006, Zadania i interesy przedsiębiorstw oraz organizacji pozarządowych w rewitalizacji miasta, w: Markowski T., (red), Rewitalizacja kompleksu Księżego Młyna, Polska Akademia Nauk, Warszawa, s. 168-178
- 60) Regioportal Portal Samorządowy, 2010, Co samorzady mogą zrobić by sprawniej wdrażać projekty PPP?, http://www.regioportal.pl/pl28/teksty1835/co_samorzady_moga_zrobic_aby_sprawniej_wdrazac_pro, [dostęp: 15.04.2012]
- 61) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 21 czerwca 2006 r. w sprawie ryzyk związanych z realizacją przedsięwzięć w ramach partnerstwa publiczno-privatnego, Dz. U., 2006 r., nr 169, poz. 1420
- 62) Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 23 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego o sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego, w tym do długu Skarbu Państwa, Dz. U., 2010 r., nr 252, poz. 1692
- 63) Sołtysiak M., *Pomysły na odnowę miast*, Gazeta Samorządu i Administracji, 20 kwietnia 2010, http://samorząd.infor.pl/temat_dnia/artykuly/414684,pomysly_na_odnowe_miast.html, [dostęp: 05.03.2012]
- 64) Sumień T., Furman-Michałowska J., Ufnalewska K., Wąs W., 1989, Odnowa miast europejskich, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, Warszawa

- 65) Tasan-Kok T., Załączna M., 2010, Partnerstwo Publiczno-Prywatne w rozwoju przestrzeni miejskiej. Polska praktyka na tle regulacji unijnych, Ernst & Young Sp. z o.o. Warszawa
- 66) Uchwała Rady Miejskiej w Łodzi XXII/0464/07 z 05 grudnia 2007 r. w sprawie przyjęcia Programu rewitalizacji domów rodzinnych,
<http://bip.uml.lodz.pl/index.php?str=83&id=20921>, [dostęp: 27.02.2012]
- 67) Urząd Mieszkalnictwa i Rozwoju Miast, 2003, Podręcznik rewitalizacji. Zasady, procesy i metody działania współczesnych procesów rewitalizacji, Mefisto Editions, Warszawa
- 68) Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, Dz. U. poz. 1777
- 69) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, Dz. U., 2009 r., nr 157, poz. 1240
- 70) Ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o Partnerstwie Publiczno-Prywatnym, Dz. U., 2009 r., nr 19, poz. 101
- 71) Zieniewski M., 2007, Prawne regulacje dla PPP, w: Gajewska-Jedwabny A., (red.), Partnerstwo Publiczno-Prywatne, C.H. Beck, Warszawa
- 72) Strategia Rozwoju Gminy Czarnocin na lata 2015-2024
- 73) „Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Czarnocin”, data publikacji 2009-04-16, s. 8.
- 74) Prognoza Oddziaływania na Środowisko Strategia Rozwoju Gminy Czarnocina na lata 2015-2024
- 75) „Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Gminy Czarnocin za rok 2015.”
- 76) „Informacja z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnocinie za rok 2015”
- 77) „Metody formułowania strategii rozwoju gmin w Polsce”, Rozprawa doktorska, Tom I, mgr Andrzej Węgrzyn, Opiekun naukowy prof. zw. dr hab. Bogumił Bernaś, Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu im. Oskara Langego Wydział Zarządzania i Informatyki Instytut Zarządzania Finansami Katedra Zarządzania Finansami Przedsiębiorstwa, Wrocław, marzec 2004 r.
- 78) Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 Minister Infrastruktury i Rozwoju Warszawa, 3 lipca 2015 r.
- 79) Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r.
- 80) Dane udostępnione przez urząd miny w Czarnocinie
- 81) Dane udostępnione przez Komendę Policji w Kazimierzy Wielkiej
- 82) Dane udostępnione przez Państwową Straż Pożarną w Kazimierzy Wielkiej
- 83) Strona internetowa Państwowego Instytutu Geologicznego, Państwowego Instytutu Badawczego, pgi.gov.pl
- 84) www.google.pl
- 85) <https://www.osp.org.pl>
- 86) <http://czarnocin.com.pl>
- 87) <https://pl.wikipedia.org>

PROGRAM REWITALIZACJI GMINY CZARNOCIN NA LATA 2015 - 2022

88) <http://www.polskawliczbach.pl>

*Zespół projektowy:
Instytut Strategii i Współpracy
„INTERcharrette” Sp. z o.o.*